ikus pegi

Immigrazioaren Euskal Behatokia

Observatorio Vasco de Inmigración

eman ta zabal zazu

Universidad del País Vasco

Euskal Herriko Unibertsitatea

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

BERDINTASUN, JUSTIZIA ETA GIZARTE POLITIKETAKO SAILA

DEPARTAMENTO DE IGUALDAD, JUSTICIA Y POLÍTICAS SOCIALES

BAROMETROA

Jatorri atzerritarra duten biztanleen inguruko pertzepzioak eta jarrerak

2020

AURKIBIDEA

Sarrera 3

Fitxa teknikoa 4

1. Jatorri atzerritara duten pertsonen etorrera 5
2. Gizarte hartzailean hautemandako ondorioak 24
3. Eskubide eta zerbitzuak 41
4. Bizikidetza-ereduak eta harremanetarako espazioak 61
5. Kultura-ereduak 92
6. Estereotipoak 108
7. Immigrazio-politika 123
8. Tolerantzia-indizea 133
9. Ondorioak 149

Eranskina: galdetegia 153

Sarrera

Hona hemen Barometroa 2020: jatorri atzerritarra duten biztanleen inguruko pertzepzioak eta jarrerak. Txosten honek gai nagusi hauek ditu ardatz: etorkinen presentziaren eta bolumenaren pertzepzioa, euskal gizartean hautemandako ondorioak, eskubideak eta zerbitzuak, bizikidetza-ereduak eta harremanetarako espazioak, kultura-ereduak, sinpatia-maila, estereotipoak, immigrazio-politika eta tolerantzia-indizea.

COVID-19aren osasun krisiak asko baldintzatu ditu 2020ko Barometroan lortutako emaitzak. Aurrerago ikusiko dugu datuek erakusten dituzten aldaketak egoera berezi honetan eman den erantzun ulergarri eta inklusibora mugatzen diren, edo denboran zehar finkatzen diren, euskal gizarteak dituen jarrera iraunkorragoekin lotuta.

2020. urtean, egokia iruditu zaigu galdera berri batzuk txertatzea: gaur egun bizi dugun osasun-larrialdiari buruzkoak eta euskal gizarteak atzerritar jatorriko pertsonen seme-alabei buruz dituzten jarrerekin lotutakoak, hain zuzen ere.

Horrez gain, berritasun gisa, datuak generoaren arabera bereizita eman ditugu lehen aldiz.

Fitxa teknikoa

- Landa-azterketaren data: 2020ko iraila.
- Egindako inkestak: 600 (Konfiantza-maila = % 95, Z = 1,96 eta errorea = % +/- 4).
- Etxez etxeko inkesta pertsonala 18 urtetik gorakoei.
- “Esleipen proportzional” bidez estratifikatutako laginketa, habitat-tamainaren, adinaren eta sexuaren araberako kuotekin.
- Etxeen hautaketa: ausazko ibilbideen sistema.
- 39 laginketa-puntu 25 udalerritan (4 Araban, 9 Gipuzkoan eta 12 Bizkaian).

1

Jatorri atzerritarra duten pertsonen etorrera

a. Jatorri atzerritarreko pertsonen presentzia arazotzat hautematea
b. Jatorri atzerritarreko pertsonen bolumena nola hautematen den

A) JATORRI ATZERRITARREKO PERTSONEN PRESENTZIA ARAZOTZAT HAUTEMATEA

ARAZO PERTSONALA	ARAZOA EAEn Bat-bateko erantzuna	ARAZOA EAEn Erantzun iradokia
%0,2	%1,7	%1,8
Aipamenak guztira %2,8	Aipamenak guztira %7,5	Aipamenak guztira %10,2

Bizikidetzan eragina duen faktore nagusietako bat honako hau da: immigrazio-fenomenoa arazotzat hautematea. Lehen atal hau aztertzeko, lehenengo eta behin, Euskadin ditugun hiru arazo nagusiak zein diren galdetu eta bat-bateko erantzunak jaso ditugu. Gero, galdera bera egin dugu, baina Eurobarometroan erabiltzen denaren moduko arazo-zerrenda bat erakutsiz. Azkenik, galdera bera egin dugu berriz, baina immigrazioa arazo pertsonal gisa aipatuz.

Arazotzat hartzen al da immigrazioa EAEn? 2020ko Barometroak erakutsi digu, beste behin ere, euskal gizartearen gehiengoak ez duela ez arazo sozialtzat ez pertsonaltzat hartzen etorkinen presentzia. Inkestatuen % 7,5ek baino ez du bat-batean erantzun immigrazioa arazo bat dela, eta % 2,8k baino ez du hartzen arazo pertsonaltzat. Pentsatzekoa den moduan, immigrazioa arazotzat hartzen dutenen ehunekoa handitu egin da (% 10,2) inkestatuei immigrazioa erantzun gisa iradoki zaienean.

2019ko datuekin alderatuta, beherakada txiki bat izan da immigrazioa Euskadin dugun arazo nagusietako bat dela erantzun dutenen kopuruan –bai bat-batean bai iradokita–, baita arazo pertsonaltzat hartzen dutenen kopuruan ere. Osasun-krisi baten erdian egonik, ez da harritzekoa euskal herritarren kezka nagusiak osasun- eta ekonomia-alderdiekin loturikoak izatea.

Kontuan hartzekoa da aurtengo informazioa biltzeko lana irailera atzeratu dela, eta inkesta COVID-19aren osasun-krisi betean egin dela.

Bilakaera: Immigrazioa Euskadiko arazotzat hautematea (bat-bateko erantzuna, erantzun iradokia eta arazo pertsonala, %), 2007-2020

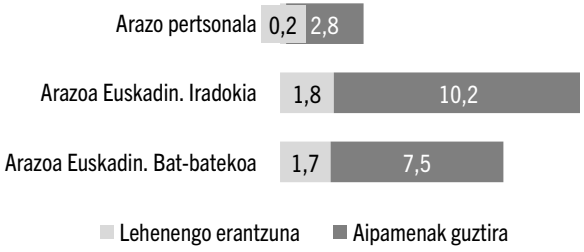

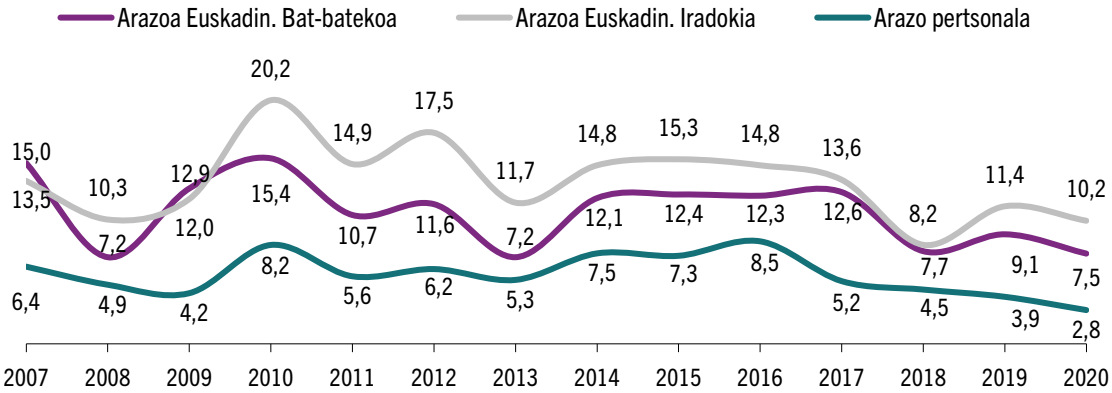

g1, g2, g25

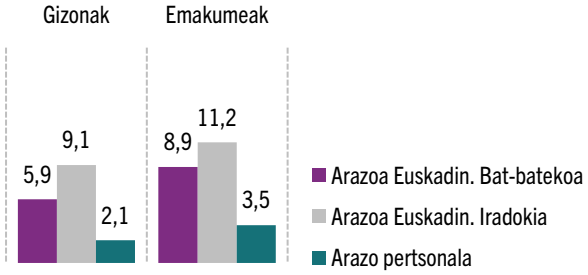

Azken urtean, zertxobait murriztu da immigrazioa arazo gisa hautematea, bai bat-bateko erantzunetan (-1,6 puntu), bai iradokita (-1,2 puntu) bai arazo pertsonal gisa (-1,1 puntu). Horrez gain, badirudi 2008-2014 urteetako krisiaren amaieraz geroztik dagoen joerak adieraz dezakeela EAEko gizartean immigrazioa ez dela arazo esanguratsutzat hautematen.

Inkestatuen generoa kontuan izanda, emaitzek ez dute alderik erakusten estatistikoki, eta, beraz, esan dezakegu ez dagoela desberdintasunik gizonen eta emakumeen artean immigrazioa arazotzat hautematerakoan: bi kasuetan, arazotzat hartzen dutenen kopurua txikia da.

Euskadin ditugun arazo nagusiak (bat-bateko erantzuna, %)

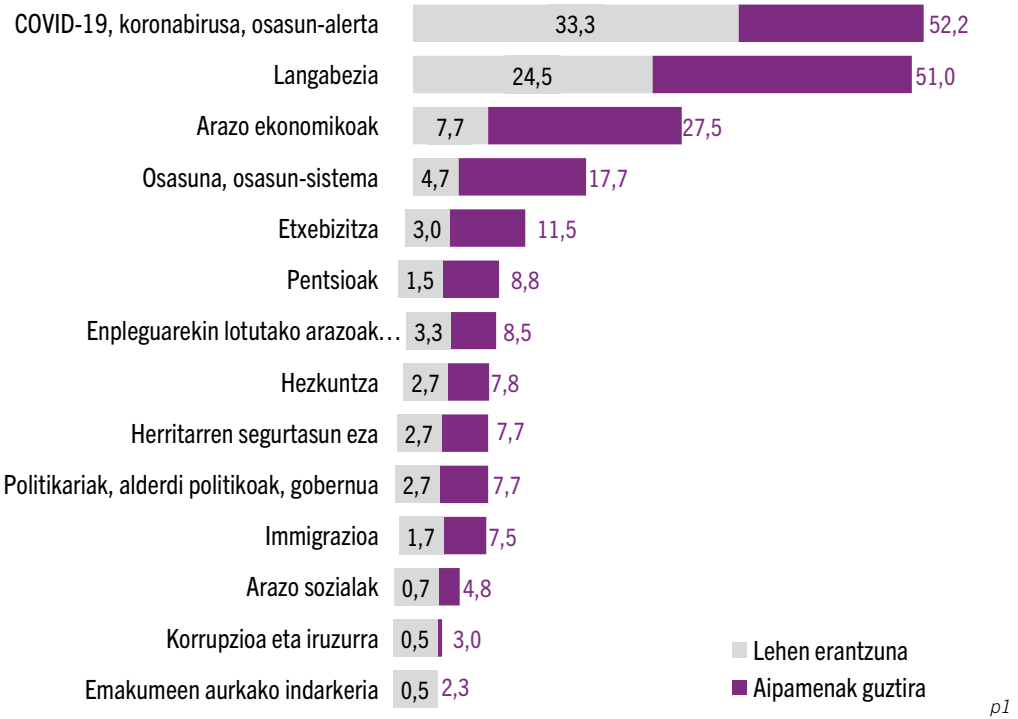

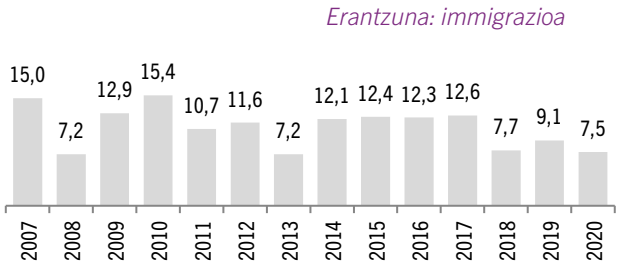

Lehen aipamenean, inkestatuen % 1,7k hartu du immigrazioa Euskadin dugun arazo nagusitzat (bat-bateko erantzunak). Aldiz, aipamen guztiak kontuan hartuta (hiru arazo garrantzitsuenei buruz egin zaie galdeketa), % 7,5ek baino ez du uste immigrazioa Euskadin dugun arazo bat dela. Gehien aipatu diren arazoak COVID-19a (% 52,2) eta langabezia (% 51,0) izan dira. Aipatu den hirugarren arazoa, lehen biak baino askoz ehuneko apalagoarekin, ekonomiarekin loturikoa izan da (% 27,5).

Euskadin ditugun arazo nagusiak (bat-bateko erantzuna, %)

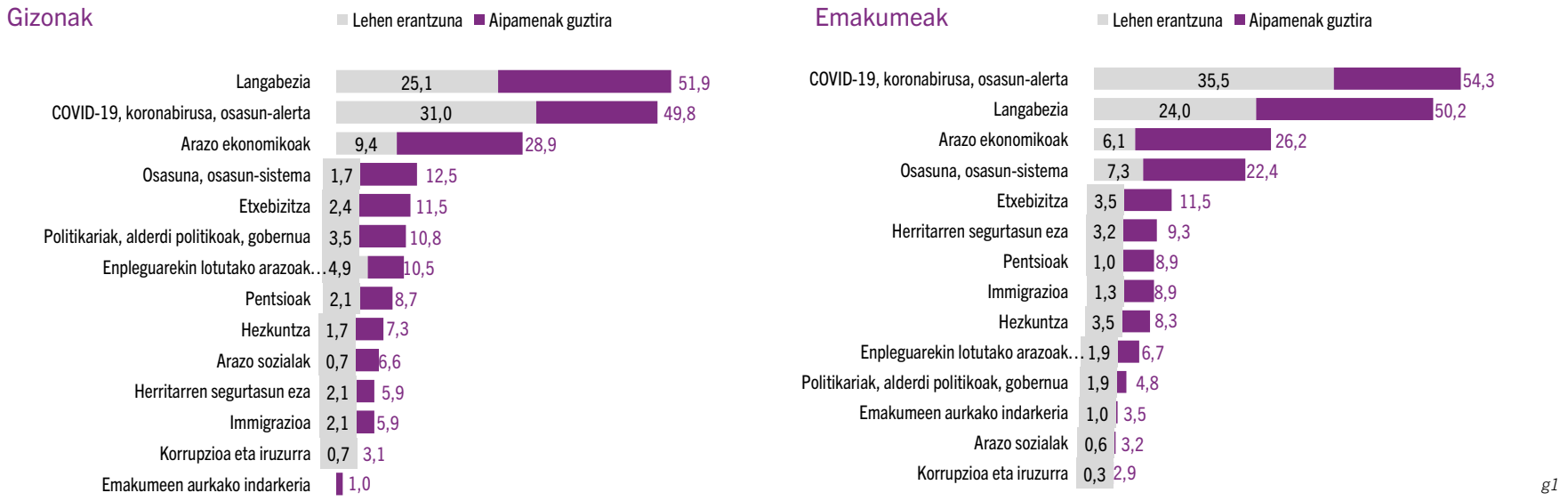

Euskadin immigrazioa arazotzat hautematen dutenak (bat-bateko erantzunak) generoaren arabera alderatuz gero, ez da alde estatistiko handirik ageri: bai gizonentzat bai emakumeentzat, COVID-19a eta langabezia dira arazo esanguratsuenak, eta ondoren arazo ekonomikoak. Bien kopuruen artean alde txikia dago, eta ez da esanguratsua.

Hala ere, badago desberdintasun bat, osasunaren eta osasun-sistemaren arloan: emakumeen artean askoz gehiago aipatu dira arazo horiek (% 22,4) gizonen artean baino (% 12,5).

Euskadin ditugun arazo nagusien bilakaera (bat-bateko erantzuna, %)

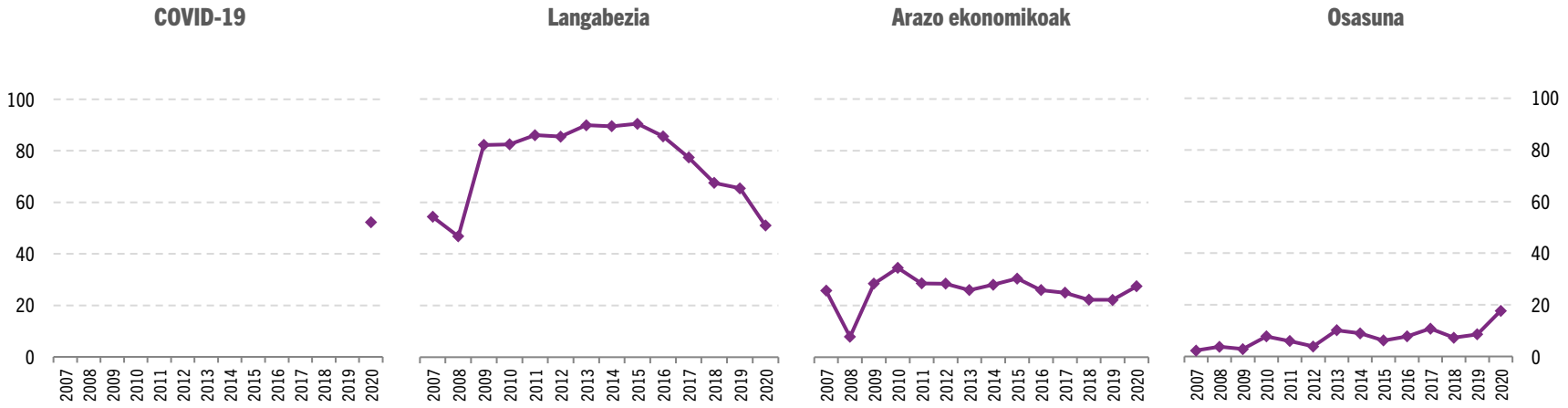

2020. urtean, euskal gizarteak COVID-19a, langabezia, ekonomia eta osasuna hautematen ditu arazo nagusitzat.

Bilakaerari dagokionez, ikus dezakegu egungo osasun-krisiak eragina izan duela euskal gizarteak arazoekiko duen pertzepzioan. COVID-19a da hautematen den arazo nagusia, eta ekonomiarekin eta osasungintzarekin lotutako arazoekiko kezka areagotu egin da. Langabeziak, berriz, 2015ean hasitako beheranzko joerari eusten dio, krisialdi ekonomikoak eragin txikiena izan duen etaparekin bat etorriz.

Euskadin ditugun arazo nagusiak (erantzun iradokia, %)

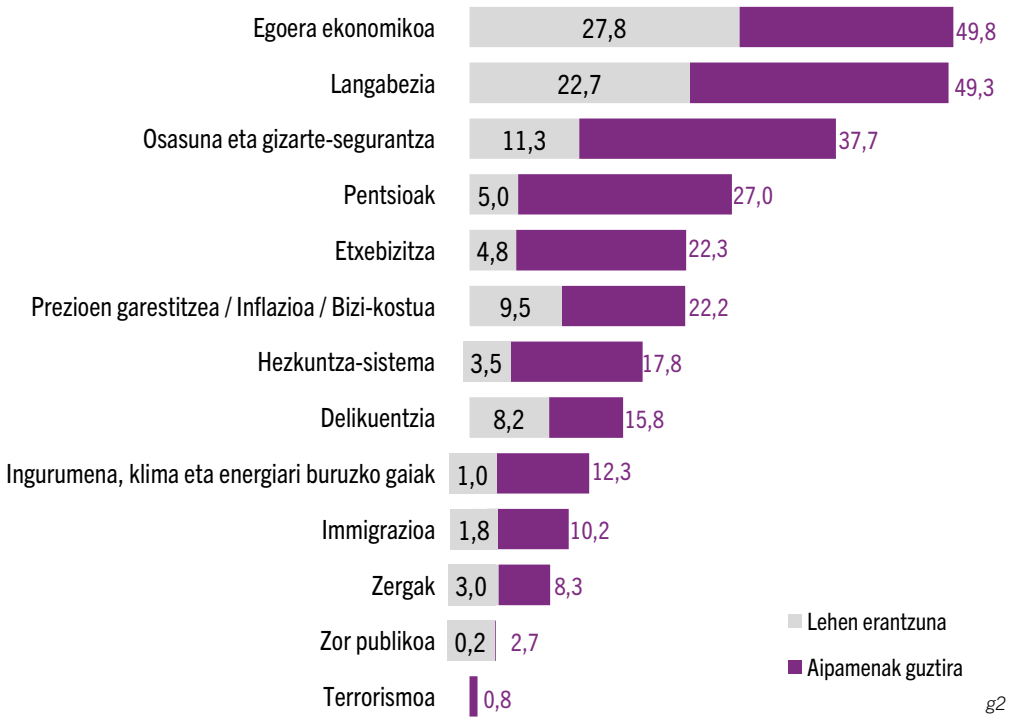

Erantzuna: immigrazioa

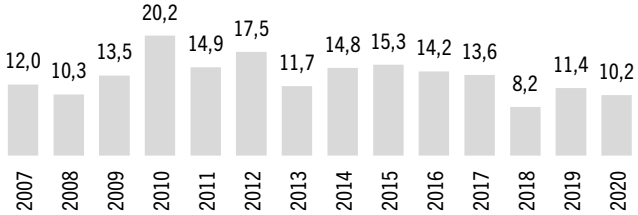

Galdera bera iradokizunen zerrenda bat erakutsiz eginez gero, % 1,8k soilik aukeratu du immigrazioa lehen aipamenean. Aipamen guztiak kontuan hartuta, aldiz, (hiru arazo garrantzitsuenei buruz egin zaie galdeketa), % 10,2rentzat da immigrazioa arazo bat Euskadin. Honako hauek dira gehien aipatutako arazoak: egoera ekonomikoa (% 49,8), langabezia (% 49,3) eta osasuna eta gizarte-segurantza (% 37,7).

2019ko Barometroarekin alderatuz, immigrazioa zertxobait jaitsi egin da iradokitako arazo gisa, % 11,4tik % 10,2ra.

Euskadin ditugun arazo nagusiak (erantzun iradokia, %)

Gizonak

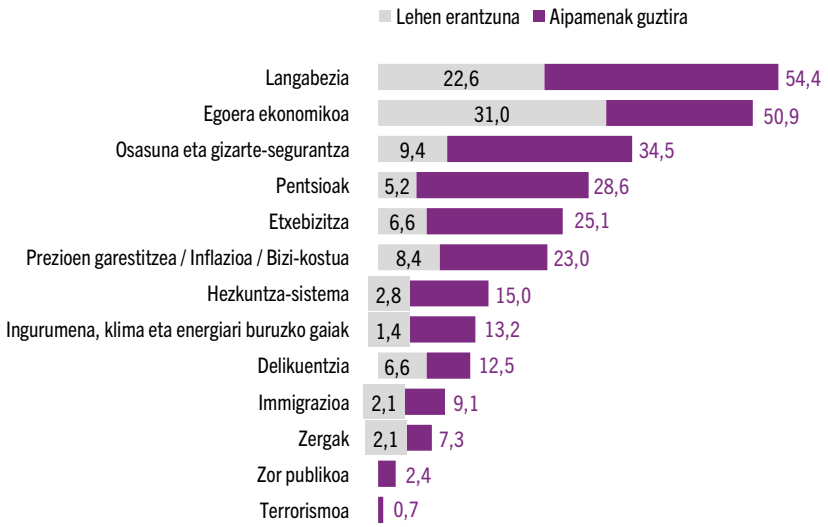

Emakumeak

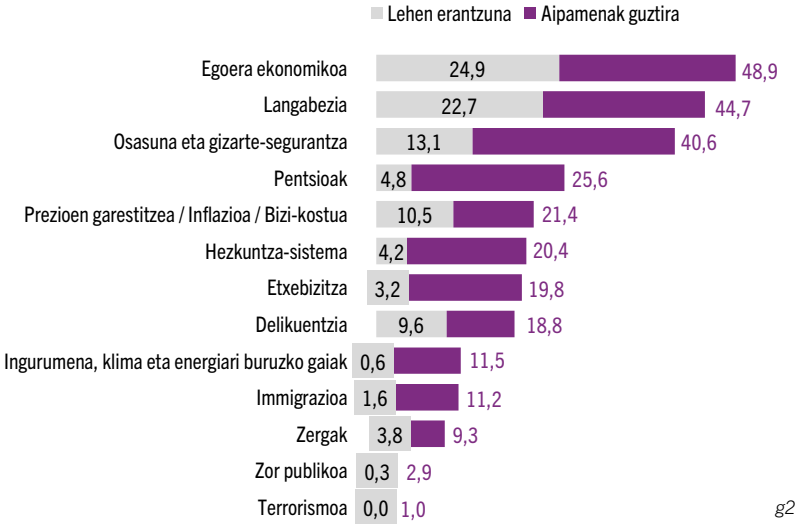

EAEko arazoak hautemateko erantzun posible batzuk iradokita, ez da ikusi alde estatistiko nabarmenik emakumeen eta gizonen artean, eta baiezta dezakegu emakumeek eta gizonek portaera bera izan dutela alderdi honi dagokionez. Kasu honetan ere, grafikoetan ageri diren zenbakien arteko alde txikiek ez dute gizonen eta emakumeen balorazioen arteko egiazko desberdintasunik adierazten, eta zorizko aldeak direla esan daiteke.

Garrantzi handieneko arazoak egoera ekonomikoa, langabezia, osasuna eta gizarte-segurantza dira, bai emakumeentzat bai gizonentzat.

Hiru arazo pertsonal nagusiak (%)

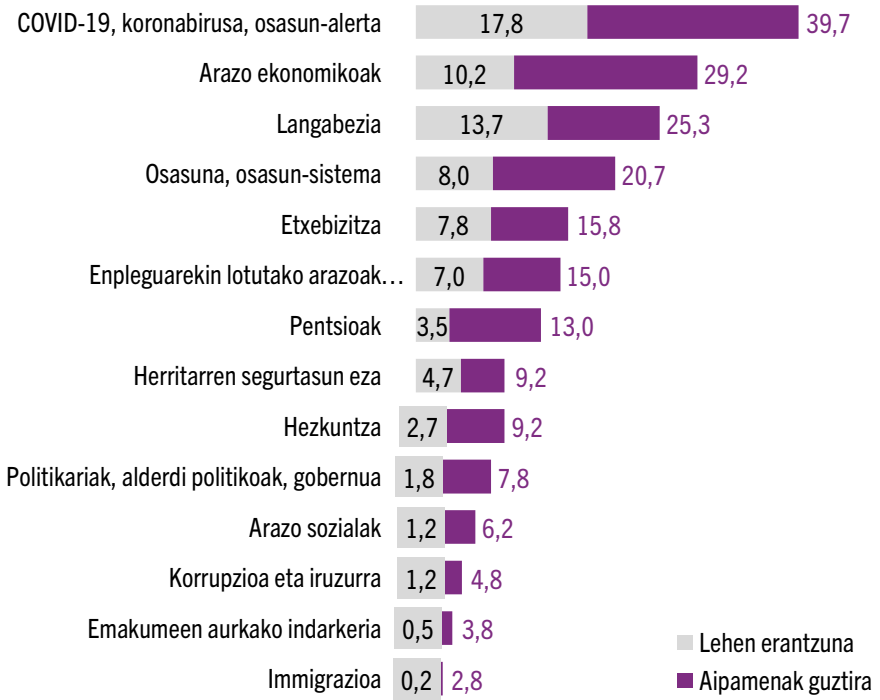

g25

Erantzuna: immigrazioa

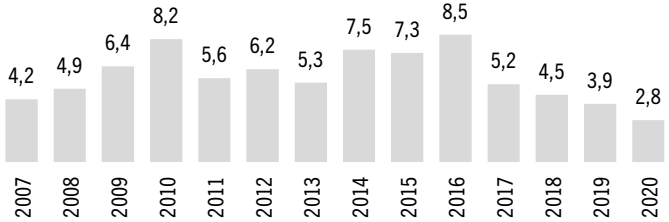

Lehen aipamenean, % 0,2k aipatu du immigrazioa arazo pertsonaltzat, eta, aldiz, aipamen guztiei erreparatuz gero (hiru arazo pertsonal garrantzitsuenei buruz egin zaie galdeketa), euskal biztanleriaren % 2,8rentzat baino ez da immigrazioa arazo pertsonal bat. Eragin pertsonalari dagokionez, hauek dira gehien aipatutako arazoak: COVID-19a (% 39,7), arazo ekonomikoak (% 29,2) eta langabezia (% 25,3).

2019ko datuekin alderatuta, zertxobait jaitsi da –% 3,9tik % 2,8ra– immigrazioa arazo pertsonaltzat dutenen ehunekoa.

Hiru arazo pertsonal nagusiak (%)

Gizonak

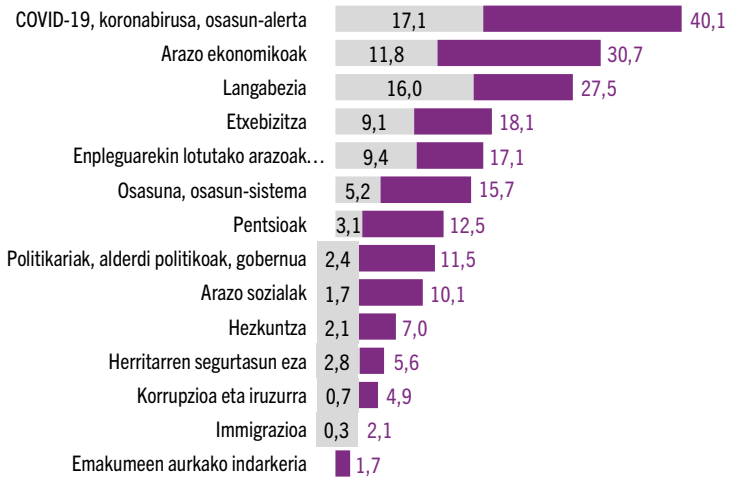

Emakumeak

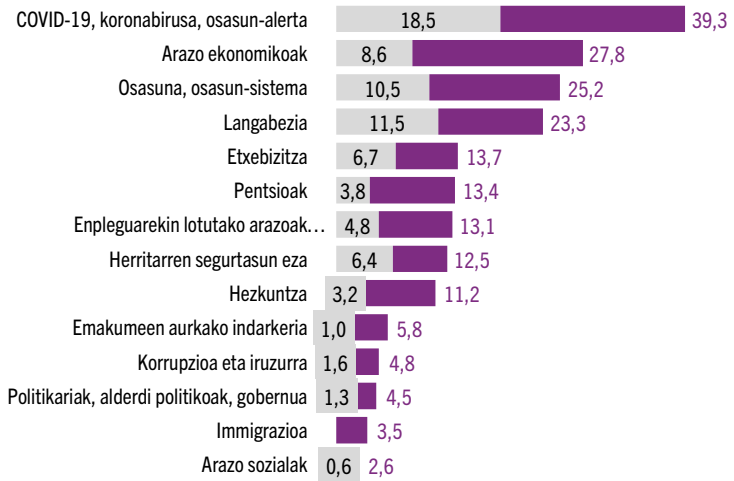

g25

Inkestatutako pertsonen arazo pertsonalei dagokienez ere ez da ikusten estatistikoki adierazgarria den desberdintasunik generoaren arabera: gizonek zein emakumeek hautematen dituzte arazo nagusitzat COVID-19a, arazo ekonomikoak, langabezia, etxebizitza, osasuna eta osasun-sistema, etab.

Dena den, badaude aldeak zerrendan garrantzi gutxien duten arazoetan: gizonek emakumeek baino nabarmen gehiago aipatu dituzte alderdi politiko eta politikariekin loturiko arazoak (gizonen % 11,5ek eta emakumeen % 4,5ek) eta arazo sozialak (% 10,1 eta % 2,6, hurrenez hurren); emakumeek, aldiz, gizonek baino nabarmen gehiago aipatzen dute herritarren segurtasunik eza (emakumeen % 12,5ek eta gizonen % 5,6k).

Euskadin gaur egun dauden hiru arazo nagusiak

Arazo nagusiak Euskadin
(**bat-bateko** erantzuna, %)

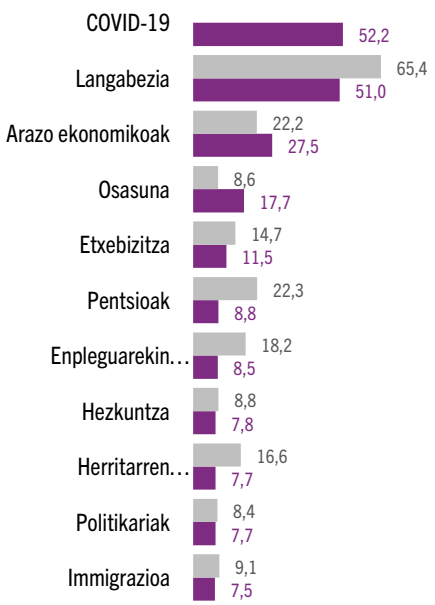

Arazo nagusiak Euskadin
(erantzun **iradokia**, %)

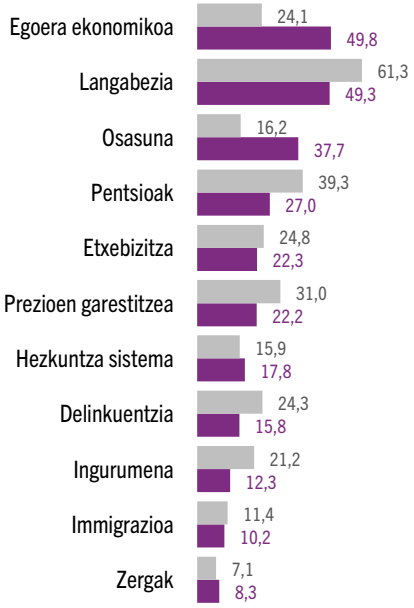

Arazo **pertsonal** nagusiak
(**bat-bateko** erantzuna. %)

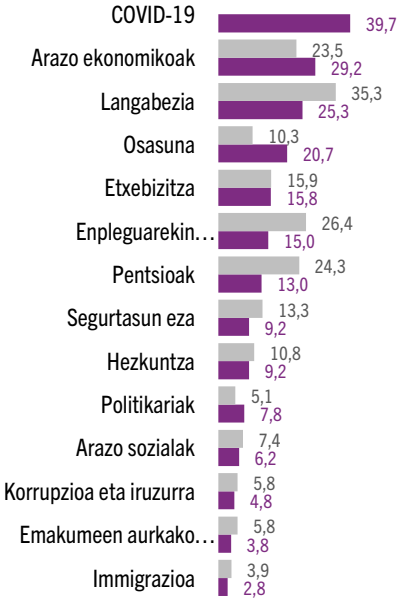

2019 2020

g1, g2, g25

Osasun-krisiaren testuinguruan, COVID-19a ageri da euskal gizarteko arazo nagusi gisa. Horrekin batera, langabezia eta arazo ekonomikoak ere nabarmentzen dira, osasun-krisiaren ageriko ondorioak direnez gero.

B) JATORRI ATZERRITARREKO PERTSONEN BOLUMENA NOLA HAUTEMATEN DEN

PERTZEPZIOA

Jatorri atzerritarreko biztanleria

%20,4

BALORAZIOA
Gehiegi dira
%15,0

ERREALITATEA

Jatorri atzerritarreko biztanleria

%10,9

BALORAZIOA
Gehiegi dira
%9,8

Atal honetan, euskal gizarteak EAEn bizi diren atzerritar jatorriko pertsonen bolumena nola hautematen duen aztertzen da. Gai esanguratsua da; izan ere, migrazioaren fenomenoaren pertzepzioa gaindimentsionatuta ote dagoen jakiteko aukera ematen du, eta horrek eragina izan dezake migrazioaren aldeko edo aurkako jarreretan. Horretarako, euskal gizarteak biztanleria migratzailearen bolumenari buruz zer balorazio egiten duen jaso da, bai EAEn erroldatutako atzerritar jatorriko pertsonen zifra erreala jakin aurretik duen iritzia eta bai zifra hori jakin ondoren duena. Gainera, galdetu zaie ea datozen bost urteetan beren ustez Euskadira atzerritar jatorriko biztanleak etortzen jarraituko duten, eta zein diren iritsiko direnen herritartasun nagusiak.

EAEko biztanle etorkinen bolumenari buruzko pertzepzioa errealitatearekiko independentea da, eta bere horretan jarraitzen du etorkinen kopurua benetan dena baino bi aldiz gehiago den sentsazioak. Aurreko urteetan bezala, atzerritarrak gehiegi izatearen pertzepzioa murriztu egin da datu errealaren berri izan ondoren.

Etorkizunean pentsatuz, hamarretik zazpi herritarrek uste dute bost urtean igo egingo dela Euskadin atzerritar jatorriko biztanleria, eta uste dute gehienak magrebtarrak, Saharaz hegoaldeko Afrikakoak eta latinoamerikarrak izango direla.

Atzerritar jatorriko biztanleriaren bolumena nola hautematen den, atzerriko biztanle-kopuruaren datu ofiziala jakinarazi aurretik (%), 2004, 2007-2020

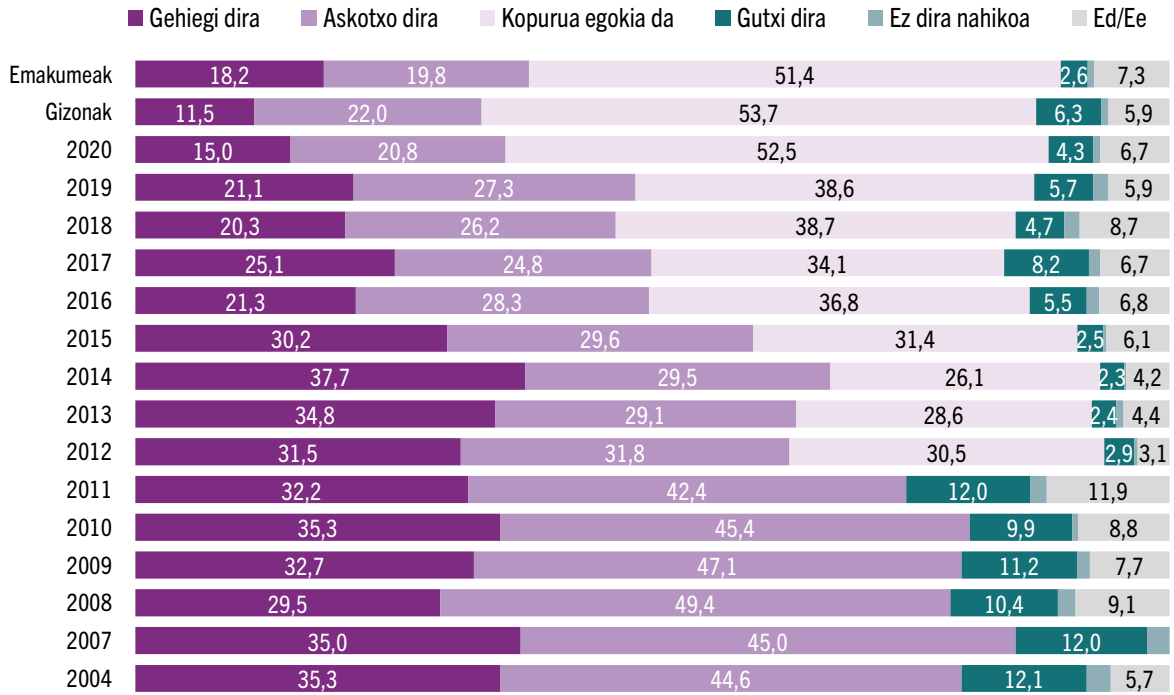

Euskal biztanleriaren herenak uste du Euskadin bizi den atzerriko biztanle-kopurua handiegia edo nahikoa dela (% 35,8). Pertzepzio hori nabarmen jaitsi da azken urtean (-12,6 puntu), eta serie osoko datu baxuena da.

2012-2014 urteetan hazi egin zen EAEn bizi den atzerriko biztanle-kopurua handiegia edo nahikoa dela uste duen herritarren kopurua (2012an, “egokia” kategoria gaineratu genuen). Alabaina, zifra hori jaisten ari da 2015az geroztik, eta, batez ere, azken urtean jaitsi da. 2020. urtean, % 15,0k uste du Euskadin etorkin gehiegi dagoela.

Zenbakien artean aldeak dauden arren, ezin dugu esan desberdintasun estatistikoak esanguratsuak direnik gizonen eta emakumeen artean: atzerritar jatorriko biztanleriaren bolumenaren pertzepzioa berdina da.

Euskadin erroldatutako atzerriko biztanleen ustezko kopurua eta kopuru erreala (%), 2007-2020

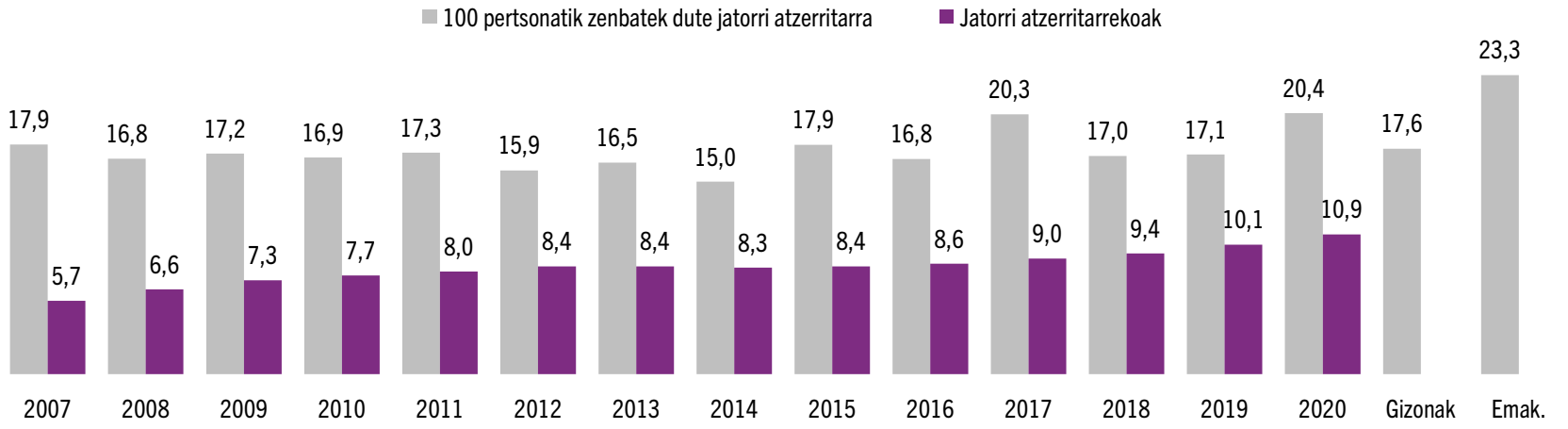

g4

2020ko Barometroaren emaitzek erakusten digute euskal gizartean gaindimentsionatuta dagoela EAEn bizi diren atzerritar biztanleen bolumenari buruzko pertzepzioa. Gizarteko pertzepzioa bi aldiz handiagoa izan ohi da EAEn erroldatuta eta estatistika ofizialetan erregistratuta dauden atzerritar jatorriko pertsonen zifra baino.

2019 eta 2020 artean, Euskadin erroldatutako atzerritarrak 0,8 puntu hazi dira; aldiz, Euskadin bizi diren etorkinen kopuruaren pertzepzioa % 20,4ra iritsi da.

Generoari erreparatuz, emakumeek atzerritar jatorriko pertsonen kopurua handiagoa dela hautematen dute (% 23,3) gizonek baino (% 17,6).

Atzerritar jatorriko biztanleriaren bolumena nola hautematen den, atzerriko biztanle-kopuruaren datu ofiziala jakinarazi ondoren (%), 2004, 2007-2020

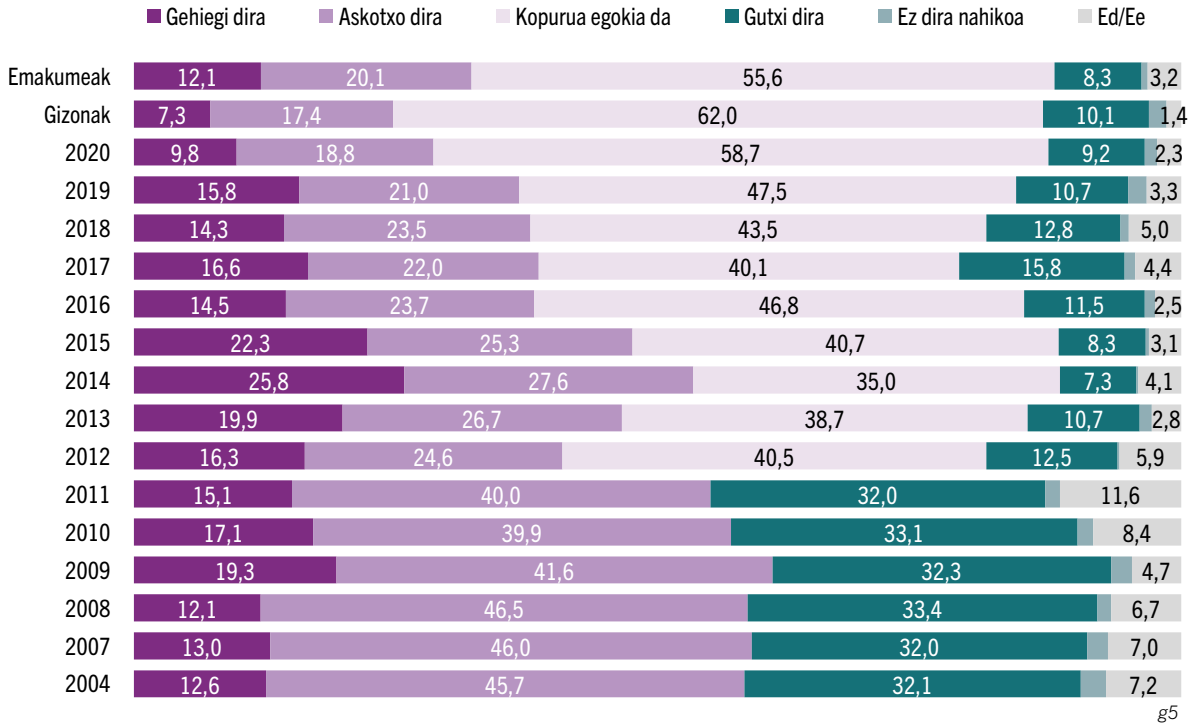

Atzerriko biztanle-kopuruaren datu erreala jakinarazi ondoren, bolumenaren pertzepzioa aldatu egiten da: herritar gutxiagok uste dute kopuru hori handiegia edo nahikoa dela (% 28,6), eta gehiagok pentsatzen dute EAEn bizi den atzerritar jatorriko biztanleen kopuru erreala egokia dela (% 58,7).

2012-2014 artean hazi egin zen Euskadin atzerritar jatorriko biztanleen kopurua handiegia edo nahikoa dela uste dutenen ehunekoa. Hala ere, zifra horrek behera egin zuen 2015 eta 2016 urteen artean, eta orain berriro jaitsi da 2020an.

Generoari erreparatuta, zenbakien artean aldeak dauden arren, ezin dugu esan desberdintasun estatistikoak esanguratsuak direnik gizonen eta emakumeen artean: atzerritar jatorriko biztanleriaren bolumena hautemateko modua ez da aldatzen.

Hurrengo bost urteetako egoerari begira, immigrazioak EAEn, zure ustez..? (%)

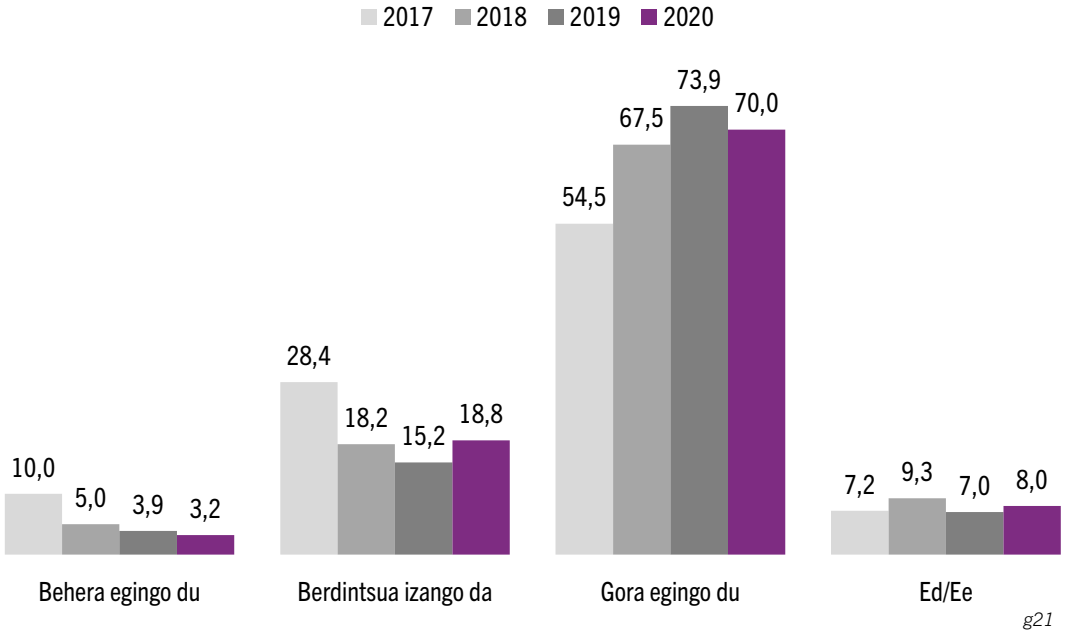

Euskal biztanleen erdiak baino gehiagok uste du datozen bost urteetan Euskadin hazi egingo dela immigrazioa (% 70,0). Dena den, ehuneko hori pixka bat jaitsi da aurreko urtetik (-3,9 puntu). Bestalde, igo egin da berdin mantenduko dela uste duten pertsonen ehunekoa (+3,6 puntu), eta jaitsi egin da murriztu egingo dela uste dutenen ehunekoa (-0,7 puntu). Oro har, horrek adierazten digu euskal gizartea ohituta dagoela gero eta etorkin gehiago egotearekin, bai eta onartzen ari dela ere fenomeno hori egiturazkoa dela.

Hurrengo bost urteetako egoerari begira, immigrazioak EAEn, zure ustez..? (%)

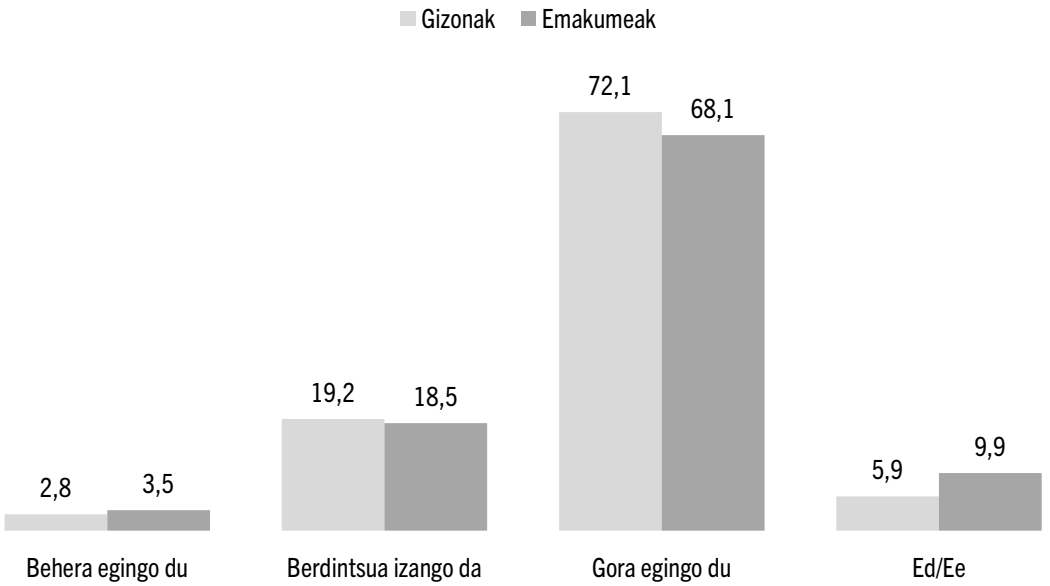

g21

Generoari erreparatuta, zenbakien artean aldeak dauden arren, ezin dugu esan desberdintasun estatistikoak esanguratsuak direnik gizonen eta emakumeen artean: etorkizunean pentsatuz, EAEko atzerritar jatorriko biztanleriaren aldaketei buruzko antzeko pertzepzioa dute biek.

Emakumeek zein gizonek ulertzen dute immigrazioa egiturazko elementua dela gaur egungo gizartean, eta atzerritar jatorriko pertsonek iristen jarraituko dutela datozen urteetan.

Demagun, etorkizunean ere etorkinek EAEra etortzen jarraitzen dutela. Zure ustez, nongoa izango da etorkin multzo handiena? Eta bigarren etorkin multzo handiena? Eta hirugarrena? (%)

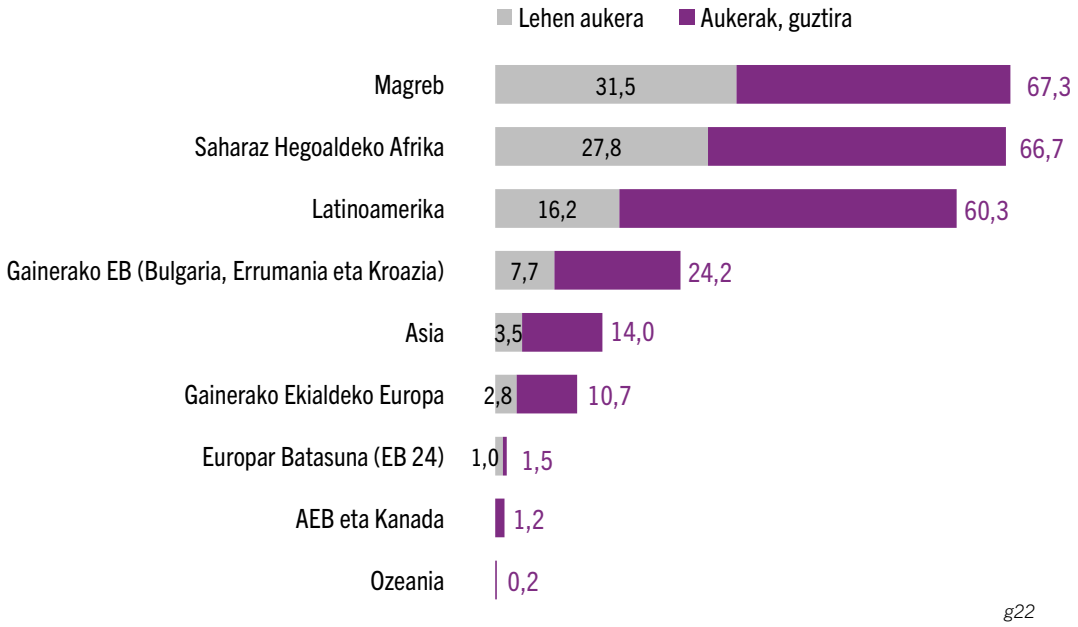

Euskadira etorkinak iristen jarraituz gero, beren ustez zer jatorritakoak izango diren galdetuta, gehienek nagusiki magrebtarrak izango direla adierazi dute (% 67,3), Saharaz hegoaldekoak gero (% 66,7) eta latinoamerikarrak azkenik (% 60,3).

Pertzepzio hori ez dator bat datu objektiboek erakusten duten errealitatearekin; izan ere, EAEra datozen atzerritar jatorriko biztanle gehienak latinoamerikarrak dira: hiru pertsonatik bi, gutxi gorabehera.

Oso gutxik uste dute Ozeaniakoak (% 0,2), Estatu Batuetakoak eta Kanadakoak (% 1,2) eta Europar Batasunekoak (% 1,5) etorriko direnik.

Demagun, etorkizunean ere etorkinek EAEra etortzen jarraitzen dutela. Zure ustez, nongoa izango da etorkin multzo handiena? Eta bigarren etorkin multzo handiena? Eta hirugarrena? (%)

Gizonak

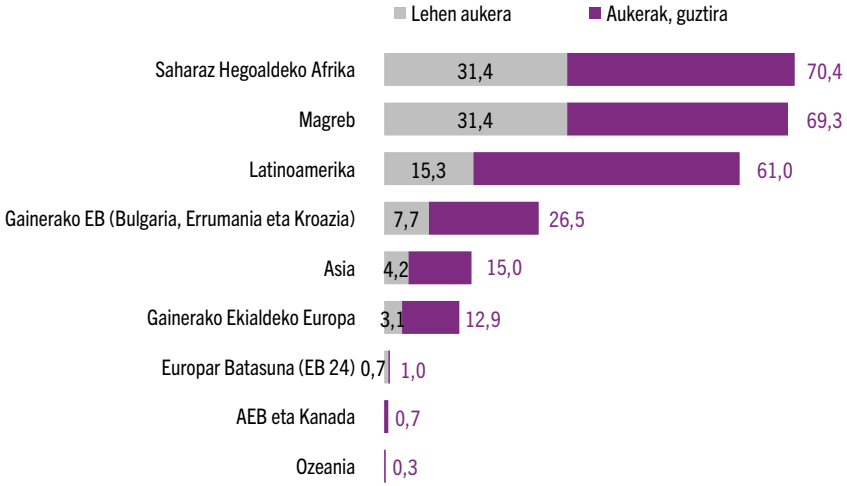

Emakumeak

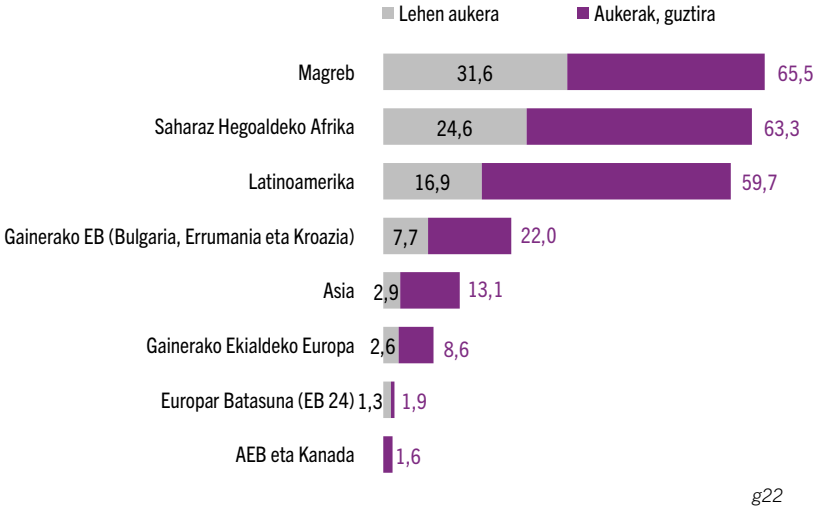

Generoari erreparatuta, zenbakien artean alde batzuk dauden arren, ezin dugu esan desberdintasun estatistikoak esanguratsuak direnik gizonen eta emakumeen artean: etorkizunean pentsatuz, antzeko pertzepzioa dute EAEra etorriko direla espero duten atzerriko pertsonen jatorriari buruz.

Gizonek zein emakumeek, biek uste dute hiru jatorri hauetako pertsonak ugarituko direla nagusiki: magrebtarrak, Saharaz hegoaldekoak eta latinoamerikarrak.

2

Gizarte hartzailean hautemandako ondorioak

a. Ekonomian
b. Hizkuntza- eta identitate-gaietan
c. Ongizatean

ONDORIOAK EUSKAL GIZARTEAN

EKONOMIA	IDENTITATEA ETA HIZKUNTZA	ONGIZATEA
Ondorio positiboak Ondorio negatiboak	Euskal identitatea Euskal abertzaletasunaren helburuak Euskararen garapena Euskararen erabilera	Ondorio positiboen/negatiboen pertzepzioa

Atal honetan, euskal gizartean eragin positibo zein negatiboa izan dezaketen immigrazioaren alderdiak aztertzen dira. Horretarako, inkestatutako pertsonei galdetu diegu zer ondorio dituen immigrazioak ekonomian, identitate- eta hizkuntza-gaietan eta ongizatean.

Ekonomiari dagokionez, ondorio positiboei (ekonomiak hobera egin du bertako biztanleek nahi ez dituzten lanpostuak edo langileak behar dituzten sektoreak bete direlako) zein negatiboei (soldatek behera eta langabeziak gora egin dute) buruz galdetu diegu. Identitate- eta hizkuntza-gaiei dagokienez, herritarrei galdetu diegu zer eragin izan dezakeen atzerriko immigrazioak euskal abertzaletasunaren helburuetan, euskal identitatean, eta euskararen garapenean eta erabileran.

Eta, azkenik, immigrazioak euskal gizartearen gizarte-ongizatean zer ondorio positibo edo negatibo dituen galdetu diegu.

ONDORIOAK EUSKAL GIZARTEAN

EKONOMIA	IDENTITATEA ETA HIZKUNTZA	ONGIZATEA
Ondorio positiboak Ondorio negatiboak	Euskal identitatea Euskal abertzaletasunaren helburuak Euskararen garapena Euskararen erabilera	Ondorio positiboen/negatiboen pertzepzioa

Immigrazioak ekonomian dituen ondorioei dagokienez, 2020ko Barometroak erakusten du alderdi positiboen pertzepzioak hazten jarraitzen duela, eta 2015ean hasitako joera finkatzen ari dela. Horrekin batera, euskal gizartearen gehiengoak alderdi negatiboak gero eta gutxiago hautematen ditu (soldatek behera eta langabeziak gora egin dute). Hortaz, eta bizi dugun ziurgabetasun-egoera gorabehera, immigrazioarekin eta lan-merkatuarekin lotutako jarrerak hobetzen ari direla ikusten da.

Immigrazioak euskal gizartearen identitatean eta hizkuntzan dituen ondorioei dagokienez, datuek erakusten dute EAEn immigrazioaren fenomenoaren eztabaida soziala ez dela erlazionatzen identitateei eta euskararen erabilerari buruzko eztabaida politikoarekin. Bereizketa horri esker, ez dira garrantzi sozialeko pertzepzio negatiboak sortzen herritarrengan. Alde horretatik, immigrazioaren ondorioen inguruko kezka identitate-gaiekin baino lotuago dago gai ekonomikoekin.

Azkenik, biztanleria immigranteak gure ongizate-estatuan duen ondorio positibo edo negatiboei buruz euskal gizarteak egiten duen balorazioari dagokionez, neutro edo anbibalente samarra da, eta erdiko posizioetan kokatzen da. Alabaina, atzerritar jatorriko etorkinek egiten duten ekarpen globalaren ikuspegi zertxobait optimistagoa antzematen da, eta serie osoko datu positiboena da.

A) EKONOMIAN

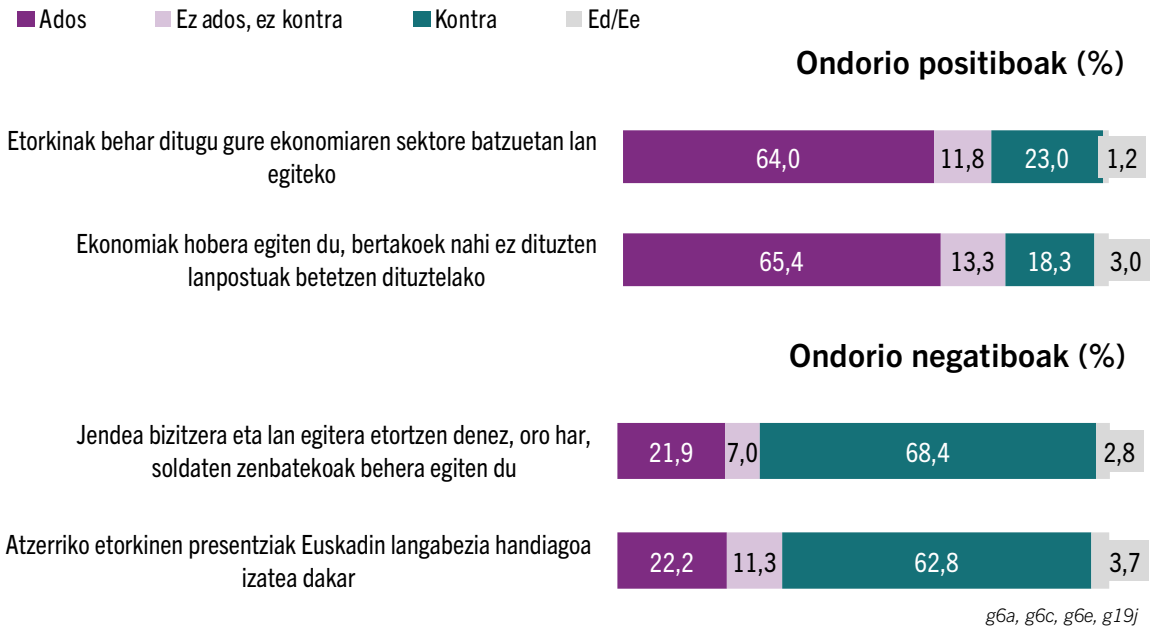

g6a, g6c, g6e, g19j

2020an, euskal biztanlearen gehiengoak atzerritar jatorriko pertsonen iritsierak dakartzan onura ekonomikoez eta lan-funtzionalitateaz jabetzen jarraitzen du.

Bestalde, jaitsi egin da ondorio kaltegarritzat hartzen duten biztanleen ehunekoa, batez ere immigrazioak langabezian duen eraginari buruzko atalean (-13,6 puntu).

Horrenbestez, euskal gizarteak ez ditu etorkinak arazo ekonomikoen "erantzule" egiten (langabeziaren, enplegua murriztearen edo soldatak jaistearen erantzule, kasurako). Alderantziz, gero eta gehiago balioesten du etorkinen ekarpen positiboa gure ekonomian.

A) EKONOMIAN

Ondorio positiboak (%)

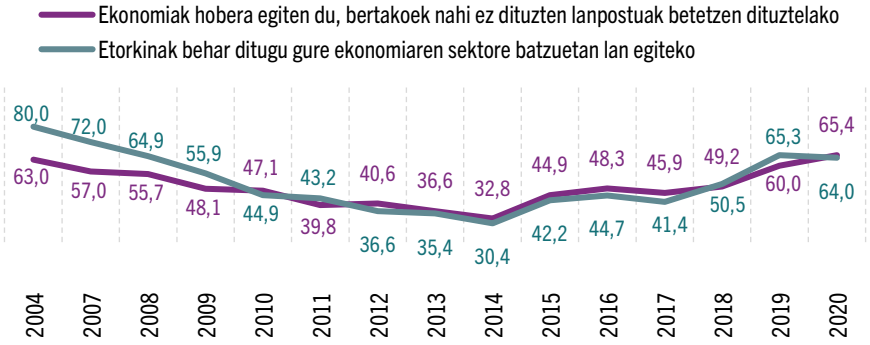

g6c, g6e

Biztanleria immigrantea iristeak ekonomian izan ditzakeen ondorio positiboen bilakaera negatiboa izan zen 2004. eta 2014. urteen artean. Hala ere, urte horretatik aurrera, euskal biztanleria immigrazioaren eta hark ekonomian dituen ondorioen ikuspegi positiboagoa izaten hasi zen, eta onartu zuen ekonomiak hobera egiten duela immigrazioari esker, bertako biztanleriak nahi ez dituen lanpostuak betetzen baitira, baita immigranteak behar ditugula ere gure ekonomiako sektore batzuetan lan egiteko.

Ondorio negatiboak (%)

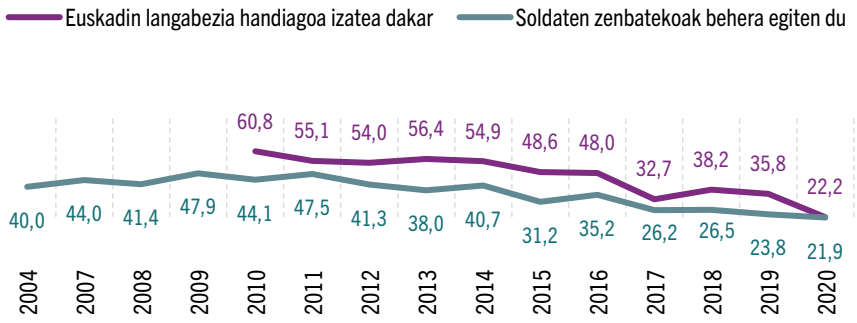

g6a, g19j

Immigranteak etortzearen ondorio negatiboei (hala nola, langabezia igotzea edo soldatak jaistea) eta haien bilakaerari dagokienez, esan daiteke gero eta gutxiago direla binomio negatibo hori onartzen dutenak, bereziki 2013-14tik aurrera.

ONDORIO POSITIBOAK. Etorkinei esker, ekonomiak hobera egiten du, bertakoek nahi ez dituzten lanpostuak betetzen dituztelako (%)

2020

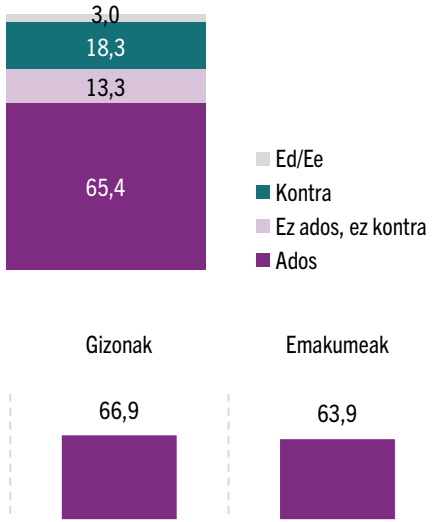

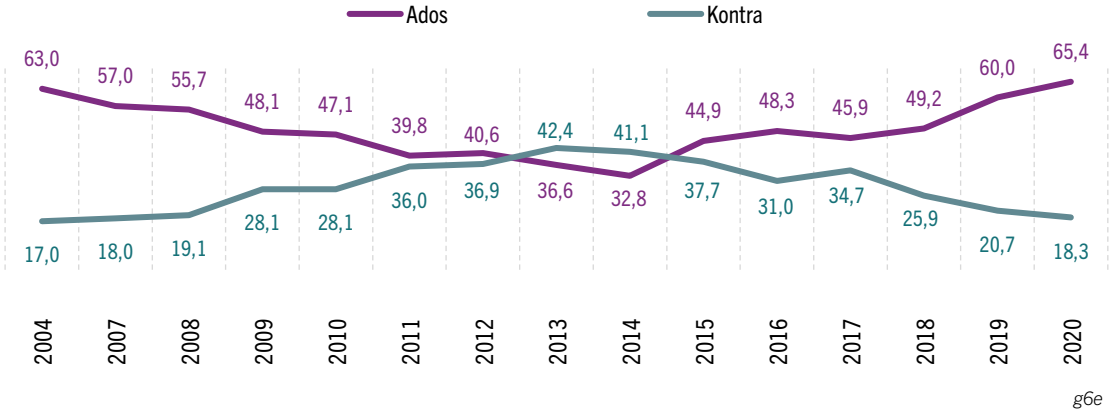

Lan-merkatuarekiko immigrazioaren ikuspegi funtzional eta utilitaristak –hau da, immigranteek bertakoek nahi ez dituzten lanpostuak betetzen dituztela eta horri esker ekonomiak hobeto funtzionatzen duela dioenak– gainbehera nabarmena izan zuen, batez ere 2008ko krisi ekonomikoaren eraginez; dena den, ordurako jaisten hasita zegoen, eta 2004an % 63,0 izatetik 2014an % 32,8 izatera pasatu zen. 2015etik aurrera, ordea, gora egin du immigrazioaren ikuspegi funtzional eta utilitaristak, gorabeherekin bada ere, eta 2020an % 65,4ra iritsi da. Serie osoko datu altuena da hori.

Generoari erreparatuz, emaitzek adierazten dute ez dagoela alde esanguratsurik estatistiketan; beraz, esan dezakegu gizonek eta emakumeek berdin baloratzen dituztela immigrazioak ekonomian dituen ondorioak: bien datuak % 65,4 ingurukoak dira.

ONDORIO POSITIBOAK. Etorkinak behar ditugu gure ekonomiaren sektore batzuetan lan egiteko (%)

2020

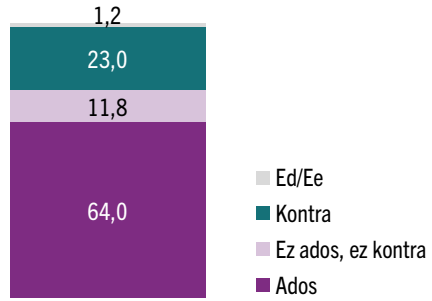

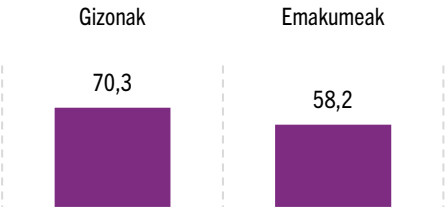

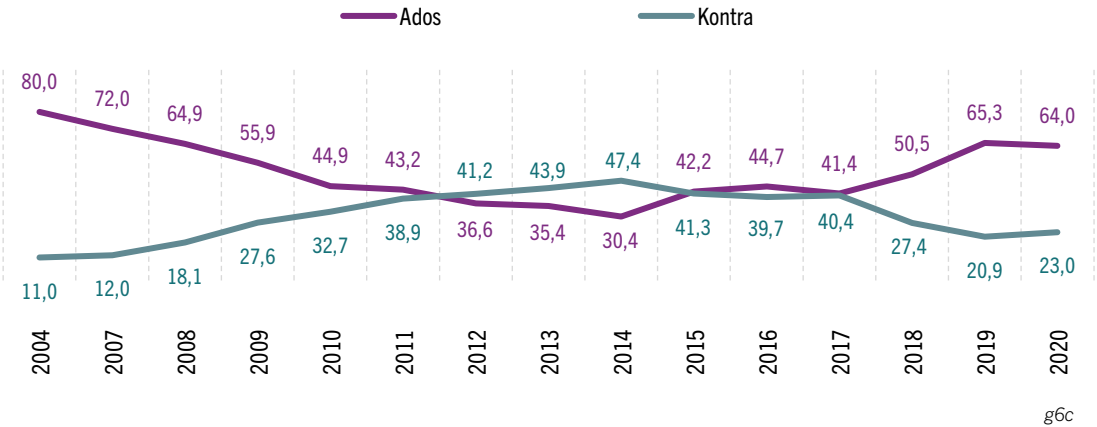

Aurreko puntuarekin gertatu den antzera, immigranteak lan-merkatura ondo egokitzen direla uste duten pertsonen ehunekoa nabarmen murriztu zen krisialdi ekonomikoaren testuinguruan, 2014an % 30,4ra jaitsi arte. Dena den, orduz geroztik berriz sendotu da immigrazioaren ideia funtzional eta utilitaristagoa, krisialdi ekonomikoaren aurretik nagusi zena. Hala, 2020an euskal biztanleen % 64,0k uste du beharrezkoa dela gure ekonomiaren sektore batzuetan etorkinak sartzea.

Datuak generoari erreparatuta aztertuz gero, kasu honetan ikusten dugu emakumeak baino gizonak gehixeago daudela ados gure ekonomiaren sektore batzuetan lan egiteko etorkinak behar izatearekin.

ONDORIO NEGATIBOAK. Atzerriko etorkinen presentziak Euskadin langabezia handiagoa izatea dakar (%)

2020

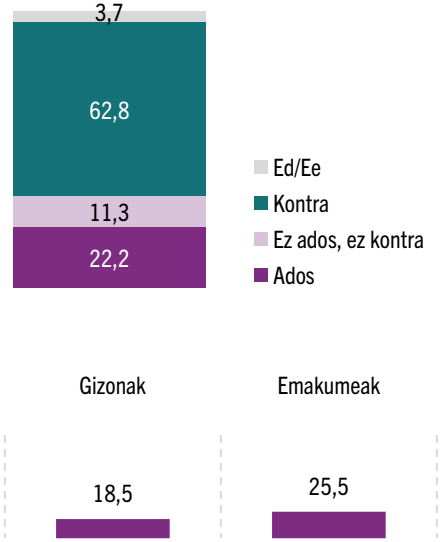

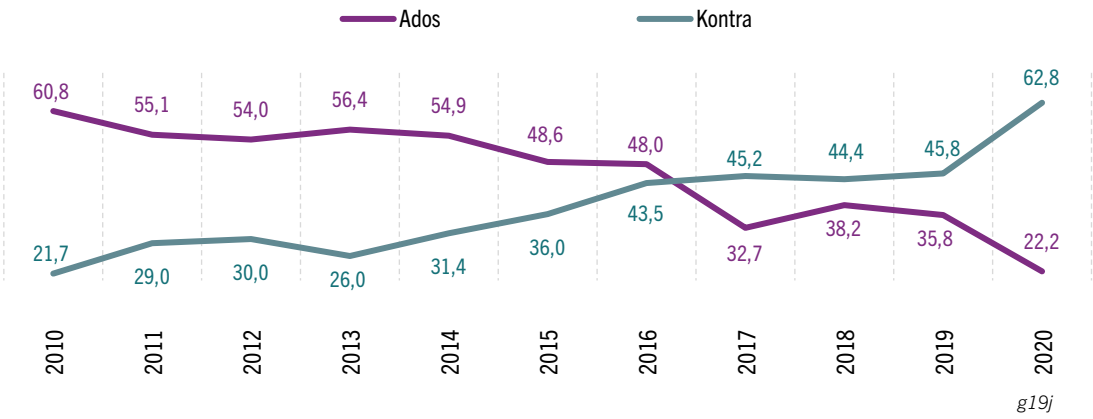

Euskal biztanleen % 62,8k ez ditu lotzen atzerriko etorkinen presentzia eta langabeziaren gorakada. Ideia hori oso finkatuta zegoen hamarkada honen hasieran, baina geroz eta gutxiago ageri da euskal gizartearen imajinarioan. Esperientziaren ebidentziak bereizi egiten ditu atzerritar jatorriko pertsonen kopurua eta gizartean izan daitezkeen langabezia-mailak; langabezia askoz lotuago dago nazioarteko krisi ekonomikoarekin (2008ko krisia) eta gaur egungo osasun-pandemiarekin.

Generoari erreparatuz gero, ikusten da emakumeek gizonek baino desadostasun handiagoa erakusten dutela immigranteen presentziak langabezia handiagoa izatea dakarrela esatearekin.

ONDORIO NEGATIBOAK. Jendea bizitzera eta lan egitera etortzen denez, oro har, soldaten zenbatekoak behera egiten du (%)

2020

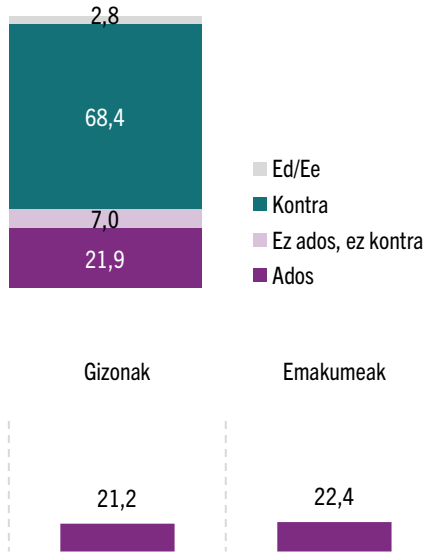

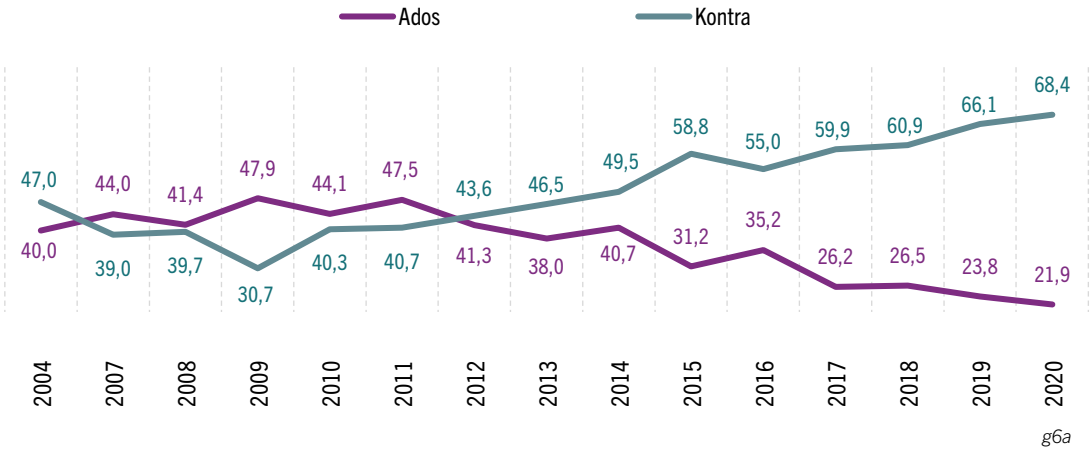

Euskal gizarteak baztertu egiten du oraindik ere etorkinen etorrerak soldaten zenbatekoan eragina duela.

Generoari erreparatuta, ezin dugu esan estatistiketan dauden aldeak esanguratsuak direnik; beraz, gizonek eta emakumeek antzeko pertzepzioa dute immigrazioak soldaten beherakadan duen eraginari buruz: biek uste baitute ez duela eraginik.

B) HIZKUNTZA- ETA IDENTITATE-GAIETAN

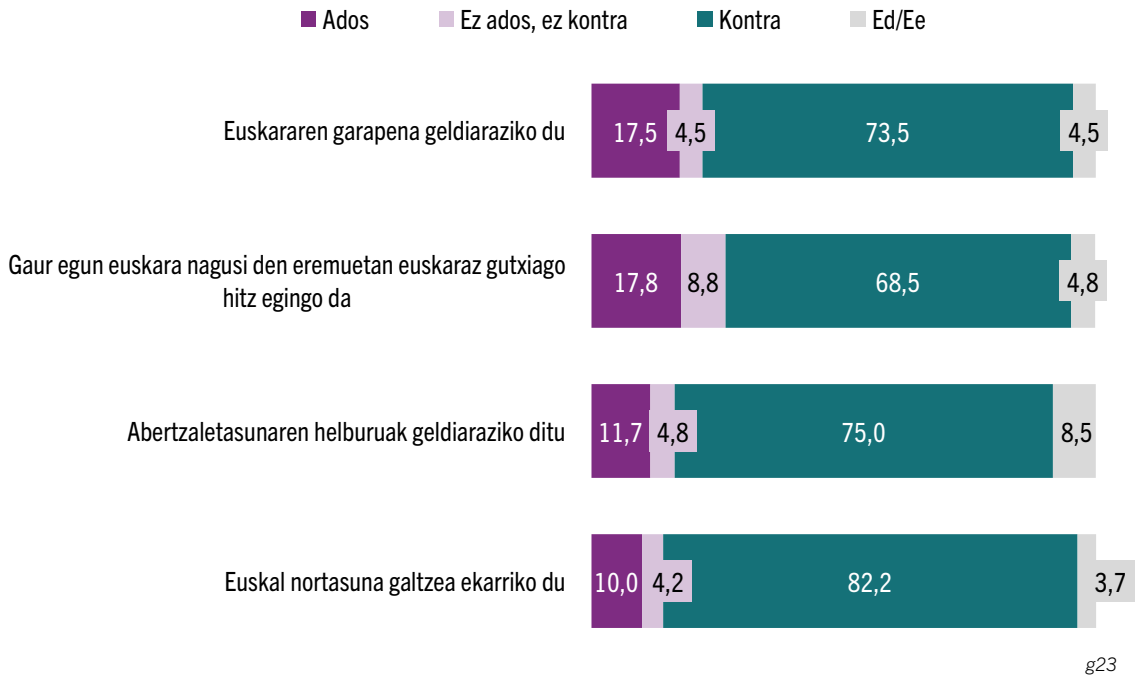

EAEn, immigrazioaren fenomenoari buruzko eztabaida soziala ez da erlazionatzen identitateei eta euskararen erabilerari buruzko eztabaida politikoarekin. Bereizketa horri esker, ez dira immigrazioaren eta identitatearen arteko loturaren garrantzi sozialeko pertzepzio negatiboak sortzen herritarrengan.

Euskal herritarren gehiengo handi batek (% 82,2) ez du uste atzerritar jatorriko biztanleria etortzeak euskal identitatea galtzen laguntzen duenik, eta % 75,0k ere ez du uste euskal abertzaletasunaren helburuak geldiaraziko dituenik.

Euskararen erabilerari eta garapenari dagokienez, datuak ildo beretik doaz: % 73,5ek ez du uste euskararen garapena geldiarazten duenik, eta % 68,5ek ez du uste gaur egun euskara nagusi den eremuetan euskararen erabilera eta garapena murriztea eragin dezakeenik.

B) HIZKUNTZA- ETA IDENTITATE-GAIETAN

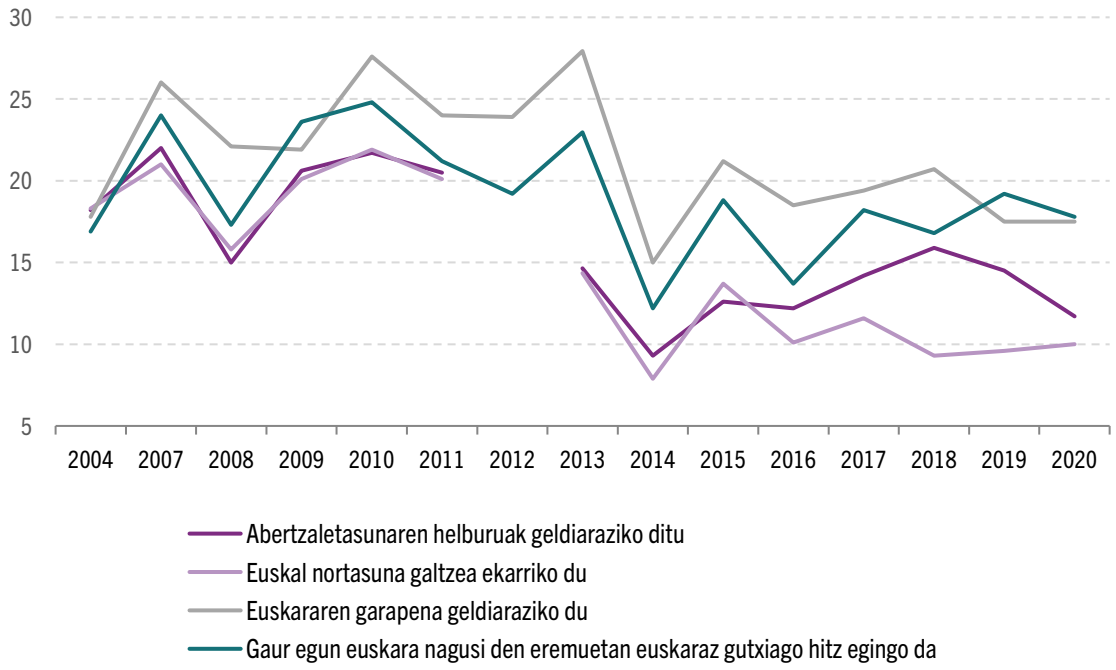

g23

Hizkuntza- eta identitate-gaiei loturiko pertzepzio negatiboak ez dira esanguratsuak.

Oro har, behin ere ez da egon iritzi negatibodun pertsona-kopuru handirik, eta azken urteetan are gehiago murriztu da kopuru hori.

Etorkin atzerritarrak iristeak euskararen garapena geldiaraziko du (%)

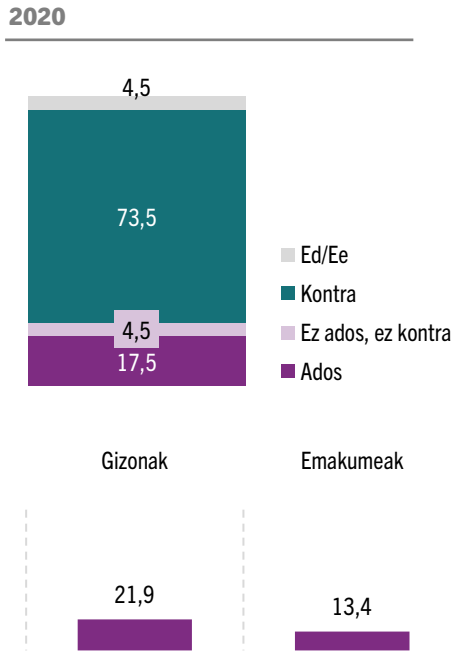

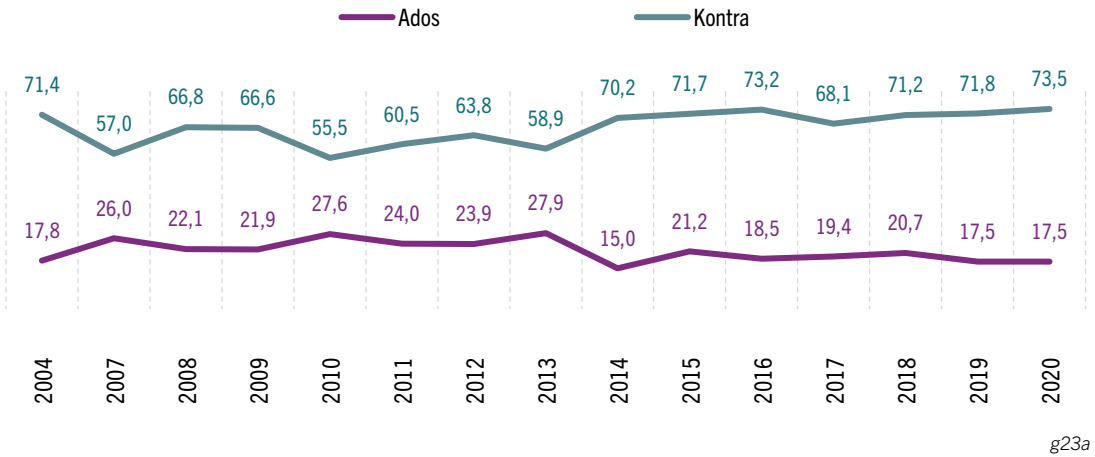

Euskal gizarteak ez du uste atzerritar jatorriko pertsonak etortzeak euskararen garapena geldiaraziko duenik. Azken urteetako zifrei erreparatuz, biztanleriaren % 70-75ek du iritzi hori.

Datuak generoari begiratuta aztertuz gero, gizonen jarrera zertxobait mesfidatiagoa dela ikusten da; izan ere, gizonen artean gehiago dira etorkin atzerritarrak iristeak euskararen garapena geldiaraziko duela uste dutenak: gizonezkoen % 21,9k uste du hori, eta emakumeen artean, % 13,4k soilik.

Gaur egun euskara nagusi den eremuetan euskaraz gutxiago hitz egingo da (%)

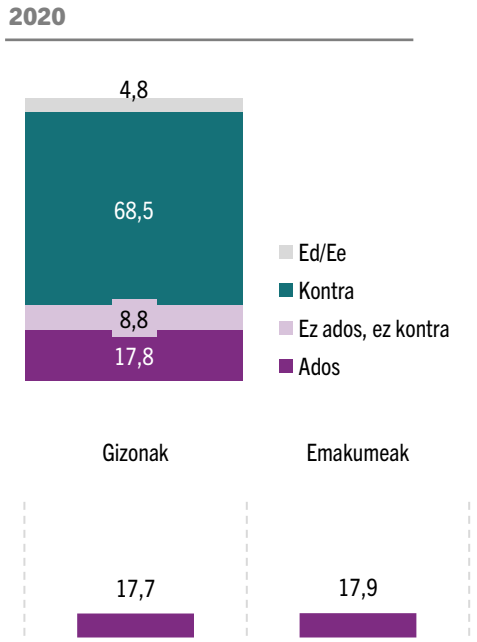

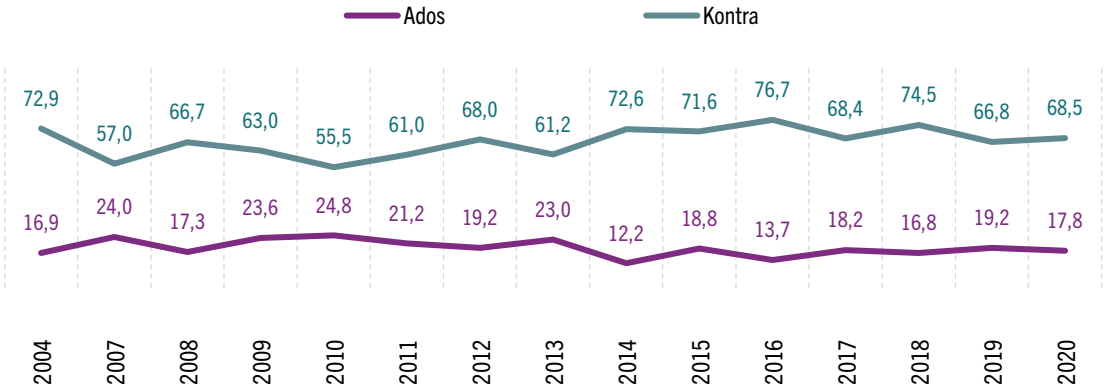

g23b

Gauza bera gertatzen da gaur egun euskara nagusi den Euskadiko eremuetan atzerriko etorkinek izan dezaketen eraginarekin: oso gutxi dira tesi horren aldekoak, eta ehunekoak nahiko berdin eutsi dio, gorabehera txikiekin bada ere, 2004tik gaur egunera arte.

Generoari erreparatuz, emaitzetan ez da alde esanguratsurik ikusten estatistikoki, eta, beraz, esan dezakegu ez dagoela alderik gizonen eta emakumeen pertzepzioaren artean.

Euskal nortasuna galtzea ekarriko du (%)

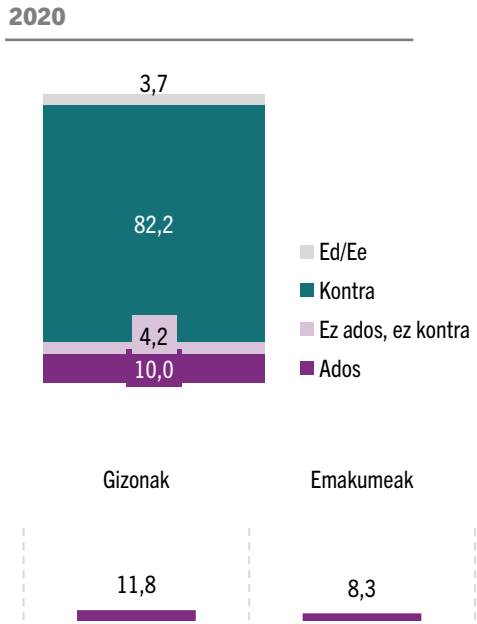

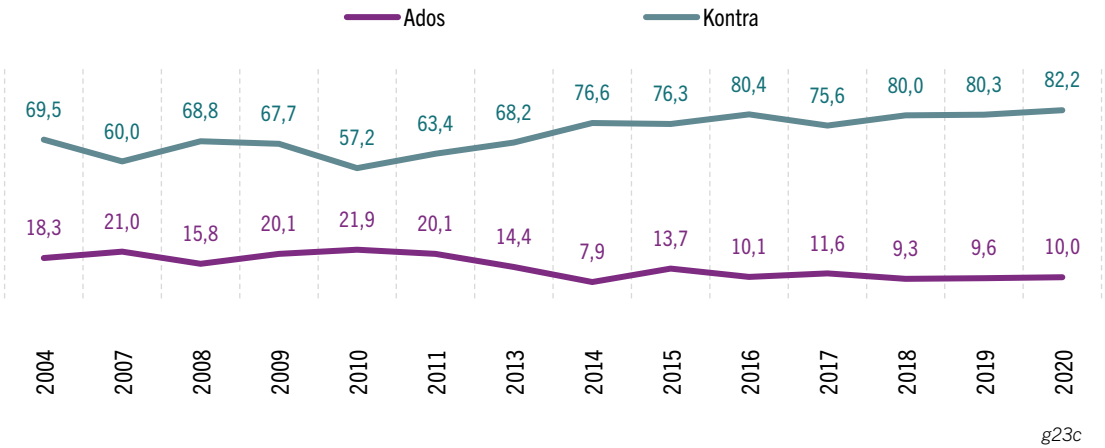

Euskal biztanleriaren gehiengoak (% 82,2) ez du uste immigrante atzerritarrak etortzeak euskal nortasuna galtzea ekarriko duenik; biztanleen % 10,0 soilik da tesi horren aldekoa. Gainera, azken urteotako joerak erakusten du gero eta gutxiago direla ideia horrekin ados daudenak.

Arlo honetan ere ez da alde estatistiko esanguratsurik ikusten gizonen eta emakumeen artean.

Geldiarazi egingo ditu abertzaletasunaren helburuak (%)

2020

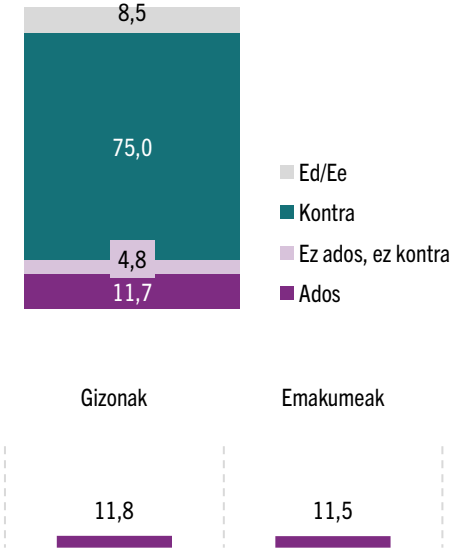

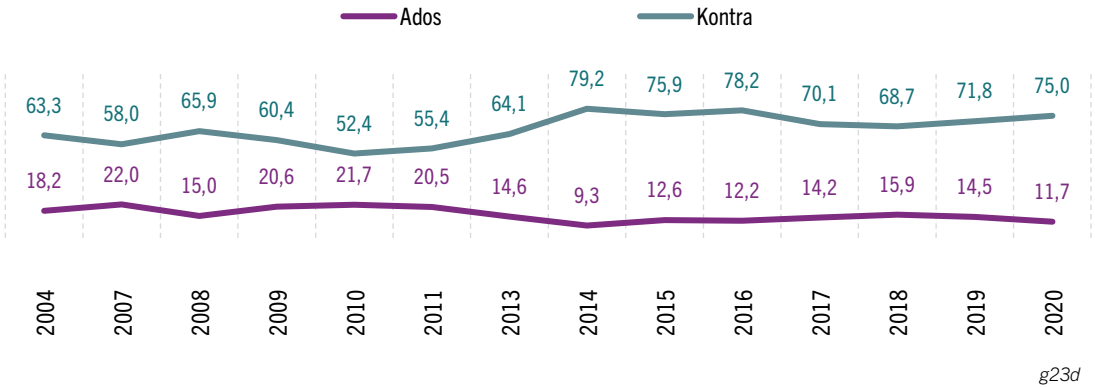

Euskal gizartearen gehiengoak ez du uste immigrante atzerritarrak etortzeak euskal abertzaletasunaren helburuetan eragin negatiboa izan dezakeenik (% 75,0). Azken urteetan, pertzepzio hori egonkortu egin da, eta euskal biztanleriaren % 70-80 inguruan kokatzen da. Gainera, oso gutxi dira uste dutenak atzerritar jatorriko pertsonak etortzea eta euskal abertzaletasunaren helburuen atzerakada lotuta daudela, batez ere 2014tik aurrera (2020an, % 11,7 dira).

Estatistikoki ez dago desberdintasun esanguratsurik gizonen eta emakumeen artean; antzeko iritzia dute abertzaletasunaren eta immigrazioaren arteko loturari buruz.

C) ONGIZATEAN

Immigrazioak euskal gizartean dituen ondorio positibo edo negatiboen pertzepzioa
0 puntutik (negatiboak) 10 puntura (positiboak)

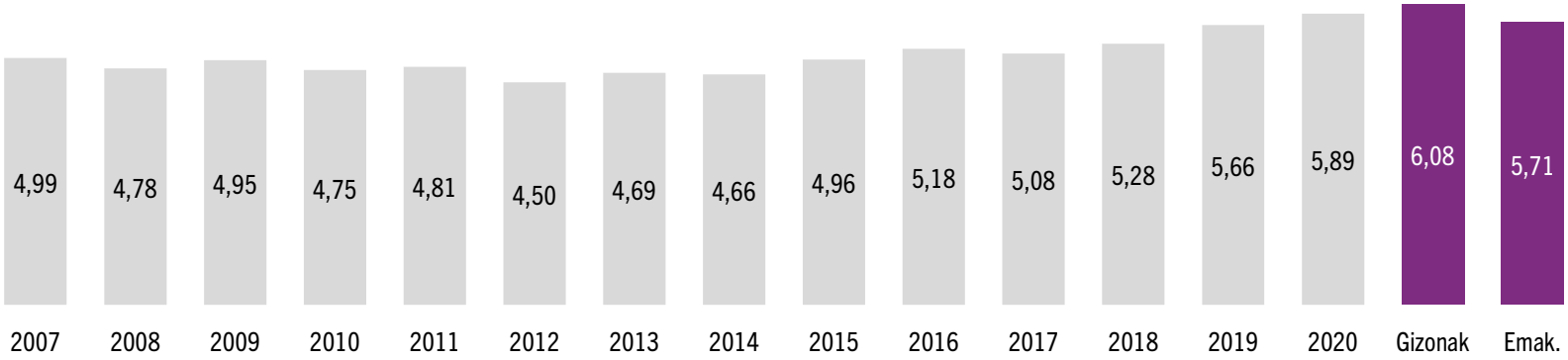

g26

Datuek erakusten dutenez, etorkinek euskal gizartean egiten duten ekarpen orokorrari buruz gero eta ikuspegi positiboagoa ari da hedatzen azken urteotan. Atzerriko immigrazioa gero eta normaltasun handiagoarekin hartzen dugula dirudi, beldur gutxiagorekin eta konfiantza gehiagorekin.

Hain zuzen, 2015. urtetik –adierazle makroekonomikoak hobetzearekin bat etorriz– goranzko joera izan du, eta azken bost urteetan ia puntu bat igo da pertzepzio orokorra.

Generoari erreparatuz gero, desberdintasun estatistiko esanguratsuak daude gizonen eta emakumeen artean: gizonen ustez, atzerritar jatorriko pertsonak euskal gizartera etortzeak dituen ondorioak pixka bat positiboagoak dira emakumeen ustez baino.

Europako populazioaren zahartzeak eragindako arazoak konpon ditzakete Europara datozen etorkinek (%)

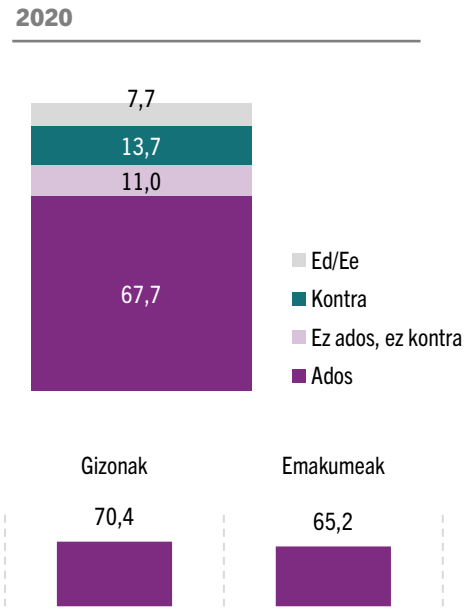

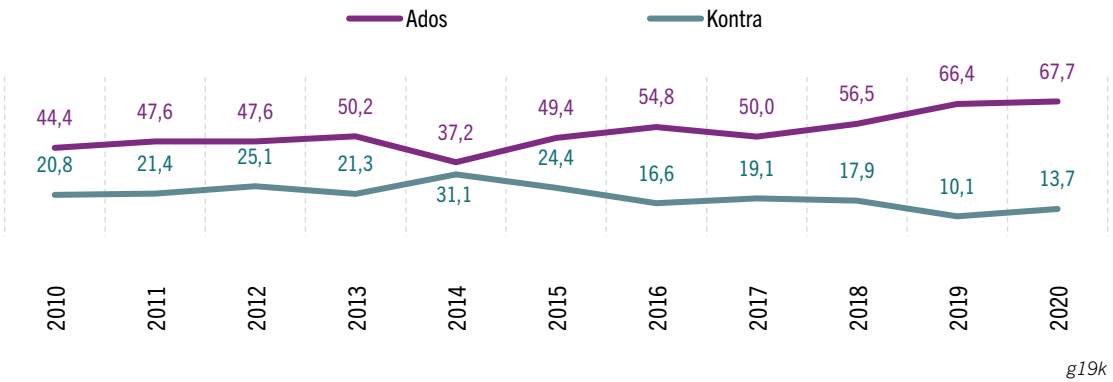

Atzerritar jatorriko pertsonak etortzeak Europako (eta EAEko) demografia zahartuan eragin positiboa izango duen ideia gero eta indar handiagoa hartzen ari da euskal gizartean. Euskal gizartearen % 67,7k uste du immigrazioak eragin positiboa izan dezakeela EAEko eta Europako biztanleriaren hazkundean; % 13,7k baino ez dio kontrakoa irizten.

Inkestatuen generoari begiratuta, zenbakien arteko alde txikiak gorabehera, horiek ez dira nahikoa handiak estatistikaren ikuspegitik; beraz, esan dezakegu gai honetan ez dagoela alde esanguratsurik gizonen eta emakumeen artean; biek dute % 67,7 inguruko adostasuna gaiarekin.

3

Eskubide eta zerbitzuak

ESKUBIDE ETA ZERBITZUAK

ESKUBIDE ETA ZERBITZUAK		HEZIKETA
Hezkuntza	Babes Ofizialeko Etxebizitza	Euskarako eskolak
Osasun-zerbitzua	Zerbitzu juridikoa	Gaztelaniako eskolak
Senide gertukoenak ekartzea	Gizarte-laguntzak	Lanbide-heziketa
	Bozkatzeko eskubidea	Jatorrizko hizkuntzako eskolak

Euskal gizarteak uste du atzerritar jatorriko pertsonek bertako biztanleriaren eskubide eta zerbitzu berberak izan behar dituztela, COVID-19a dela eta martxan jarritako salbuespenezko laguntza eta neurriak ere kontuan hartuta. Oro har, euskal gizarteak jarraitzen du pentsatzen EAEn bizi diren atzerritar jatorriko pertsonek, eskubide eta zerbitzuak izateko, legezko administrazio-egoeran egon behar dutela. Alabaina, herritarren ehuneko handi batek uste du hezkuntza eta osasuna eskubide unibertsalak direla, eta, beraz, den-denok izan behar ditugula, edozein delarik ere administrazio-egoera.

Immigranteek eskubide eta zerbitzuetara duten sarbidea –sarbide unibertsala zein legezko administrazio-egoeran daudenentzakoa– eta azken urteotan herritarrek horri buruz emandako erantzunen bilakaera dinamika sozial eta makroekonomikoekin bat etorriz garatu da. Hori horrela, krisialdi ekonomikoak gogorren jo zuen urteetan, hazi egin zen eskubide eta zerbitzuak izatea legezko administrazio-egoeran egotearekin lotzen zutenen ehunekoa. Azken urte honetan, berriz, zertxobait hazi da eskubide batzuek –adibidez, osasuna eta hezkuntza– eskubide unibertsalak izan behar dutela uste dutenen ehunekoa.

Horrekin batera, heziketarekin loturiko zerbitzuak eskuratzeko aukera unibertsala izatearen pertzepzioa handitu egin da, hala nola euskarako eta gaztelaniako eskolak, lanbide-heziketako ikastaroak eta jatorrizko hizkuntzako eskolak jasotzeko aukerarena.

Lehentasuna eskubideei heltzerakoan (%)

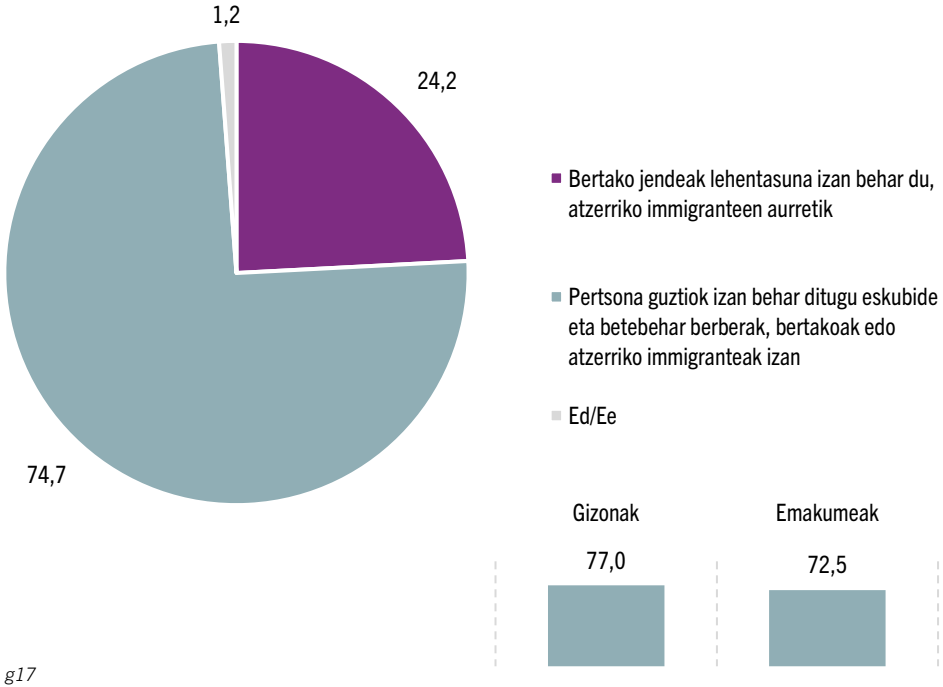

g17

Euskal biztanleriaren gehiengoak (% 74,7) uste du guztiok, edozein delarik bakoitzaren jatorria, izan behar ditugula betebehar eta eskubide berberak, hala nola osasun-zerbitzua, gizarte-laguntzak edo babes ofizialeko etxebizitzak izateko aukera.

Nolanahi ere, % 24,2k deritzo, eskubide horiek izaterakoan, lehentasuna izan behar duela bertako biztanleriak atzerritar jatorriko pertsonen aurretik.

Generoari erreparatuta, emaitzek adierazten dute ez dagoela alde esanguratsurik estatistiketan, eta, beraz, esan dezakegu gizonek eta emakumeek modu berean baloratzen dutela eskubideak izatea; bien arteko aldea oso txikia da.

Lehentasuna osasun-zerbitzuak eskuratzeari dagokionez, COVID-19ren testuinguruan (%)

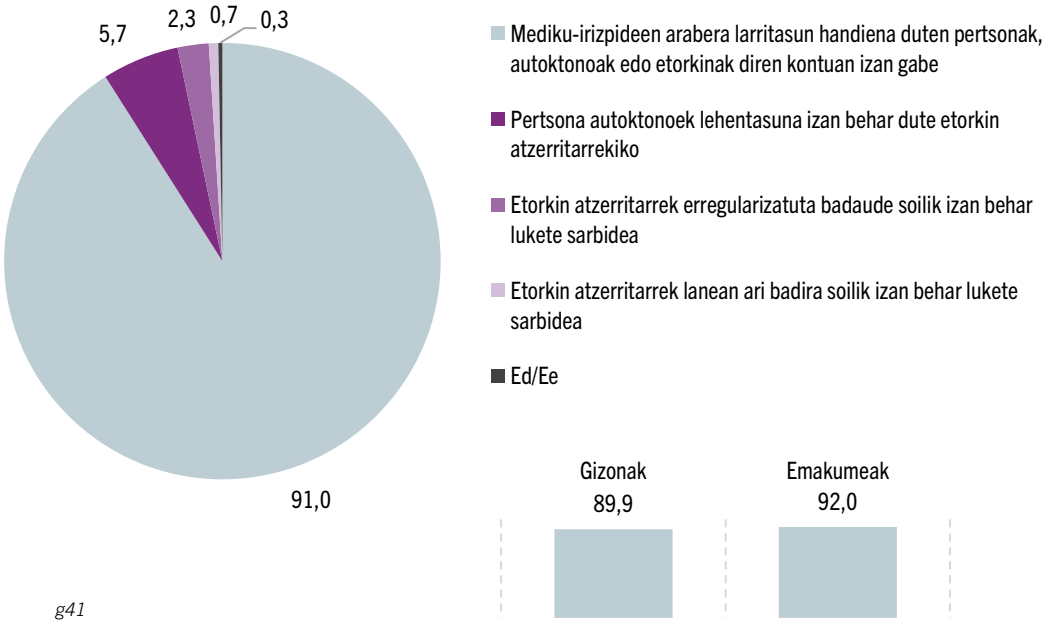

g41

COVID-19ak eragindako osasun-larrialdiaren testuinguruan, euskal biztanleen % 91,0k uste du egoera okerrenean dauden pertsonei osasun-arreta emateak izan behar duela lehentasuna, pertsona horien jatorria edozein dela ere. Biztanleen % 5,7k uste du bertako jendeak izan behar duela lehentasuna, eta % 2,3ren iritziz, legezko egoeran dauden atzerritar jatorriko pertsonak soilik artatu behar dira.

Inkestatuen generoari erreparatuz gero, badago aldea osasun-arreta legezko administrazio-egoeran daudenei soilik eman behar zaiela uste dutenen artean; izan ere, gizonak jarrera horren aldekoagoak dira (% 4,2) emakumeak baino.

Lehentasuna laguntza ekonomiko eta sozialak eskuratzeari dagokionez, COVID-19ren testuinguruan (%)

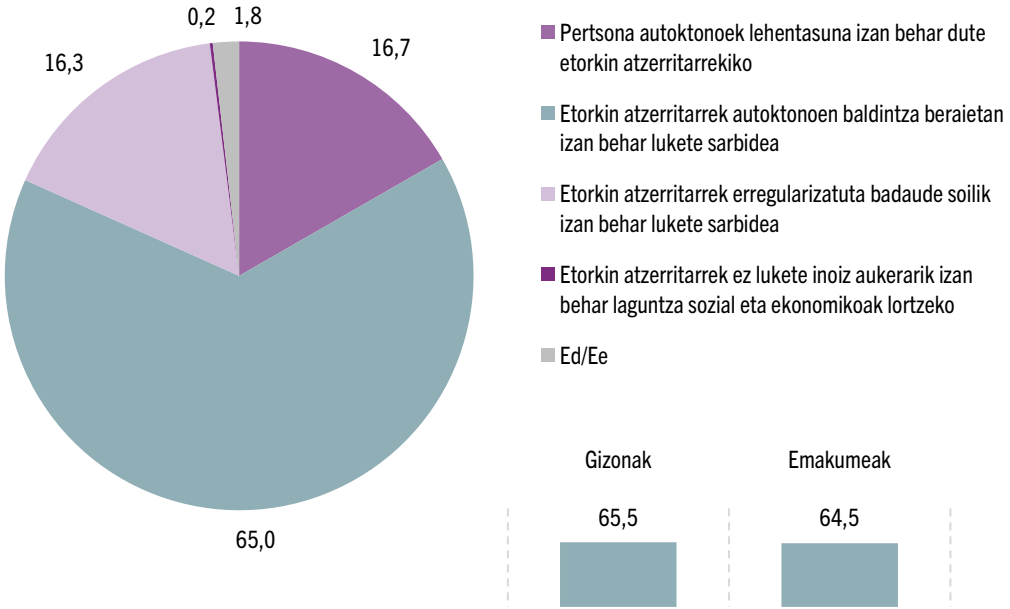

g42

Birusak eragin dituen ondorio ekonomiko eta sozialak arintzeko martxan jarritako neurriei dagokienez, hiru pertsonatik bik uste dute laguntza horiek pertsona guztientzat berdinak izan behar dutela. Bestalde, % 16,7k uste du lehentasuna eman behar zaiela bertako pertsonei, eta % 16,3 ados dago laguntza horiek atzerritar jatorriko pertsonei ere ematearekin, baldin eta haien egoera legezkoa bada.

Laguntza horiek eskuratzeari buruzko iritzia generoaren ikuspegitik begiratuta, ez dago desberdintasun estatistiko esanguratsurik gizonen eta emakumeen artean; biek dute pertzepzio bera.

Eskubideei heltzea eta egoera administratiboa (%)

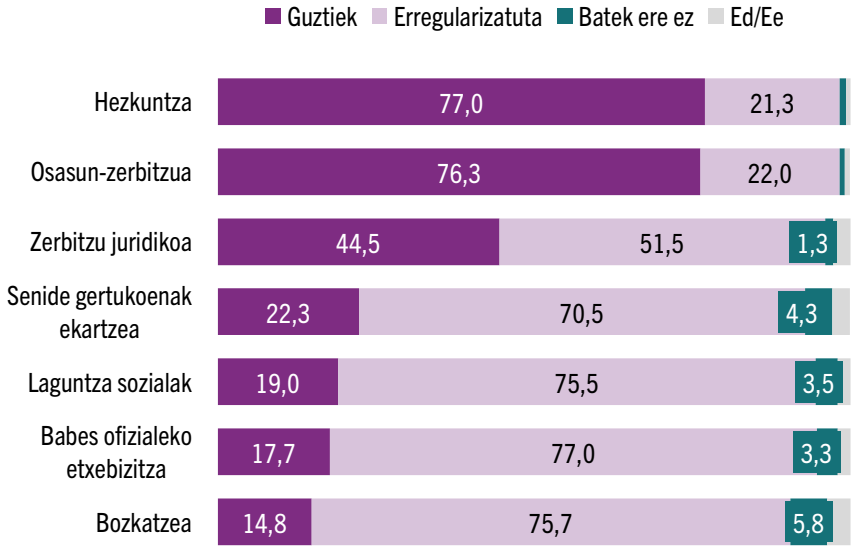

Atzerritar jatorriko pertsonek zenbait eskubide eta zerbitzu eskuratzearekin lotuta, bertako biztanleriaren iritzia desberdina da eskubide- edo zerbitzu-motaren arabera.

Euskal gizartearen gehiengoak uste du unibertsalak direla hezkuntza (% 77,0) eta osasuna (% 76,3) eta, beraz, eskubide horiek etorkin guztiek izan beharko lituzketela, haien egoera erregularra izan edo ez izan.

Nolanahi ere, beste eskubide batzuk aipatutakoan (laguntza juridikoa, gizarte-laguntzak, senideak ekartzea, babes ofizialeko etxebizitzak edo botoa emateko eskubidea), euskal biztanlearen gehiengoa eskubide horiek murriztearen aldekoa da, eta administrazio-egoera erregularra dutenek soilik izatearen aldekoa.

Eskubide eta zerbitzuak izatea (%)

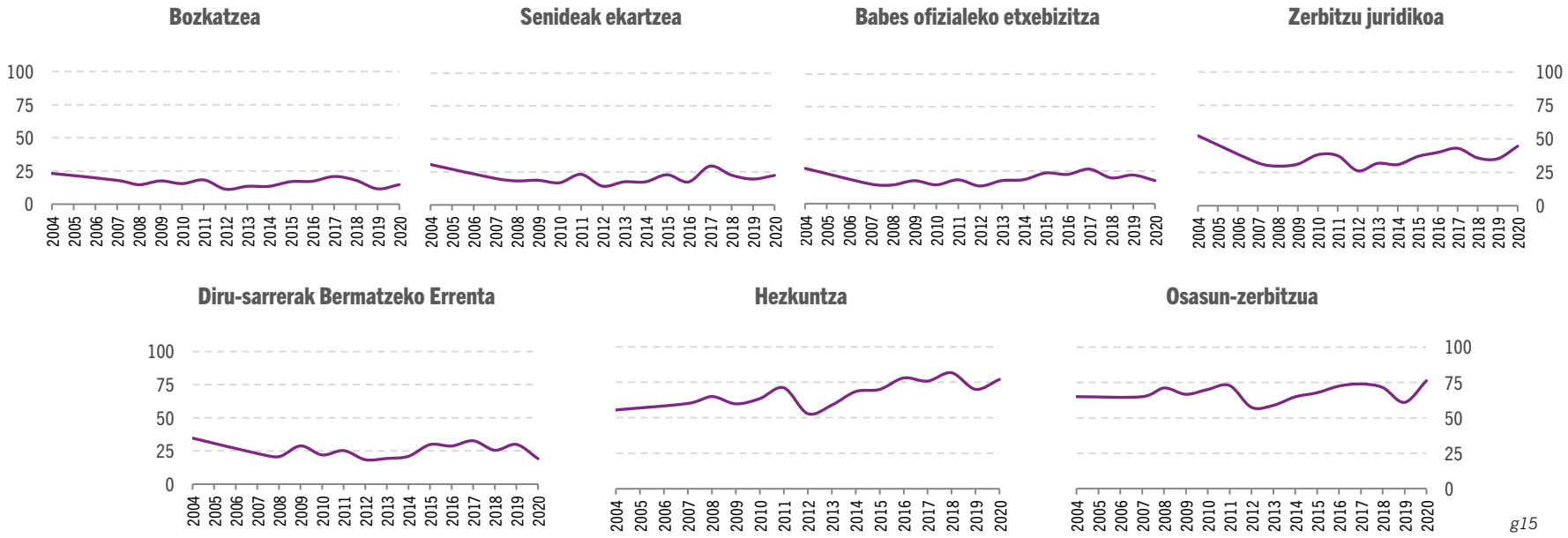

2004 eta 2018 artean, euskal gizartearen iritzian eragin handia izan zuen krisialdi ekonomikoak. Horren ondorioz, 2012an murriztu egin zen zenbait eskubidek eta zerbitzuk –hala nola, hezkuntzak eta osasunak– unibertsalak izan behar dutela uste zutenen ehunekoa.

Azken urte honetan, 2019arekin alderatuta, gora egin du, oro har, eskubide eta zerbitzu horien unibertsaltasuna defendatzen dutenen ehunekoak.

Hezkuntza (%)

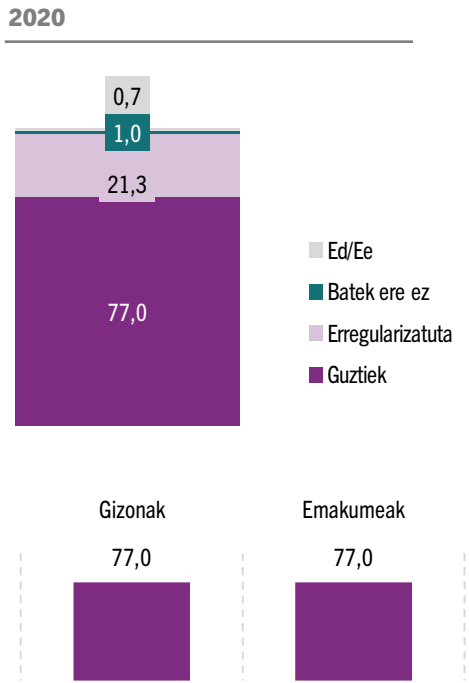

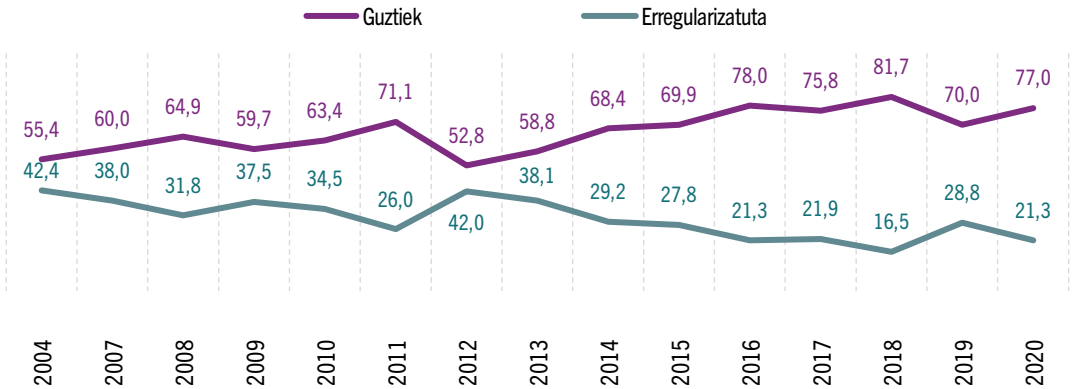

g15a

2004. urtetik 2020. urtera, zenbait fase bereizten dira: aurrenekoan, goraldi ekonomikoaren etapari lotutakoan, hezkuntza eskubide unibertsaltzat hartzen zutenen ehunekoak gora egin zuen, 2011ra arte. 2012an behera egin zuen eskubide hori denek izan behar dutela uste zutenen ehunekoak, eta hezkuntza jasotzeko aukera eta legezko administrazio-egoera lotzen dituztenen ehunekoak, berriz, gora egin zuen. Hezkuntza eskubide unibertsaltzat hartzen zutenen ehunekoak gora egin zueneko aldiaren ondoren, 2019an, pertzepzio horrek behera egin zuen. Baina 2020an, hezkuntza eskubide unibertsaltzat hartzen dutenen ehunekoak berriz egin du gora, % 77,0ra arte.

Estatistikaren ikuspegitik, ez da generoaren araberako alde esanguratsurik hautematen.

Osasun-zerbitzua (%)

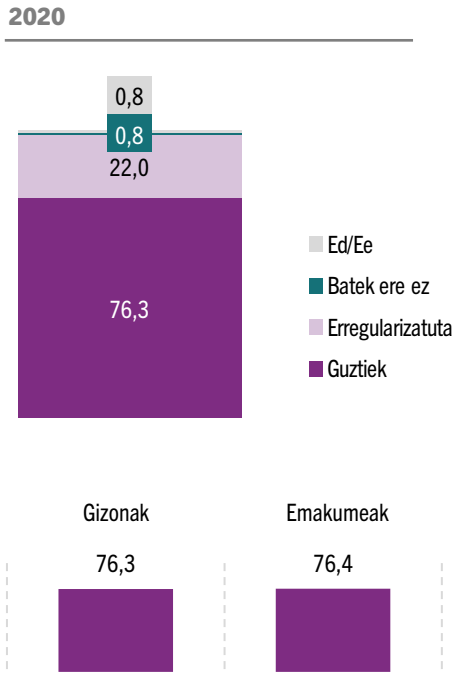

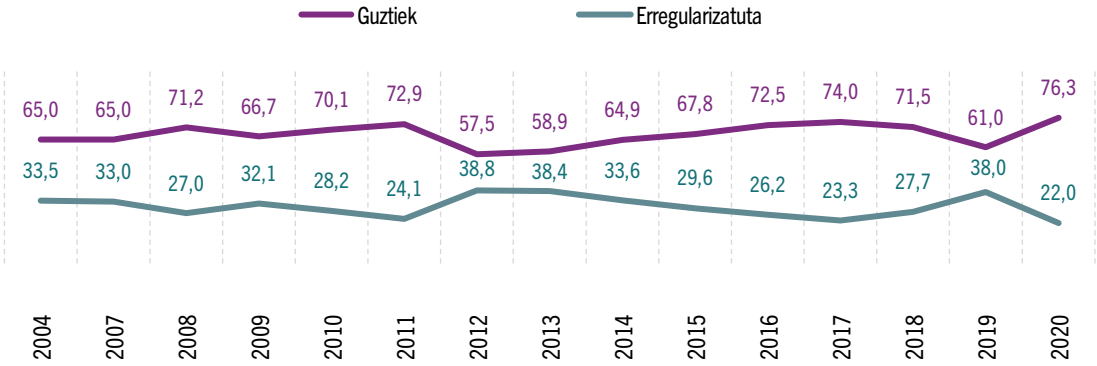

g15b

Euskal gizartearen gehiengoak (% 76,3) eskubide unibertsaltzat hartzen du osasun-zerbitzua. Hezkuntza jasotzeko aukeraren kasuan bezala, pertzepzio horrek, oro har, goranzko joera izan du, une jakin batzuetan izan ezik. Azken urte honi dagokionez, aipagarria da pertzepzio horrek izan duen gorakada, oso lotuta dagoena une honetan bizi dugun osasun-krisiarekin, agerian geratu baita osasun-arreta unibertsala izateak duen garrantzia.

Gizonek eta emakumeek antzeko pertzepzioa dute osasun-zerbitzua jasotzeko aukerari buruz, eta ez dago desberdintasun estatistiko esanguratsurik bien artean.

Zerbitzu juridikoa (%)

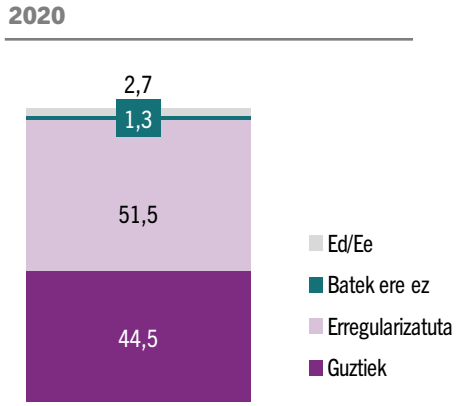

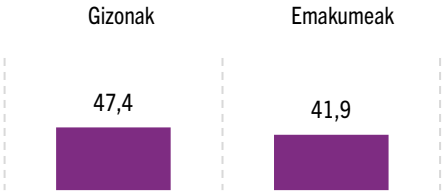

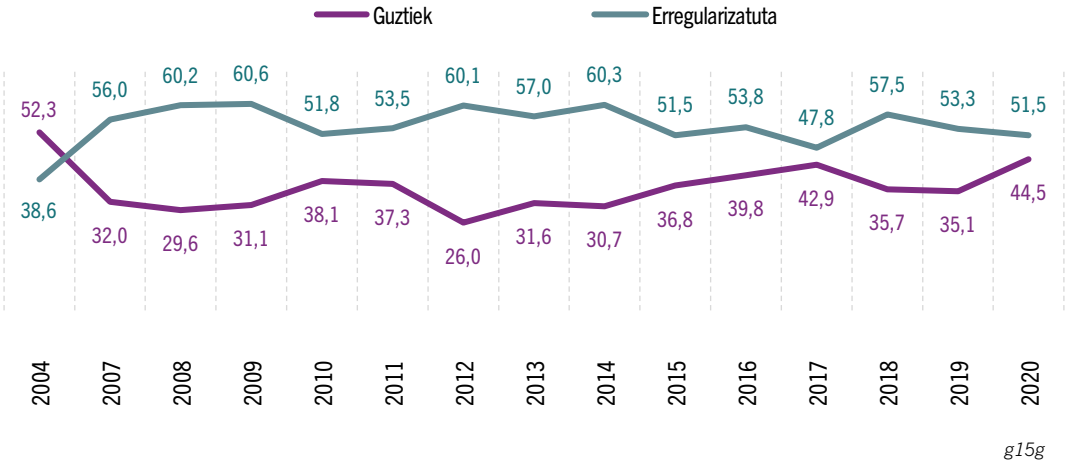

Euskal biztanleen % 44,5ek uste du zerbitzu juridikoa etorkin guztiek izan behar dutela, edozein dela ere haien administrazio-egoera. Aurreko urtearekin alderatuz, igoera nabarmena izan du (+9,4 puntu).

Aurreko bi kasuetan bezala, zerbitzu juridikoa izateko aukeran ere ez dago desberdintasun estatistiko esanguratsurik generoari dagokionez; gizonen eta emakumeen zenbakien arteko aldeak kasualitatearen emaitza dira.

Senide gertukoenak ekartzea (%)

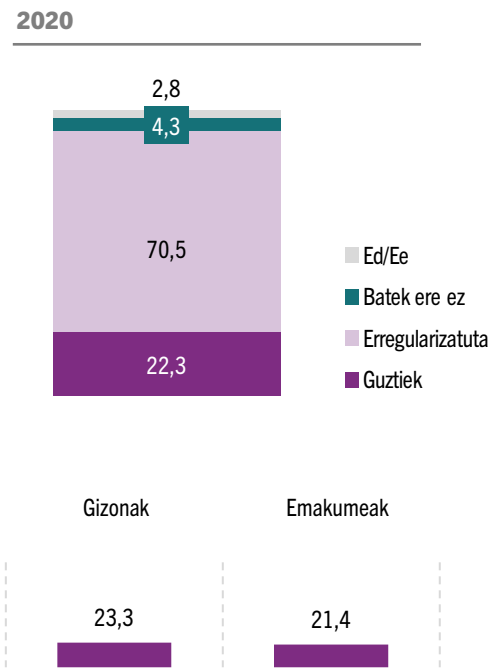

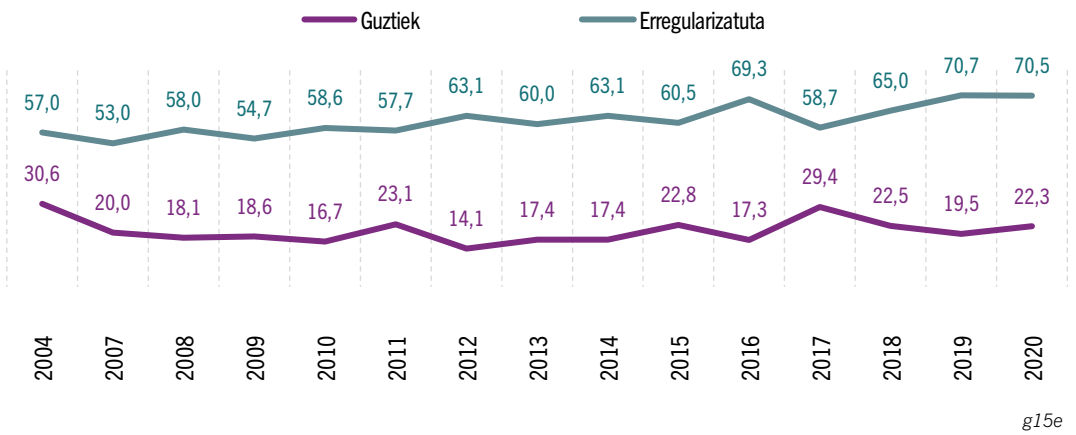

Bost euskal herritarretatik bat inguruk (% 22,3) uste du pertsona guztiek izan behar dutela senide gertukoenak ekartzeko eskubidea, edozein delarik ere duten administrazio-egoera. Gehiengoaren ustez (% 70,5), ordea, legezko administrazio-egoeran dauden etorkinek soilik izan behar dute eskubide hori. Aurreko urteetan hazi egin da hori uste dutenen kopurua, eta azken urte honetan, 2020an, ia ez da aldatu (-0,2 puntu).

Generoari erreparatuta, emaitzek adierazten dute ez dagoela alde esanguratsurik estatistiketan, eta, beraz, esan dezakegu gizonek eta emakumeek antzeko iritzia dutela senide gertukoak ekartzeari buruz.

Gizarte-laguntzak: DBSE, GLL... (%)

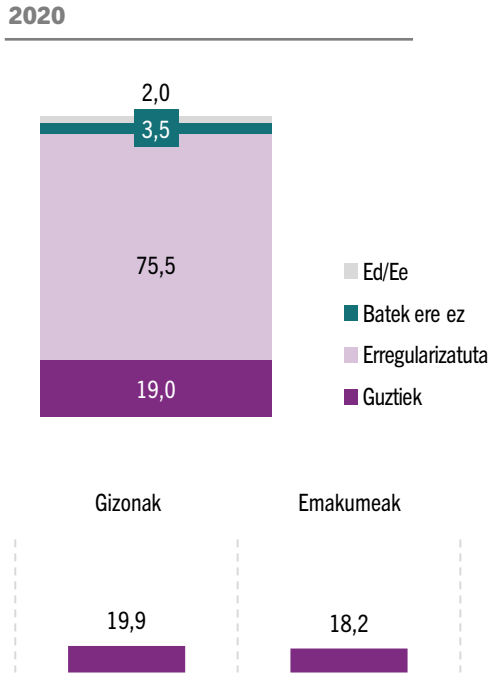

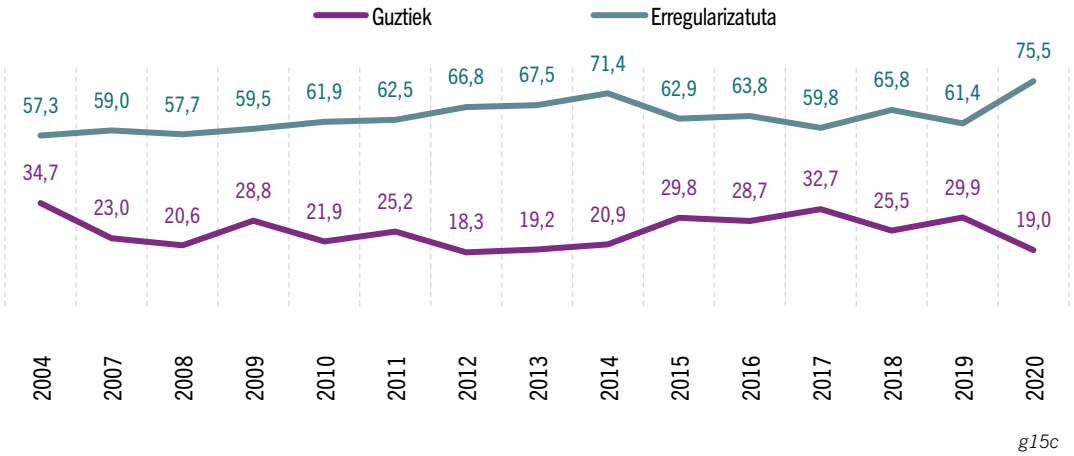

Euskal gizartearen gehiengoak uste du gizarte-laguntzak legez dauden etorkinek bakarrik jaso behar dituztela (% 75,5), eta iritzi horrek goranzko joera du azken urteotan. Pertzepzio hori igo egin da 2019tik (+14,1 puntu). Bestalde, hamar pertsonatik ia bik uste dute laguntza horiek jasotzeko aukera guztiok izan behar dugula, pertsonen administrazio-egoera edozein dela ere (% 19,0).

Gizarte-laguntzetarako sarbideari buruzko pertzepzioan, generoa ez da aldagai esanguratsua estatistiketan; ez dago alderik gizonen eta emakumeen artean.

Babes ofizialeko etxebizitza (%)

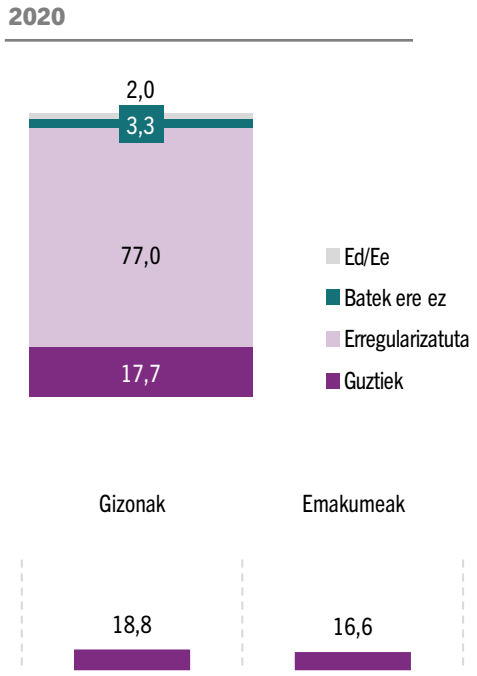

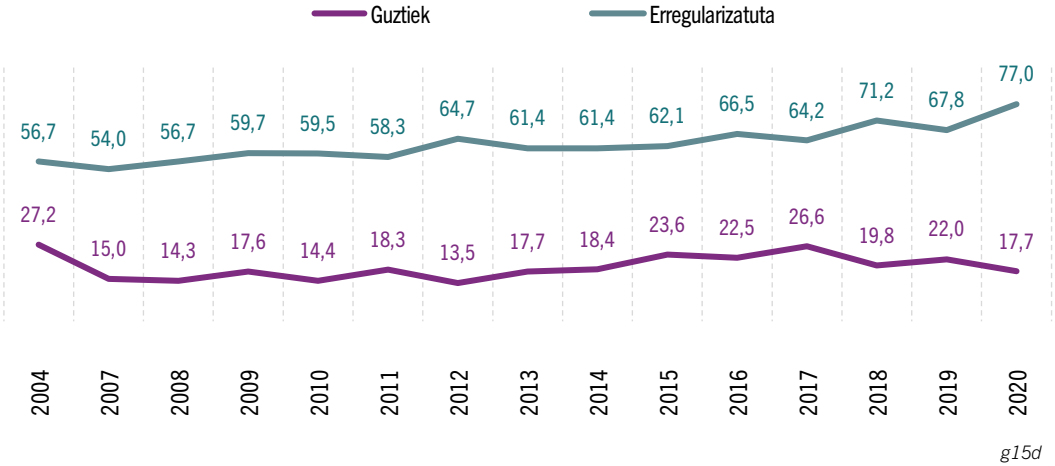

Euskal herritarren gehiengoak (% 77,0) uste du erregularizatutako egoeran dauden etorkinek soilik izan beharko luketela babes ofizialeko etxebizitza (BOE) bat eskuratzeko eskubidea. Iritzi hori dutenen kopurua gorantz doa, eta % 17,7k soilik uste du denek eduki beharko luketela aukera.

Generoaren ikuspegitik, ez dago desberdintasun estatistiko esanguratsurik gizonen eta emakumeen artean; biek dute antzeko pertzepzioa babes ofizialeko etxebizitzak eskuratzeko eskubideari buruz.

Bozkatzea (%)

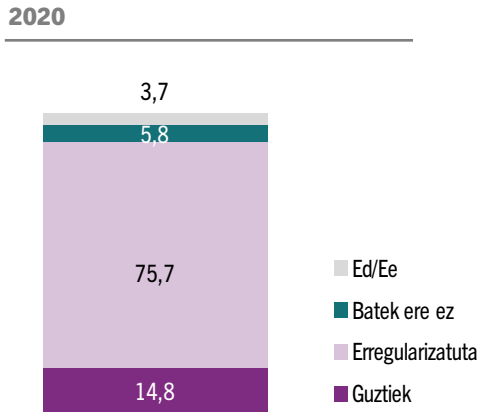

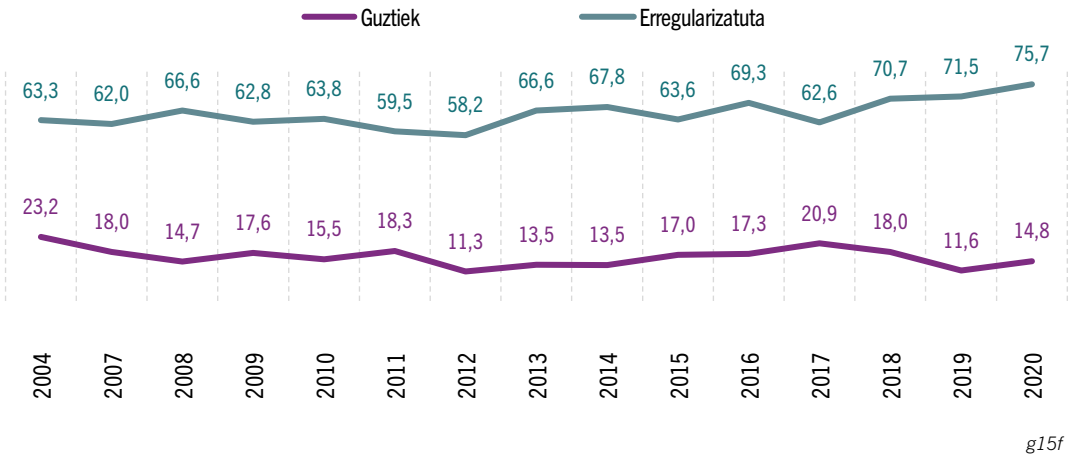

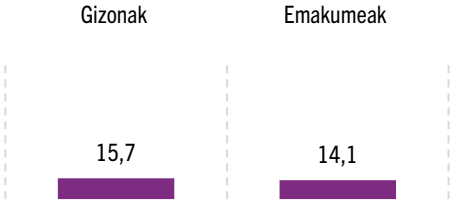

Euskal biztanlearen gehiengoak (% 75,7) uste du beti izan behar dutela bozkatzeko eskubidea legezko administrazio-egoeran dauden etorkinek, eta joera hori goranzkoa da. Bestalde, % 5,8k uste du etorkinek inolaz ere ez luketela eskubide hori izan beharko, eta % 14,8k uste du denek izan beharko luketela.

Datuak generoaren ikuspegitik aztertuta, ez da ikusten desberdintasun esanguratsurik gizonek eta emakumeek boto-eskubideari buruz duten pertzepzioan.

Zure ustez, Euskadin bizi diren etorkinek doan izan beharko lituzkete zerbitzu hauek? (%)

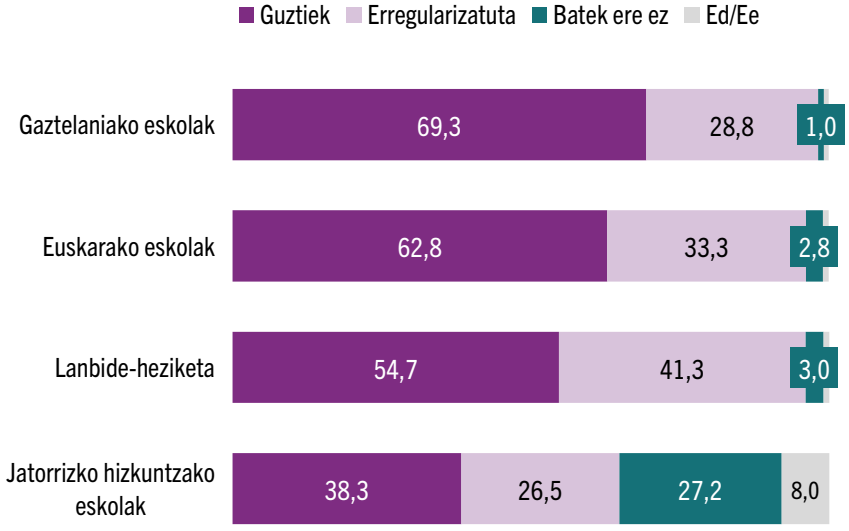

g16

Euskal biztanleen erdiak baino gehiagok uste du etorkin guztiek izan behar luketela heziketa doan jasotzeko aukera, bai gaztelaniako eskolak (% 69,3), bai euskarako eskolak (% 62,8), bai lanbide-heziketako ikastaroak (% 54,7). Herritarren % 38,3k baino ez du uste etorkinek jatorrizko hizkuntzako eskolak doan jaso beharko lituzketela.

Zure ustez, Euskadin bizi diren etorkinek doan izan beharko lituzkete zerbitzu hauek? (%)

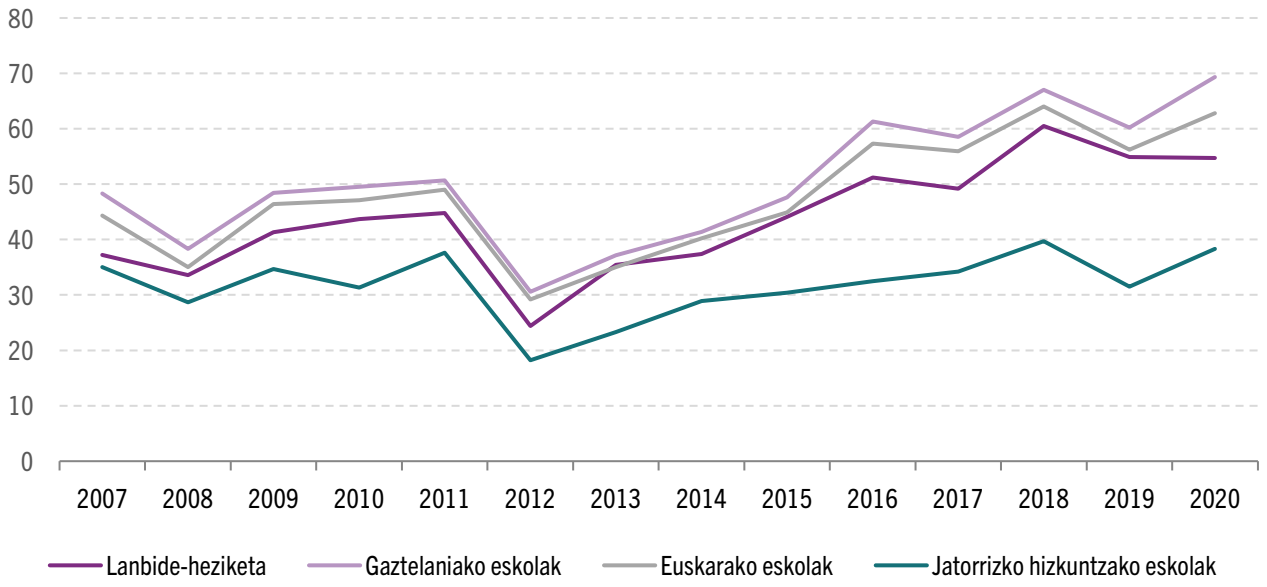

g16

Bilakaerari begiratuta, euskal gizarteko iritzi publikoa egoera ekonomikoaren erritmo berean aldatuz joan da. Hortaz, krisialdi ekonomikoa baino lehenagoko urteetan, euskal herritar gehiagok uste zuten etorkin guztiek zerbitzu horiek (gaztelaniako doako eskolak, euskarakoak, jatorrizko hizkuntzakoak eta lanbide-heziketako ikastaroak) izan beharko lituzketela. Alabaina, 2012an, krisialdi ekonomikoak Euskadin gogorren jo zuenean, behera egin zuen jarrera horren aldekoen kopuruak. 2013. eta 2018. urteen artean, krisialdiaren aurreko balioak berreskuratu ziren, eta 2019. urtean berriro ere egin zuten behera. Azkenik, 2020. urte honetan, hobetu egin da etorkin guztiek zerbitzu horiek izatearen aldeko jarrera.

Gaztelaniako eskolak (%)

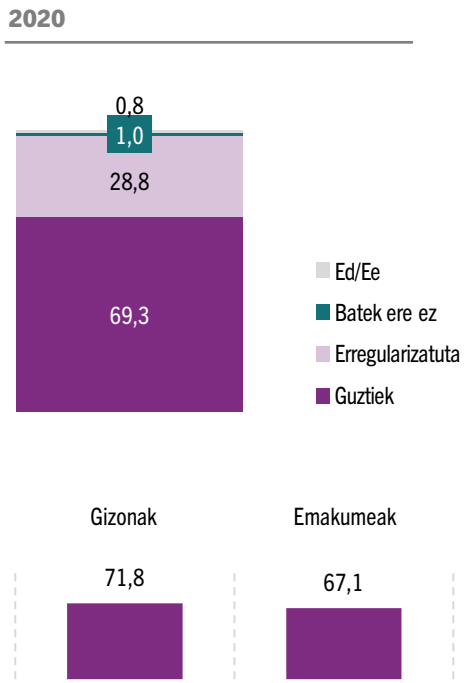

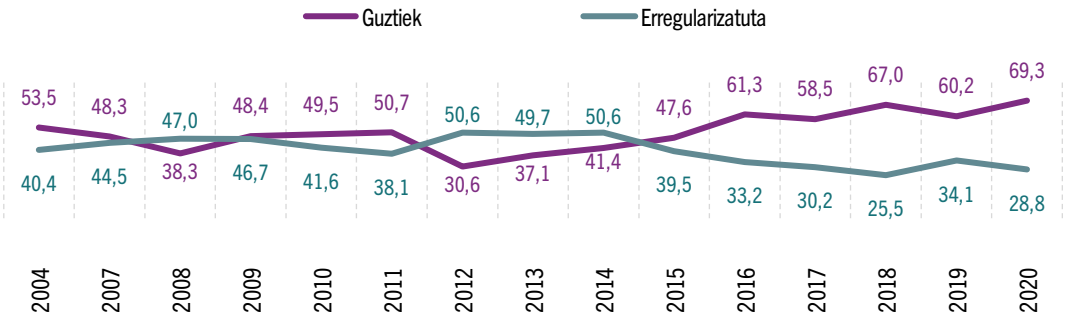

g16b

Euskal gizartearen gehiengoaren ustez, etorkin guztiek doan izan beharko lituzkete gaztelaniako eskolak (% 69,3), eta iritzi hori gero eta finkatuago dago euskal gizartean. Beste zenbaitek uste dute legezko egoeran daudenek bakarrik izan beharko lituzketela doan eskola horiek (% 28,8), edo inork ez lituzkeela izan beharko (% 1,0).

Bilakaerari begiratuta, 2004tik 2020ra bitartean gora egin du etorkin guztiek gaztelaniako eskolak doan izan beharko lituzketela uste duen herritarren ehunekoak. Goranzko joera 2013an hasi zen.

Jarrerak generoari erreparatuta aztertuz gero, ez dago alde esanguratsurik estatistiketan. Gizonek eta emakumeek antzeko pertzepzioa dute atzerritar jatorriko pertsonek gaztelaniako eskolak doan jasotzeari buruz.

Euskarako eskolak (%)

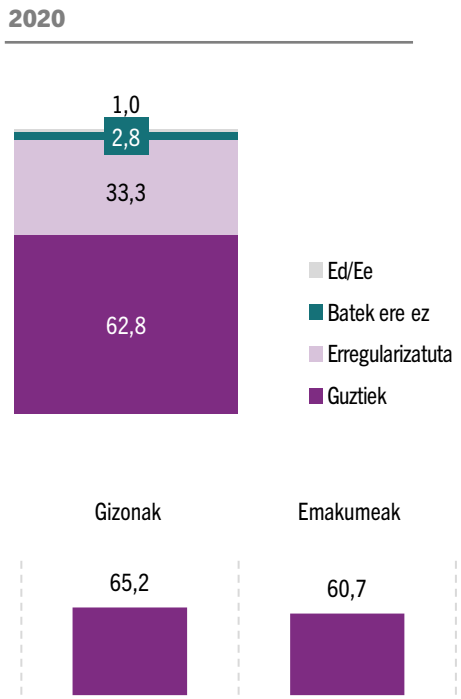

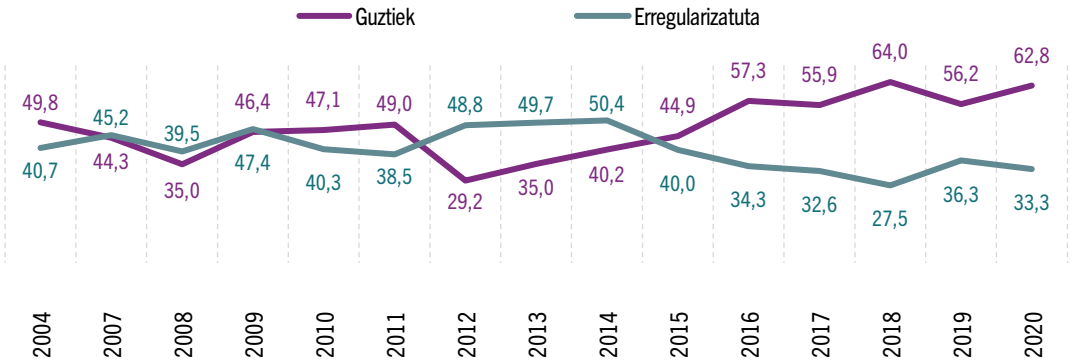

g16c

Euskal biztanleen gehiengoak (% 62,8) uste du etorkin guztiek izan beharko luketela aukera euskarako eskolak doan jasotzeko. Bestalde, % 33,3ren iritziz, legez dauden pertsonek bakarrik jaso beharko lituzkete, eta % 2,8ren iritziz, inork ez.

Bilakaerari dagokionez, 2011. eta 2012. urteetan pertsona guztiek euskarako eskolak doan izatearen aldeko jarrerak indarra galdu zuen. Ondoren, batez ere 2015etik aurrera, ehuneko hori gorantz joan da, eta aurten 2019an baino 6,6 puntu altuagoa da. Euskal gizartean iritzi hori sendotzen ari dela dirudi.

Euskarako eskolen estatistiketan ez dago alde esanguratsurik gizonen eta emakumeen artean; antzeko iritzia dute.

Lanbide-heziketako ikastaroak (%)

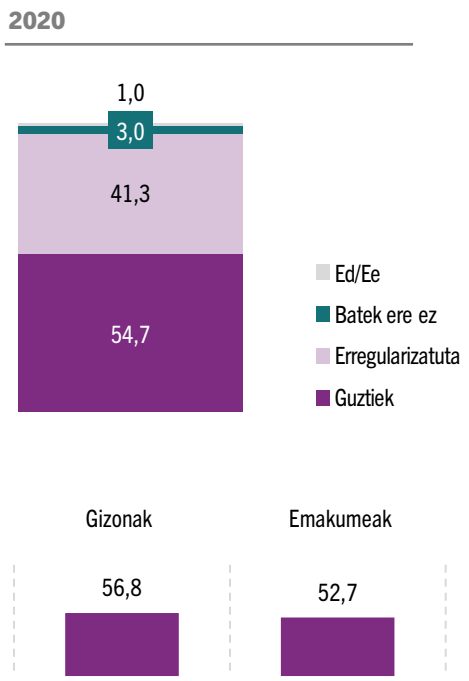

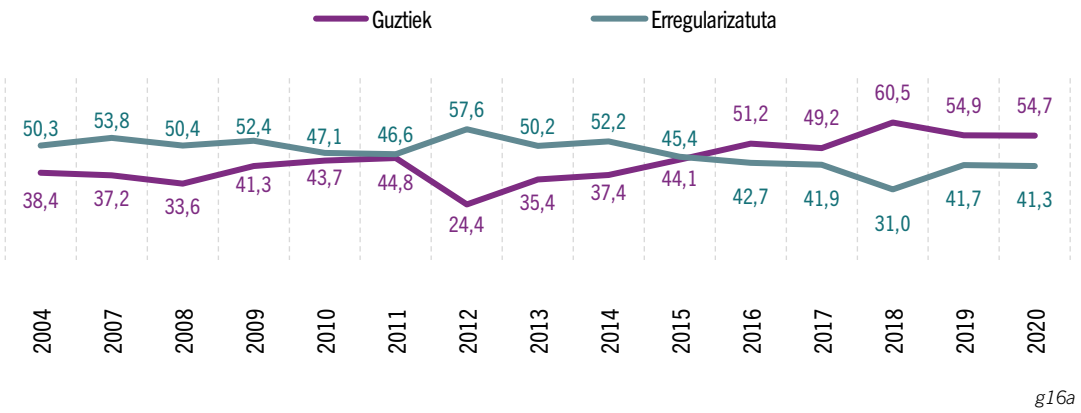

Euskal gizartearen gehiengoak uste du etorkinek doan jaso beharko lituzketela lanbide-heziketako ikastaroak, edozein administrazio-egoeratan daudela ere (% 54,7). Bestalde, % 41,3k uste du legezko administrazio-egoeran daudenek bakarrik izan beharko luketela aukera hori.

2004 eta 2020 urteen artean, gora egin du lanbide-heziketako ikastaroak doan jasotzeko eskubideak unibertsala izan behar duela uste dutenen kopuruak (+16,3 puntu); hala ere, 2018az geroztik jarrera hori ahuldu egin da.

Generoari erreparatuz, zenbakietan alde txikiak dauden arren, ezin da esan gizonen eta emakumeen artean desberdintasun estatistiko esanguratsurik dagoenik: antzeko pertzepzioa dute.

Jatorrizko hizkuntzako eskolak (%)

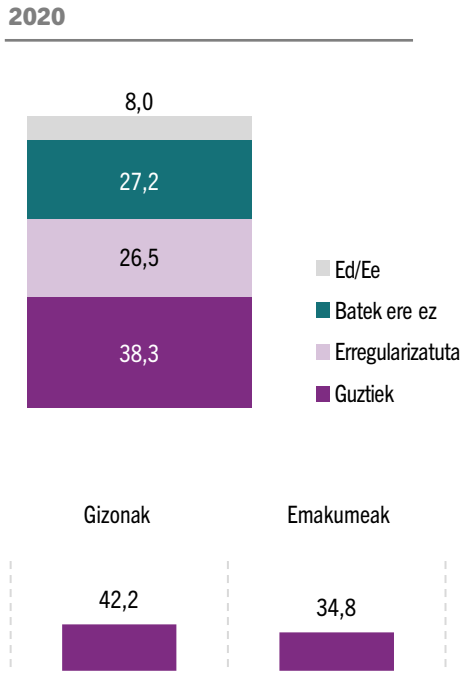

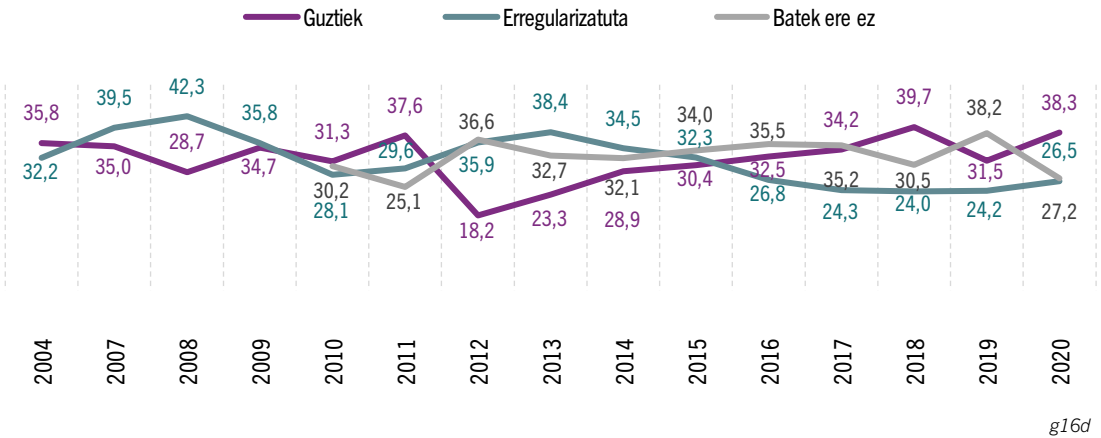

Etorkinek jatorrizko hizkuntzako eskolak doan izateari dagokionez, euskal gizartea banatuta dago: batzuek uste dute etorkin guztientzat aukera unibertsala izan beharko litzatekeela (% 38,3); beste batzuek, legezko egoeran daudenek izan beharko luketela aukera hori (% 26,5); eta beste batzuek, inork ez lukeela izan behar (% 27,2). Hala eta guztiz ere, azpimarragarria da zerbitzu hori doakoa izatearen alde daudenen pertsonen ehunekoak izan duen hazkundea: 20,1 puntu hazi da 2012. urtetik.

Kasu honetan ere, estatistiketan ez da alde esanguratsurik ikusten gizonen eta emakumeen artean.

4

Bizikidetza-ereduak eta harremanetarako espazioak

a. Bizikidetza-ereduak
b. Harremanetarako espazioak

A) BIZIKIDETZA-EREDUAK

Euskal gizartearen harremanen pertzepzioa	Bizikidetza-ereduak

Oro har, euskal gizarteak uste du etorkinekin duen harremana aurreko urteetan izandakoaren antzekoa dela.

Bizikidetza-ereduei eta aniztasunaren kudeaketari dagokionez, euskal gizarteak aniztasun kulturalarekiko zenbait jarrera positibo erakusten ditu, eta ez du uste, esate baterako, etorkinen erlijio-jarduerek arriskuan jartzen dutenik gure bizimodua (2020an, % 76,3). Alabaina, gehienek uste dute (% 77,1), hein handi batean, etorkinei dagokiela bizikidetza hobetzen ahalegintzea; % 14,0ri bakarrik iruditzen zaio bertakoei dagokiela, eta, beste hainbaten iritziz (% 56,0), etorkinek albo batera utzi behar dituzte gure legediarekin bat ez datozen beren kulturaren edo erlijioaren alderdiak.

Euskal gizarteak oraindik ere kultura anitzeko gizarte bat nahi du, baina asimilazioaren aldeko orientazio argi batekin. Aniztasuna eta hark dakarren aberastasuna onartzen dira, baina gehiengoak uste du bizikidetzaren aldeko ahalegina, denoi dagokigun arren, batez ere etorkinek egin behar dutela; “asimilazionismo leuna” edo “pixkanakako asimilazionismoa” deritzona, alegia.

Azken urtean gero eta gehiago dira uste dutenak etorkinek bizitza kulturala aberasten dutela, baina, aldi berean, gehiengoa dira pentsatzen dutenak hobe dela harrera-herrialdeko hizkuntzak hitz egitea, edo guztiok ohitura eta usadio berberak izatea.

(Oker izendatutako) bigarren belaunaldi gisa ezagutzen diren horien kasuan, euskal herritarrek beren parekotzat hartu ohi dituzte atzerritar jatorriko pertsona horiek, eta ez dute uste etorkizunean arazorik sortuko denik aniztasuna gaizki kudeatzearen ondorioz.

Udalerriko edo auzoko bizikidetza-giroa eta harremanak

0tik (oso txarra) 10era (bikaina) bitarteko puntuazioa

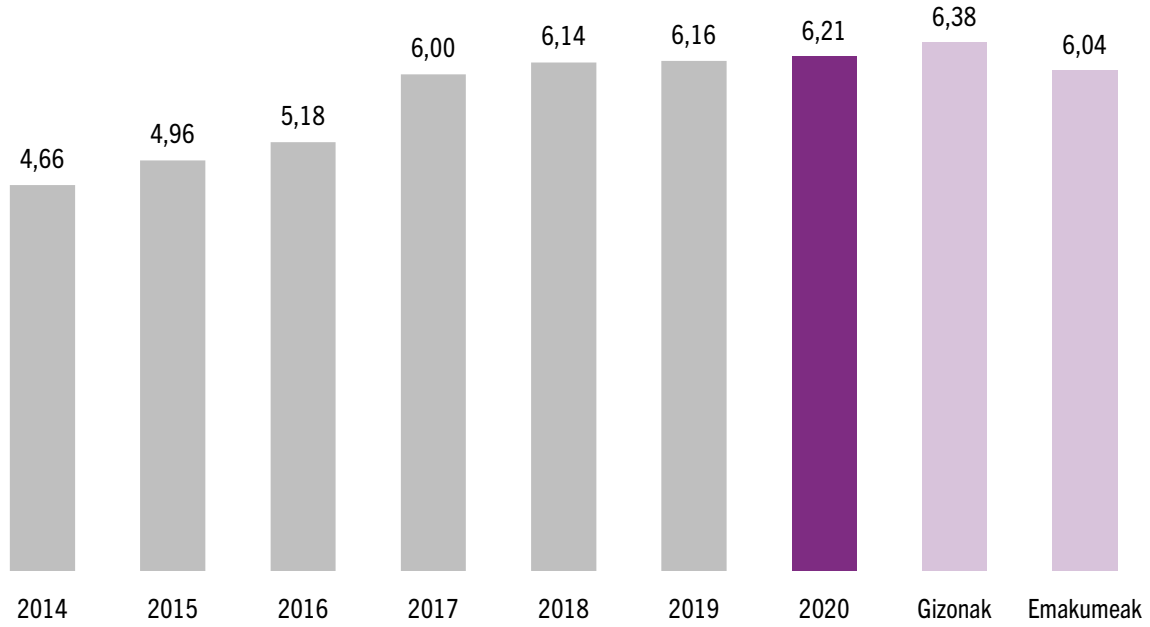

g7

Euskal biztanleen artean bizikidetza-giroaren pertzepzioa hobetuz joan da 2014az geroztik, eta 2020an, batez beste, 6,21 puntuko balorazioa izan du. Horrenbestez, euskal biztanleen eta atzerritarren arteko giroaren pertzepzio subjektiboa pixkanaka hobea dela esan daiteke.

Generoari dagokionez, gizonek bizikidetza-giroa nabarmen hobea dela hautematen dute (6,38) emakumeek baino (6,04).

Euskal herritarren eta atzerriko jendearen arteko harremanak, zure ustez, hobera egin du, txarrera egin du, edo duela urtebete bezalakoa da? (%)

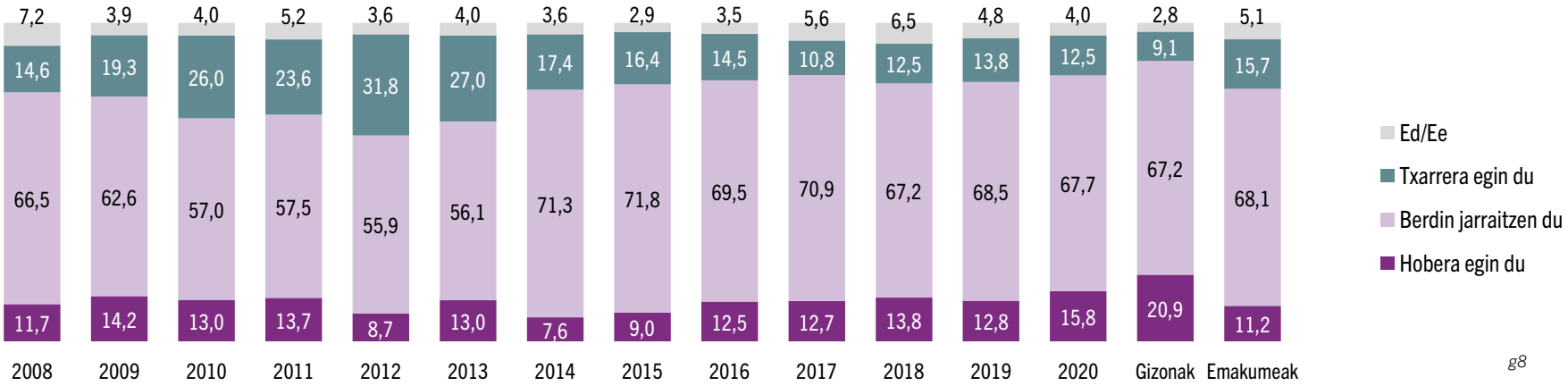

Harremanak duela urtebete zeudenen ia berdinak direla pentsatzen dute gehienek (% 67,7). Nolanahi ere, pixka bat gehiago dira hobera egin dutela uste dutenak (% 15,8) txarrera egin dutela irizten diotenak baino (% 12,5). Estatistiketan aldeak ageri dira generoari erreparatuz gero: gizonek emakumeek baino ikuspegi positiboagoa dute euskal herritarren eta atzerritar jatorriko jendearen arteko harremanei buruz.

Bilakaerari dagokionez, aipagarria da Euskadin krisialdi ekonomikoak eragin handiena izan zuen garaia (2011-2012), garai hartan jo baitzuen goia harremanek txarrera egin dutela uste zutenen ehunekoak % 31,8. Orduz geroztik, datuak hobetuz joan dira, gorabehera batzuekin.

Bizikidetza-ereduak. Balorazioa (%)

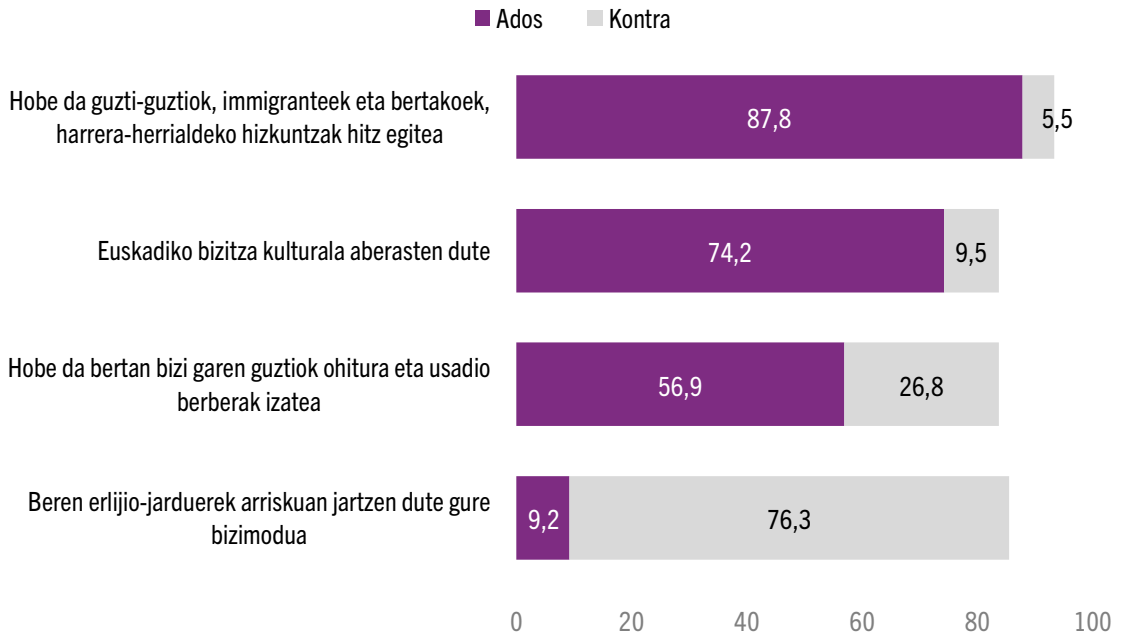

g19b, 19c, 19e, 19h

Inkestari erantzun diotenen % 87,8k dio euskal gizartearentzat hobe dela guztiok, immigranteek eta bertakoek, harrera-herrialdeko hizkuntzak hitz egitea.

Bestalde, euskal gizartearen % 74,2k uste du beste talde etnikoetako atzerritar jatorriko immigranteek Euskadiko bizitza kulturala aberasten dutela.

Euskal herritarren erdiak baino gehiagok (% 56,9) pentsatzen du hobe dela bertan bizi garen guztiok ohitura eta usadio berberak izatea.

Azkenik, gehiengoak (% 76,3) ez du uste immigranteen erlijio-jarduerek euskal biztanleria arriskuan jartzen dutenik.

Bizikidetza-ereduak. Balorazioa (ados, %)

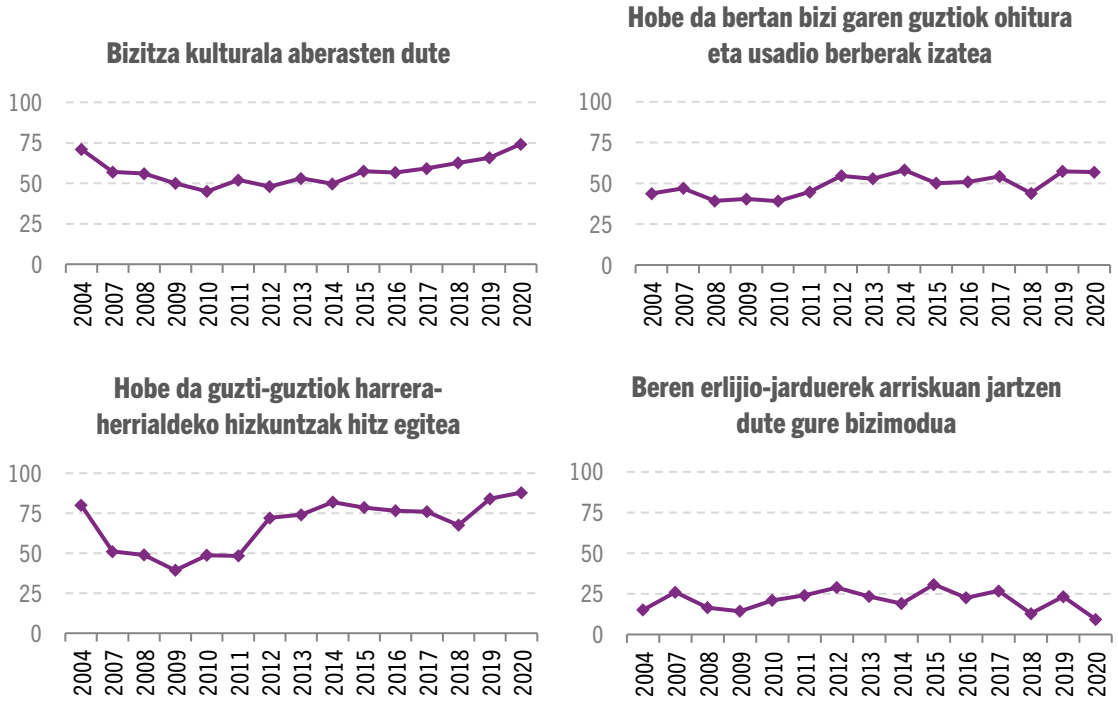

g19b, 19c, 19e, 19h

Esan daiteke 2004tik 2020ra bitartean, oro har, gora egin dutela bizikidetza-eredu "asimilazionista leunaren" (dekantazio bidez, ez inposaketa bidez) aldeko posizioek.

Ideia, adibidez, iritzi hauetan islatzen da: "hobe da guztiok ohitura eta usadio berberak izatea" eta "hobe da guztiok harrera-herrialdeko hizkuntzak hitz egitea". Azken urteotan, gero eta gehiago dira baieztapen horien aldekoak.

Euskal gizartearentzat hobe da bertan bizi garen guztiok ohitura eta usadio berberak izatea (%)

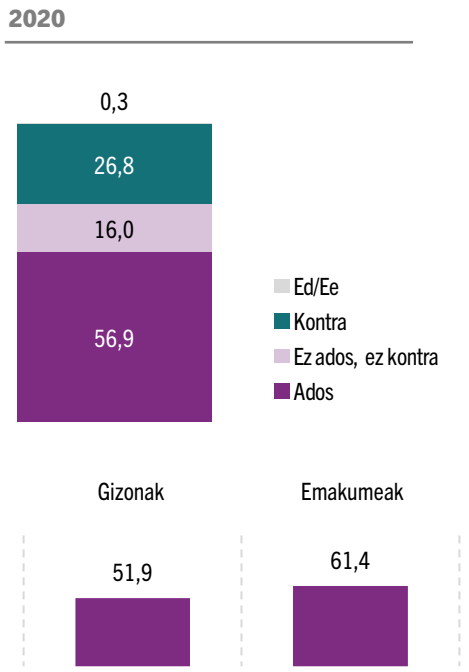

g19b

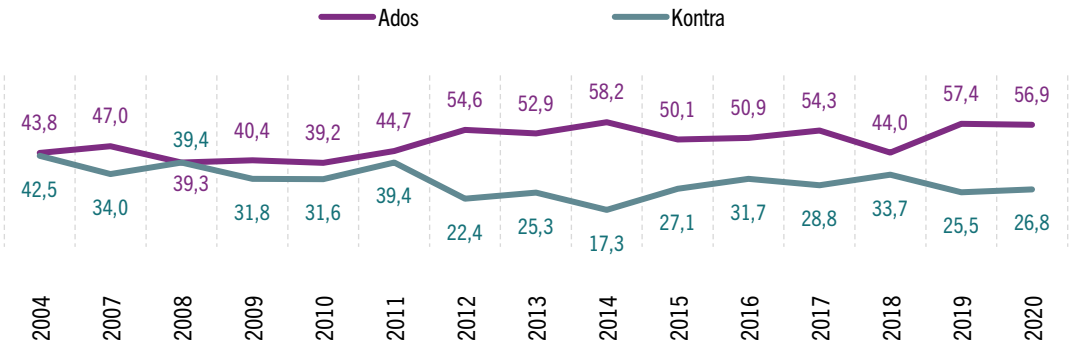

Euskal herritar gehienek uste dute euskal gizartearentzat hobe dela denok ohitura eta usadio berberak izatea (% 56,9).

Bilakaerari dagokionez, 2004ko eta 2020ko datuak alderatuz gero, ikusten dugu ehunekoa nabarmen aldatu dela, eta 13,1 puntu igo dela ordutik.

Generoari dagokionez, kasu honetan alde esanguratsuak daude estatistiketan gizonen eta emakumeen artean: emakumeen artean, ehuneko handiagoak uste du gizartearentzat hobe dela denok ohitura eta usadio berberak izatea.

Euskal gizartearentzat hobe da guzti-guztiok, immigranteek eta bertakoek, harrera-herrialdeko hizkuntzak hitz egitea (%) (*)

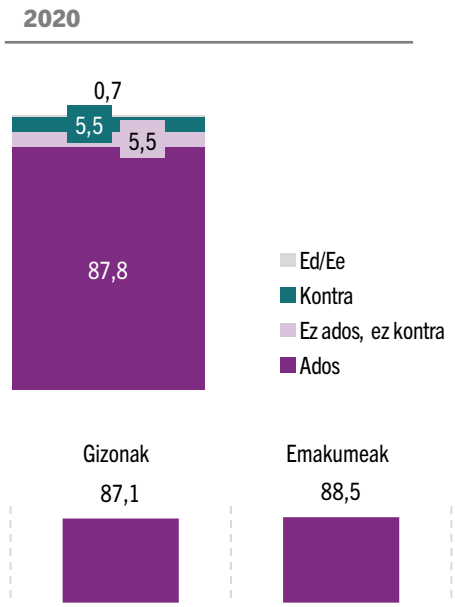

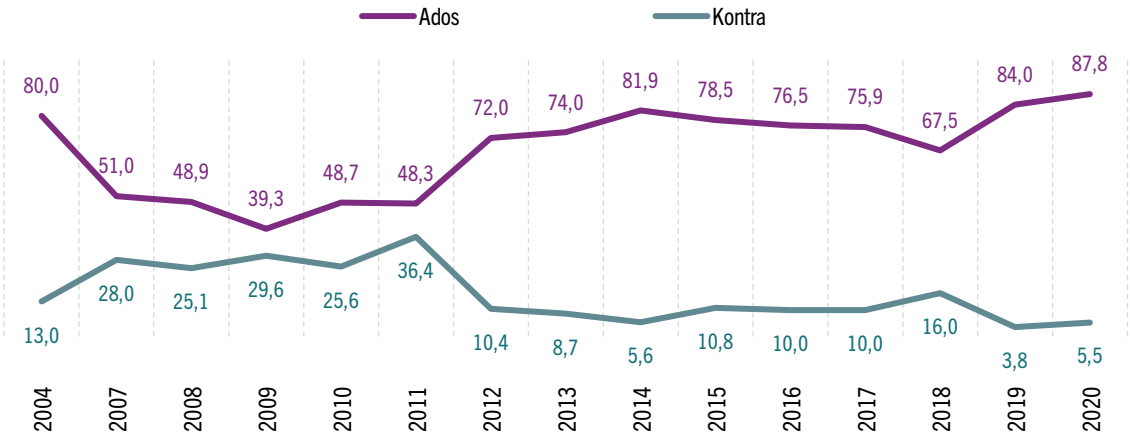

g19c

Agerikoa dirudi euskal herritarrek Euskadiko hizkuntzen ezagutzan oinarritzen dutela bizikidetza multikulturala eta aniztasuna: azken urte honetan hala uste du % 87,8k, eta sendotu egin da 2019an izandako igoera.

Generoaren arabera bereizita, ez dago gizonen eta emakumeen arteko alde esanguratsurik estatistiketan.

(*) 2004. eta 2007.-2011. urteetako Barometroetan: Euskal gizartearentzat hobe da guzti-guztiok, immigranteek eta bertakoek, hizkuntza bera hitz egitea.

Immigranteen erlijio-jarduerek arriskuan jartzen dute gure bizimodua (%)

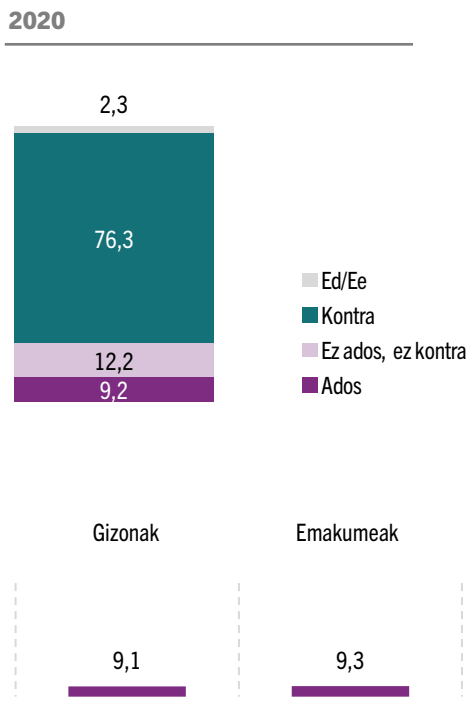

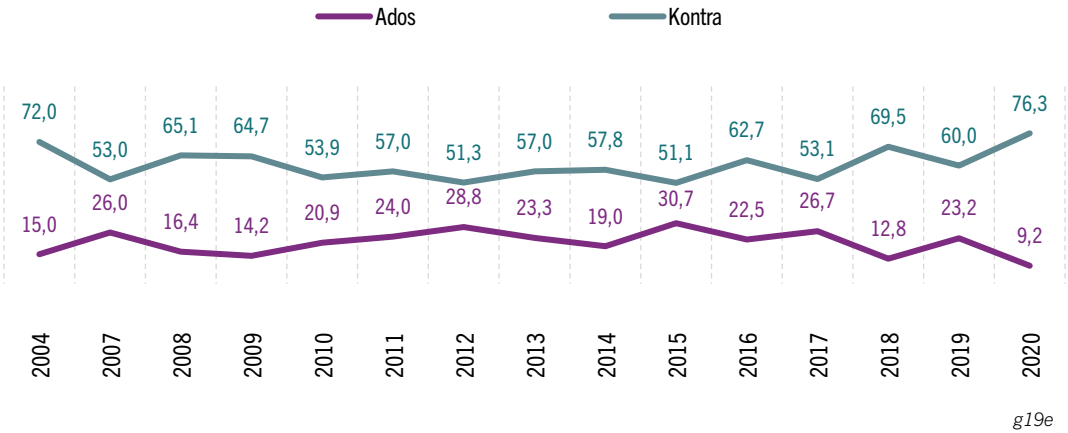

Euskal gizartearen gehiengoak (% 76,3) ez du uste immigranteen erlijio-jarduerek gure bizimodua arriskuan jartzen dutenik. Ehuneko hori nabarmen igo da aurreko urtetik (+16,3 puntu). Nolanahi ere, herritarren % 9,2k horren susmoak dituela adierazi du.

Kasu honetan, datuetan ez dago alde estatistiko esanguratsurik generoari dagokionez.

Beste talde etnikoetako etorkin atzerritarrek Euskadiko bizitza kulturala aberasten dute (%)

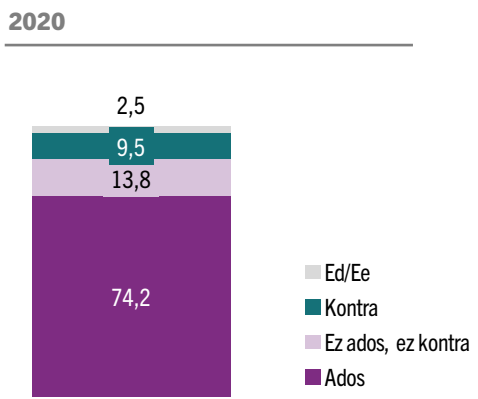

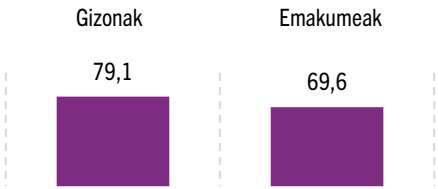

g19h

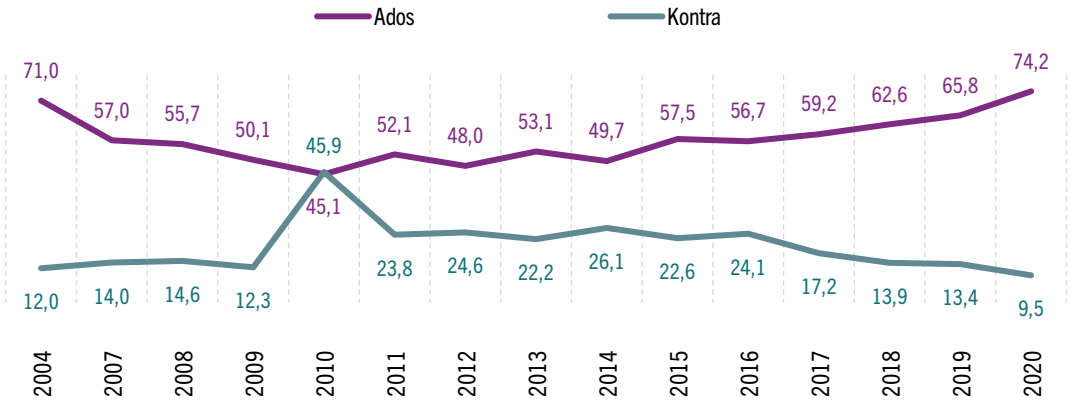

Euskal herritar gehienen iritziz, beste herrialde eta kultura batzuetako pertsonak etortzeak EAEko bizitza kulturala aberastu du (% 74,2 dago horrekin ados). Hau da, teorian, badirudi euskal gizartea beste kultura batzuetara irekita dagoela. Bilakaerari dagokionez, 2004. eta 2010. urteen artean behera egin zuen immigranteek Euskadiko bizitza kulturala aberasten dutela uste dutenen ehunekoak; azken urteetan, jarrera hori hobetuz joan da.

Estatistikaren ikuspegitik, alde esanguratsuak daude generoarekin lotuta. Gizonen artean, gehiago dira uste dutenak beste talde etnikoetako etorkinek Euskadiko bizitza kulturala aberasten dutela.

Bizikidetza-ereduak. Aniztasunaren kudeaketaren balorazioa (%)

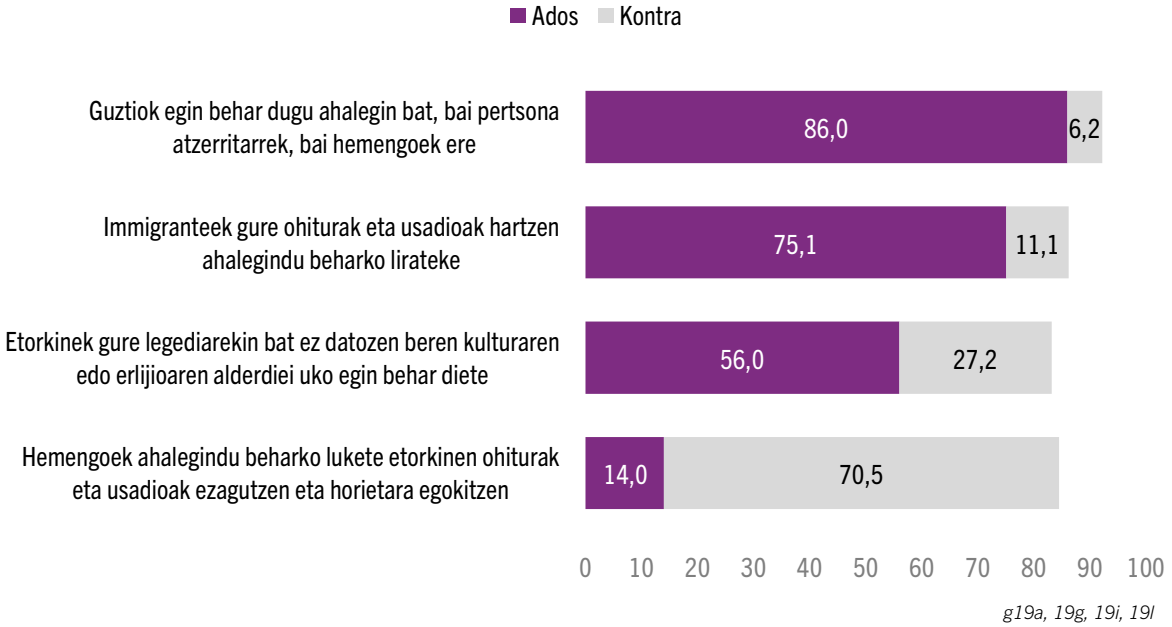

g19a, 19g, 19i, 19l

Euskal gizartearen gehiengoarentzat, *a priori*, bizikidetzarako ahaleginak partekatua izan behar du (% 86,0).

Nolanahi ere, gehiengoaren iritziz, egokitzapen-ahaleginik handiena etorkinek egin behar dute (% 75,1).

Aldiz, oso gutxik uste dute ahalegin hori bertako biztanleek egin behar dutela (% 14,0).

Era berean, gehiengoak uste du etorkinek albo batera utzi behar dituztela beren erlijio edo kulturako alderdiak, baldin eta “gure” legediarekin gatazkan badaude (% 56,0).

Bizikidetza-ereduak. Aniztasunaren kudeaketaren balorazioa (%)

Etorkinek gure legediarekin bat ez datozen beren kulturaren alderdiei uko egin

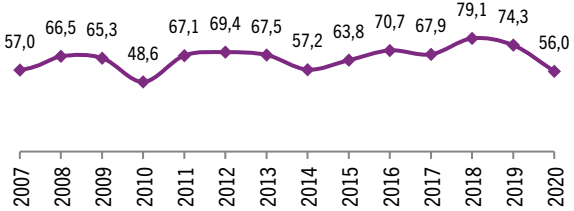

Hemengoek ahalegindu

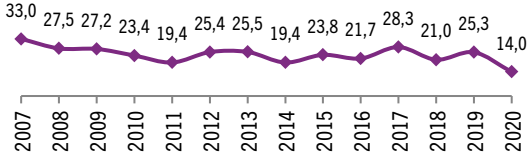

Guztion ahalegina

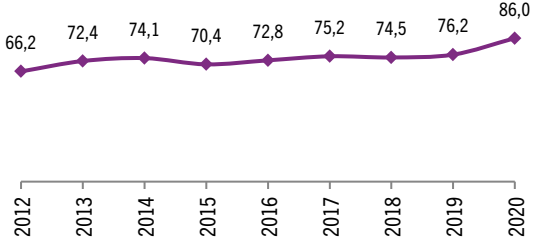

Etorkinek ahalegindu

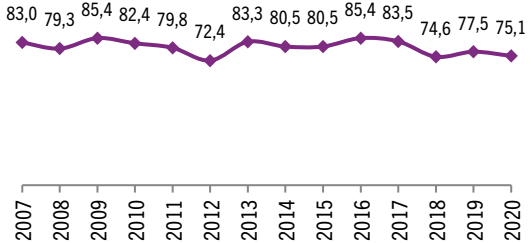

g19a, 19g, 19i, 19l

Bilakaerari erreparatuz gero, ikus daiteke hazi egin dela guztiok ahalegindu behar dugula uste dutenen ehunekoa. Hala ere, jarrera horrek ez gaitu nahasi behar; izan ere, ahalegina nork egin behar duen zehaztean, gehienek uste dute etorkinek egin behar luketela; gainera, gero eta gutxiago dira uste dutenak ahalegina bertako biztanleek egin behar dutela.

Erabat onartuak izateko, **etorkinek gure legediarekin bat ez datozen beren kulturaren edo erlijioaren alderdiei uko** egin behar diete (%)

2020

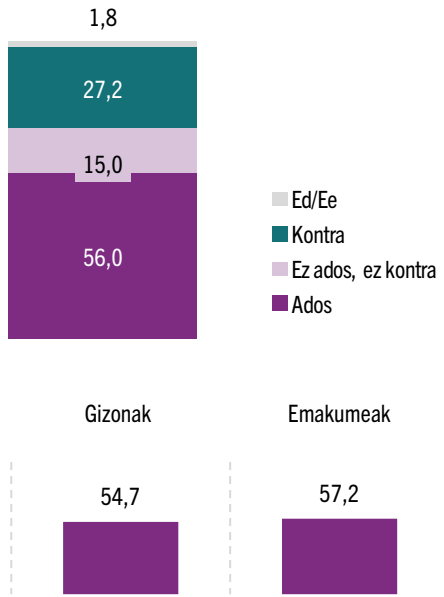

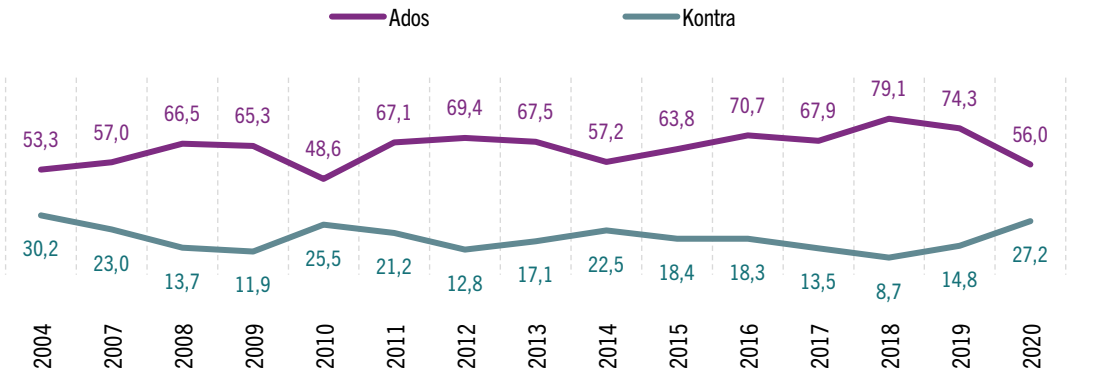

g19i

Euskal herritarren beste jarrera batzuen ildo beretik, kasu honetan ere gehiengoak (% 56,0) uste du, neurri handiagoan edo txikiagoan, erabat onartuak izateko, etorkinek uko egin behar dietela gure legediarekin bat ez datozen beren kulturaren edo erlijioaren alderdiei. Hala ere, hori uste duten biztanleen ehunekoa nabarmen murriztu da aurreko urtetik: 18,3 puntu baxuagoa da.

Zenbakien artean alde txikiak dauden arren, ezin dugu esan gizonen eta emakumeen arteko aldeak estatistikoki esanguratsuak direnik; kasualitatearen emaitza dira.

Bizikidetza hobetzeko, **guztiok egin behar dugu ahalegin bat**, bai pertsona atzerritarrek, bai hemengoek ere (%)

2020

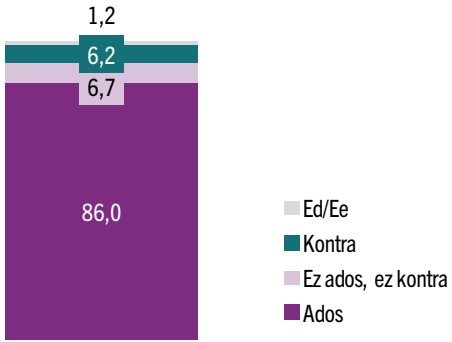

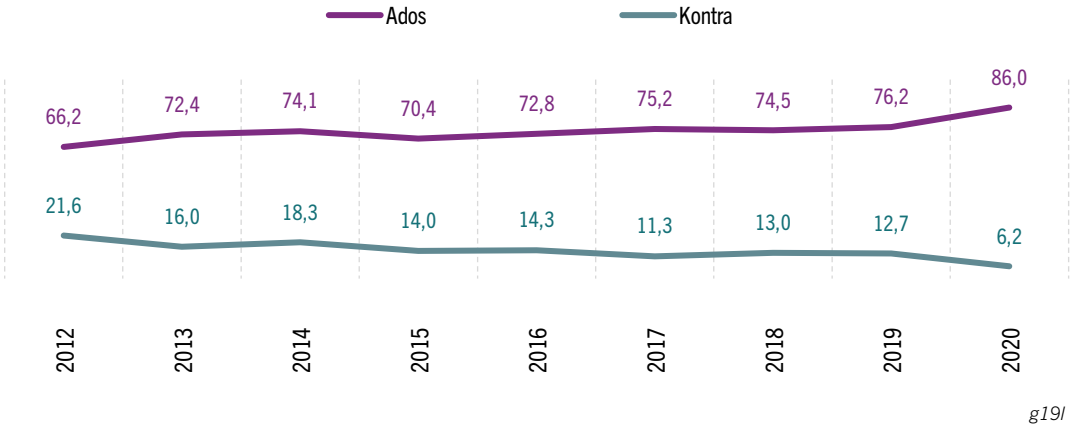

g19I

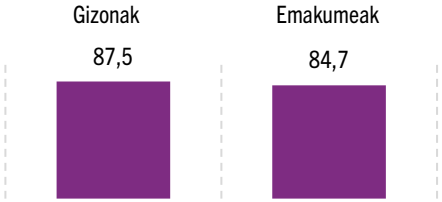

Euskal gizarteak badaki zeinen garrantzitsua den guztiok ahalegina egitea, bai atzerritarrek bai hemengoek: % 86,0k uste du, bizikidetza hobetu nahi bada, batzuek zein besteek ahalegindu behar dutela. Dena den, ahalegina ez da modu simetrikoan egiten, etorkinak baitira integrazio-prozesuaren karga eraman behar dutenak, lehenago ikusi dugun moduan.

Generoaren arabera bereizita, ez da alde esanguratsurik ikusten estatistiketan gizonen eta emakumeen artean.

Euskadin bizikidetza hobetzeko, **immigranteak** gure ohiturak eta usadioak hartzen **ahalegindu** beharko lirateke (%)

2020

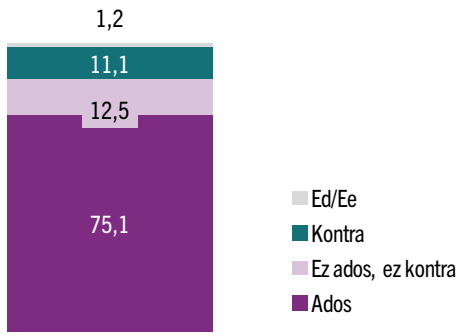

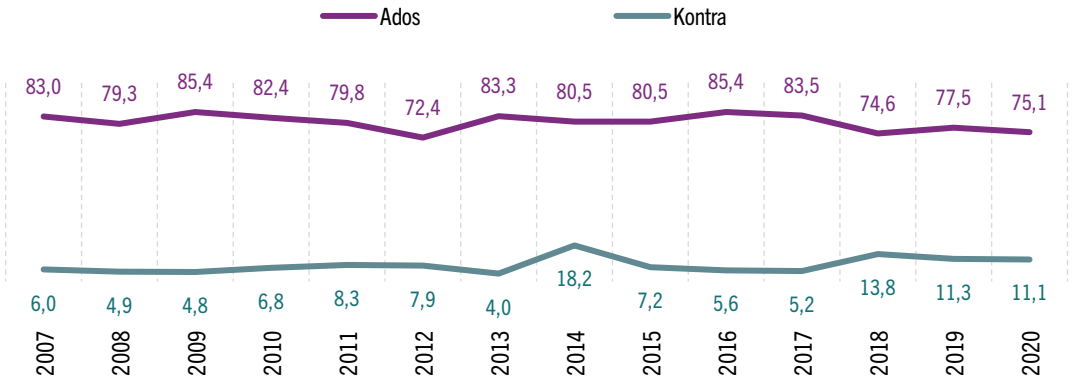

g19g

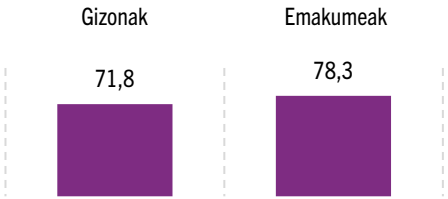

Euskal biztanleen gehiengoarentzat, immigranteek gure ohiturak eta tradizioak bereganatzeko ahalegina egitea da bizikidetza ona eraikitzearen oinarria (% 75,1).

Estatistiketan ez dago alde esanguratsurik generoari erreparatuta.

Euskadin bizikidetza hobetzeko, **hemengoek ahalegindu** beharko lukete etorkinen ohiturak eta usadioak ezagutzen eta horietara egokitzen (%)

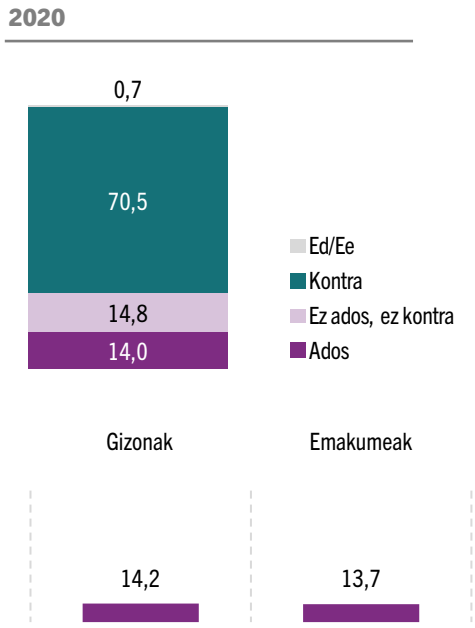

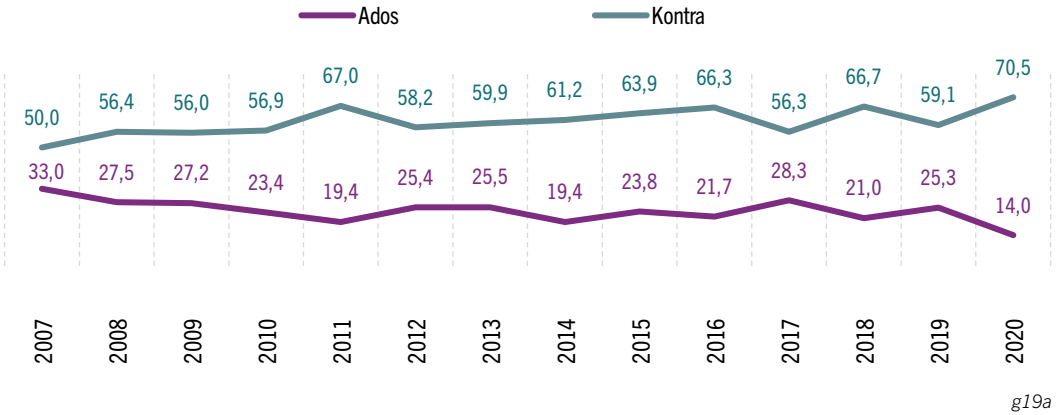

Ez dirudi euskal gizartea ohitura eta usadio berrietara moldatzeko prest dagoenik; “zer ikusi hura ikasi” esamoldea praktikan jartzearen alde dago, antza. Beste modu batera esanda, herritar gehienak (% 70,1) ez daude ados beren ohitura, tradizio eta usadioak aldatzearekin, eta 2007tik 2020ra nabarmen egin du behera beren ohitura, tradizio eta usadioak aldatzearekin ados zeuden pertsonen ehunekoak.

Bizikidetza hobetzeko bertako biztanleek duten zereginari buruz galdetuta, gizonek eta emakumeek antzeko erantzunak eman dituzte, eta, beraz, ez dago alde estatistiko esanguratsurik generoaren aldetik.

(*) 2007ko Barometroan: Euskadin bizikidetza hobetzeko, hemengoek gure ohitura eta usadio batzuei uko egin beharko genieke.

Etorkin atzerritarren seme-alabak, hemen, Euskadin jaiotakoak, **euskalduntzat** har daitezkeela uste al duzu? (%)

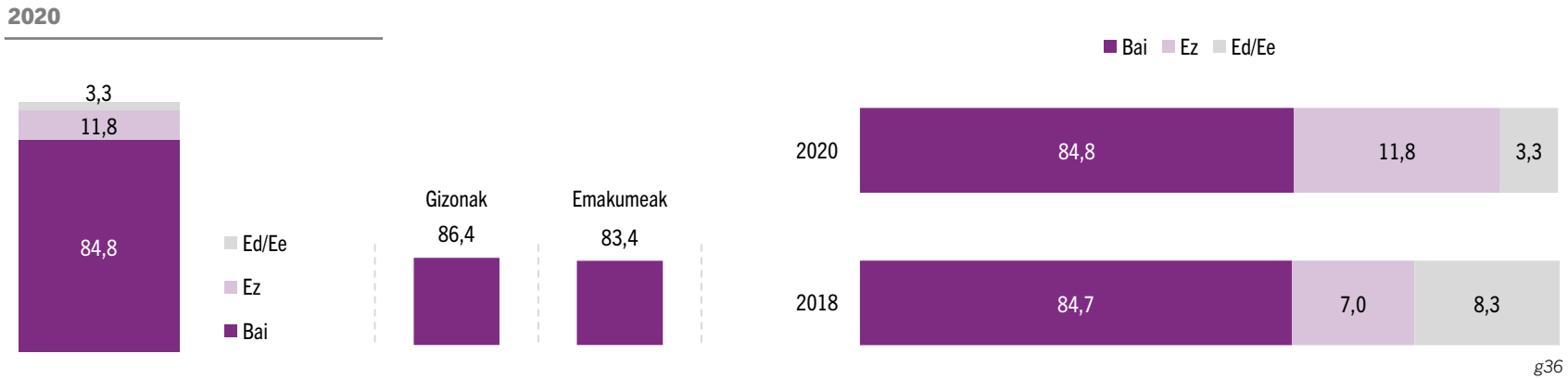

g36

Azken hamarkadetako migrazio-fluxuen ondorioz, gero eta gehiago dira Euskadin jaio diren atzerritar jatorriko pertsonen seme-alabak. Horien integrazio-prozesuari buruz galdetuta, euskal gizartearen gehiengoak uste du bigarren belaunaldi hori euskal herritarra dela (% 84,8). % 11,8k, berriz, ez du uste horrela denik.

Datuetan sakonduz gero, ez da alde esanguratsurik ikusten estatistiketan gizonen eta emakumeen artean; atzerritar jatorriko pertsonen seme-alabei buruz duten pertzepzioa antzekoa da.

Pertsona horiek aipatuta, aita eta/edo ama atzerritarra izan arren Euskadin jaiotakoak izanik, etorkizunean, hamabost edo hogei urte barru, zure iritziz **gizarteak arazoak izan al ditzake** atzerritar jatorriko kolektiboren batekin?(%)

2020

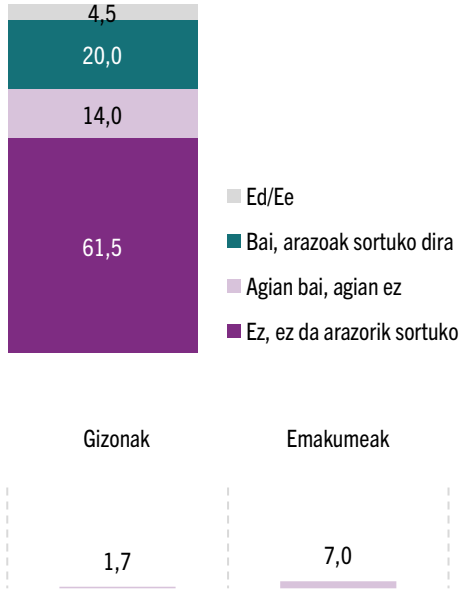

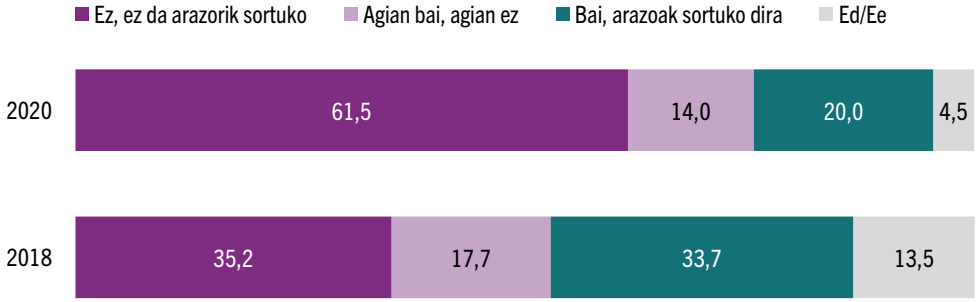

p37

Belaunaldi berriekin jarraituz, euskal biztanleriaren bi herenek uste dute etorkizunean ez dela gatazkarik sortuko gizartean aniztasun hori kudeatzean (% 61,5). Ildo beretik, hobekuntza nabarmena izan du datu horrek 2018tik (orduan egin zen galdera lehen aldiz): +26,3 puntu igo da.

Datuak generoari erreparatuta aztertuz gero, kasu honetan ikusten da emakumeek joera askoz handiagoa dutela gizonek baino etorkizunean izan daitezkeen arazoei buruzko iritzi jakinik ez adierazteko (% 7,0).

B) HARREMANETARAKO ESPAZIOAK

Etorkinen eta bertakoen ezaugarriak	Sinpatia-maila jatorrien arabera	Balizko bizikidetza eta harremanak	Islamarekiko sentimendua	Hedabideak

Aurreko urteko datuekin alderatuta, euskal herritarrek begi hobez ikusten dituzte atzerritar jatorriko pertsonen ezaugarriak.

Euskal biztanleek begikotasun-maila handiagoa erakusten dute gertuen dauden jatorriekiko, bai kulturalki, politikoki zein sozialki; Argentinako eta Europar Batasuneko herritarrekiko, kasu. Begikotasun-maila txikiagoa dago kulturalki urrunago dauden jatorriekiko, hala nola Maroko, Magreb edo Errumania; hala ere, horiekiko jarrera aurreko urtekoa baino hobea da.

Era berean, islamarekiko konfiantza-maila igo egin da, eta serieko balio altuena du 2020an.

Azkenik, komunikabideek migrazio-fenomenoa lantzeko duten moduari dagokionez, euskal gizartea zatituta dago.

Atzerriko pertsonak nolakoak iruditzen zaizkizu, Euskadikoekin alderatuta? (%)

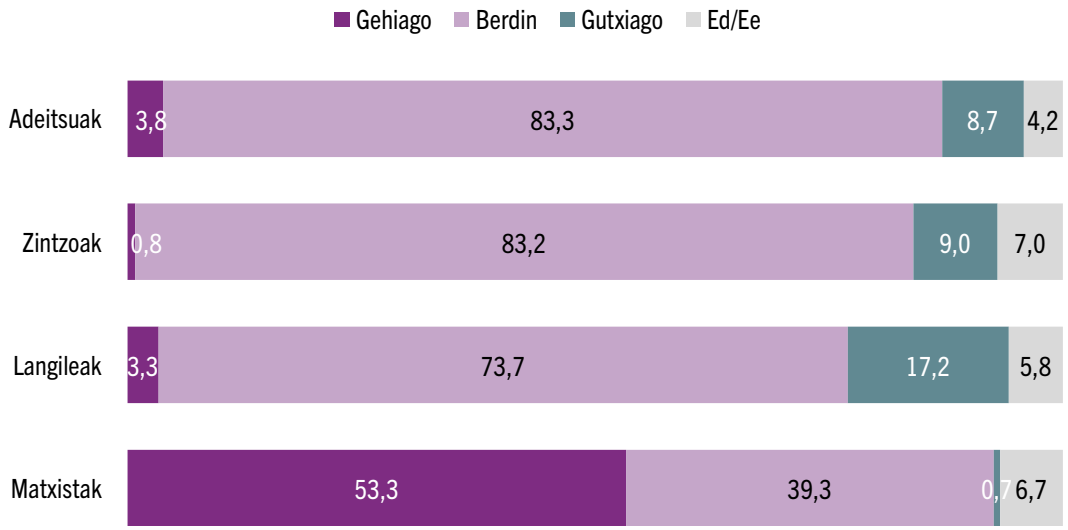

g24

Bertako biztanleria eta etorkinena alderatzean, nortasun-ezaugarri estereotipatuei dagokienez, gehien-gehienek uste dute berdinak direla alderdi gehienetan (adeitsuak, zintzoak eta langileak), matxismoari dagokionez izan ezik. Galdeketa egindako pertsonen % 53,3k uste du etorkinak matxistagoak direla bertakoak baino.

Atzerriko pertsonak nolakoak iruditzen zaizkizu, Euskadikoekin alderatuta? Erantzun-aukera: Euskadikoak bezain….(%)

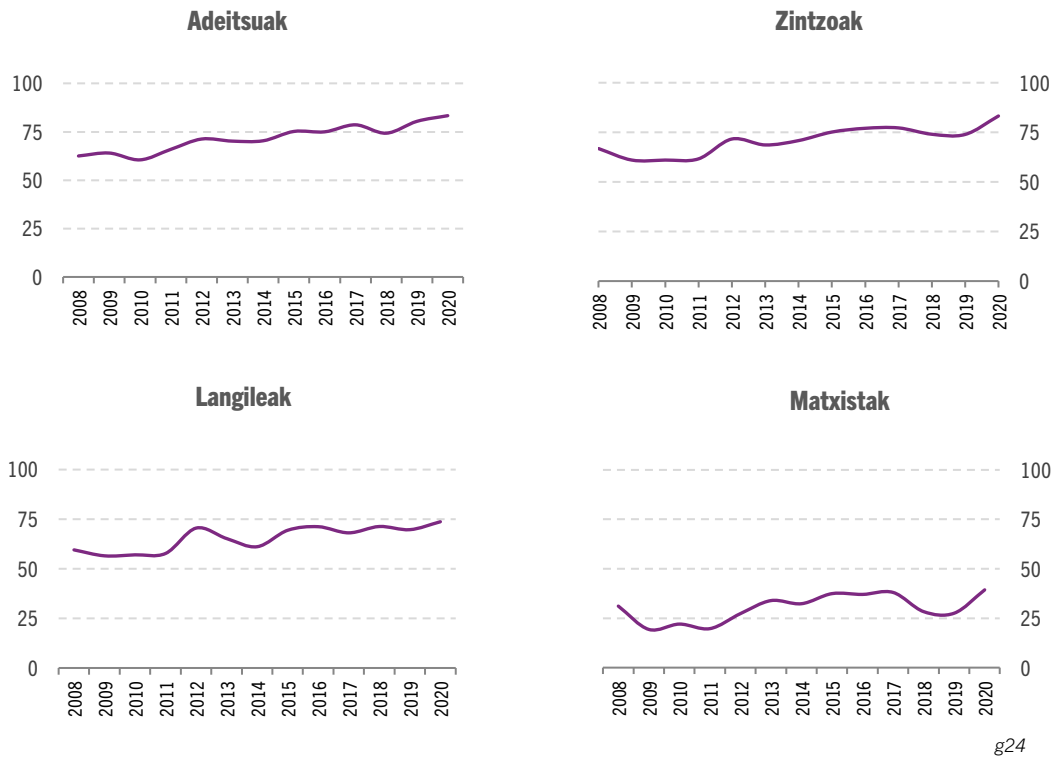

Euskal gizarteak aztertutako ezaugarriei buruz duen ikuspegiak nahiko egonkor eutsi dio 2009tik gaur egunera arte.

Akaso, euskal gizarteak beste jatorrietako pertsonak ezagutzen dituen heinean, desberdintasun gutxiago ikusten dituela zehaztu genezake, matxismoari dagokionez ere bai.

Adeitsuak (%)

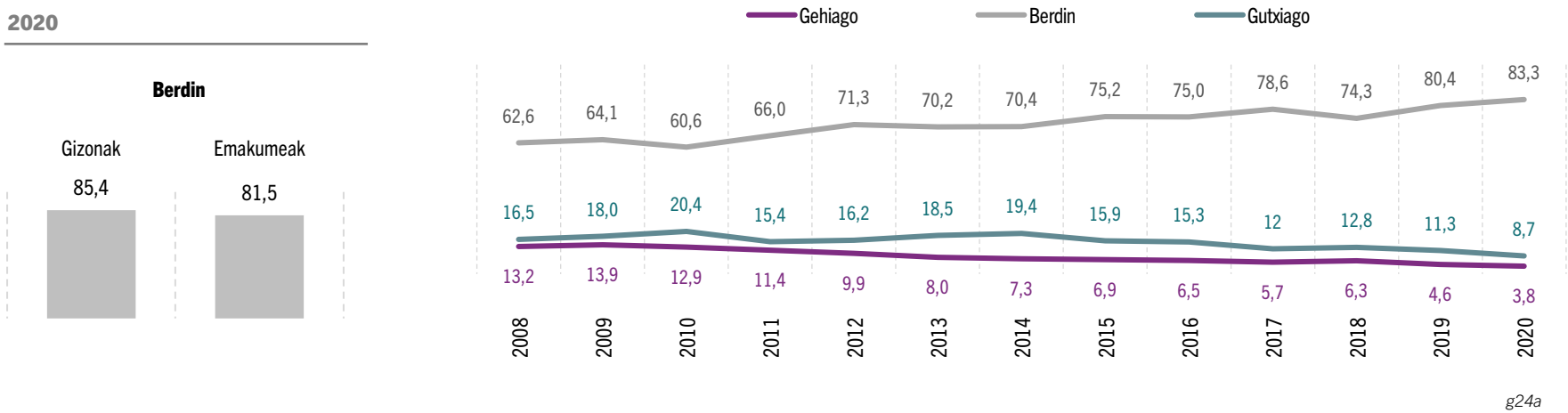

Euskal biztanleen artean, hamarretik zortzik uste dute atzerritar jatorriko pertsonak bertakoak bezain adeitsuak direla, eta, jasotako datuen arabera, geroz eta desberdintasun gutxiago hautematen ditugu adeitasunari dagokionez. Azken urteetan, 2008tik 2020ra bitartean, 20,7 puntu hazi da ikuspegi hori dutenen ehunekoa.

Zenbakietan aldeak dauden arren, ezin dugu esan gizonen eta emakumeen pertzepzioan dauden alde estatistikoak esanguratsuak direnik.

Zintzoak (%)

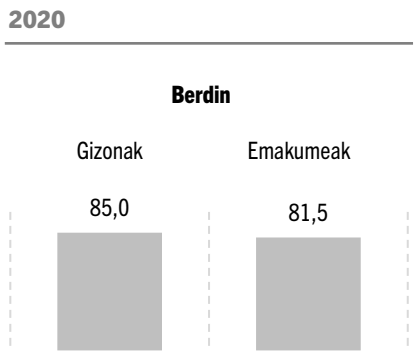

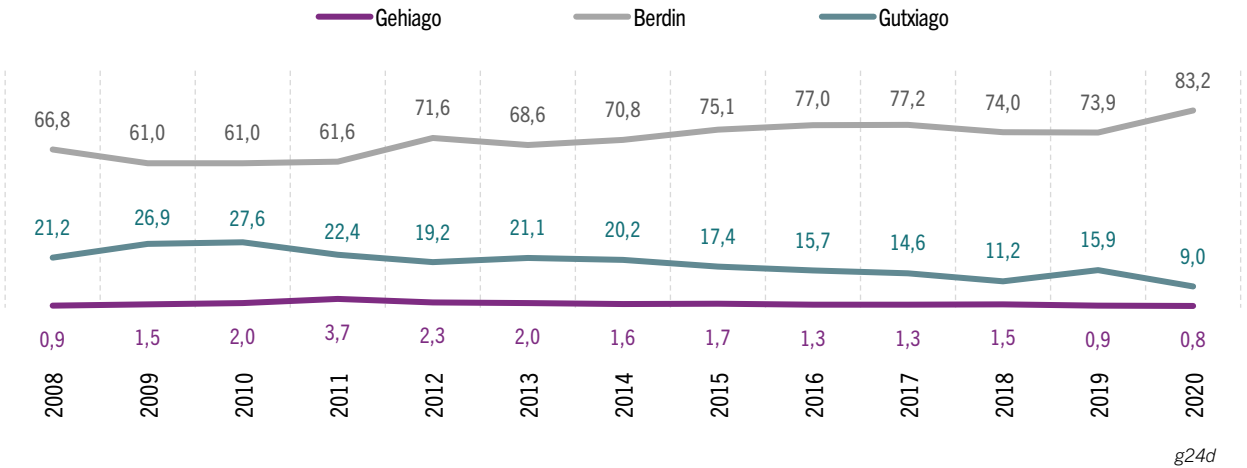

Euskal herritarrek uste dute atzerriko pertsonak bertakoak bezain zintzoak direla (% 83,2). Ikuspuntu hori dutenen ehunekoa 16,4 puntu hazi da 2008tik gaur egunera arte.

Kasu honetan ere ez da alde estatistiko esanguratsurik ikusten gizonen eta emakumeen artean.

Langileak (%)

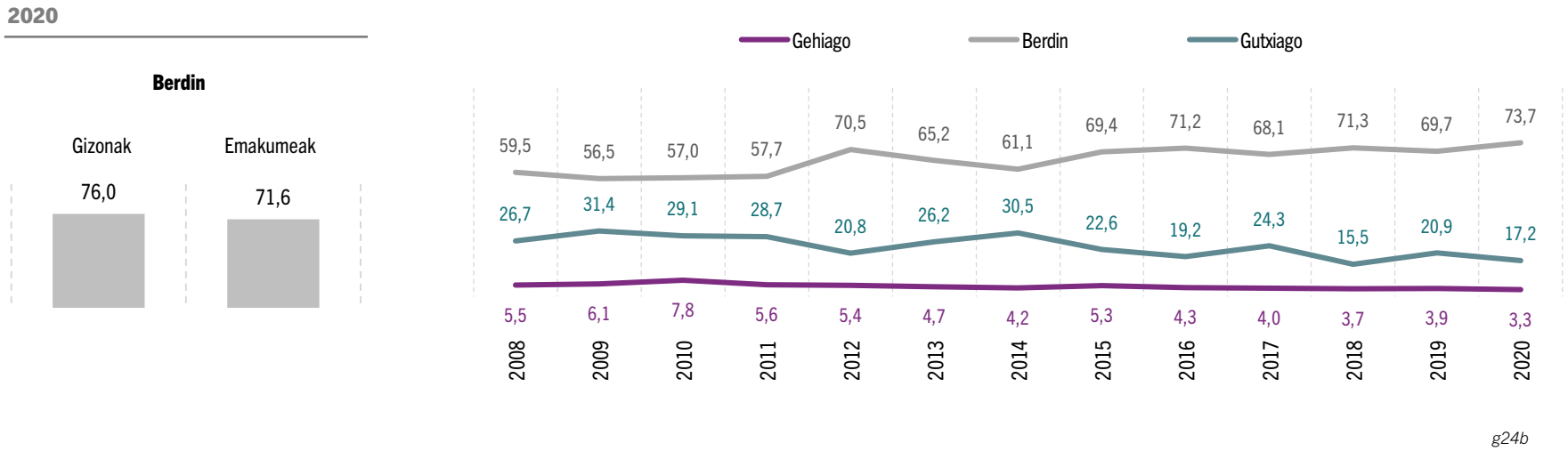

g24b

Euskal biztanleriak uste du atzerriko pertsonak bertakoak bezain langileak direla (% 73,7), eta gero eta antzekoagoak garela ezaugarri horri dagokionez.

Ehunekoetan aldea dagoen arren, alde estatistikoak ez dira esanguratsuak, eta gizonek eta emakumeek antzeko balorazioa egiten dute atzerritar jatorriko biztanleen lanerako prestasunari buruz.

Matxistak (%)

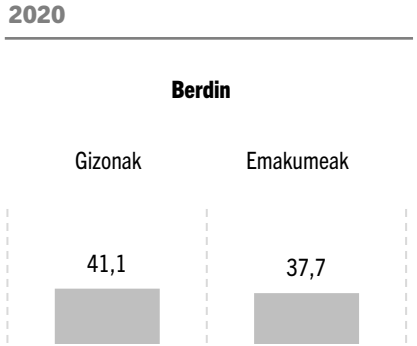

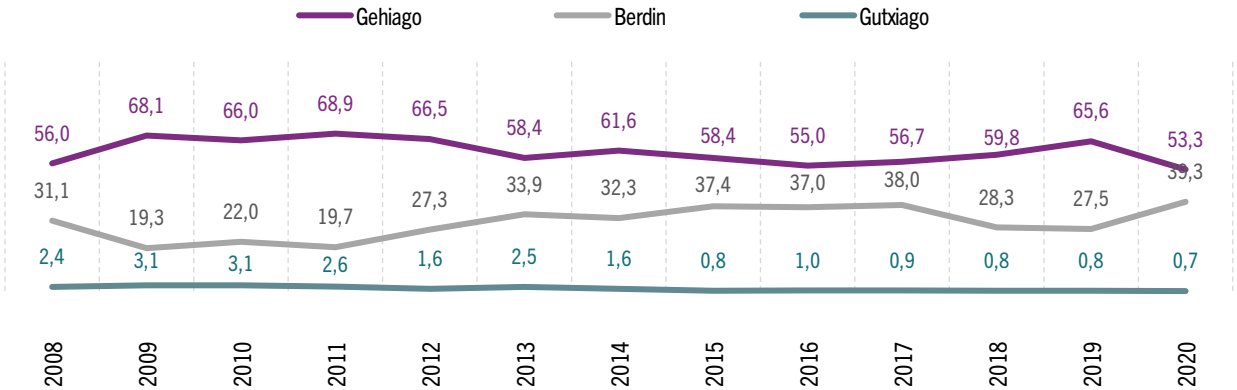

g24c

Kasu honetan, euskal herritarrek uste dute atzerriko pertsonak bertakoak baino matxistagoak direla (% 53,3), baina pertzepzio horrek behera egin du azken urte honetan (-13,3 puntu), eta krisialdiaren aurreko urteetako borneetara iritsi da berriz. Bilakaerari erreparatuz gero, euskal biztanleek kontu honekiko duten ikuspegia oso aldakorra dela ikus daiteke; edonola ere, urte guztietan ikusten da biztanleen % 50 baino gehiagok erantzun duela etorkinak bertakoak baino matxistagoak direla.

Generoari erreparatzen badiogu, gizonen eta emakumeen zenbakien artean dauden aldeak ez dira nahikoa esanguratsuak estatistikaren ikuspegitik, eta esan dezakegu ez dagoela desberdintasun adierazgarririk gizonek eta emakumeek gai honekiko duten pertzepzioan.

Nazionalitate nagusiekiko sinpatia-maila:
0tik (sinpatia eza) 10erako (sinpatia handia) eskala

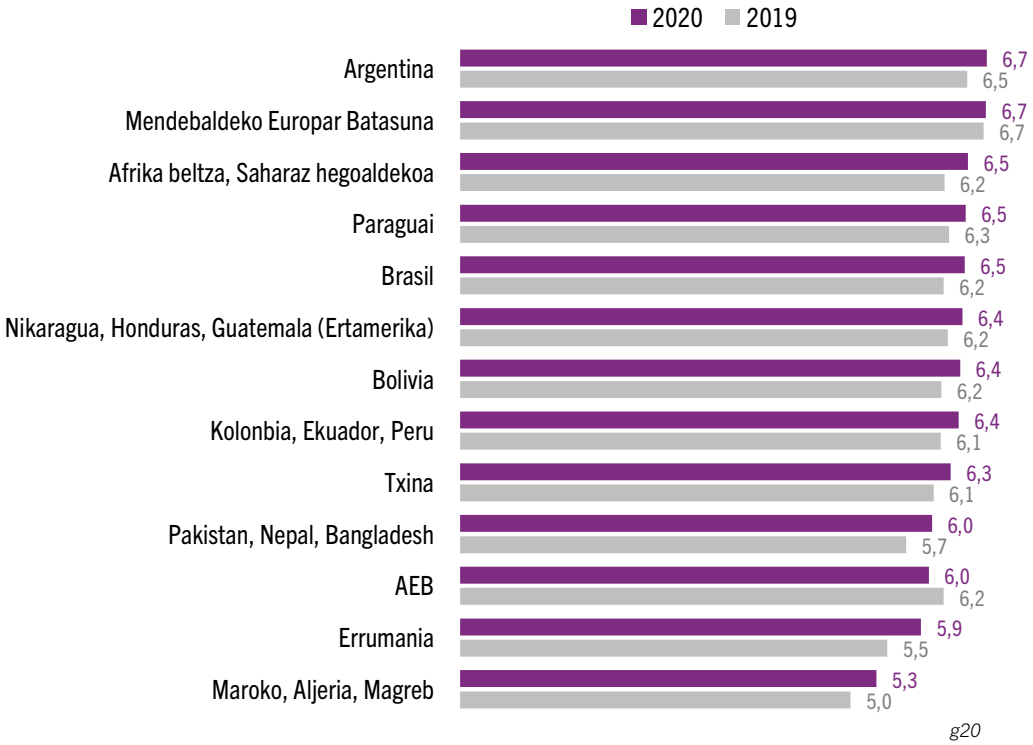

Euskal biztanleek begikotasun-maila handiagoa erakusten dute antzekoenak diren jatorriekiko, kulturalki gertuen daudenekiko. Begikotasun handiagoa dute, antza denez, pertzepzioaren arabera integratuago dauden edo integratzeko gaitasun nahiz interes handiagoa duten kolektiboekiko.

Begikotasun-maila txikiagoa dago errumaniar eta magrebtar jatorriko pertsonekiko. Azken kolektibo horrek du, urtetik urtera, begikotasun-maila txikiena. Argi eta garbi, gure gizartetik kulturalki oso urrun dauden jatorriak dira, unibertso sinboliko oso bestelakoak eta urrunenak dituztenak.

Bilakaerari dagokionez, lehengo jatorri berberak dira oraindik ere begikotasun-maila handiena (Europako eta Argentinako biztanleak) eta txikiena (Magrebeko biztanleak) dutenak. Nolanahi ere, hobetu egin da aztertutako jatorri desberdin guztiekiko dagoen begikotasun-maila.

Nazionalitate nagusiekiko sinpatia-maila:
0tik (sinpatia eza) 10erako (sinpatia handia) eskala

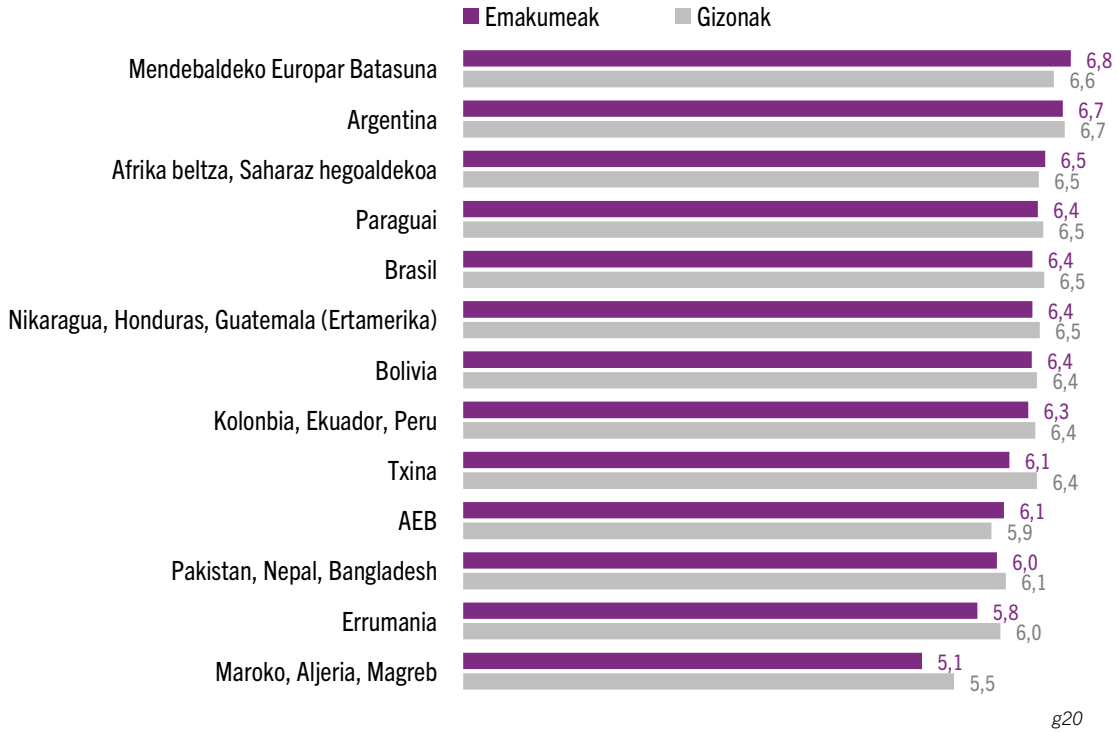

Gizonek eta emakumeek sentitzen duten begikotasunari erreparatzen badiogu, estatistikoki ez dago generoaren araberako alde nabarmenik. Hala, esan dezakegu gizonen eta emakumeen arteko portaera ez dela desberdina, eta, ondorioz, zenbakien arteko aldeak ausazkoak direla.

Argentinatik eta Europar Batasunetik datozen biztanleek jarraitzen dute balorazio onena izaten. Beste muturrean daude errumaniar eta magrebtar jatorrikoak; horiek dira balorazio txarrena eta sinpatia gutxien jasotzen dutenak, bai gizonen artean bai emakumeen artean.

BALIZKO BIZIKIDETZA ETA HARREMANAK. Esan kasu bakoitzean ea harreman hori onartuko zenukeen, saihesten saiatuko zinatekeen edo gaitzetsi egingo zenukeen… (%)

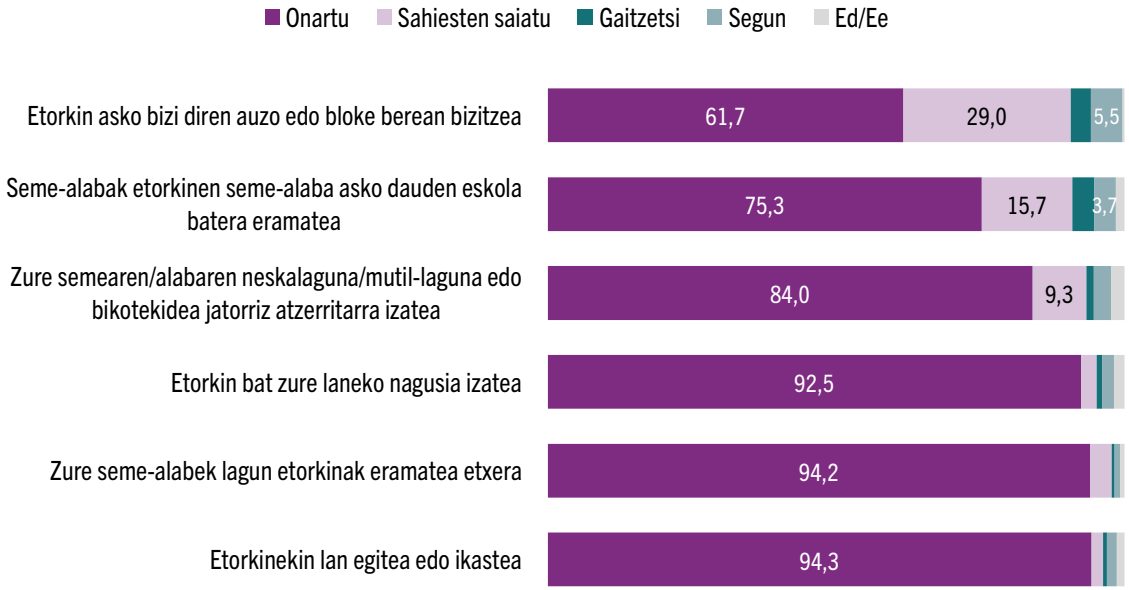

g14

Bertakoen eta etorkinen arteko balizko bizikidetzari eta harremanei dagokienez, tolerantzia-maila altuagoa da “etorkinekin lan egitea edo ikastea” edo “etorkin bat zure laneko nagusia izatea” egoerak proposatzen direnean.

Aitzitik, tolerantzia-maila txikiagoa da “etorkin asko bizi diren auzo edo bloke berean bizitzea” edo “zure seme-alabak etorkinen seme-alaba asko dauden eskola batera eramatea” egoeretan.

BALIZKO BIZIKIDETZA ETA HARREMANAK. Esan kasu bakoitzean ea harreman hori onartuko zenukeen, saihesten saiatuko zinatekeen edo gaitzetsi egingo zenukeen… (%)

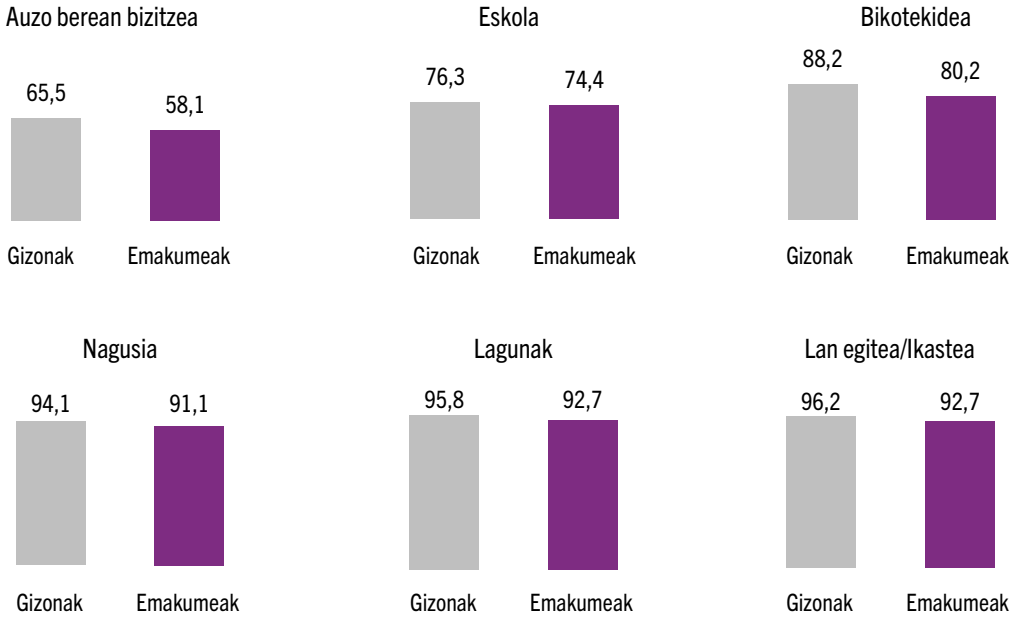

p14

Balizko bizikidetzarekin jarraituz, ezin da esan estatistikoki esanguratsua den desberdintasunik dagoenik gizonen eta emakumeen artean: antzekoa da proposatutako balizko bizikidetza-egoerei buruz duten jarrera.

Zure iritziz, **komunikabideek** nola tratatzen dute, oro har, Euskadiko etorkin atzerritarren fenomenoa? (%)

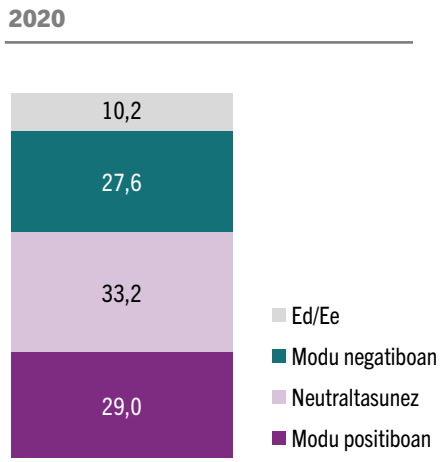

g38

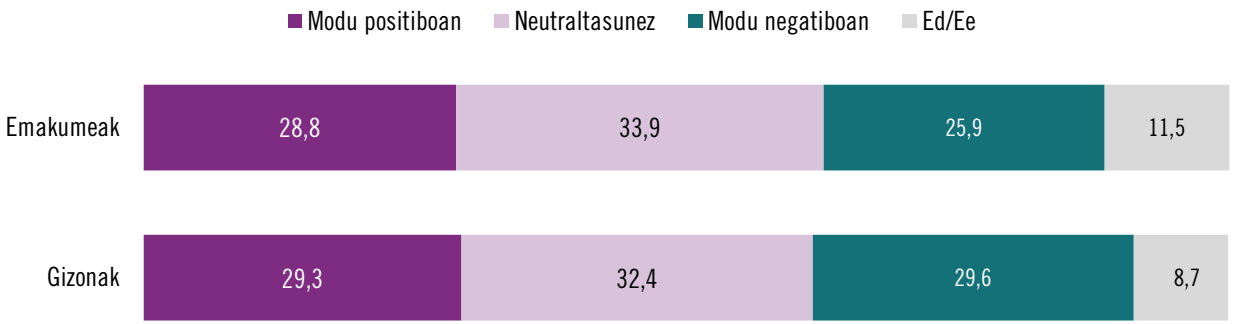

Komunikabideek migrazio-fenomenoari buruz egiten duten jarraipenari buruz galdetzean, euskal gizartea hirutan zatituta dagoela dirudi: % 33,2k uste du lanketa neutroa egiten dutela, % 29k uste du lanketa positiboa egiten dutela, eta beste % 27,6k uste du immigrazioarekiko ikuspegi negatiboa eskaintzen dutela.

Datuak generoaren arabera banatuz gero, gizonek eta emakumeek komunikabideekiko antzeko pertzepzioa dutela ikusten da, eta estatistiketan ez dago alde esanguratsurik bien artean.

Islamarekiko sentimenduari dagokionez, EAEko gizarteak, zure ustez, zer sentimendu erakusten du 0tik (erabateko mesfidantza) 10erako (erabateko konfiantza) eskalan?

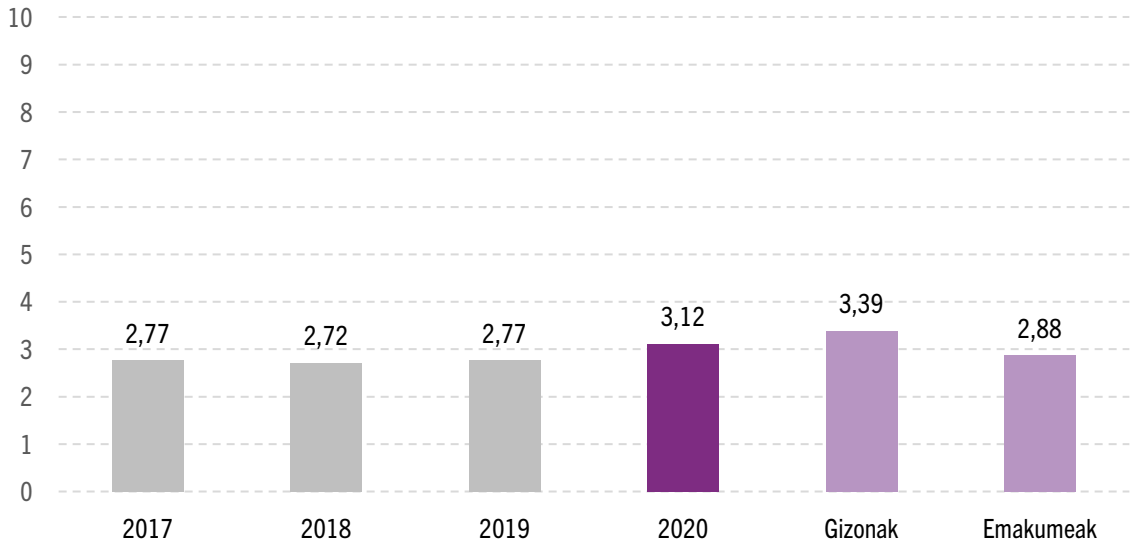

g27

0 eta 10 arteko eskala batean (0 izanik konfiantzarik eza, eta 10 izanik konfiantza osoa), inkestari erantzun dioten pertsonek uste dute euskal gizarteak argi eta garbi mesfidantzaz begiratzen diola islamari: 3,12 puntu eman dizkio; puntuazio hori nabarmen igo da aurreko hiru urteekin alderatuta.

Generoari erreparatzen badiogu, gizonek islamarekiko askoz pertzepzio positiboagoa dute (3,39) emakumeek baino (2,88).

5

Kultura-ereduak mantentzea

KULTURA-EREDUAK MANTENTZEA

Kultura-ereduei eusteari dagokionez, bertako biztanleriak tolerantzia erakusten du zerbitzu bat eskaintzen duten eta/edo kultura-aniztasunaren kanpoko elementutzat edo elementu estetikotzat edo folklorikotzat har daitezkeen alderdiekiko; hala nola, immigranteek beren denda etnikoak, jatetxe exotikoak edo elikadura-dendak irekitzea.

Alderdi komertzial hori positibotzat hartzen da, eta gizartearen gehiengoak onartu egiten du. Alabaina, tolerantzia txikiagoa da kultura-aniztasunak berezko dituen elementuei dagokienez; esate baterako, etorkinek beren ohitura eta usadioak adieraztea, beren jatorrizko hizkuntza hitz egitea, jatorrizko herrialdean bezala janztea, haien erlijioetako tenpluak eraikitzea, eta beren irakaskuntza-zentroak izatea.

Atzerritar jatorriko biztanleen kultur-ereduen aurreko tolerantzia-maila (%)

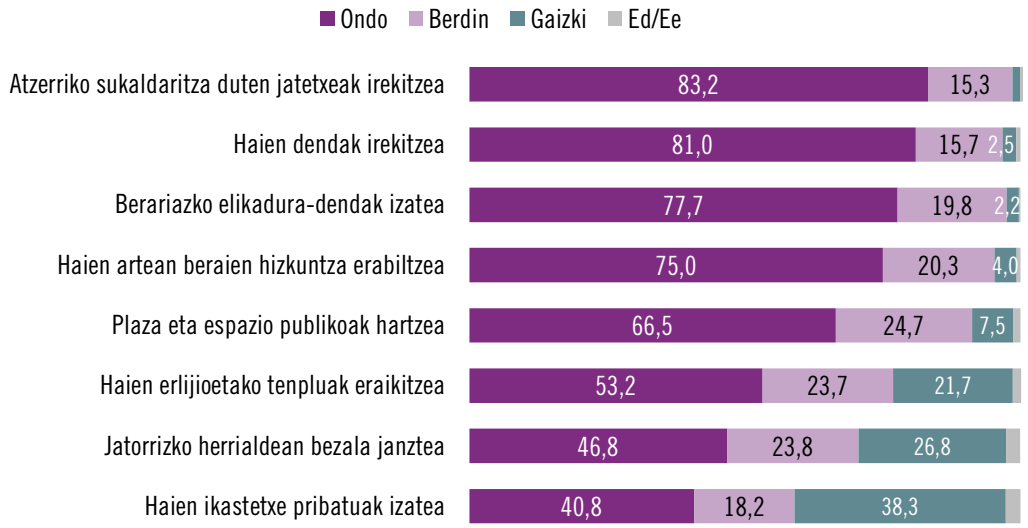

g18

Aztertzen badugu zer tolerantzia-maila duen euskal biztanleriak atzerritar jatorriko pertsonak hemen finkatzearen edo kultura-eredu batzuei eustearen ondorioz gertatu ohi diren egoera berriekiko, ikus dezakegu onarpen handiena saltokiak, jatetxeak eta elikadura-establezimenduak irekitzeak duela.

Hori horrela, beste kultura batzuetako jatetxeak edo saltokiak irekitzearekin lotutako aniztasuna oso ondo baloratzen du euskal gizarteak.

Ikus daiteke gehiago hartzen direla kontuan kultura-alderdi exotiko eta azalenekoak, sakonagoak eta funtsezkoagoak direnak baino: beren erlijioetarako tenpluak eraikitzea, beren jantziekin janztea edo beren irakaskuntza-zentroak izatea, adibidez.

Etorkinen kultura-ereduekiko tolerantzia-mailaren bilakaera
(% “ondo iruditzen zait”)

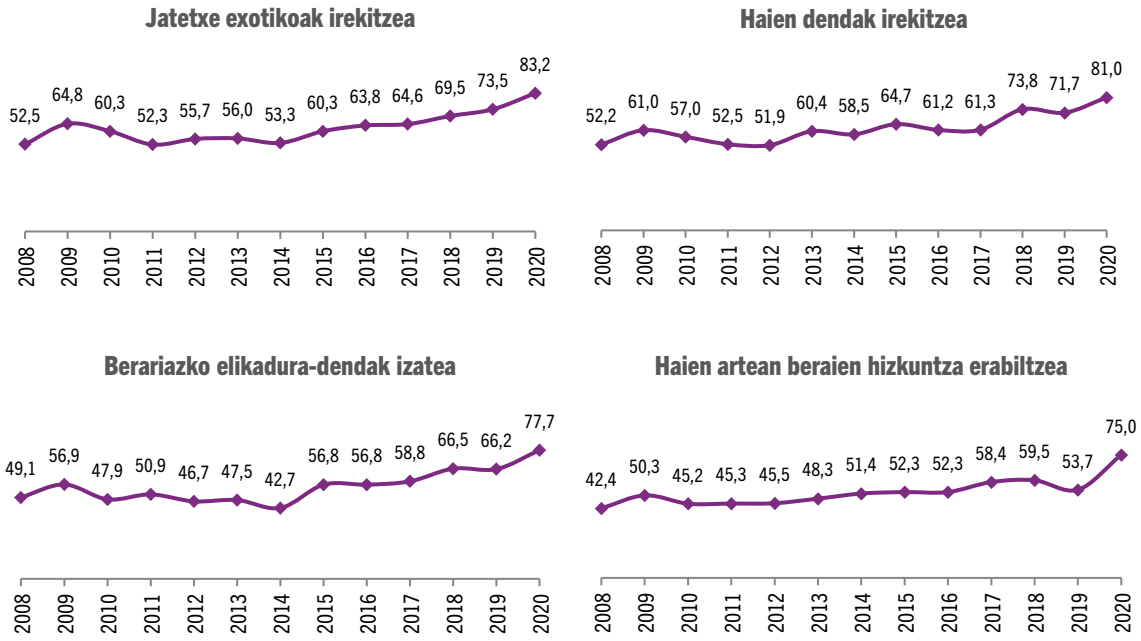

g18a, 18b, 18d, 18h

2008tik 2020ra bitartean, asko hobetu da kultura-eredu azalekoenekiko tolerantzia-maila (beren jatetxe eta dendak irekitzea eta berariazko elikadura-dendak izatea), bai eta haien artean beren hizkuntza erabiltzearekiko tolerantzia-maila ere.

Etorkinen kultura-ereduekiko tolerantzia-mailaren bilakaera
(% “ondo iruditzen zait”)

Plaza eta espazio publikoak hartzea

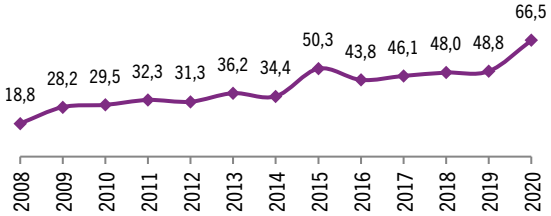

Haien erlijioetako tenpluak eraikitzea

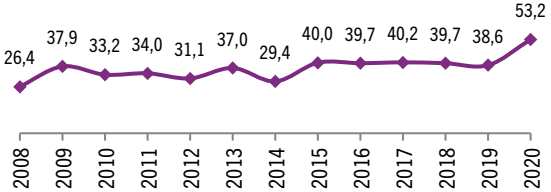

Haien ikastetxe pribatuak izatea

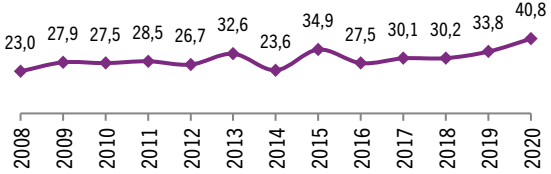

Jatorrizko herrialdean bezala janztea

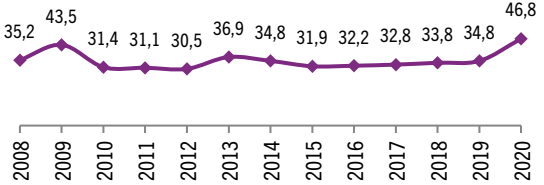

g18c, 18e, 18f, 18g

Euskal gizarteak hain begi onez ikusten ez dituen kultura-ereduak dira haien erlijioetako tenpluak eraikitzea, haien ikastetxe pribatuak izatea eta jatorrizko herrialdean bezala janztea.

Sukaldaritza exotikoa duten jatetxeak irekitzea (%)

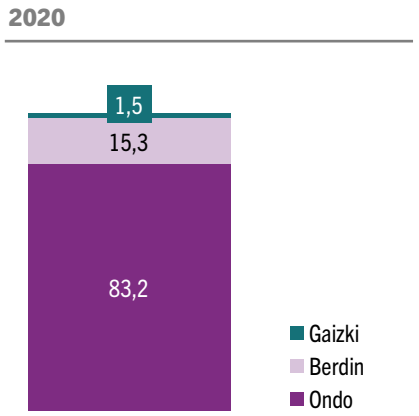

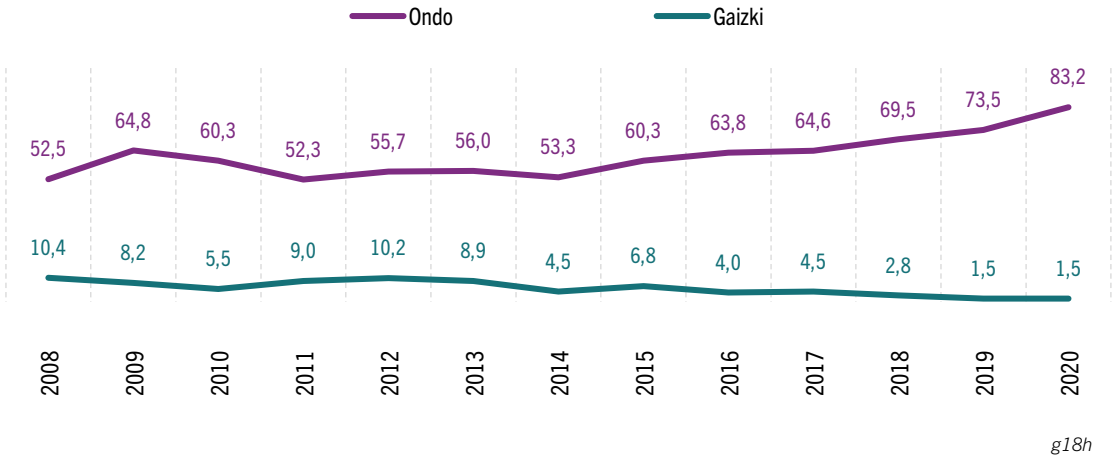

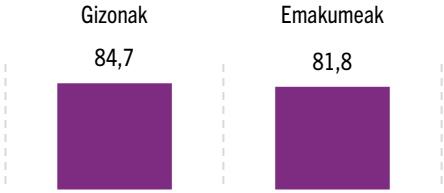

Sukaldaritza exotikoa edo atzerriko sukaldaritza duten jatetxeak irekitzea da euskal gizarteak ondoen onartutako etorkinen lekukotze-ereduetako bat: 2020an, biztanleen % 83,2k onartzen du.

Generoari erreparatuta, emaitzetan ez da alde estatistiko esanguratsurik ikusten, eta esan dezakegu ez dagoela desberdintasunik gizonek eta emakumeek sukaldaritza exotikoko jatetxeak zabaltzeari buruz egiten duten balorazioan.

Haien dendak irekitzea (%)

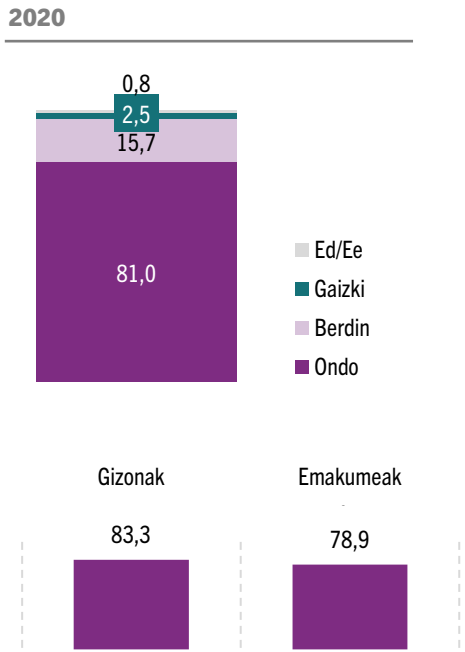

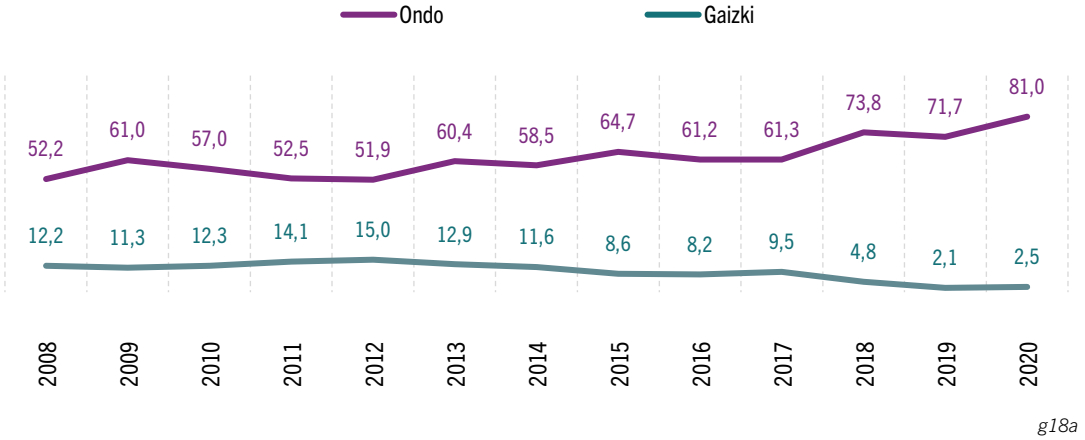

Datuen bilakaerari erreparatuz gero, haien dendak irekitzearekiko tolerantzia-maila nabarmen hazi da, eta 2008tik gaur egun arte 28,8 puntu igo da. Etapaka, onarpen-maila altua bada ere, batez ere azken hiru urteetan egin du hobera.

Estatistikaren ikuspegitik, ez dago alde esanguratsurik gizonen eta emakumeen iritzien artean; biek antzera hautematen dute atzerritar jatorriko biztanleek beren dendak irekitzea.

Berariazko elikadura-dendak izatea (%)

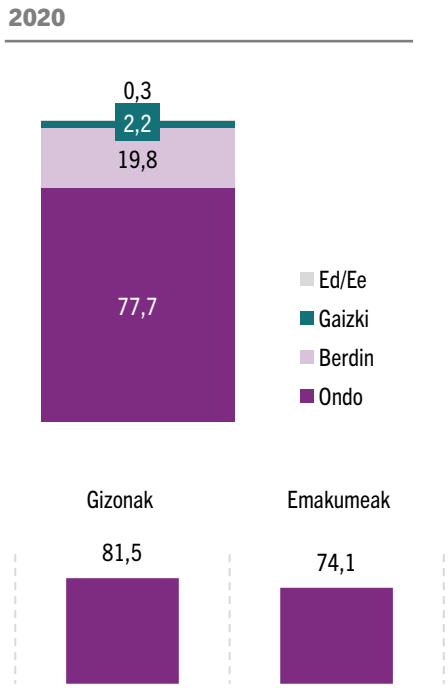

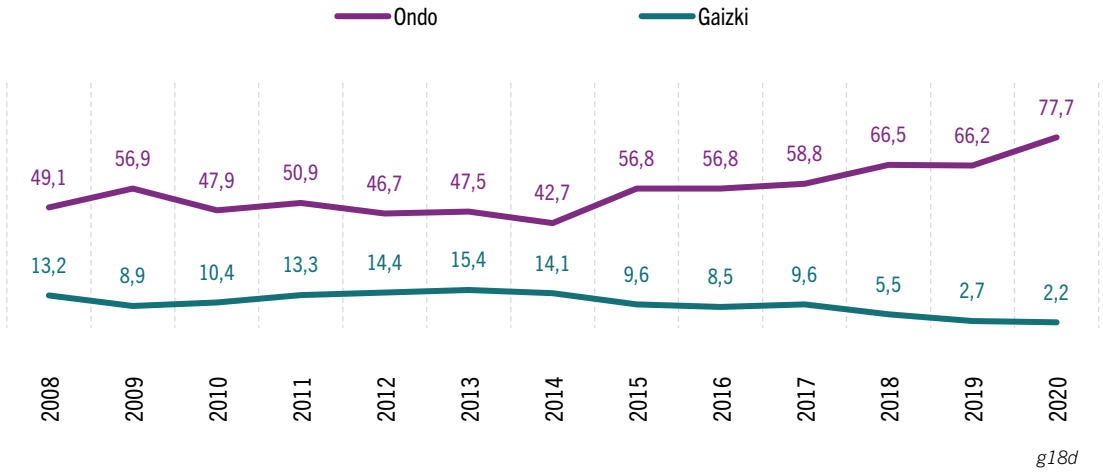

Euskal herritarrek tolerantzia-maila altuagoa dute utilitaristagoak diren kultura-ereduekiko edo praktikekiko, hala nola berariazko elikadura-dendak izatea. 2008 eta 2020 bitartean, 28,6 puntu hazi da horien onartze-maila.

Aurreko bi kasuetan bezala, berariazko elikadura-dendak irekitzeari dagokionez ere ez dago alde estatistiko esanguratsurik generoari erreparatuta; gizonen eta emakumeen kopuruen arteko aldeak ausazkoak dira.

Haien artean beraien hizkuntza erabiltzea (%)

2020

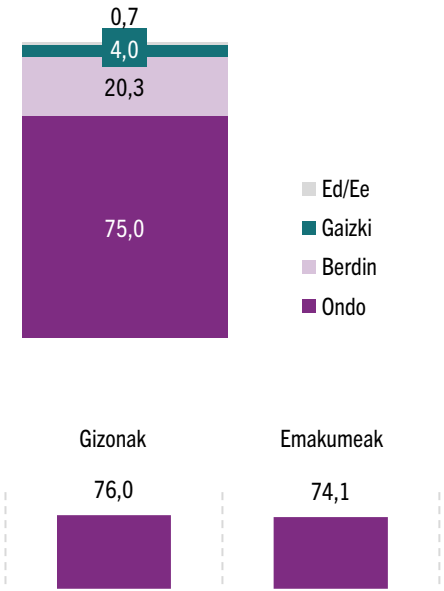

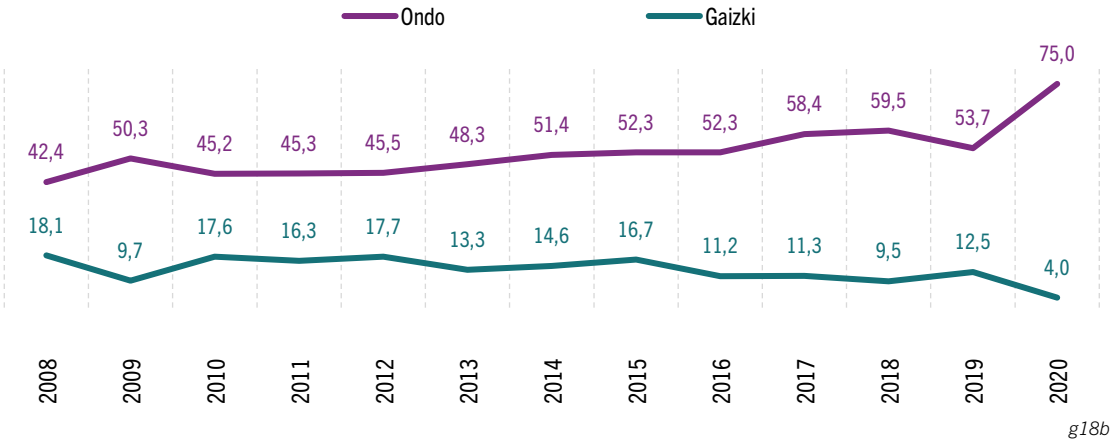

Euskal herritarren gehiengoak begi onez ikusten du etorkinek haien artean beren hizkuntza erabiltzea (% 75,0); gainera, datuak igoera nabarmena izan du aurreko urteekin alderatuz. Generoari erreparatuta, gizonek eta emakumeek antzeko pertzepzioa dute, eta estatistiketan dauden aldeak ez dira esanguratsuak.

Plaza eta espazio publikoak hartzea (%)

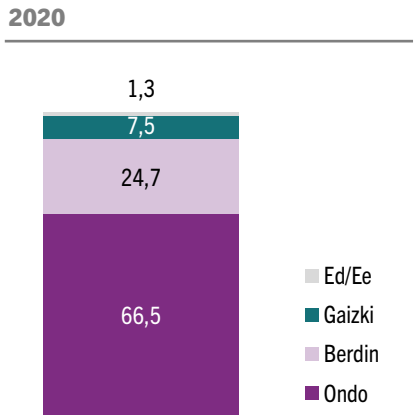

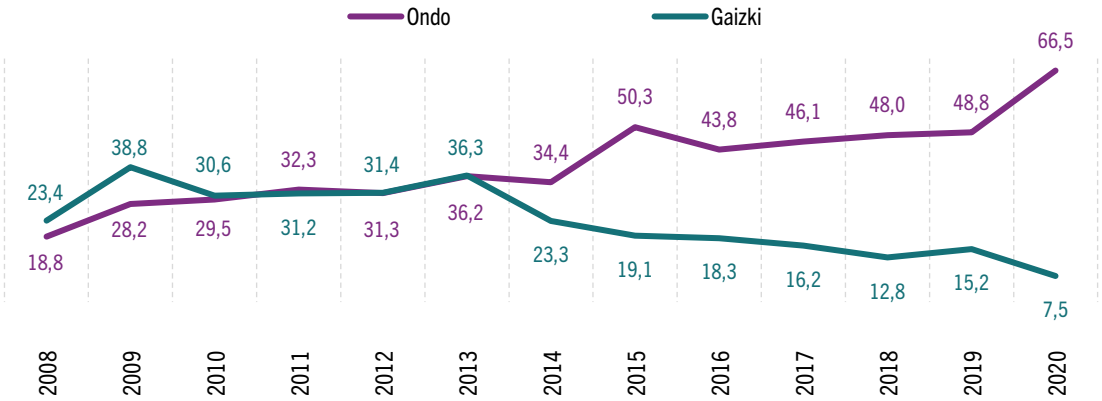

g18g

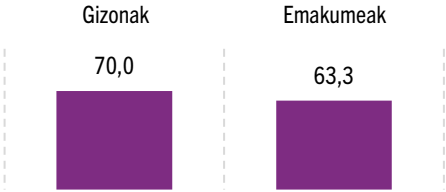

Inkestei erantzundako pertsonen % 66,5i ondo iruditzen zaio atzerritar jatorriko biztanleek plaza eta espazio publikoak hartzea, % 24,7ri berdin zaio, eta % 7,5i gaizki iruditzen zaio. 2015az geroztik, hobetu egin da etorkinek plaza eta espazio publikoak hartzearekiko dagoen tolerantzia.

Kasu honetan ere generoa ez da aldagai esanguratsua estatistiketan; ez dago alderik gizonen eta emakumeen artean.

Haien erlijioetako tenpluak eraikitzea (%)

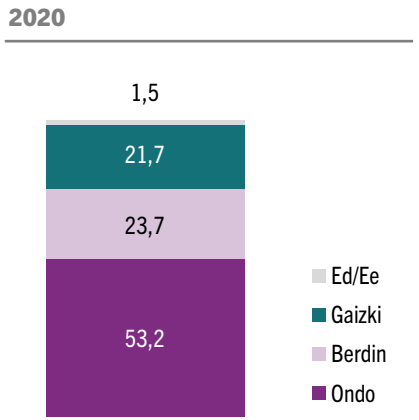

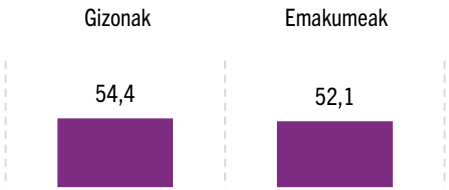

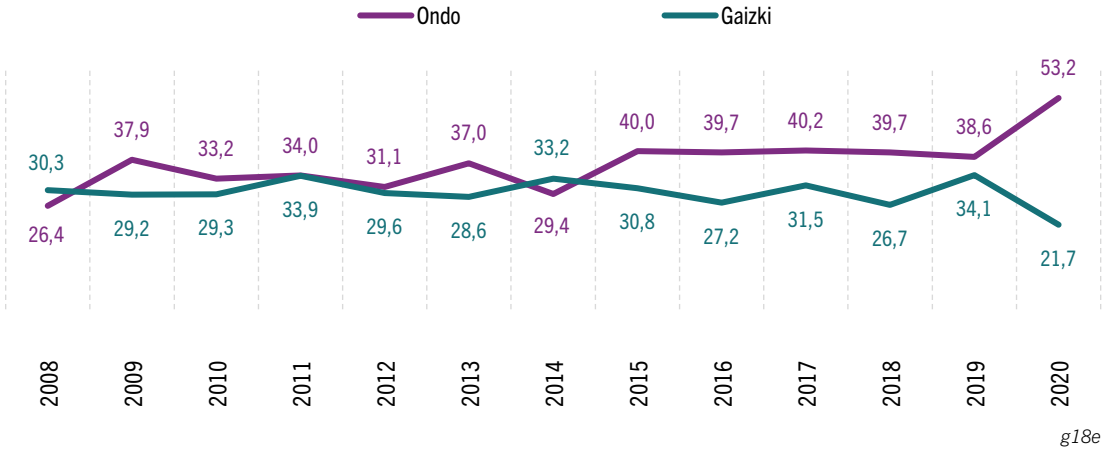

Etorkinek beren erlijioetako tenpluak eraikitzeari dagokionez, euskal herritarren erdiari baino gehixeagori ondo iruditzen zaio. Beste erdia zatituta dago: batzuei gaizki iruditzen zaie (% 21,7) eta beste batzuei berdin zaie (% 23,7). Bilakaerari dagokionez, tolerantzia-mailak gora egin du aurreko urtetik: +14,6 puntu.

Datuak generoari erreparatuta aztertuz gero, ez da alde esanguratsurik ikusten gizonek eta emakumeek erlijioetako tenpluak eraikitzeari buruz duten iritziaren artean.

Jatorrizko herrialdean bezala janztea (%)

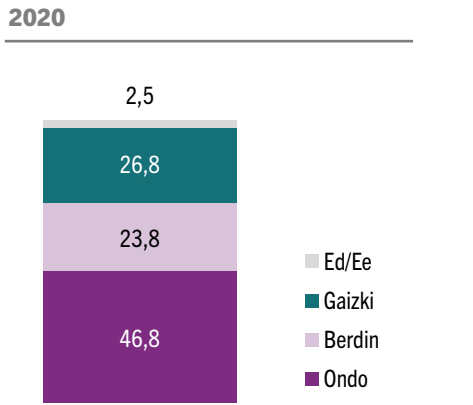

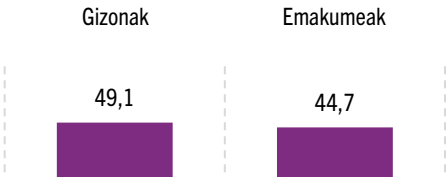

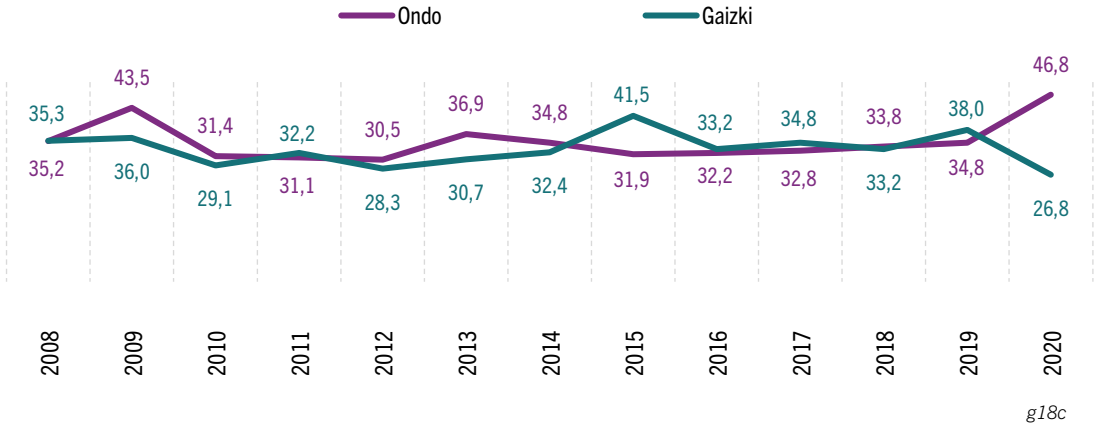

Kultura-eredu jakin batzuen muinera hurbiltzen gaituzten gaietan sakontzen goazen heinean, euskal gizartearen tolerantzia jaitsi egiten da. Esaterako, jantziak beren kultura-identitatea adierazteko forma bat dira, eta euskal biztanleek iritzi hau dute etorkinak jatorrizko herrialdean bezala janzteari buruz: % 46,8ri ondo iruditzen zaio, % 26,8ri gaizki iruditzen zaio, eta % 23,8ri berdin zaio.

Gizonen eta emakumeen iritzien arteko desberdintasunak aztertuta, ez da alde estatistiko esanguratsurik ikusten bien artean. Kasu honetan ere, zenbakien arteko aldeek ez dute gizonen eta emakumeen arteko funtsezko desberdintasunik adierazten; kasualitatearen emaitza dira.

Haien ikastetxe pribatuak izatea (%)

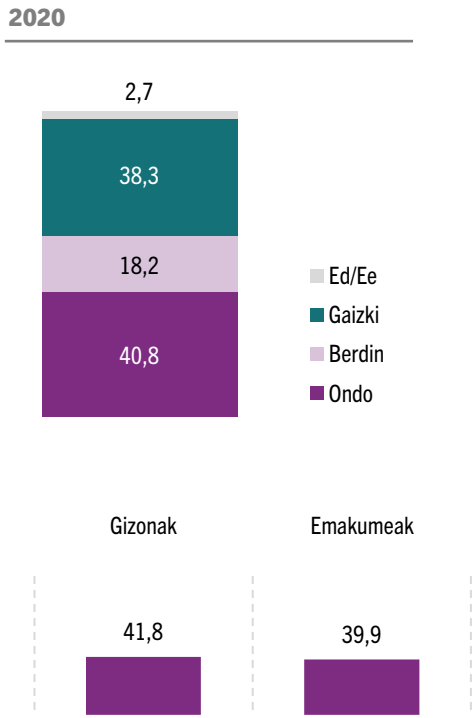

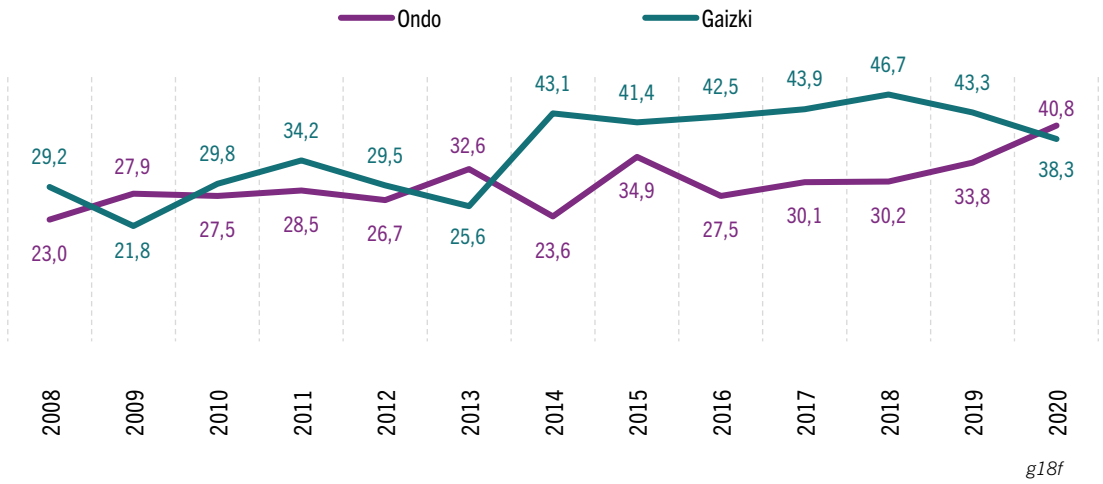

Atzerritar jatorriko biztanleek ikastetxe propioak izateari buruz galdetuta, zatiketa dago iritzien artean: batzuei ondo iruditzen zaie (% 40,8), eta beste batzuei gaizki (% 38,3).

Hemen ere ez dago alde estatistiko esanguratsurik gizonen eta emakumeen artean.

Tolerantzia-maila: janzkera-ohiturak (%)

Beste kultura eta erlijio batzuetako pertsonak EAEra etortzeak besteko janzkera-ohitura batzuk sortzea eragin du. Ohitura horietako batzuei buruz zer iritzi duzun jakin nahi genuke

Kipa

Hijaba

Txadorra

Txilaba

Nikaba

Burka

Tunika

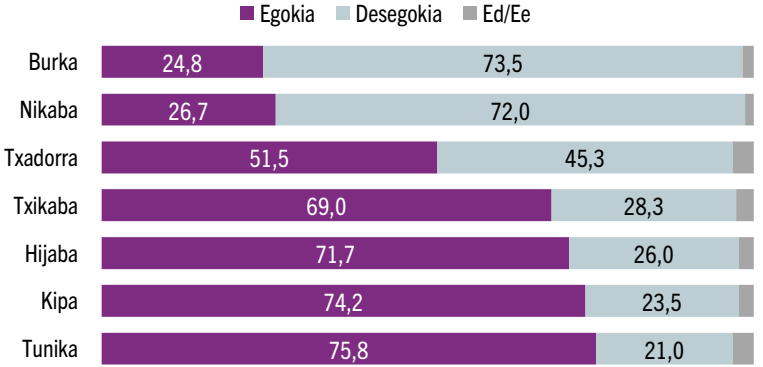

g13

Euskadira beste kultura eta erlijio batzuk iristeari dagokionez, euskal biztanleriari janzteko modu desberdinei buruz galdetutakoan, gehien-gehienei ez zaie egokia iruditzen burka janztea (% 73,5), ezta nikaba janztea ere (% 72,0), aurpegia estaltzen duten jantziak biak. Txadorra jantzita eramatearen inguruan iritzi desberdinak badaude ere, gehiengoak ontzat ematen du (% 51,5) .

Txilaba, hijaba, kipa eta tunikari dagokienez, ematen du herritarrek ez dutela eragozpenik: gehienei jantzi egokiak iruditzen zaizkie.

BILAKAERA. Tolerantzia-maila: janzkera-ohiturak (%)

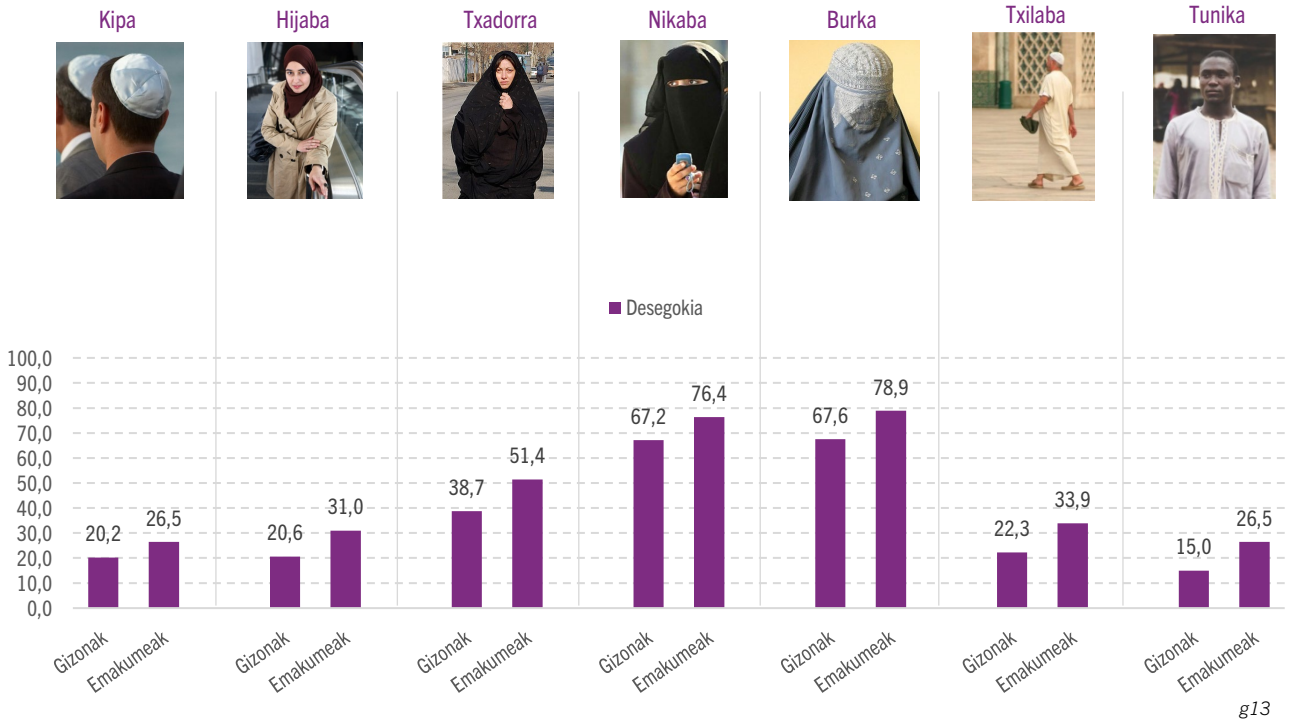

Datuak generoaren arabera aztertuta, ematen du emakumeek gizonek baino jarrera uzkurxeagoa dutela planteatu zaizkien aukera guztietan. Dena den, tunikaren kasuan soilik esan daiteke estatistiketan dauden aldeak esanguratsuak direla: emakumeek tunika janztea desegokiagotzat hartzen dute (% 26,5) gizonezkoek baino (% 15,0).

Nolanahi ere, gizonen artean irekitasun handiagoa dagoela dirudi janzkera-ohiturei dagokienez.

BILAKAERA. Tolerantzia-maila: janzkera-ohiturak (%)

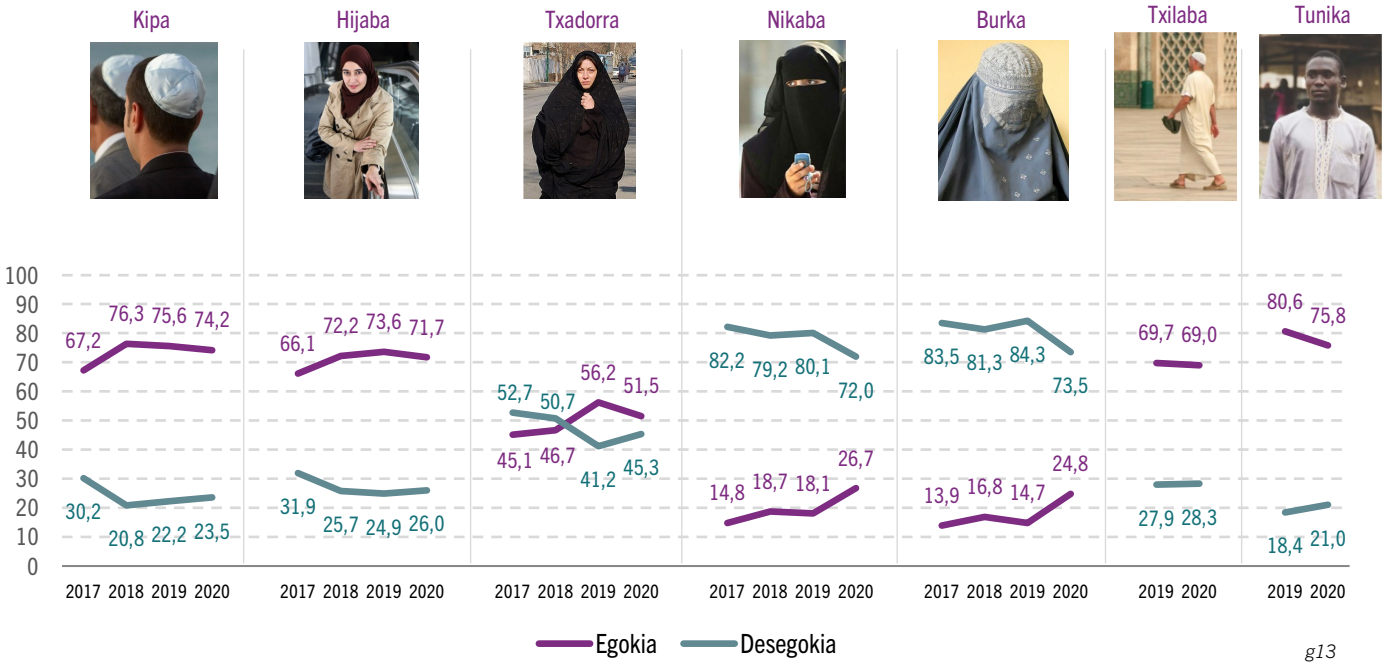

g13

2017 eta 2020 artean, oro har, tolerantzia nabarmen handitu da kiparekiko (+7 puntu), txadorrarekiko (+6,4 puntu) eta hijabarekiko (+5,6 puntu). Nikabarekiko tolerantzia (+11,9) eta burkarekikoa (+10,9) ere hobetu diren arren, desegokitzat hartzen dira nagusiki.

Txilabak gehiengoaren onarpena izaten jarraitzen duela dirudi, baita tunikak ere, nahiz eta azken horrek puntu batzuk galdu dituen.

6

Estereotipoak

ESTEREOTIPOAK

Atal honetan, euskal herritarren artean zabalduen dauden etorkinei buruzko estereotipoak aztertzen dira; praktikan, estereotipo horietako askok bizikidetza eta EAEn bizi garen pertsona guztion integrazio arrakastatsua oztopatzen dute.

Presentzia handiena duten estereotipo eta aurreiritzien artean, gizarte-laguntzekin lotutakoak nabarmentzen dira beste guztien gainetik. Zaila da estereotipo horiei aurre egitea; izan ere, gizartean oso errotuta daude, eta haien onarpen-egitura ia suntsiezina da.

Bilakaerari dagokionez, aztertutako estereotipo gehienek (hamalau guztira) indarra galdu dute, batez ere 2013az geroztik. Beherakada hori are nabarmenagoa izan da estereotipo jakin batzuen kasuan, besteak beste: “lana kentzen digute”, “atzerritar jatorriko pertsonen presentziak langabezia handitzea dakar”, “jendea bizitzera eta lan egitera etortzen denez, soldatak jaitsi egiten dira”, “immigrazioak matxismoa eta genero-indarkeria areagotzen ditu”, ”immigrazioak segurtasun falta eta delinkuentzia areagotzen ditu”, “zerga gutxiago ordaintzen dute gero jasotzen dutena baino” eta “ez dute integratu nahi”.

Estereotipo eta zurrumurru nagusien sailkapena (%)

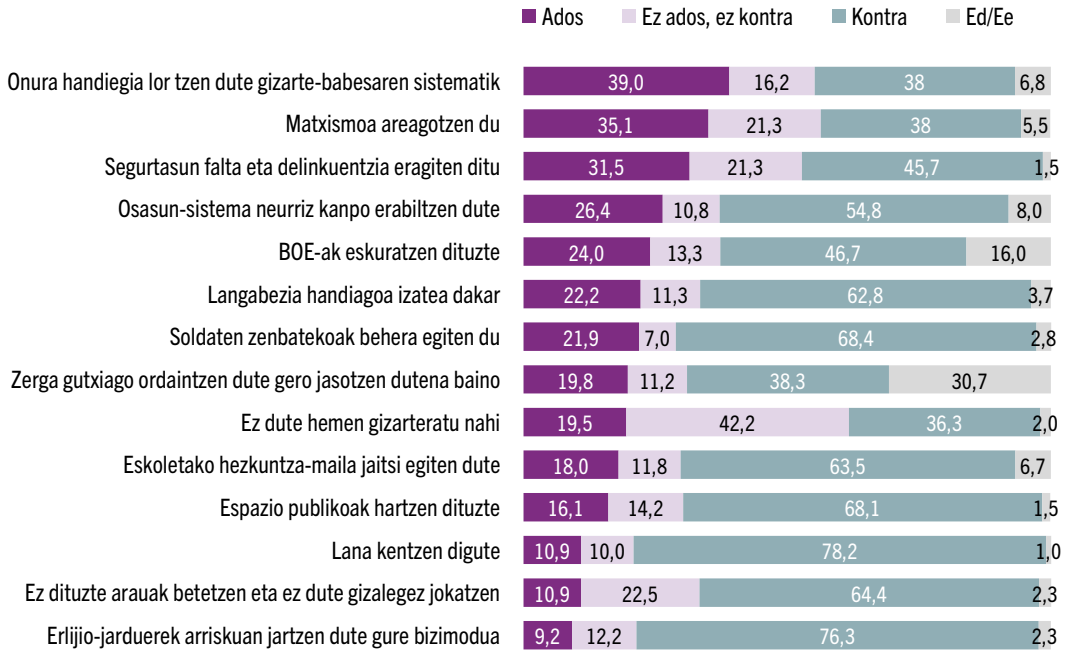

p6a, 6b, 6g, 6h, 6i, 6j, 6k, 6l, 6m, 19d,19e, 19f, 19j, 19m

Herritarrei gizartean zabalduta dauden estereotipo eta zurrumurru nagusiak zein diren galdetu zaienean, ikusi da hauek direla euskal gizartean errotuen daudenak: “babes-sistemaren onura jasotzen dutela” eta “matxismoa areagotzen duela”.

Alderantziz, hauek dira gutxien zabalduta daudenak: “erlijio-jarduerek arriskuan jartzen dutela gure bizimodua”, “arauak ez dituztela ezagutzen eta ez dutela gizalegez jokatzen” eta “lana kentzen digutela”.

Pertsona etorkinek onura handiegia lortzen dute gizarte-babesaren sistematik (%)

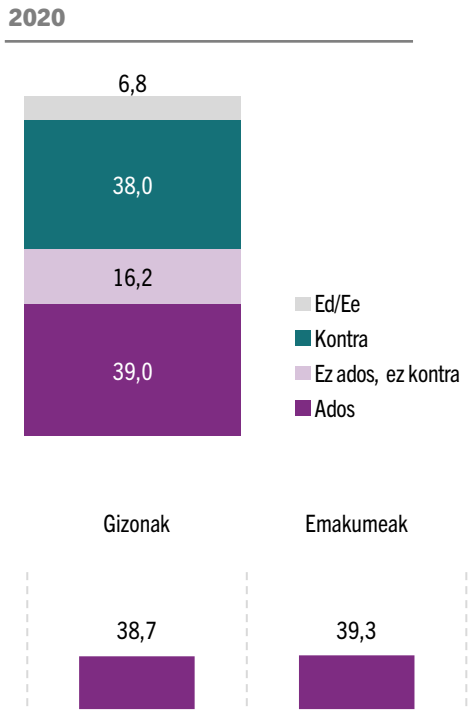

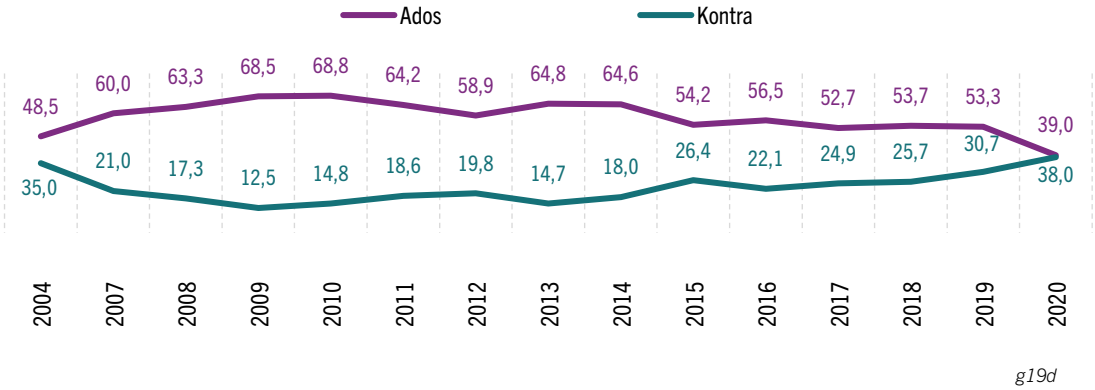

Atzerritar jatorriko pertsonek gizarte-babeseko sistemaren bidez onura gehiegi jasotzen dituztelako ustea asko jaitsi da 2019tik (% 53,3 izatetik % 39,0 izatera pasatu da), eta serieko datu baxuena da aurtengoa. Estereotipo horren kontra dauden pertsonen ehunekoa ere 7,3 puntu hazi da, % 38,0 izateraino.

Etorkinek gizarte-babeseko sistema nola erabiltzen duten galdetzean, ez da alde estatistiko esanguratsurik ikusten generoaren arabera; beraz, esan dezakegu ez dagoela desberdintasunik gizonen eta emakumeen pertzepzioen artean.

Immigrazioak handitu egiten ditu matxismoa eta genero-indarkeria (%)

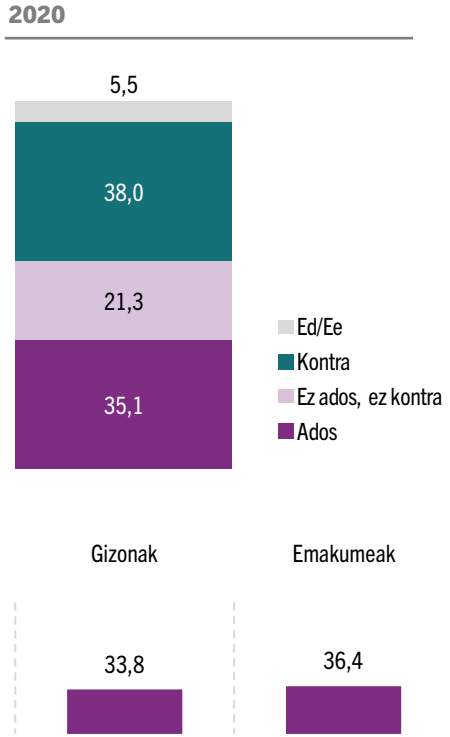

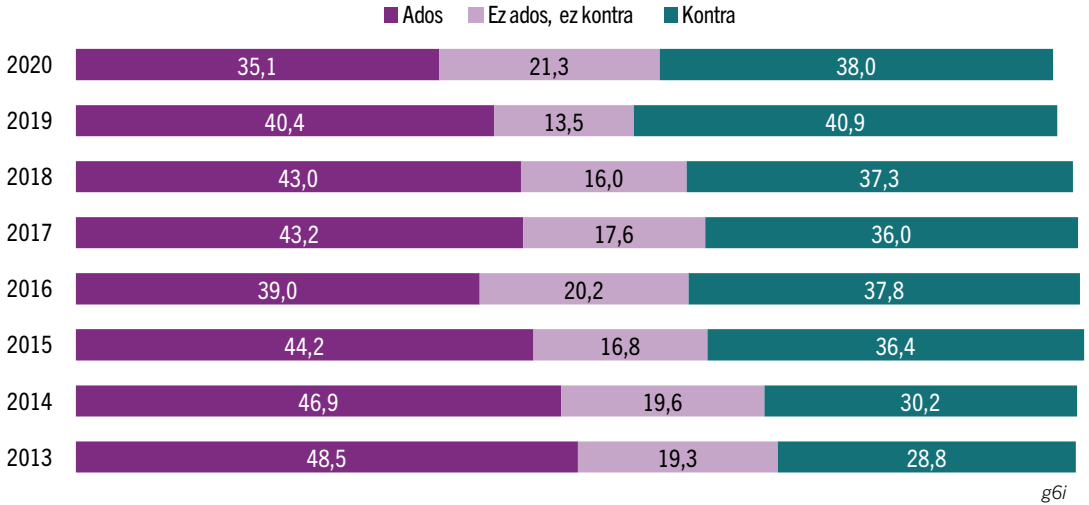

Euskal herritarren artean badira uste dutenak immigrazioak handitu egiten dituela matxismoa eta genero-indarkeria (% 35,1), eta badira kontrakoa uste dutenak (% 38,0). 2019. urteko datuekin alderatuz, azken urte honetan murriztu egin dira estereotipo honen alde zein kontra daudenen ehunekoak, eta gehiago dira zalantza adierazi dutenak.

Datuak generoaren arabera xehatuta, ez da alde estatistiko esanguratsurik ikusten gizonen eta emakumeen pertzepzioen artean.

Atzerriko etorkinen presentziak segurtasun falta eta delinkuentzia eragiten ditu (%) (*)

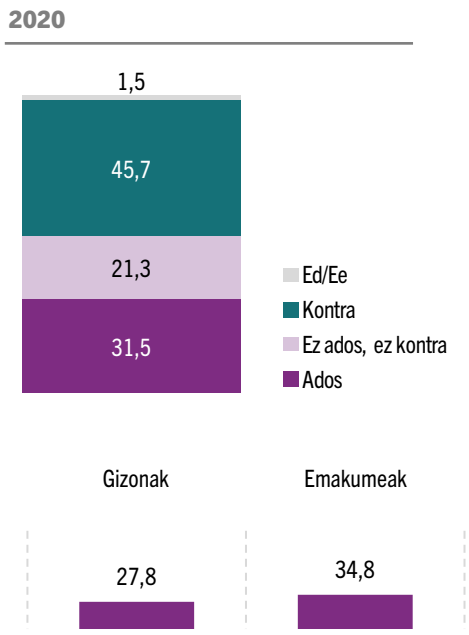

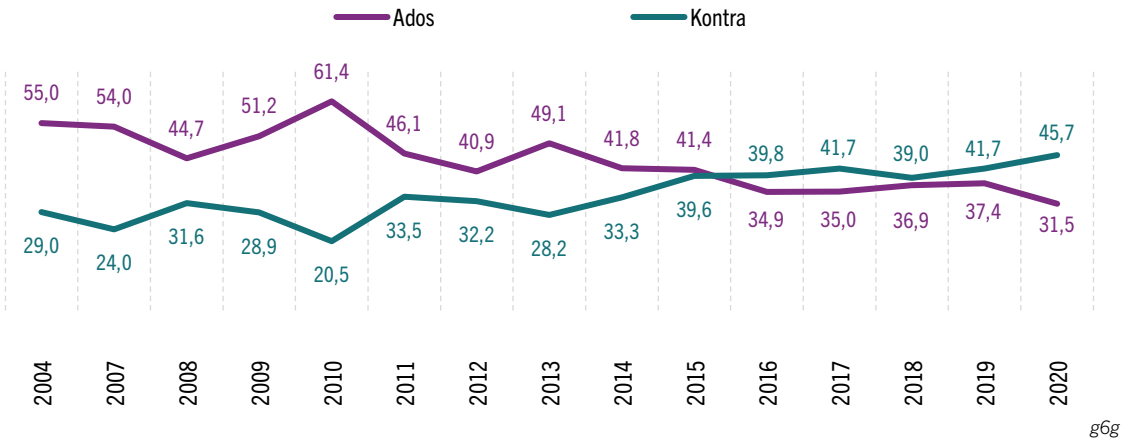

Segurtasun faltari eta delinkuentziari dagokienez, inkestari erantzundakoen % 45,7k ez du uste immigranteak etortzeak segurtasun falta eta delinkuentzia areagotzen dituztenik; % 31,5k baietz uste du, eta % 21,3 ez dago ez ados ez kontra. Bilakaerari dagokionez, ikus dezakegu estereotipo horren sustraiek indar apur bat galdu dutela eta zurrumurru hori gezurtatzen dutenen kopuruak gora egin duela. 2016tik, gehiago dira baieztapen horrekin ados ez daudenak, ados daudenak baino.

Datuak generoari erreparatuta aztertzen baditugu, kasu honetan ikusten da emakumeek adostasun handiagoa erakusten dutela atzerriko etorkinen presentziak segurtasun falta eta delinkuentzia eragiten dituztela esatearekin.

(*) 2004. eta 2007.-2009. urteetako Barometroak: Oro har, atzerriko etorkinak iristeak eragin negatiboa du herritarren segurtasunean.

Etorkinek neurriz kanpo erabiltzen dute EAEko osasun-sistema eta kolapsatu egiten dituzte larrialdi-zerbitzuak (%)

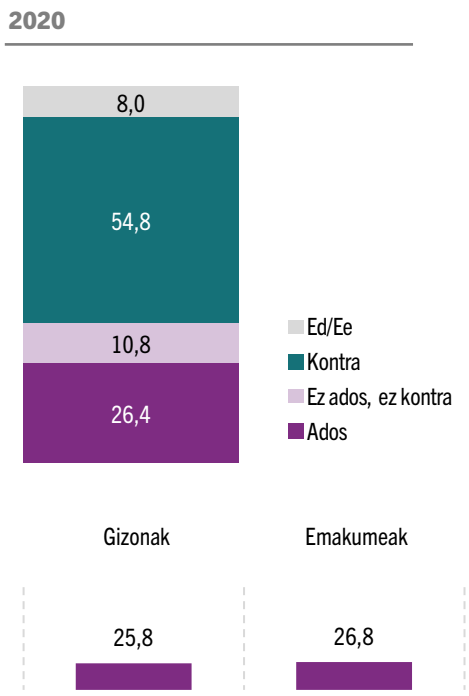

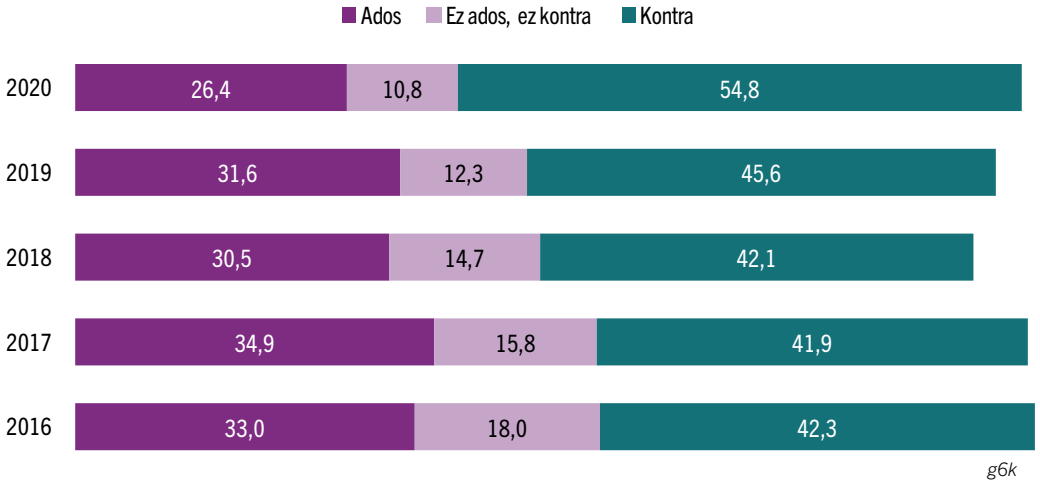

"Etorkinek neurriz kanpo erabiltzen dute EAEko osasun-sistema eta kolapsatu egiten dituzte larrialdi-zerbitzuak" estereotipoari dagokionez, gehiengoa ez dago ados baieztapenarekin (% 54,8).

2016tik 2020ra gutxitu egin dira zurrumurru horrekin ados dauden pertsonak (orain % 26,4 dira). Generoari erreparatuta, ez dago alde estatistiko esanguratsurik.

Etorkinek babes ofizialeko etxebizitzak (BOE) eskuratzen dituzte (%)

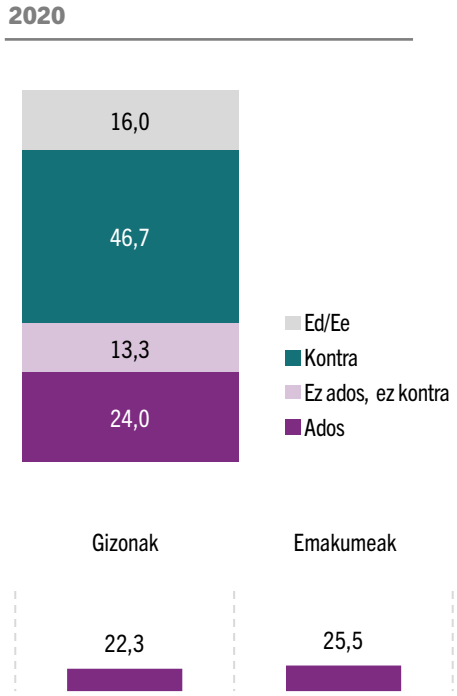

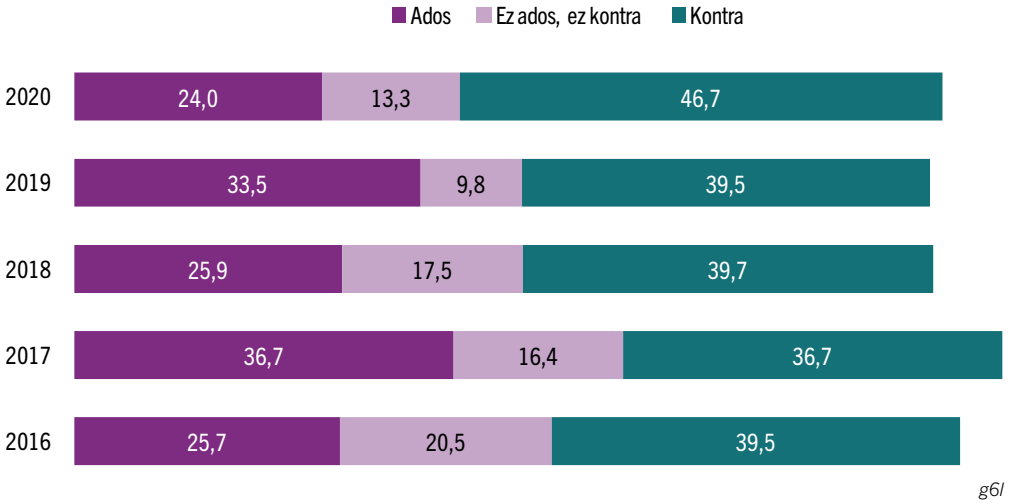

"Etorkinek babes ofizialeko etxebizitzak (BOE) eskuratzen dituzte" estereotipoaren kasuan, gehiago dira ez datozenak bat (% 46,7) ados daudenak baino (% 24,0); % 13,3 ez dago ez ados ez kontra.

Generoari dagokionez, zenbakietan alde txiki batzuk dauden arren, estatistiketan ez dira esanguratsuak.

Etorkinek zerga gutxiago ordaintzen dute gero jasotzen dutena baino (%) (*)

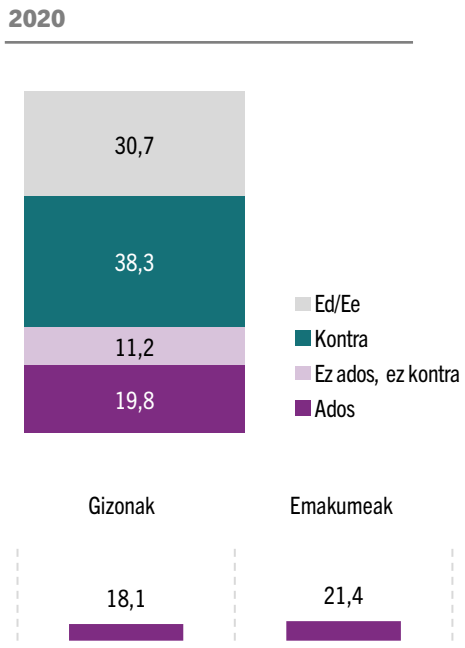

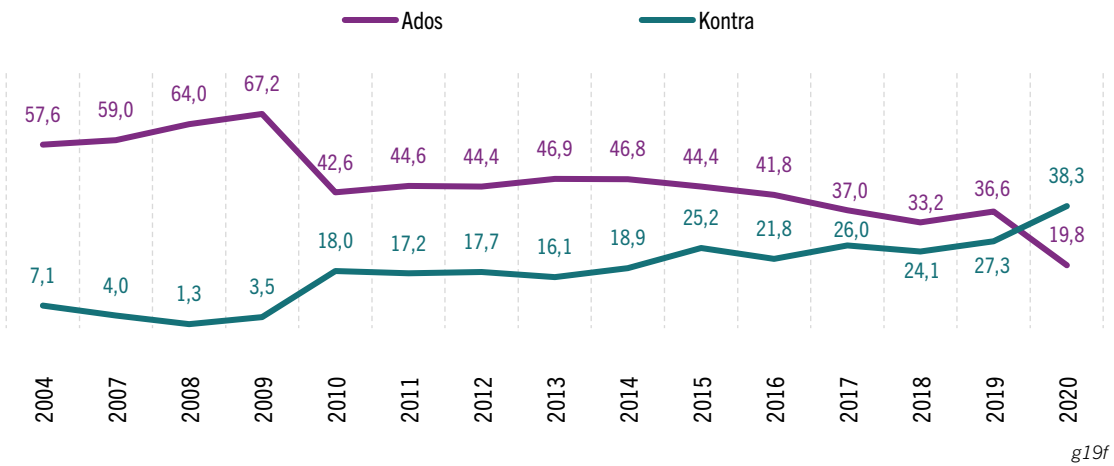

"Etorkinek zerga gutxiago ordaintzen dute gero jasotzen dutena baino" zurrumurruari dagokionez, euskal gizartea bananduta dago: batzuk ez daude ados (% 38,3), eta beste batzuek ez dakite (% 30,7). 2010etik 2020ra bitartean, zurrumurru horrekin ados dauden pertsonen ehunekoa beherantz joan da, eta, gaur egun, biztanleen % 19,8 soilik dago ados baieztapenarekin.

Estereotipo horri dagokionez ere, estatistiketan ez dago alde esanguratsurik generoari begiratuta.

(*) 2004. eta 2007.-2009. urteetako Barometroak: Etorkinek zerga gehiago ordaintzen dute gero jasotzen dutena baino.

Immigranteek ez dute integratu nahi (%)

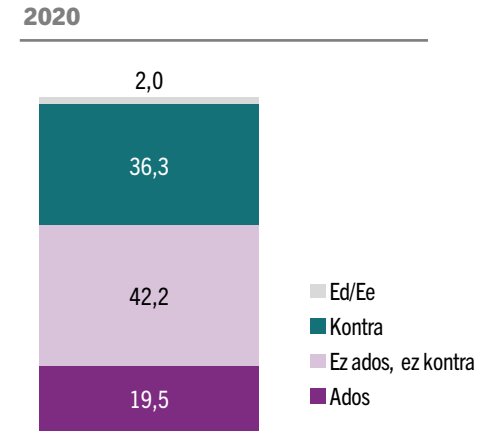

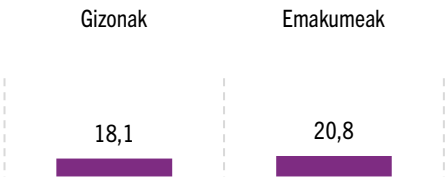

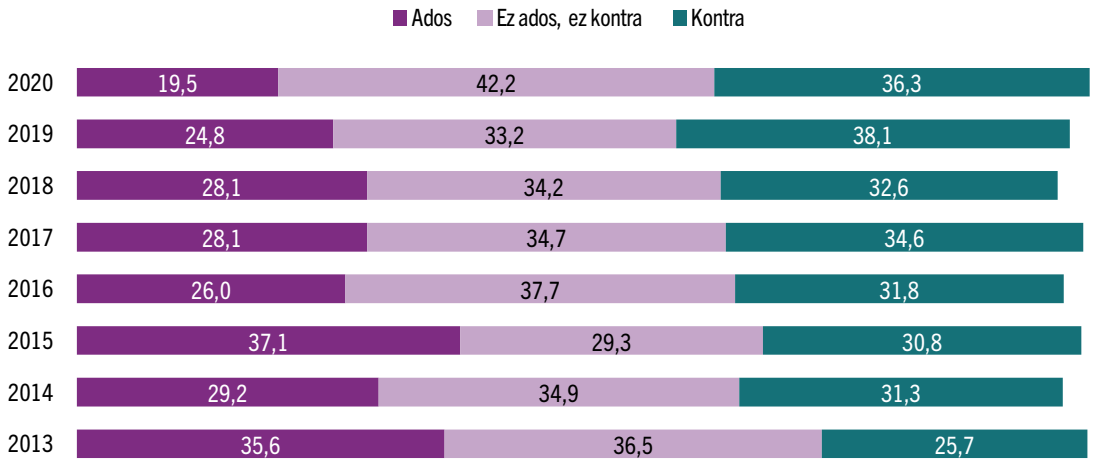

g6j

"Immigranteek ez dute integratu nahi" estereotipoari dagokionez, euskal gizartea zalantzati agertzen da, eta % 42,2 ez dago ez ados ez kontra. Nolanahi ere, jarrera argia hartzen dutenen artean, gehiago dira zurrumurru horren kontra daudenak egia dela uste dutenak baino. Azken urteotan, estereotipo horrekin ados dauden pertsonen taldea murriztu egin da, eta bat ez datozenena hazi egin da.

Generoak ez dirudi aldagai esanguratsua euskal gizarteak immigranteen integratzeko ahaleginari buruz duen pertzepzioan.

Ikasle immigranteek jaitsi egiten dute eskoletako hezkuntza-maila (%)

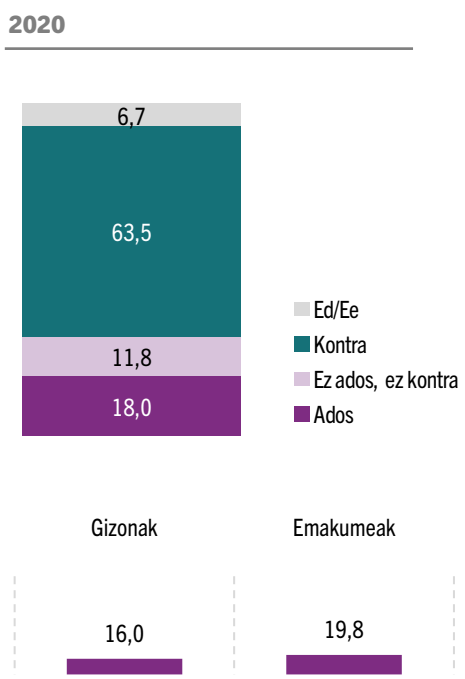

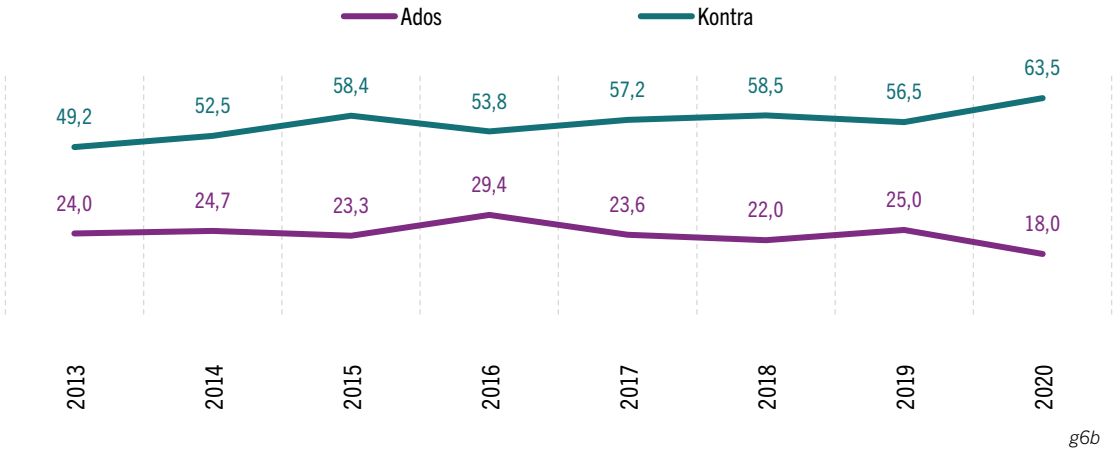

Euskal herritarren erdiak baino gehiagok (% 63,5) ez du uste ikasle immigranteek jaitsi egiten dutenik eskoletako hezkuntza-maila; % 18,0 baino ez dago ados zurrumurru horrekin. 2013-2020 aldian gora egin du ikasle immigranteek eskoletako hezkuntza-maila jaisten ez dutela uste dutenen ehunekoak.

Estatistikaren ikuspegitik, gizonek eta emakumeek antzeko pertzepzioa dute immigrazioak hezkuntza-esparruan duen eraginari buruz.

Etorkinek espazio publikoak hartzen dituzte, neurriz kanpo eta gaizki erabiltzen dituzte (%)

2020

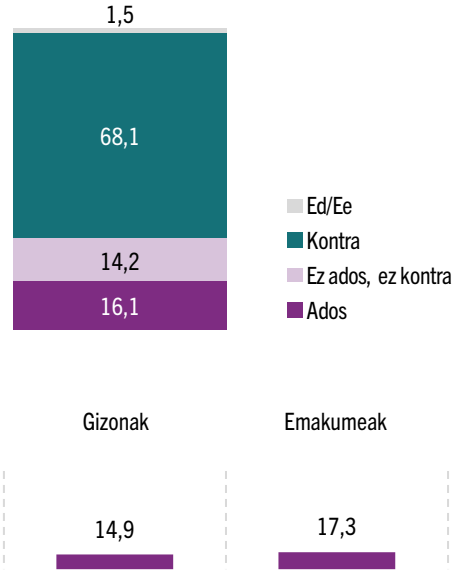

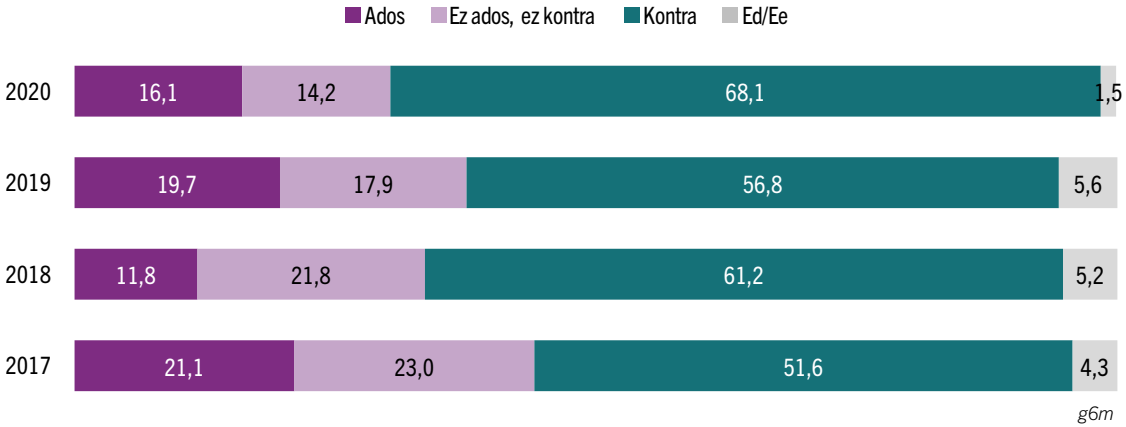

"Etorkinek espazio publikoak hartzen dituzte, neurriz kanpo eta gaizki erabiltzen dituzte" estereotipoari dagokionez, % 16,1 baino ez dago ados horrekin; eta argi dago gehiengoa ez dagoela ados (% 68,1).

Estatistikoki, gizonen eta emakumeen artean ez dago alde esanguratsurik espazio publikoarekin lotutako gaian: gizonek zein emakumeek antzeko iritzia dute.

Immigranteek lana kentzen digute (%)

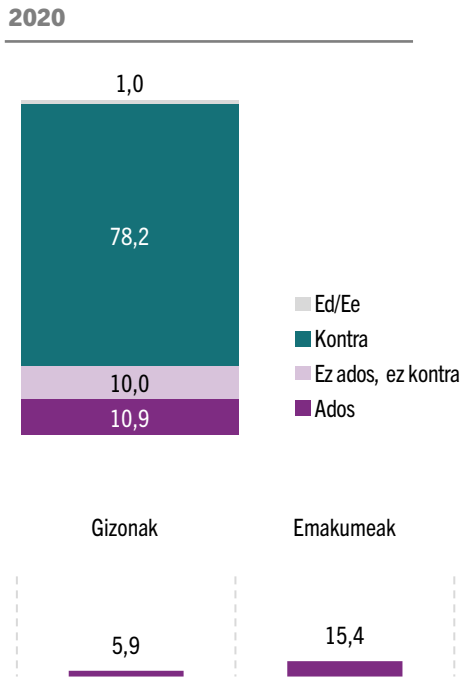

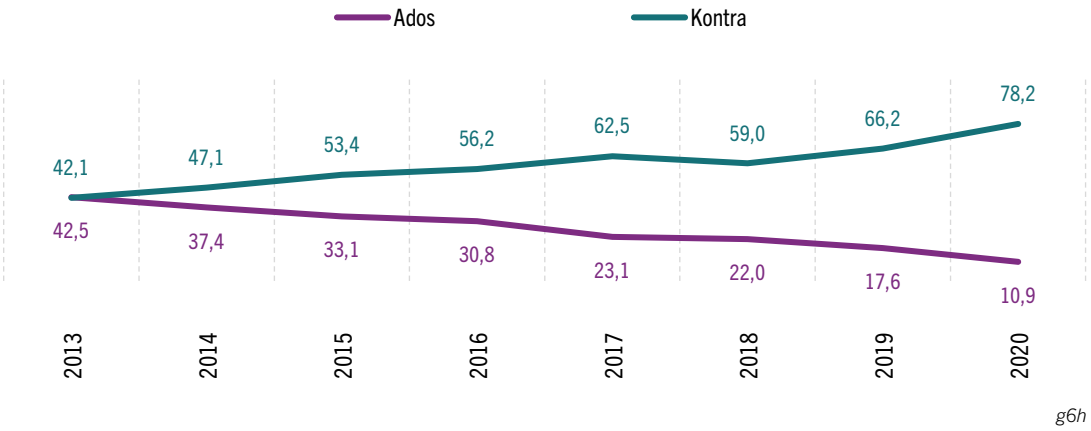

Euskal gizarteak argi du ez dagoela ados estereotipo horrekin. Herritarren % 78,2k ez du uste etorkinek lana kentzen digutenik, eta % 10,9k baietz pentsatzen du. 2013 eta 2020 urteen artean behera egin du etorkinek lana kentzen digutela uste dutenen ehunekoak.

Generoari erreparatuta, emakumeen artean nabarmen gehiago dira uste dutenak atzerritar jatorriko pertsonen etorrerak euskal biztanleen lan-aukerak murrizten dituela.

Horrek lotura izan dezake EAEko immigrazioa oso feminizatuta egotearekin, eta, ondorioz, emakumeen artean lan-lehia handiagoa sortzearekin gizonen artean baino.

Etorkinek ez dituzte arauak betetzen eta ez dute gizalegez jokatzen (%)

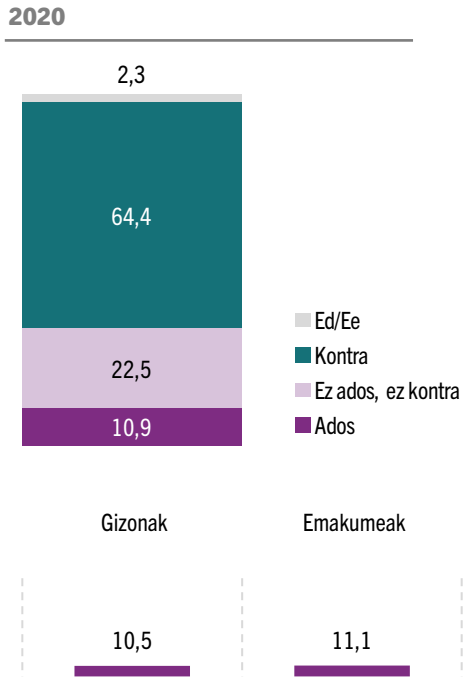

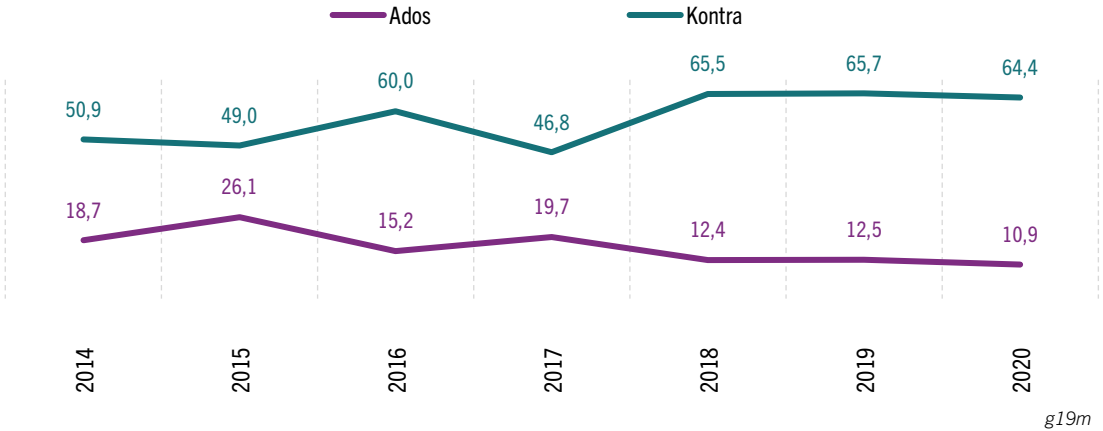

Estereotipo horrek ez du presentziarik Euskadin. Herritarren % 64,4k ez du uste etorkinek gizalegez jokatzen ez dutenik eta arauak ezagutzen ez dituztenik; % 10,9k berriz, kontrakoa irizten dio.

Horrez gain, ezin dugu esan gizonen eta emakumeen artean alde estatistiko esanguratsurik dagoenik; gizonek eta emakumeek antzeko pertzepzioa dute.

Immigranteen erlijio-jarduerek arriskuan jartzen dute gure bizimodua (%)

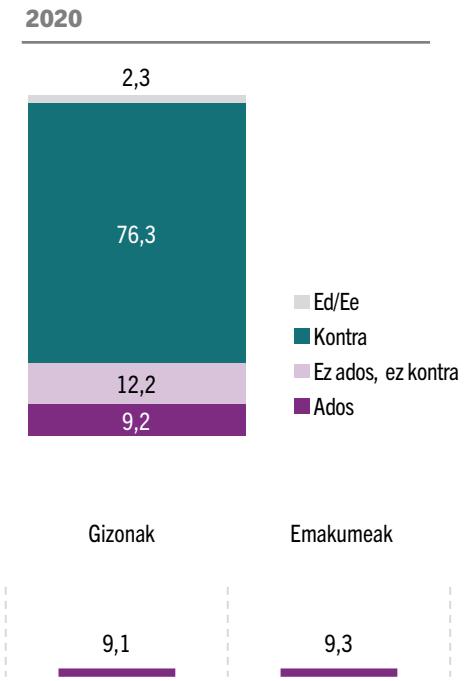

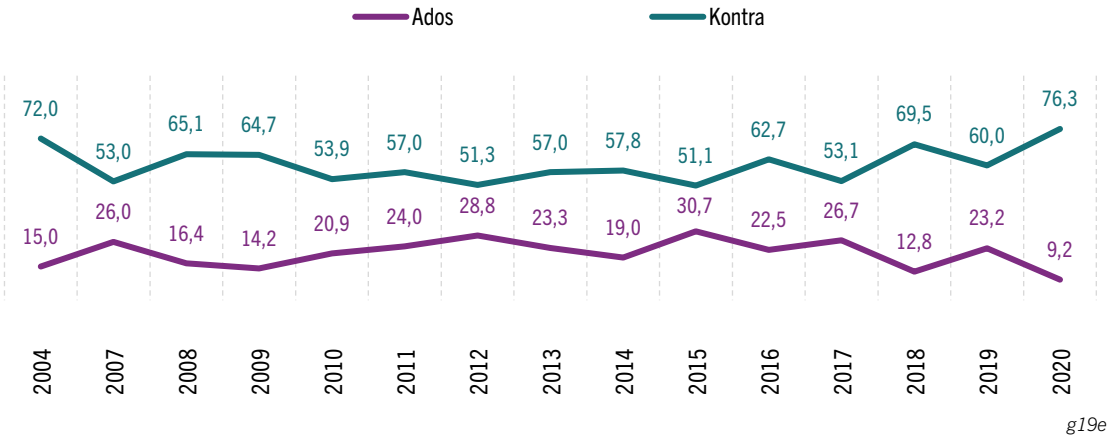

Ez dirudi erlijioaren gaiak susmo txarrik eragiten duenik. Euskadin, euskal herritarren gehiengoak (% 76,3) ez du uste immigranteen erlijio-jarduerek gure bizimodua arriskuan jartzen dutenik. Bestalde, hamar herritarretik ia bat ados dago zurrumurru horrekin. Euskal biztanleen artean errotze txikiena duen estereotipoa da, eta indarra galduz joan da aztertutako aldian.

Kasu honetan ere ez dago alde estatistiko esanguratsurik gizonen eta emakumeen artean.

7

Immigrazio-politika

a. Sartzea, bizitzen geratzea eta kanporatzea
b. Erregularizatu gabeko immigranteekiko politika
c. Babesa edo asiloa eskatzen duten pertsonekiko politika
d. Bakarrik dauden adingabe atzerritarrekiko politika

IMMIGRAZIO-POLITIKA

Sartzea, bizitzen geratzea eta kanporatzea	Erregularizatu gabe dauden immigranteekiko politika	Babesa edo asiloa eskatzen duten pertsonekiko politika	Bakarrik dauden adingabe atzerritarrekiko politika

Atal hau immigrazio-politikari buruzkoa da, eta, euskal herritarren arabera, euskal erakundeak arduratu behar dira hartaz. Bertako biztanleei galdetu diegu zein den haien ustez immigrazio-politikarik egokiena, zer arrazoirengatik kanporatu beharko liratekeen etorkinak, eta zer politika ezarri beharko litzatekeen, batetik, babesa edo asiloa eskatzen duten pertsonekin, eta, bestetik, bidaiderik gabeko adingabeekin.

Oro har, euskal gizarteak immigrazio-politika eta immigranteen lan-egoera erlazionatzen jarraitzen du; horixe da galdetutakoen artean gehienek aukeratu dutena. Tesi horrek pisua irabazi du azken urte honetan beste aukera batzuen kalterako, hala nola legezko beste baldintza batzuk betetzen dituzten pertsonei sartzen uztea: familia berriz biltzea, ikasleak, errefuxiatuak, etab.

Herrialdean sartu ondoren, lana galtzea ez da kanporatzeko arrazoitzat hartzen, eta delitu bat egitea ere ez. Oraindik ere lan-kontratu bat izatea hartzen da atzerritar jatorriko pertsona guztiak erregularizatzeko oinarritzat. Are gehiago, gaur egungo osasun-krisiaren testuinguruan, euskal herritar gehienek begi onez ikusten dute egoera irregularrean dauden pertsonen ezohiko erregularizazioa, premiazko lanpostuak bete ahal izateko. Beraz, lan-kontratua ezinbesteko baldintza bat da immigrazio "kontrolatu" bat izateko, eta alde batera uzten da komunikabideetan eta diskurtso sozialetan nagusi den irudia; izan ere, diskurtso horietan, migrazio-fluxu masibo eta kontrolik gabeak erakusten dira, "uholde" modukoak balira bezala.

Errefuxiatuen gaiak eragin sozial eta mediatiko handia izan du azkenaldian, eta euskal gizarteak, azken urteetan bezalaxe, jarrera irekia izaten jarraitzen du. Gauza bera esan daiteke bidaiderik gabeko adingabeei dagokienez.

A) SARTZEA, BIZITZEN GERATZEA ETA KANPORATZEA

Immigrazio-politika euskal herritarren arabera (%) (*)

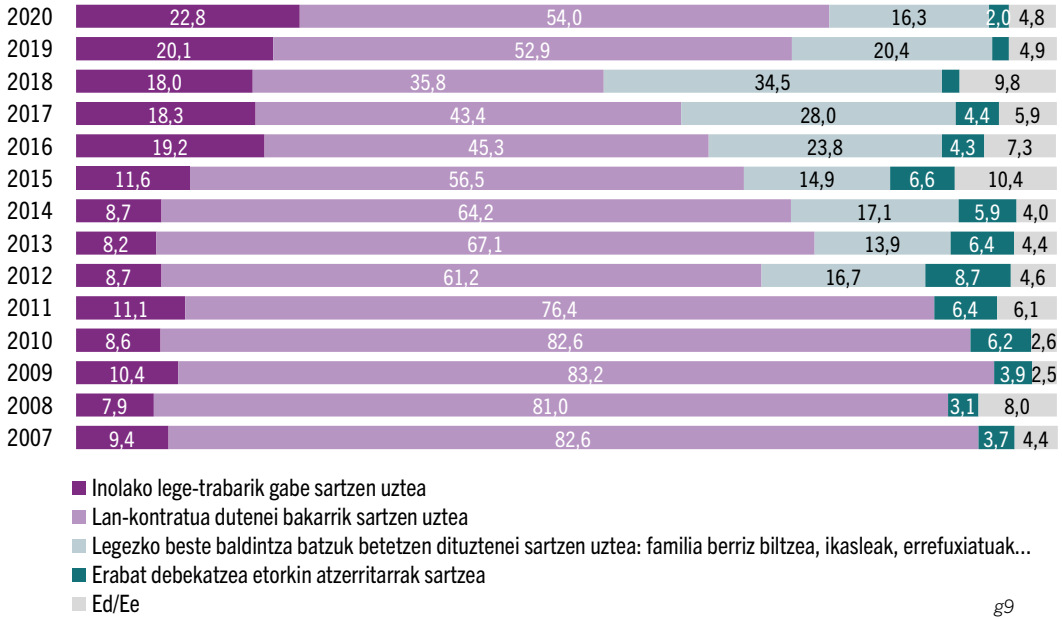

(*) 2007.-2011. urteetako Barometroetan: inolako lege-trabarik gabe sartzen uztea; lan-kontratua dutenei bakarrik sartzen uztea; erabat debekatzea etorkin atzerritarrak sartzea

Euskal herritarren % 22,8k uste du ez dela inolako lege-oztoporik jarri behar etorkinen sarrera eragozteko. % 70,3k sarrera baimenduko luke, baina baldintza hauekin: laneko kontratu bat izatea (% 54,0) edo bestelako legezko betekizun batzuk betetzea (% 16,3).

Aurreko urteko datuarekin alderatuz, lan-kontratua dutenei bakarrik sartzen uztearen alde daudenen kopuruak igotzen jarraitu du, eta, nolabait, immigrazioaren ikuspegi utilitarista islatzen du. “Inolako lege-trabarik gabe sartzen uztearen” alde dauden pertsonen ehunekoa ere handitu egin da.

Datuak generoari erreparatuta aztertuz gero, kasu honetan ikusten da emakumeek adostasun handiagoa erakusten dutela (% 3,8) gizonek baino (% 0,0) pertsona immigranteei sartzea erabat debekatzearekin.

Delinkuentzia, kanporatzeko arrazoia:
hona etorri den norbaitek delituren bat egiten badu, herrialdetik kanpora bidali beharko litzateke (%)

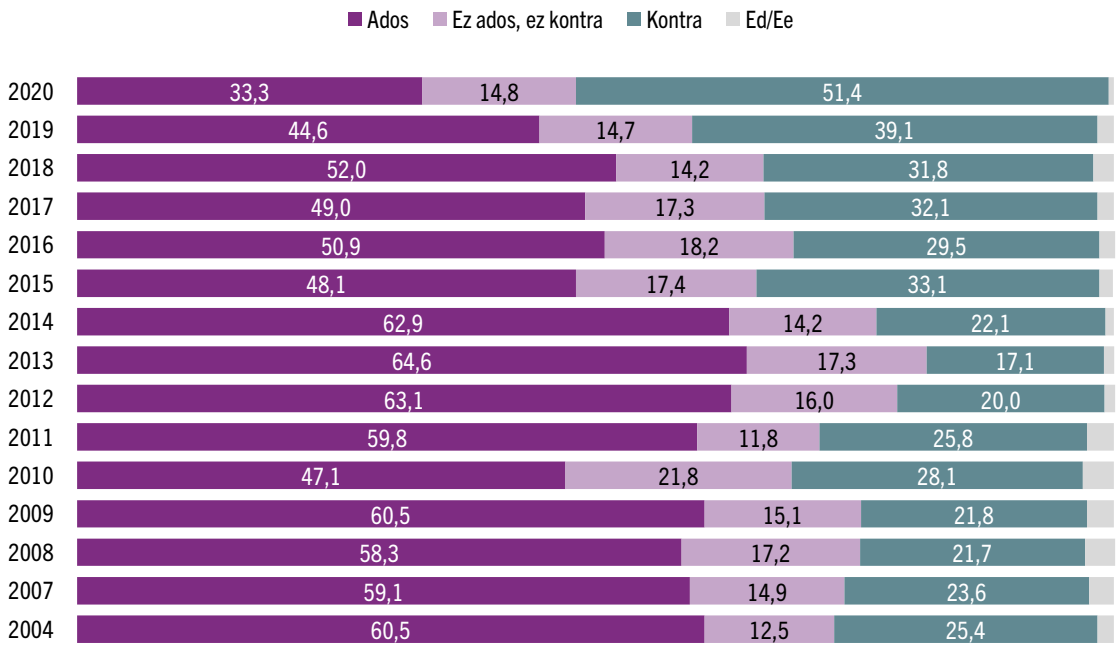

g6f

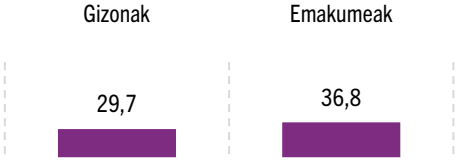

Euskal herritarren gehiengoak ez du uste delitu bat egitea etorkinak herrialdetik kanporatzeko arrazoi bat denik (% 51,4). Kanporatzeko arrazoi bat dela uste dutenen ehunekoa jaitsi egin da, eta % 33,3 dago horrekin ados; aurtengoa serie osoko daturik baxuena da.

Estatistikaren ikuspegitik, ez dago alde esanguratsurik gizonek eta emakumeek gai horri buruz duten iritzian.

Langabezia, kanporatzeko arrazoia:

Lanera etortzen diren atzerritarrak denboraldi batez langabezian geratuz gero, kanpora bidaliko beharko lirateke (%)

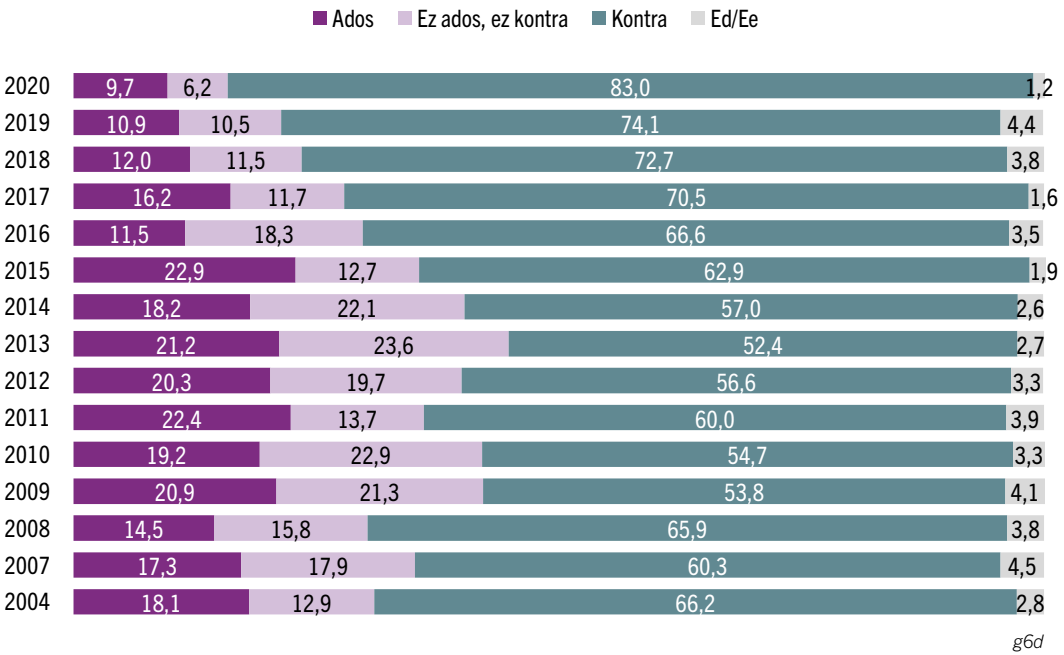

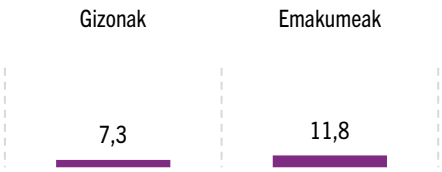

Immigrazioaren ikuspegi funtzional eta utilitaristagoa itzuli den arren, 2013tik gora egin du etengabe langabezian geratzeagatik kanporatzearen aurka dauden pertsonen ehunekoak. Gaur egun, euskal gizartearen gehiengo handiak (% 83,0) ez du uste langabezian geratzen diren etorkinak kanporatu beharko liratekeenik.

Generoari erreparatuta, zenbakietan alde txiki batzuk dauden arren, ez dira hain handiak estatistikaren ikuspegitik; beraz, esan dezakegu gizonek eta emakumeek antzeko iritzia dutela.

B) ERREGULARIZATU GABEKO IMMIGRANTEEKIKO POLITIKA

Zure ustez, zer egin beharko luke Gobernuak erregularizatu gabeko immigranteekin? (%)

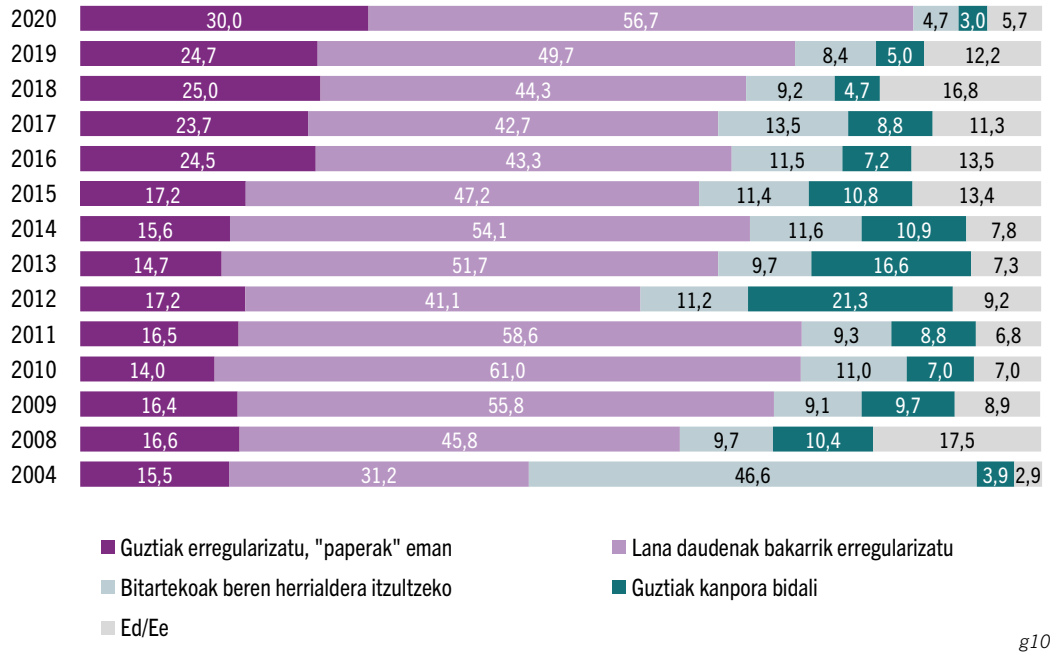

g10

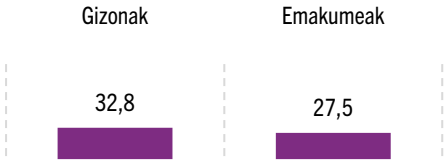

Oraindik ere, euskal gizarteak lotu egiten ditu lana eta egoera irregularrean dauden atzerritarren sarrera; hala, biztanleen % 56,7 lanen bat dutenen egoera erregularizatzearen (egoitza-baimena ematearen) alde dago. Lotura hori egiten dutenen ehunekoaren pisua zertxobait igo egin da 2019az geroztik (% 49,7).

Halaber, igo egin da egoera irregularrean dauden pertsona guztien egoera erregularizatzearen edo "paperak ematearen" alde daudenen ehunekoa (% 30,0).

Estatistikaren ikuspegitik, ez dago alde esanguratsurik gizonen eta emakumeen artean; antzeko iritzia dute immigranteen administrazio-egoerari buruz.

COVID-19ren osasun-krisian, gure inguruko Europako herrialde batzuetan **ezohiko erregularizazioa egin zaie administrazio-egoera irregularrean dauden atzerritar jatorriko pertsonei lanpostuak urgentziaz betetzeko.** Zenbateraino zaude ados neurri horrekin? (%)

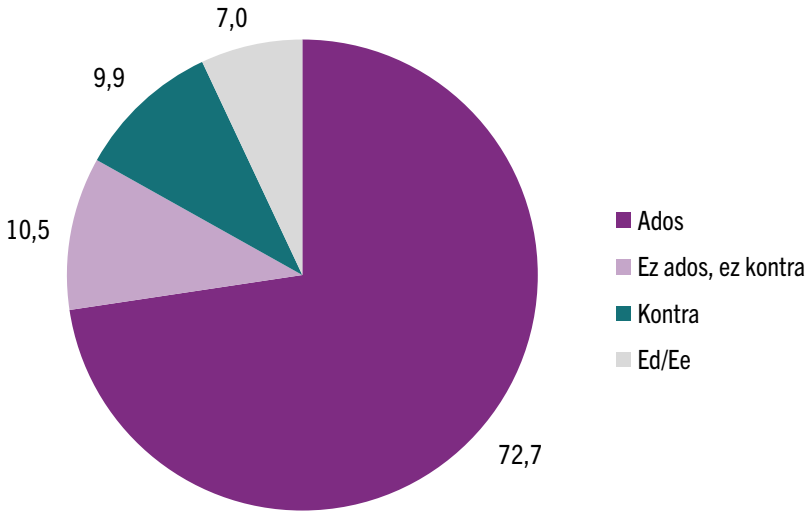

g43

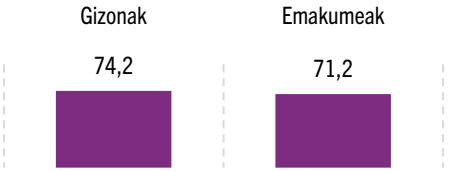

Europako herrialde batzuek lanpostuak betetzeko hartutako presazko eta ezohiko neurriei buruz galdetuta, herritar gehienek begi onez ikusten dute neurri horiek hartzea (% 72,7). Beste % 10,5 ez dago ez ados ez kontra, eta % 9,9 neurri horien kontra dago.

Estatistikoki, ez dago alde esanguratsurik gizonen eta emakumeen artean; antzeko iritzia dute gai horri buruz.

C) BABESA EDO ASILOA ESKATZEN DUTEN PERTSONEKIKO POLITIKA

Eta babesa edo asiloa eskatzen duten pertsonekin, zure ustez, zer egitea izango litzateke egokiena?

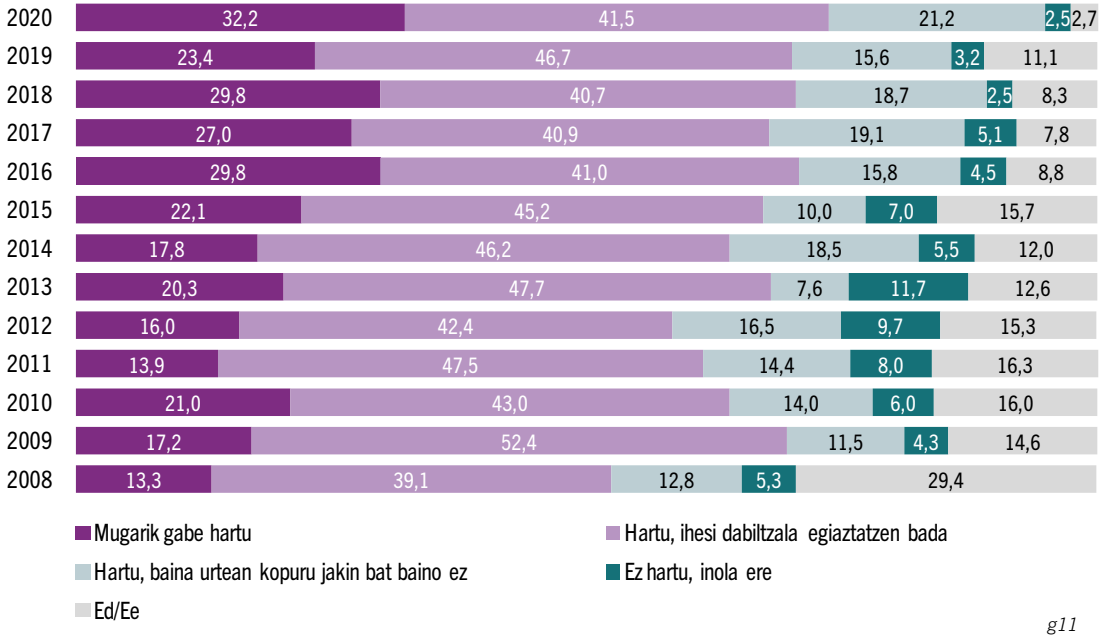

g11

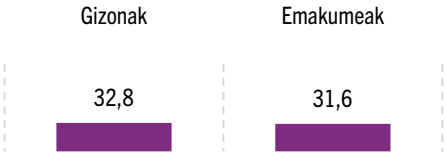

Errefuxiatuei harrera egitearen aldeko jarrerarik nabarmenenek gora egin dute, eta % 32,2ra iritsi dira. % 62,7k dio harrera egin behar zaiela, baina baldintza hauekin: benetan jazarriak badira (% 41,5) edo kuoten banaketa egiten bada (% 21,2).

Bilakaerari erreparatuz gero, babesa edo asilo politikoa eskatzen duten pertsonak hartu behar direla uste duten pertsonen ehunekoak gorakada nabarmena izan du aurreko urteetatik.

Inkestatuei pertsonen babesari eta asiloari buruz galdetzean, ez da alde estatistiko esanguratsurik ikusi generoari erreparatuta.

D) BAKARRIK DAUDEN ADINGABE ATZERRITARREKIKO POLITIKA

Ziur asko, badakizu batzuetan iristen direla Euskadira **adingabe atzerritarrak,** pertsona heldu batek lagundu gabe; hau da, tutore edo arduradunik gabe. **Zure ustez, zer jarrera izan beharko lukete euskal administrazioek kasu horietan?** (%)

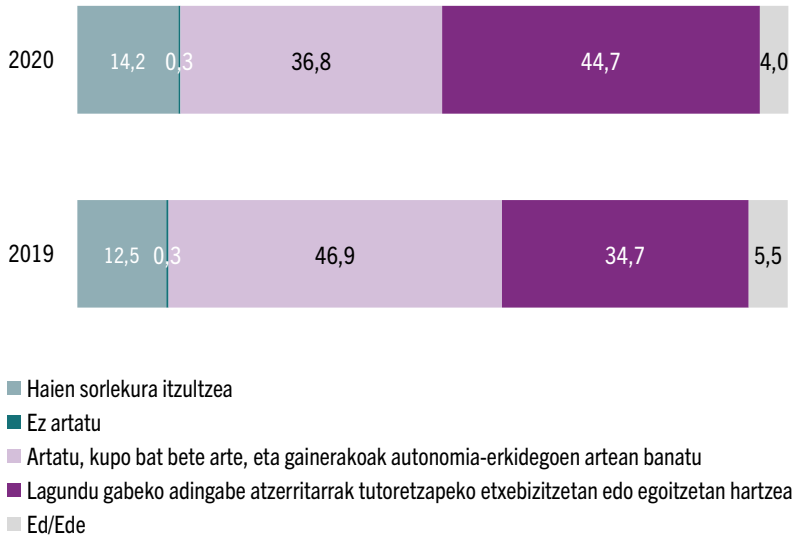

g12

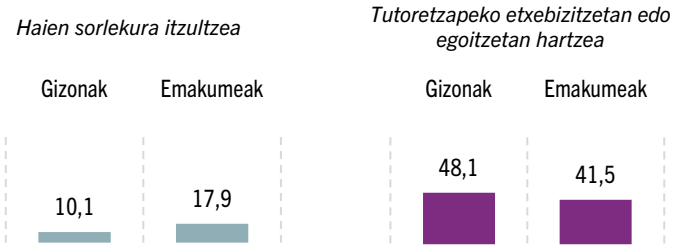

Euskal gizartearen gehiengoak uste du euskal administrazioek bidaiderik gabeko adingabeen ardura hartu behar dutela: % 44,7 pisuak edo tutoretzapeko etxebizitzak ematearen aldekoa da; % 36,8k, ordea, haien ardura kuotak banatu ondoren hartu behar dela irizten dio.

Datu horiek eta 2019. urtean jasotako datuak alderatuz gero, ikusiko dugu gora egin duela pisuak edo tutoretzapeko etxebizitzak eman behar zaizkiela deritzoten herritarren ehunekoak; bestalde, behera egin du adingabeen ardura kuotak banatu ondoren hartu behar dela eta beren jatorrizko herrialdera itzuli behar direla uste dutenen ehunekoak.

Generoari erreparatuta, alde txiki batzuk dauden arren erantzunetan, ez dira esanguratsuak estatistikoki, eta esan dezakegu gizonek eta emakumeek antzeko iritzia dutela.

Lehen hitz egin dugu lagun gabeko atzerritar adingabeez. **Adin-nagusitasunera iristen direnean,** hau da, 18 urte betetzen dituztenean, **zer uste duzu egin beharko luketela euskal administrazioek?** (%)

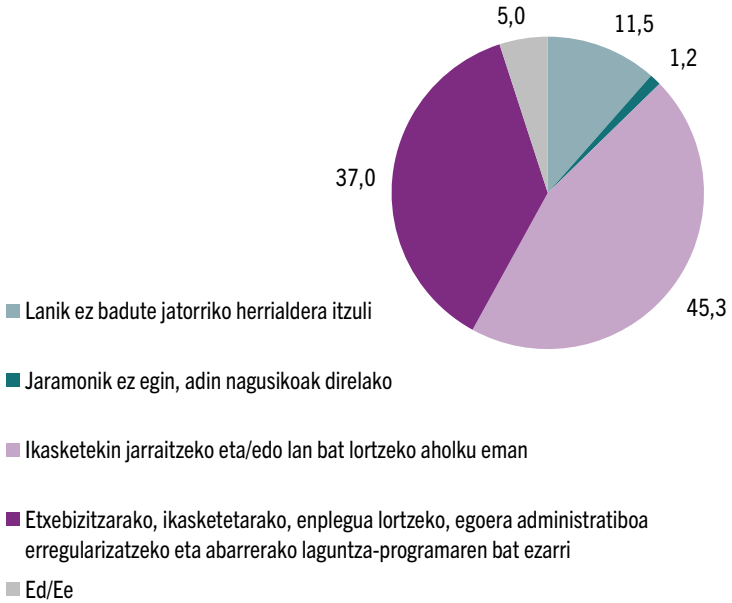

g39

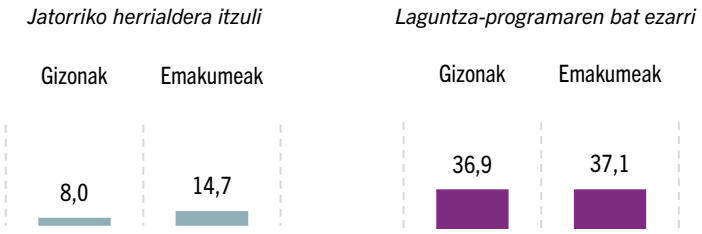

Euskadin adin-nagusitasunera iristen diren eta bakarrik dauden adingabe atzerritarrei dagokienez, euskal biztanleria zatituta dago: % 45,3 ados dago pertsona horiei aholkularitza ematearekin, akademikoki eta lan-arloan aurrera egiten jarrai dezaten, eta % 37,0k uste du abian jarri beharko litzatekeela haientzako laguntza-programaren bat.

Migrazio-fluxuen ikuspegi utilitaristarekin lotuta, biztanleriaren % 11,5ek uste du pertsona horiek jatorrizko herrialdera itzuli beharko liratekeela enplegurik aurkitzen ez badute.

Estatistikei begiratuta, ez da alde esanguratsurik ikusten gizonen eta emakumeen artean; dauden aldeak kasualitatearen emaitza dira.

8

Tolerantzia-indizea

Tolerantzia-indizea

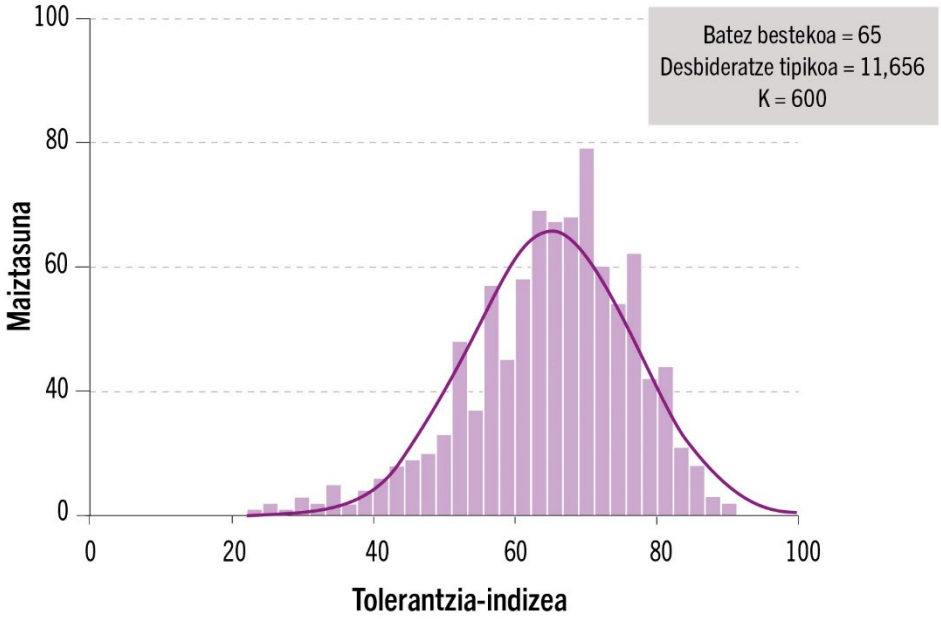

Euskal biztanleriak 2020an duen tolerantzia-indizea 65,0 puntukoa da, atzerritar jatorriko pertsonekiko jarrera neurtzen hasi ginenetik izan duen altuena.

Emaitza horiek ezohiko egoera batean lortu dira. COVID-19 pandemiaren erdian, hain zuzen ere (landa-lana irailean egin da), eta horrek, zalantzarik gabe, eragina izango du –eta izan du– lortutako emaitzetan.

Bestalde, grafikoan ikusten denez, ez dago muturreko jarrera duen pertsona-talderik (banaketaren muturretan) edo jarrera polarizaturik. Euskal biztanleriak kurba normala osatzen du, muturreko posizioetan jende gutxi baitago (puntuazio maximoa 91 da eta minimoa 22), eta tarteko posizioetan jende asko. Tarteko puntuazioek atzerritar jatorriko pertsonekiko jarreretan, pertzepzioetan eta portaeretan dauden argi-ilunak adierazten dituzte.

Tolerantzia-indizearen bilakaera

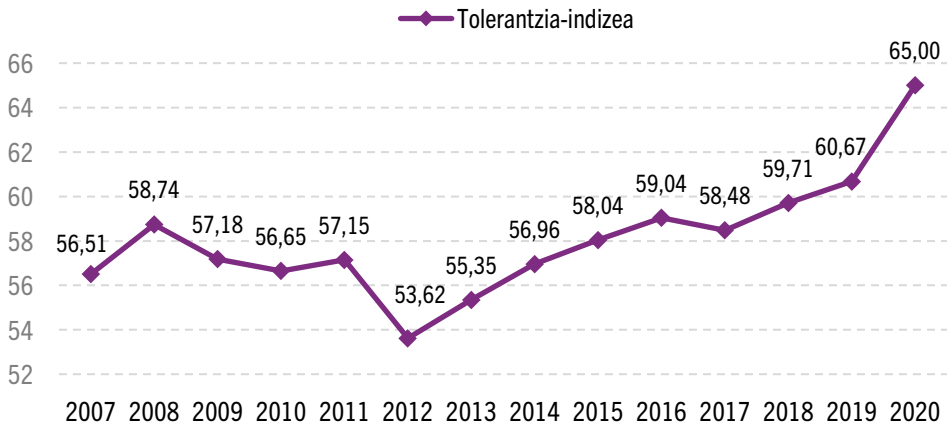

BPGd-aren bilakaera EAEn

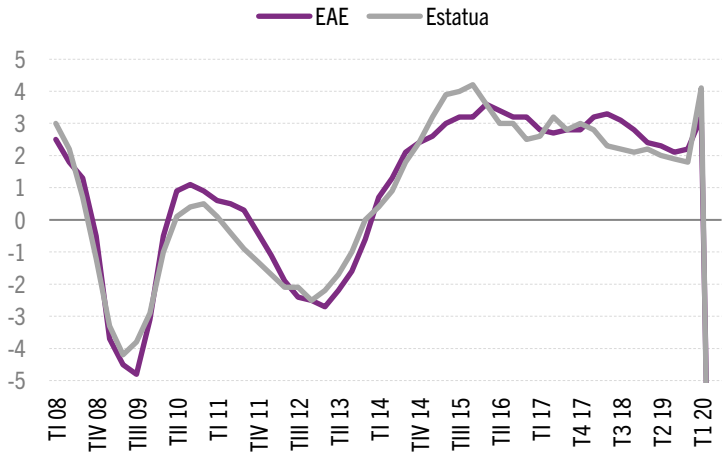

Azken urte hauetan tolerantzia-indizean lortutako emaitzak oso baldintzatuta eta lotuta egon dira dinamika makroekonomikoekin. Hala, hedapen ekonomikoko garaietan puntuazioak altuagoak izan ohi dira, eta krisi-garaiei konfiantza-galera eta atzerritar jatorriko pertsonekiko tolerantzia txikiagoa lotzen zaizkie. Lotura hori immigrazioaren eta kultura-aniztasunaren hasierako faseetan dauden gizarteetan gertatzen da.

Nolanahi ere, COVID-19aren krisiak eragin duen egoeran, lotura hori hautsi egin da: osasun-krisiak Euskadiko eta Espainiako ekonomiaren beherakada eragin duen arren (% 20 ingurukoa bietan; pixka bat gutxiago lehen kasuan, eta gehiago bigarrenean), egoera horrek ez du ekarri atzerritarrekiko tolerantzia txikitzea, baizik eta kontrakoa. Euskal gizartean indar handiagoa du solidaritate sozialak eta krisiaren aurrean elkartasuna areagotzeak, egoera horrek sortzen duen ziurgabetasunak baino.

Euskal herritarren tolerantzia-mailaren pertzepzioa (0tik 10era)

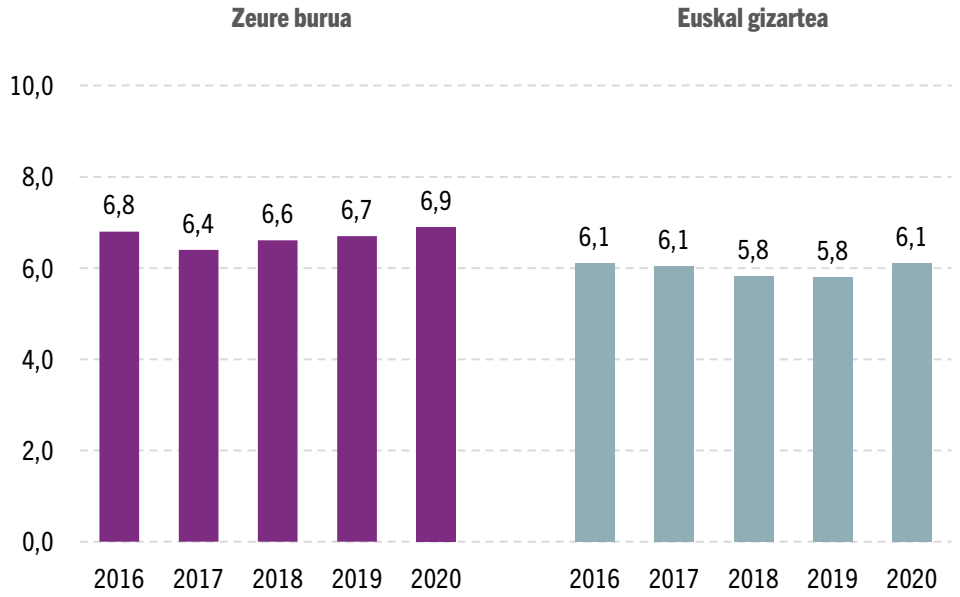

Inkestatutako pertsonek beren buruari egiten dioten ebaluazioari eta euskal gizarteari egiten diotenari dagokienez, deigarria da puntuazioek bat egiten dutela erabat. Norberaren eta euskal gizartearen jarrerari buruzko balorazioen batez besteko aritmetikoa kalkulatuz gero (gure inguruko gizarteak baino jarrera hobexeagoa dugula uste izateko joera izaten dugu beti), 6,5eko puntuazioa lortzen dugu, eta hori guztiz bat dator tolerantzia-indizearen kalkuluak ematen duen emaitzarekin.

Ikerketa psikosozialeko eskuliburuetan jasotzen denaren aurka –pertsonek beren buruarekiko duten joera kognitiboa aipatzen dute, batez ere gai arantzatsuetan, hala nola xenofobian edo atzerritarrekiko tolerantzian–, euskal biztanleek errealitatearen azterketa nahiko doia egiten dute; izan ere, haien balorazio subjektiboa bat dator indizearen bidez egindako balorazioarekin.

Puntuazioen bilakaera hamar arloetan, 2008-2020

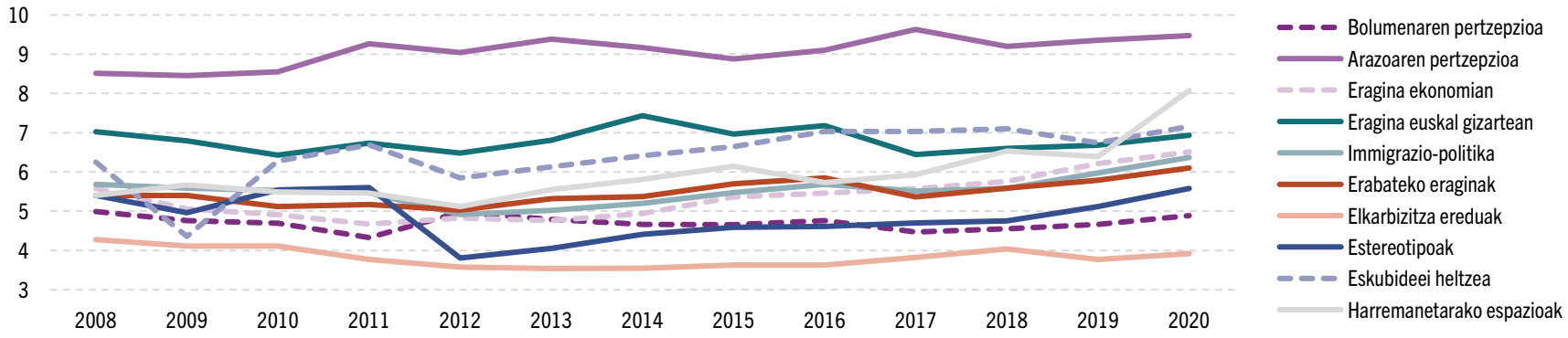

Oro har, 2019ko datuekin alderatuta, aztertutako dimentsio edo arlo guztietan egin dira hobekuntzak, eta horrek indize orokorra hobetzea eragin du.

Hala ere, oso nabarmena da egungo osasun-krisiaren egoeran hobetu egin dela euskal (Espainiako) biztanleen eta atzerritar jatorriko biztanleen arteko harremanetarako espazioen puntuazioa. Arlo horretan baloratzen dira, besteak beste, auzoa eta lanerako edo ikasteko espazioa partekatzeko, adiskidetasun-harreman mistoak izateko, espazio publikoak partekatzeko, gure auzoen fisonomian aldaketak onartzeko eta merkataritza-eremuak partekatzeko prestasun handiagoa edo txikiagoa izatea.

Bestalde, deigarria egiten zaigu, halaber, tolerantzia-indize globalaren hobekuntzak eragin txikia duela elkarbizitza-ereduetan. Baliteke arlo horrek gizarteko gune gogorrarekin lotura duelako izatea, gizarteratze-prozesua eta bizikidetza bere osotasunean ulertzeko moduarekin, alegia: azken urte hauetan, “asimilazionismo leuna” edo “dekantazio bidezkoa” deitu diogun jarrera izaten jarraitzen dugu hemen. Hau da, euskal gizarteak garbi du integrazioa eta bizikidetza ona izatea pertsona guztioi dagokigun erantzukizuna dela, baina, uste du, batez ere, atzerritar jatorriko pertsonek egin behar dutela ahalegina euskal gizartean nagusi diren kultura-praktiketara ohitzeko.

Tolerantzia-indizearekin lotutako aldagaiak, 2020

TOLERANTZIA-ATALASE TXIKIENA DUTEN PERTSONEN PROFILA	Aldagaia	Esang.	TOLERANTZIA-ATALASE HANDIENA DUTEN PERTSONEN PROFILA
Emakumezkoak	Sexua	.002	Gizonezkoak
45 urte eta gehiago	Adina	.000	18-44 urte
Lehen mailako ikasketak	Ikasketak	.000	Unibertsitate-ikasketak
Hiriburuak	Bizilekua	.010	5.000 biztanle baino gutxiago
Katoliko praktikanteak eta ez praktikanteak	Erlijioa	.000	Beste erlijio batzuk, agnostikoak, ateoak
Erdaldunak	Hizkuntza	.000	Euskaldunak
Espainiarra edo ezaxola	Abertzaletasuna	.001	Euskal abertzalea
Batez ere espainiar sentitzen direnak	Identitate-sentimendua	.000	Batez ere euskaldun sentitzen direnak
Eskuina, zentro-eskuina, zentro-ezkerra	Ideologia	.000	Ezkerra
Hilean 1.000 € gehienez	Diru-sarrerak	.000	Hilean 1.800 € eta gehiago
Gustura ez daudenak	Egoera ekonomikoa	.000	Bere egoerarekin gustura daudenak
Etxeko lanetan aritutakoak	Lanbidea	.000	Ikasleak, aktiboak
Estatus baxua	Estatusa	.000	Estatus altua
Ezkorrak	Baikortasuna	.003	Baikorrak
Aurreikuspen txarrak edo normalak	Etorkizuna	.000	Aurreikuspen onak
Zenbait immigrante, immigrante asko	Auzoa	.028	Immigranterik ez
Inolako hartu-emanik ez	Interakzio pribatua	.000	Nolabaiteko hartu-emana
Inolako hartu-emanik ez	Interakzio publikoa	.000	Hartu-eman handia edo nolabaitekoa
Inolako hartu-emanik ez	Aisialdiko interakzioa	.000	Hartu-eman handia edo nolabaitekoa

Azken urteetan ohikoa izan den moduan, aldagai soziodemografiko, politiko-ideologiko, ekonomiko edo psikosozial gehienen araberako portaera batzuk bereizten dira, baina norbanakoen arteko desberdintasun gehienak ezin dira aldagai horien bidez azaldu, pertsonen nortasun-ezaugarrien araberakoak baitira.

Azpimarratu behar da, soil-soilik, COVID-19ak pertsona bakoitzarengan duen eragin subjektiboa neurtzen duen aldagaiak ez duela zerikusirik pertsona horrek atzerritarrekiko duen jarrerarekin, ez eta bizilekua zer lurraldetan duen dioen aldagaiak ere.

Segmentazio-zuhaitza eta euskal herritarren tipologiak

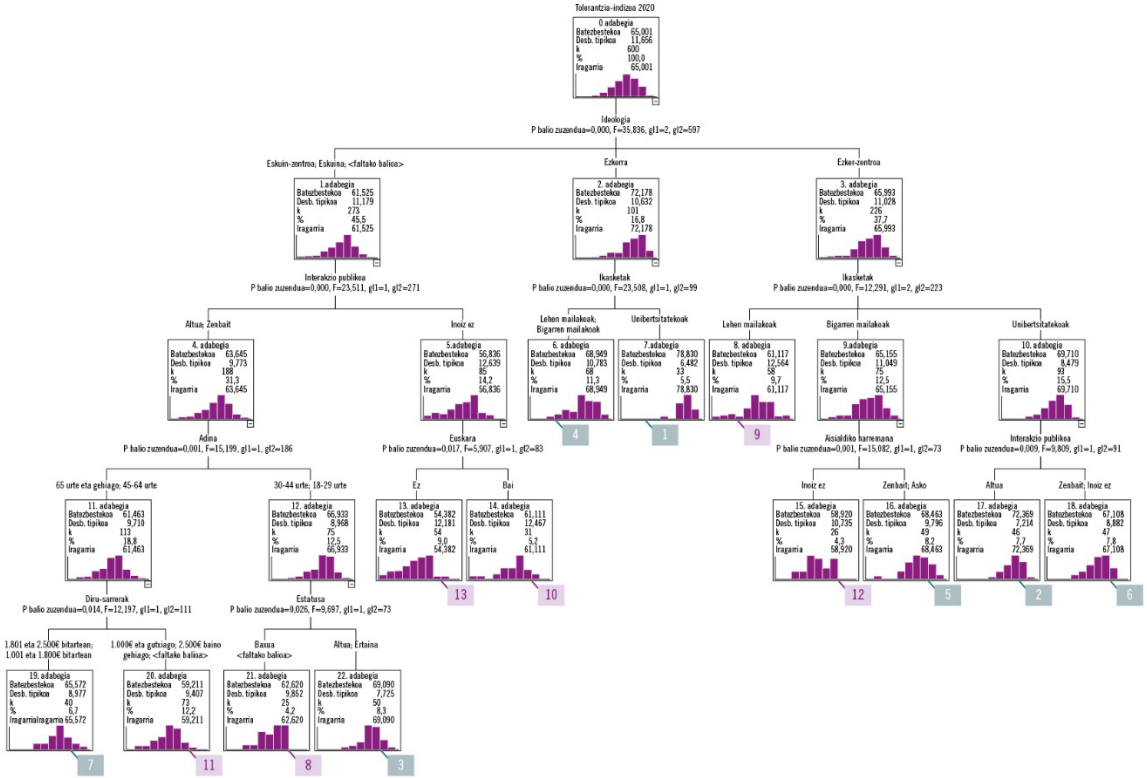

2020an, ideologia da atzerritar jatorriko pertsonekiko tolerantzia-eskalako posizioa aurreikusteko gaitasun handiena duen aldagaia, aurreko urteetan ez bezala; izan ere, orain arte ikasketen aldagaia zen lehena.

Hau da, 2020. urte honetan, ideologiak lotura handiagoa du tolerantzia-mailarekin. Baliteke indizearen igoeraren zati handi bat (2019tik 4 puntu baino gehiago igo da) ezkerreko ideologiadun pertsonen posizioek izan duten hobekuntza handian oinarrituta egotea.

Pandemiak ia kategoria eta talde sozial guztietan hobetu du tolerantzia solidarioa, baina hobekuntza hori are nabarmenagoa izan ahal izan da pertsona aurrerakoienetan eta ezkertiarrenetan.

Euskal herritarren tipologiak

Portaerak aurreikusteko gaitasun handiena duen aldagaia ideologia da (lehen mailan esang. 0.000); bigarren mailan, interakzio publikoa (esang. 0.000) eta ikasketak (esang. 0.000 eta 0.000) aldagaiek ere diskriminatzen dute; hirugarren mailan, adina (esang. 0.001), euskara (esang. 0.017), aisialdiko harremana (esang. 0.001) eta harreman publikoa (esang. 0.009) aldagaiek; eta laugarren mailan, diru-sarrerek (esang. 0.014) eta estatusak (esang. 0.026).

1. tipologia. Ezkerreko ideologia eta unibertsitateko ikasketak: 78,83 puntu (laginaren % 5,5 dira).

2. tipologia. Zentro-ezkerreko ideologia, unibertsitateko ikasketak eta harreman publiko handia atzerritar jatorriko pertsonekin: 72,36 puntu (laginaren % 7,7 dira).

3. tipologia. Eskuineko eta zentro-eskuineko ideologia, harreman publiko handia edo nolabaiteko harremana atzerritar jatorriko pertsonekin, 18-44 urte, eta erdi-mailako edo goi-mailako estatusa: 69,09 puntu (laginaren % 8,3 dira).

4. tipologia. Ezkerreko ideologia, eta lehen edo bigarren mailako ikasketak: 68,94 puntu (laginaren % 11,3 dira).

5. tipologia. Zentro-ezkerreko ideologia, bigarren mailako ikasketak, eta atzerritar jatorriko pertsonekin aisialdiko harreman handia edo nolabaiteko harremana: 68,46 puntu (laginaren % 8,2 dira).

6. tipologia. Zentro-ezkerreko ideologia, unibertsitateko ikasketak, eta atzerritar jatorriko pertsonekin harreman publikorik ez edo nolabaiteko harremana: 77,10 puntu (laginaren % 7,8 dira).

7. tipologia. Eskuineko eta zentro-eskuineko ideologia, harreman publiko handia edo nolabaiteko harremana atzerritar jatorriko pertsonekin, 44 urtetik gora, eta diru-sarrera ertainak, hileko 1.001 eta 2.500 € artean: 65,57 puntu (laginaren % 6,7 dira).

8. tipologia. Eskuineko eta zentro-eskuineko ideologia, harreman publiko handia edo nolabaiteko harremana atzerritar jatorriko pertsonekin, 18-44 urte, eta behe-mailako estatusa: 62,62 puntu (laginaren % 4,2 dira).

9. tipologia. Zentro-ezkerreko ideologia, lehen mailako ikasketak: 61,11 puntu (laginaren % 9,7 dira).

10. tipologia. Eskuineko eta zentro-eskuineko ideologia, harreman publikorik ez atzerritar jatorriko pertsonekin, eta erdaldunak: 61,11 puntu (laginaren % 5,2 dira).

11. tipologia. Eskuineko eta zentro-eskuineko ideologia, harreman publiko handia edo nolabaiteko harremana atzerritar jatorriko pertsonekin, 45 urtetik gora, eta hilean 1.000 €-tik beherako edo 2.500 €-tik gorako diru-sarrerak: 59,21 puntu (laginaren % 12,2 dira).

12. tipologia. Zentro-ezkerreko ideologia, bigarren mailako ikasketak, eta aisialdiko harremanik ez atzerritar jatorriko pertsonekin: 58,92 puntu (laginaren % 4,3 dira).

13. tipologia. Eskuineko eta zentro-eskuineko ideologia, harreman publikorik ez atzerritar jatorriko pertsonekin, eta euskaldunak: 54,38 puntu (laginaren % 9,0 dira).

Oro har, aztertutako aldagaiak gai dira guztizko bariantzaren % 27,64 azaltzeko, hau da, euskal gizartean dauden jarreren arteko desberdintasunen % 27,64. Gainerakoak norbanakoen nortasunaren araberakoak dira.

Azken pilaketa-zentroak, 2020

	Toleranteen taldea	Anbibalenteen taldea	Uzkurren taldea
Bolumenaren pertzepzioa	6,50	5,28	2,40
Arazoaren pertzepzioa	9,85	9,69	8,60
Eragina ekonomian	7,58	6,85	4,68
Eragina euskal gizartean	7,71	7,10	5,79
Immigrazio-politika	8,67	5,95	4,77
Erabateko eraginak	7,44	6,33	4,23
Elkarbizitza ereduak	5,08	3,77	3,01
Estereotipoak	7,37	5,66	3,55
Eskubideei heltzea	8,73	7,14	5,52
Harremanetarako espazioak	9,19	8,20	6,62

Beste urteetan egin den moduan, aurten ere euskal biztanleria hiru multzo handitan banatu dugu: toleranteen taldea, urtero legez hamar arloetan puntuaziorik onena duena; anbibalenteen taldea, tarteko posizioetan geratzen dena; eta uzkurren taldea, arlo guztietan puntuazio eta posizio baxuenak dituena.

Taldeen puntuazioa hamar arloetan (azken zentroak)

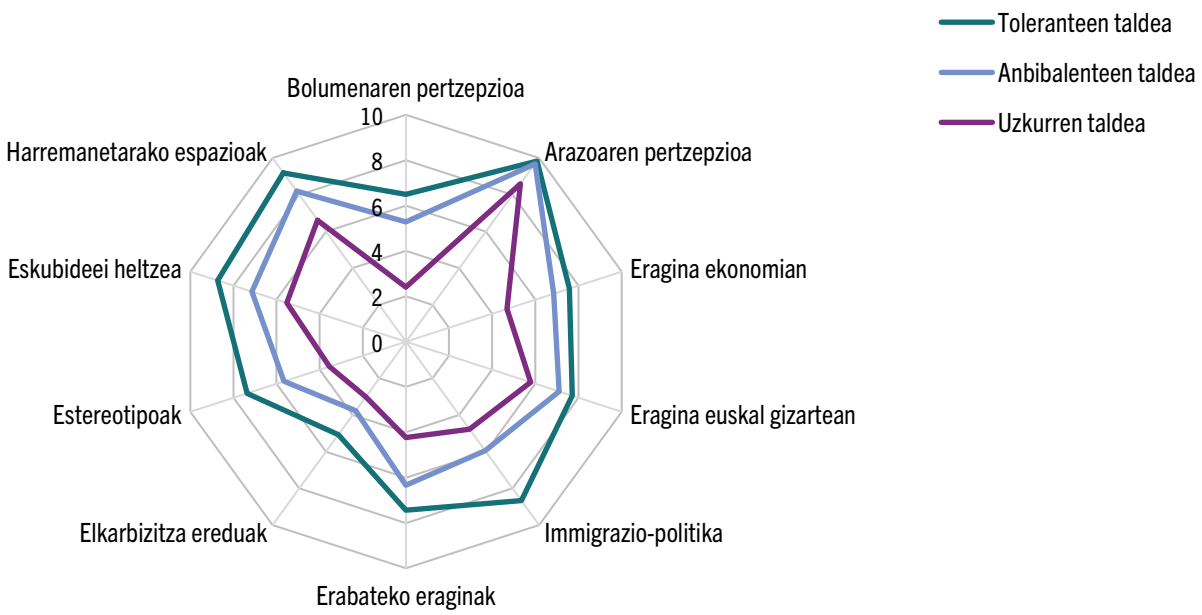

Hiru taldeek oso portaera desberdina dute aztertutako hamar arloetan, immigrazioa arazotzat hartzen duten arloan izan ezik. Arlo horretan, ez da desberdintasunik hautematen toleranteen eta anbibalenteen taldeen artean, immigrazioa ez baitute arazotzat hartzen; uzkurren taldeak ere, arlo horretan puntuazio nabarmen baxuagoa duen arren, beste arloetan baino altuagoa du, eta, beraz, ez du immigrazioa lehentasunezko arazotzat hartzen. Laburbilduz, euskal gizartearentzat immigrazioa ez da arazo bat.

Taldeen puntuazioak Tolerantzia-indizean, 2020

Euskal gizartean dauden hiru talde handiek —toleranteek, anbibalenteek eta uzkurrek— oso jarrera eta portaera desberdinak dituzte (puntuazio desberdinak estatistiketan). Toleranteen taldeak 78,11 puntu lortu ditu, anbibalenteen taldeak 65,99 puntu, eta uzkurren taldea eskalaren erdiko puntura iritsi gabe geratu da, 49,17 punturekin.

2019. urtearekin alderatuz, hiru taldeetan hobetu da batez besteko puntuazioa; hau da, osasun-krisiaren aldian, hobetu egin da atzerritar jatorriko pertsonekiko dagoen jarrera.

Talde handien puntuazioen bilakaera Tolerantzia-indizean, 2008-2020

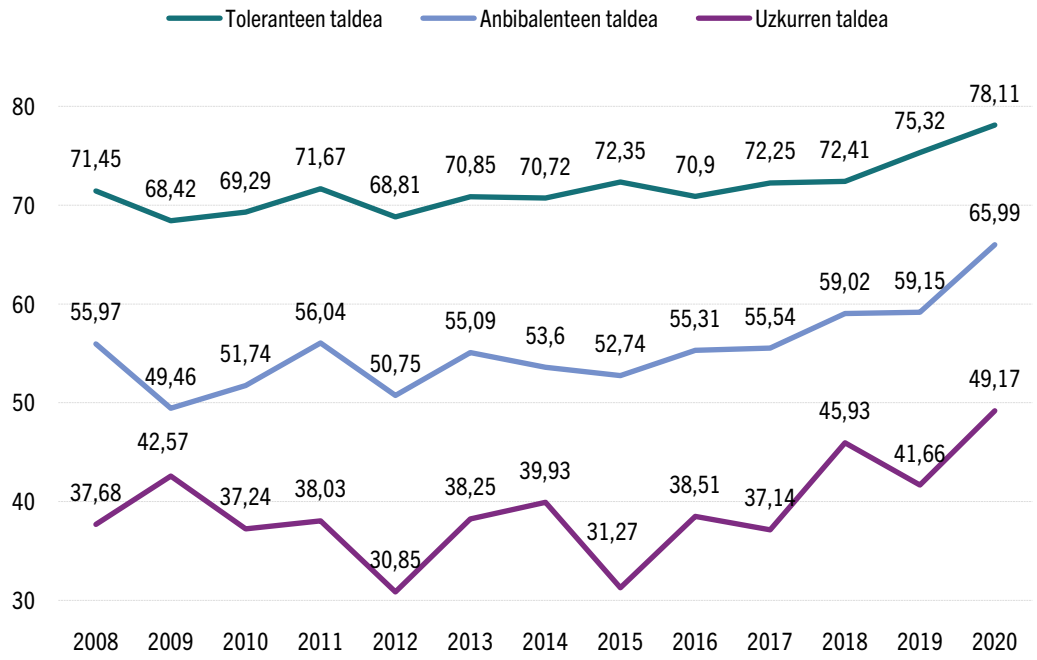

Azken urteetako bilakaerari erreparatuta, azken urteetan toleranteen taldeak gero eta posizio hobea duela ikusten da, bai eta anbibalenteen taldeak ere. Uzkurren taldearen bilakaera ezegonkorragoa da, eta zerra-hortz erako lerroa osatu du azken urteotan. 2012an krisi ekonomikoko une latzena pasatu zenetik, taldeen posizioak hobetuz joan dira, 2015ean jasotako portaeran salbu. Azken urte honetan, 2020an, serieko puntuazio altuena lortu da.

Edonola ere, taldeen bolumenak izan duen bilakaera aztertu beharra dago, eboluzioaren ikuspegi doia izateko. Hurrengo orrialdeetan ikusiko dugu.

Taldeen neurria, 2020 (%)

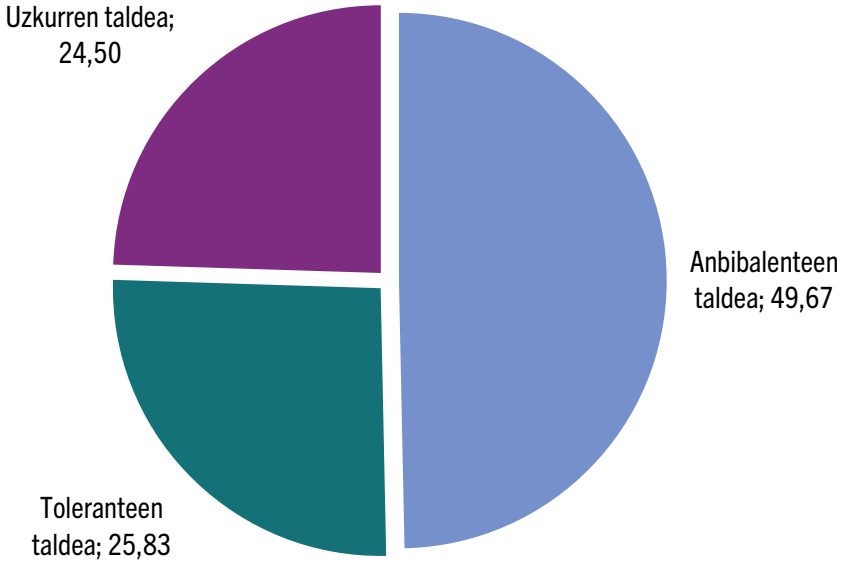

2020an, toleranteen taldeak euskal gizartearen laurdena hartzen du (% 25,8), eta uzkurren taldeak ere antzeko zifra du (% 24,5). Bestalde, anbibalenteen taldeak euskal biztanleriaren ia-ia erdia biltzen du.

2019. urtearekin alderatuz, toleranteen taldeak indarra galdu du, ia 9 puntu jaitsi baita; hala ere, batez besteko puntuazioa asko hobetu du. Anbibalenteen taldea handitu egin da, ia toleranteena txikitu den bezainbeste: ia zortzi puntu, eta horrek taldearen posizioa asko hobetu du. Uzkurren taldearen bolumena zertxobait hobetu da, ehuneko puntu bat, anbibalenteen taldeari kenduta; horrek taldearen posizioa hobetu du, baina ez du azaltzen taldearen batez besteko puntuazioak izan duen igoera nabarmena –ziurrenez, eragina izango zuen uzkurren taldea osatzen duten pertsona guztiek immigrazioarekiko jarreran eta portaeran izan duten hobekuntza orokorrak ere–.

Talde handien neurriaren bilakaera, 2008-2020 (%)

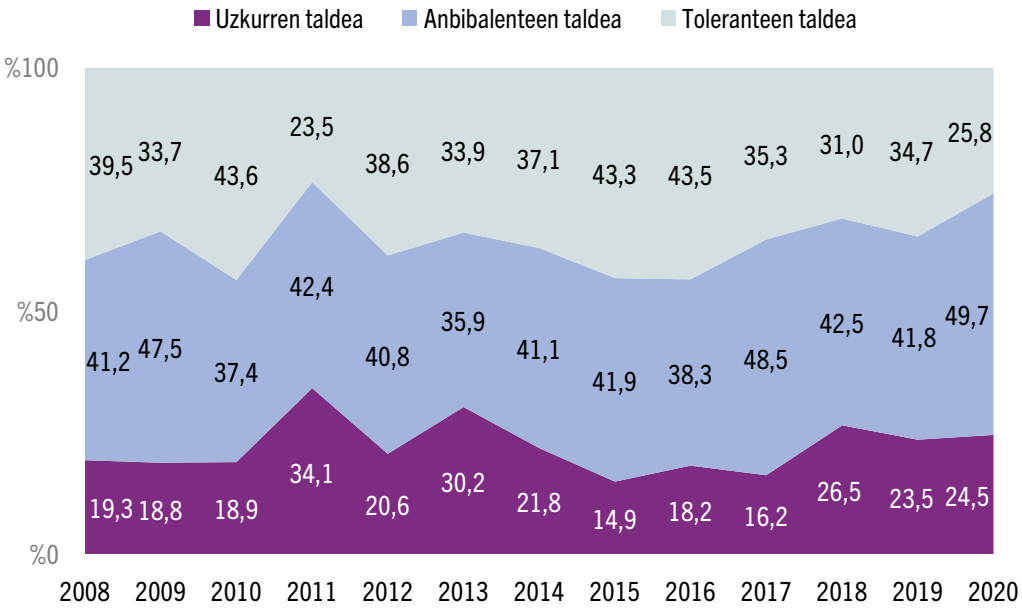

Azken urteetan taldeek izan duten bilakaerari erreparatuta, toleranteen taldeak pertsona-kopuru esanguratsua galdu duela ikusten da, batez ere puntuazio altuak dituzten pertsonek erakusten dituzten konbentzimendu eta jarrera ireki eta toleranteak direla medio. Horren eraginez, puntuazio altua duten toleranteen taldea finkatu egin da, eta zalantza gehiago dituzten pertsonak anbibalenteen taldera pasatuz joan dira.

Anbibalenteen taldeak pisu esanguratsua hartu du; euskal biztanleriaren erdia inguru biltzen du, eta urtetik urtera hobetzen ari da atzerritar jatorriko pertsonekiko duten jarrera eta posizioa. Hala ere, bilakaera horrek argi-ilun batzuk izan ditu.

Uzkurren taldeak, aldiz, euskal biztanleriaren laurdena inguru hartzen du, eta balio horietan egonkortu dela dirudi; nolanahi ere, azken urteetako jarrera eta puntuazioek hobekuntza nabarmena erakusten dute.

Talde handien ezaugarrien korrespondentzia sinpleen analisi faktoriala, 2020

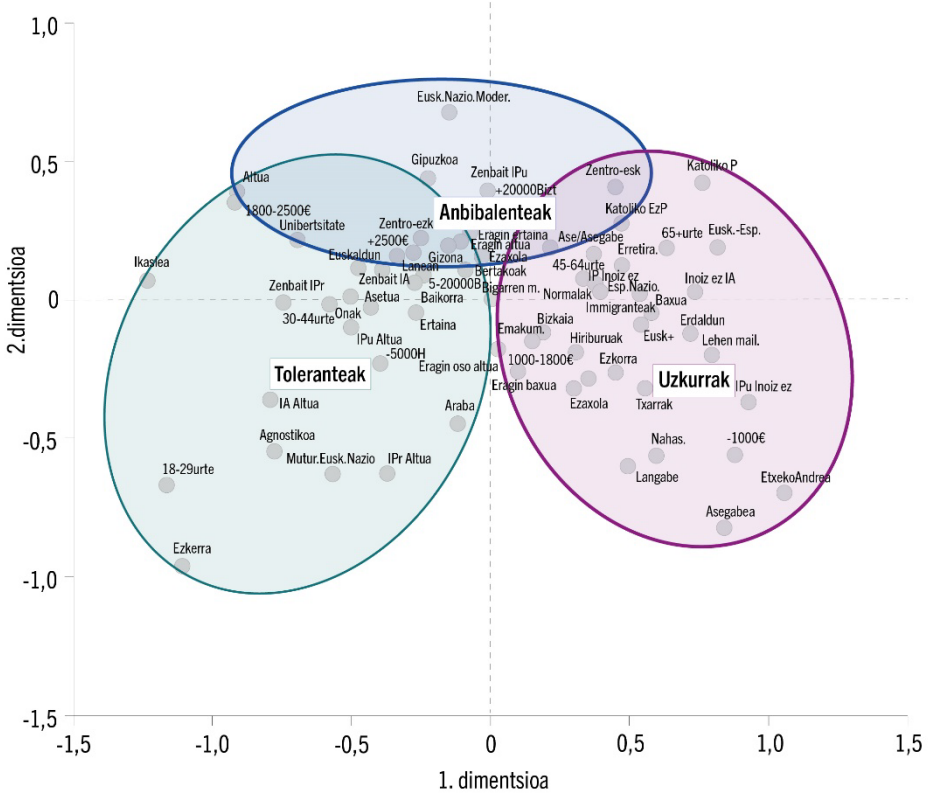

Talde batekin edo beste batekin nabarmen lotuta dauden ezaugarriei dagokienez (toleranteen, anbibalenteen eta uzkurren profilik ohikoenak adieraz ditzakete), ez dugu aldaketa handirik ikusten aurreko txostenetan deskribatu dituguneki alderatuta.

Talde handien ezaugarrien korrespondentzia sinpleen analisi faktoriala, 2020

1. **Toleranteen taldea.** Hauek dira talde honetako kideen ezaugarriak: batez ere Araban bizi diren biztanleak, gizonezkoak, 18 eta 44 urte bitartekoak, 20.000 biztanle baino gutxiagoko udalerrietan bizi direnak, unibertsitateko ikasketak dituztenak, euskaldunak, agnostikoak edo ateoak, ezkertiarrak, euskal abertzaleak, euskal sentimendu handiagoa espainiar sentimendua baino, hileko 1.801 eta 2.500 € arteko diru-sarrerak, norberaren egoera ekonomikoarekin pozik, ikasleak eta aktiboak, erdi- edo goi-mailako estatusa, baikorrak, etorkizuneko itxaropen onak, oso immigrazio gutxiko auzoetan bizi direnak, atzerritar jatorriko pertsonekin nolabaiteko harreman pribatu, harreman publiko eta aisialdiko harremanak dituztenak, edo harreman pribatu, publiko eta aisialdiko harreman handiak dituztenak.
2. **Anbibalenteen taldea.** Hauek dira talde honetako kideen ezaugarriak: batez ere Gipuzkoan bizi diren biztanleak, gizonezkoak, 20.001 eta 150.000 arteko biztanleria duten udalerrietan bizi direnak, katoliko ez-praktikanteak, zentro-ezkerreko edo zentro-eskuineko ideologia, abertzale moderatuak, 1.800 €-tik gorako diru-sarrerak, ez pozik ez haserre norberaren egoera ekonomikoarekin, pertsona aktiboak, goi-mailako estatusa, ez baikorrak ez ezkorrak, oso immigrazio gutxiko auzoetan bizi direnak, atzerritar jatorriko pertsonekin nolabaiteko harreman publikoa dutenak edo harreman pribaturik ez dutenak.
3. **Uzkurren taldea.** Hauek dira talde honetako kideen ezaugarriak: batez ere Bizkaian bizi diren biztanleak, emakumezkoak, 44 urtetik gorakoak, hiru hiriburuetan bizi direnak, lehen mailako ikasketak dituztenak, erdaldunak, katoliko praktikanteak edo ez-praktikanteak, eskuinekoak edo zentro-eskuinekoak, nazionalista espainiarrak edo nazionalismoari buruz neutroak, 1.800 €-tik beherako familiako diru-sarrerak, norberaren egoera ekonomikoarekin pozik ez, langabetuak, erretiratuak edo etxekoandreak, behe-mailako estatusa, ezkorrak, etorkizuneko itxaropen normalak edo txarrak, immigrazio handia edo nolabaiteko immigrazioa duten auzoetan bizi direnak, atzerritar jatorriko pertsonekin harreman pribaturik, publikorik edo aisialdikorik ez dutenak.

9

Ondorioak

Ondorioak

2020. urtea oso urte atipikoa izan da: lehen aldia da azterketa bat egiten dugula COVID-19ak eragindako pandemiak blaitutako eta baldintzatutako aldi batean. Bizi dugun egoerak, zalantzarik gabe, eragin handia izan du emaitzetan: krisi sanitario, ekonomiko eta psikosozialak, hain zuzen ere.

Datuen emaitzek adierazten dute euskal gizartea jabetzen dela egoeraren larritasunaz, eta badakiela pertsona eta familia asko daudela egoera kritikoan; batez ere, egoera ekonomiko eta sozial prekarioenean eta zaurgarrienean daudenak. Euskal gizartea ulerbera agertu da, eta 2020ko Barometroko erantzunetan jarrera eta iritzi inklusibo eta toleranteagoa adierazi du atzerritar jatorriko pertsonekiko.

Ondorioak

Horrez gain, ondorio hauek nabarmendu ditzakegu:

1. Euskal gizarteak arazo handiak ditu, baina immigrazioa ez da horietako bat: inoiz ez da izan arazo bat euskal gizartearentzat, eta orain are gutxiago da.

2. Osasun-krisiak eta haren ondorioek eragin handia izan dute euskal biztanleriak atzerritar jatorriko pertsonen iritsierarekiko duten tolerantzia-mailan. Aurten, tolerantzia-indizea asko igo da, 65,0 puntura arte.

3. Euskal gizartearen kezka handienak gure ongizate-estatuarekiko mehatxuekin dute zerikusia, eta aurreiritzi eta “zurrumurru” nagusietan islatzen dira. Hala eta guztiz ere, euskal herritarrek ez dute nahi babes sozialeko sistema bat bertakoentzat bakarrik, eta argi dute hezkuntza publikoa eta osasuna guztion eskubideak direla.

4. Joera positiboa ikusten dugu atzerriko immigrazioarekiko dauden estereotipo faltsu eta negatiboei dagokienez: oro har, gero eta babes sozial txikiagoa dute.

5. 2020ko Barometroko datuek ere agerian uzten dute jatorri atzerritarreko pertsonen talde batzuk estigmatizatu egiten direla; batik bat, Pakistango, Errumaniako edo Magrebeko etorkinak, bizikidetza-egoeretan antipatiak eta susmo txarrak eragiten baitituzte.

6. Nahiz eta euskal erakundeek, oro har, aniztasuna kudeatzerakoan kulturartekotasunean oinarritutako eredu baten alde egin, euskal gizartean oraindik ez da jarrera hori barneratu. Gizarteak “dekantazio bidezko bizikidetza-eredu asimilazionistaren” (asimilazionismo leuna) alde egiten jarraitzen du. Hau da, onartzen du integrazio-prozesuan ahalegina egitea atzerritarrei zein bertakoei dagokigun erantzukizuna dela, baina, uste du, batez ere, atzerritar jatorriko pertsonek ahalegindu behar dutela gure gizartean nagusi diren ohitura eta tradizioetara ohitzen.

Universidad del País Vasco
Euskal Herriko Unibertsitatea

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
BERDINTASUN, JUSTIZIA ETA GIZARTE POLITIKETAKO SAILA
DEPARTAMENTO DE IGUALDAD, JUSTICIA Y POLÍTICAS SOCIALES

ikus pegi
Immigrazioaren Euskal Behatokia
Observatorio Vasco de Inmigración

ikus pegi Immigrazioaren Euskal Behatokia
Observatorio Vasco de Inmigración

BAROMETROA 2020
JATORRI ATZERRITARRA DUTEN BIZTANLEEN INGURUKO PERTZEPZIOAK ETA JARRERAK

Galdeketa-zenbakia	
Data (eguna-hilabetea-urtea)	
Udalerria	
Probintzia	
Inkestagilea	

Egun on / Arratsalde on. IKUSPEGI Immigrazioaren Euskal Behatokia atzerriko immigrazioarekiko euskal herritarren iritziari buruzko ikerketa egiten ari da. Horrenbestez, zure laguntza preziatuaren beharra dugu, galdera-sorta bati erantzuteko. Zure erantzunak anonimatuan eta sekretupean gordeko direla bermatzen du Unibertsitateak; izan ere, erantzunak multzoan bakarrik aztertuko dira. Kontuan hartu ez dagoela erantzun zuzenik edo okerrik, ez da azterketa, immigrazioarekin zerikusia duten zenbait galderari buruz zure benetako iritzia jakin nahi dugu bakar-bakarrik.

1. Zure ustez, gaur egun, zein dira Euskadin ditugun **3 arazo nagusiak?** (Gehienez ere 3 erantzun: bat-bateko erantzuna)

	1º	**2º**	**3º**
Langabezia	1	1	1
Herritarren segurtasun eza	2	2	2
Osasuna, osasun-sistema	3	3	3
Etxebizitza	4	4	4
Arazo ekonomikoak	5	5	5
Enpleguarekin lotutako arazoak (prekarietatea, soldata txikiak)	6	6	6
Korrupzioa eta iruzurra	7	7	7
Pentsioak	8	8	8
Politikariak, alderdi politikoak, gobernua	9	9	9
Arazo sozialak	10	10	10
Immigrazioa	11	11	11
Emakumeen aurkako indarkeria	12	12	12
Hezkuntza	13	13	13
COVID-19, koronabirusa, osasun-alerta	14	14	14
Beste erantzun batzuk	15	15	15
Bat ere ez	16	16	16
Ez daki / Ez du erantzuten	0	0	0

2. Txartel honetan ageri diren arazoetatik (1. txartela ERAKUTSI) zein dira, zure iritziz, Euskadiko **3 arazo garrantzitsuenak**? (IRAKURRI ERANTZUN GUZTIAK ozenki: 3 erantzun gehienez)

	1º	**2º**	**3º**
Delinkuentzia	1	1	1
Egoera ekonomikoa	2	2	2
Prezioen garestitzea / Inflazioa / Bizi-kostua	3	3	3
Zergak	4	4	4
Langabezia	5	5	5
Terrorismoa	6	6	6
Etxebizitza	7	7	7
Zor publikoa	8	8	8
Immigrazioa	9	9	9
Osasuna eta gizarte-segurtasuna	10	10	10
Hezkuntza-sistema	11	11	11
Pentsioak	12	12	12
Ingurumena, klima eta energiari buruzko gaiak	13	13	13
Ed/Ede	0	0	0

3. Euskadin bizi diren **jatorri atzerritarreko pertsonen kopurua**, zure iritziz,… (2. txartela ERAKUTSI)?

Handiegia da	1
Nahikoa da	2
Egokia da	3
Txikia da	4
Ez da nahikoa	5
Ez daki / Ez du erantzuten	0

4. Euskadin bizi diren 100 pertsonetatik **zenbat** dira, zure ustez, **jatorri atzerritarrekoak** (alegia, Espainiatik kanpoko herrialdeetatik etorriak)? (ED/EE=99)

5. Nik esango banizu Euskadin bizi diren pertsonen **%11 gutxi gorabehera jatorri atzerritarrekoak** direla, berdin pentsatzen al duzu edo… (2. txartela ERAKUTSI)?

Handiegia da	1
Nahikoa da	2
Egokia da	3
Txikia da	4
Ez da nahikoa	5
Ez daki / Ez du erantzuten	0

6. Txartel hau erabilita (3. txartela ERAKUTSI), esan iezadazu **zenbateraino zauden ados edo ez** esaldi horietan adierazten denarekin (1= erabat ados; 2= ados; 3 = ez ados ez kontra; 4 = kontra; 5 =erabat kontra; 6 = ez daki/ez du erantzuten):

	EA	**A**	**E A E K**	**K**	**EK**	**ED EE**
a) Jendea bizitzera eta lan egitera etortzen denez, oro har, soldaten zenbatekoak behera egiten du.	1	2	3	4	5	0
b) Ikasle immigranteek jaitsi egiten dute eskoletako hezkuntza-maila	1	2	3	4	5	0
c) Etorkinak behar ditugu gure ekonomiaren sektore batzuetan lan egiteko	1	2	3	4	5	0
d) Lanera etortzen diren atzerritarrak denboraldi batez langabezian geratuz gero, kanpora bidali beharko lirateke.	1	2	3	4	5	0
e) Etorkinei esker, ekonomiak hobera egiten du, bertakoek nahi ez dituzten lanpostuak betetzen dituztelako.	1	2	3	4	5	0

	EA	A	E A E K	K	EK	ED EE
f) Hona etorri den norbaitek delituren bat egiten badu, herrialdetik kanpora bidali beharko litzateke.	1	2	3	4	5	0
g) Atzerriko etorkinen presentziak segurtasun falta eta delinkuentzia eragiten ditu	1	2	3	4	5	0
h) Immigranteek lana kentzen digute	1	2	3	4	5	0
i) Immigrazioak handitu egiten ditu matxismoa eta genero-indarkeria	1	2	3	4	5	0
j) Immigranteek ez dute integratu nahi	1	2	3	4	5	0
k) Etorkinek neurriz kanpo erabiltzen dute EAEko osasun-sistema eta kolapsatu egiten dituzte larrialdi-zerbitzuak.	1	2	3	4	5	0
l) Etorkinek babes ofizialeko etxebizitzak (BOE) eskuratzen dituzte.	1	2	3	4	5	0
m) Etorkinek espazio publikoak hartzen dituzte, neurriz kanpo eta gaizki erabiltzen dituzte.	1	2	3	4	5	0
n) Pertsona immigranteek ez lukete inolaz ere jaso behar diru-sarrerak bermatzeko errentarik: hemengo pertsonentzat soilik izan behar lirateke halako laguntzak.	1	2	3	4	5	0

7. 0tik 10era bitarteko eskala batean (0 oso txarra, eta 10, bikaina), zenbat puntu emango zenizkioke zure udalerrian edo auzoan bertakoen eta atzerritarren artean dagoen bizikidetzaeta harreman-giroari?

Oso txarra										**Bikaina**	**Ed**
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

8. Euskal herritarren eta atzerriko jendearen arteko **harremanak**, zure ustez, hobera egin du, txarrera egin du, edo duela urtebete bezalakoa da?

Hobera egin du	1
Berdin jarraitzen du	2
Txarrera egin du	3
Ez daki / Ez du erantzuten	0

9. Zure ustez, zer **politika-mota** litzateke egokiena immigranteen kasurako?

Inolako lege-trabarik gabe sartzen uztea	1
Lan-kontratua dutenei bakarrik sartzen uztea	2
Legezko beste baldintza batzuk betetzen dituzten pertsonei sartzen uztea: familia berriz biltzea, ikasleak, errefuxiatuak...	3
Erabat debekatzea etorkin atzerritarrak sartzea	4
Ed/Ede	0

10. Zure ustez, zer egin beharko luke Gobernuak **erregularizatu gabeko immigranteekin**? (EZ AIPATU: bat-bateko erantzuna)

Guztiak erregularizatu, "paperak" eman	1
Lana dutenak bakarrik erregularizatu	2
Bitartekoak eman guztiak beren herrialdera itzultzeko	3
Guztiak kanpora bidali	4
Ed/Ede	0

11. Eta **babesa edo asiloa** eskatzen duten pertsonekin, zure ustez, zer egitea izango litzateke egokiena? (EZ AIPATU: bat-bateko erantzuna)

Mugarik gabe hartu	1
Hartu, ihesi dabiltzala egiaztatzen bada	2
Hartu, baina urtean kopuru jakin bat baino ez	3
Ez hartu, inola ere	4
Ed/Ede	0

12. Ziur asko, badakizu batzuetan iristen direla Euskadira **adingabe atzerritarrak, pertsona heldu batek lagundu gabe;** hau da, tutore edo arduradunik gabe. Zure ustez, **zer jarrera** izan beharko lukete **euskal administrazioek** kasu horietan? ERAKUTSI 4 txartela eta IRAKURRI 4 ERANTZUNAK)

Haien sorlekura itzultzea	1
Ez artatu	2
Artatu, kupo bat bete arte, eta gainerakoak autonomia-erkidegoen artean banatu	3
Lagundu gabeko adingabe atzerritarrak tutoretzapeko etxebizitzetan edo egoitzetan hartzea	4
Ed/Ede	0

13. Beste kultura eta erlijio batzuetako pertsonak EAEra etortzeak bestelako janzkera-ohiturak sortzea eragin du. Ohitura horietako batzuei buruz zer iritzi duzun jakin nahi genuke. Horretarako, zenbait irudi erakutsiko dizkizut, eta gure gizartean egokiak iruditzen zaizkizun ala ez esatea nahi nuke (5A, 5B, 5C, 5D, 5E, 5F eta 5G txartelak BANAKA ERAKUTSI)

	Egokia da	Ez da egokia	Ed/Ee
a) Kipá	1	2	0
b) Hiyab	1	2	0
c) Chador	1	2	0
d) Txilaba	1	2	0
e) Nicab	1	2	0
f) Tunika	1	2	0
g) Burka	1	2	0

14. Orain, zure eta jatorri atzerritarreko pertsonen arteko harreman posible batzuk aipatuko dizkizut. Mesedez, esan kasu bakoitzean ea harreman hori onartuko zenukeen, saihesten saiatuko zinatekeen edo gaitzetsi egingo zenukeen (ERAKUTSI 6. txartela)

	O	S	G	Segun	Ed/Ee
a) Jatorri atzerritarreko pertsona asko bizi diren auzo edo bloke berean bizitzea	1	2	3	4	0
b) Jatorri atzerritarreko pertsonekin lan egitea edo ikastea	1	2	3	4	0
c) Jatorri atzerritarreko pertsona bat zure laneko nagusia izatea	1	2	3	4	0
d) Zure seme-alabek jatorri atzerritarreko lagunak eramatea etxera	1	2	3	4	0
e) Seme-alabak jatorri atzerritarreko pertsonen seme-alaba asko dauden eskola batera eramatea	1	2	3	4	0
f) Zure semearen/alabaren neska-laguna/mutil-laguna edo bikotekidea jatorriz atzerritarra izatea	1	2	3	4	0

15. Orain, bertakoek dituzten zenbait eskubide aipatuko ditugu. Zure ustez, Euskadin bizi diren etorkinek ere egoera beretan **izan behar lituzkete eskubide horiek**? (irakurri eskubideak eta 7. txartela ERAKUTSI):

	Denek	Legez daudenek	Inork ez	ED
a) Seme-alabentzako hezkuntza	1	2	3	0
b) Osasun-zerbitzua	1	2	3	0
c) Gizarte-laguntza: Diru-sarrerak Bermatzeko Errenta, GLL...	1	2	3	0
d) Babes ofizialeko etxebizitza	1	2	3	0
e) Senide gertukoenak ekartzea	1	2	3	0
f) Bozkatzeko eskubidea	1	2	3	0
g) Zerbitzu juridikoa	1	2	3	0

16. Zure ustez, Euskadin bizi diren etorkinek **doan** izan beharko lituzkete zerbitzu hauek (irakurri zerbitzuak irakurri eta 7. txartela ERAKUTSI):

	Denek	Legez daudenek	Inork ez	ED
a) Lanbide-heziketako ikastaroak	1	2	3	0
b) Gaztelaniako eskolak	1	2	3	0
c) Euskarako eskolak	1	2	3	0
d) Jatorrizko hizkuntzako eskolak	1	2	3	0

17. Pertsona batzuen iritziz, "osasun-arreta, gizarte-laguntzak, babes ofizialeko etxebizitzak eta abar eskuratzeko, bertako jendeak lehentasuna izan behar du, atzerriko immigranteen aurretik"; eta beste batzuen iritziz, berriz, "pertsona guztiok izan behar ditugu eskubide eta betebehar berberak, bertakoak edo atzerriko immigranteak izan". Zuk zer iritzi duzu horri buruz?

Osasun-arreta, gizarte-laguntzak, babes ofizialeko etxebizitzak eta abar eskuratzeko, bertako jendeak lehentasuna izan behar du, atzerriko immigranteen aurretik	1
Pertsona guztiok izan behar ditugu eskubide eta betebehar berberak, bertakoak edo atzerriko immigranteak izan	2
Ed/Ee	0

18. Ondo edo gaizki iruditzen zaizu **atzerriko pertsonek**… (banan-banan IRAKURRI)?

	Ondo	Berdin	Gaizki	Ed
a) Haien dendak irekitzea	1	2	3	0
b) Haien artean beraien hizkuntza erabiltzea	1	2	3	0
c) Jatorrizko herrialdean bezala janztea	1	2	3	0
d) Berariazko elikadura-dendak izatea	1	2	3	0
e) Haien erlijioetako tenpluak eraikitzea	1	2	3	0
f) Haien ikastetxe pribatuak izatea	1	2	3	0
g) Plaza eta espazio publikoak hartzea	1	2	3	0
h) Sukaldaritza exotikoa edo atzerriko sukaldaritza duten jatetxeak irekitzea	1	2	3	0

19. Txartel hau erabilita (3.t xartela ERAKUTSI), esan iezadazu **zenbateraino zauden ados edo ez** esaldi horietan adierazten denarekin (1 = erabat ados; 2 = ados; 3 = ez ados ez kontra; 4 = kontra; 5 = erabat kontra; 6 = ez daki):

	EA	A	EZ A EZ K	K	EK	ED
a) Euskadin bizikidetza hobetzeko, hemengoek ahalegindu beharko lukete etorkinen ohiturak eta usadioak ezagutzen eta horietara egokitzen.	1	2	3	4	5	0
b) Euskal gizartearentzat hobe da bertan bizi garen guztiok ohitura eta usadio berberak izatea.	1	2	3	4	5	0
c) Euskal gizartearentzat hobe da guzti-guztiok, immigranteek eta bertakoek, harrera-herrialdeko hizkuntzak hitz egitea.	1	2	3	4	5	0
d) Pertsona etorkinek onura handiegia lortzen dute gizarte-babesaren sistematik.	1	2	3	4	5	0
e) Immigranteen erlijio-jarduerek arriskuan jartzen dute gure bizimodua.	1	2	3	4	5	0
f) Etorkinek zerga gutxiago ordaintzen dute gero jasotzen dutena baino.	1	2	3	4	5	0
g) Euskadin bizikidetza hobetzeko, immigranteek gure ohiturak eta usadioak hartzen ahalegin du beharko lirateke.	1	2	3	4	5	0
h) Beste talde etnikoetako etorkin atzerritarrek Euskadiko bizitza kulturala aberasten dute.	1	2	3	4	5	0
i) Erabat onartuak izateko, etorkinek gure legediarekin bat ez datozen beren kulturaren edo erlijioaren alderdiei uko egin behar diete.	1	2	3	4	5	0
j) Atzerriko etorkinen presentziak Euskadin langabezia handiagoa izatea dakar.	1	2	3	4	5	0
k) Europako populazioaren zahartzeak era-gindako arazoak konpon ditzakete Europara datozen etorkinek.	1	2	3	4	5	0
l) Bizikidetza hobetzeko, guztiok egin behar dugu ahalegin bat, bai pertsona atzerritarrek, bai hemengoek ere.	1	2	3	4	5	0
m) Immigranteak gizarte-laguntzei esker bizi dira eta gehiegi erabiltzen dituzte.	1	2	3	4	5	0

20. Esan iezadazu, mesedez, 0tik 10era bitarteko puntuazioa duzula, zenbatekoa den munduko herrialde edo eskualde hauetako pertsonenganako sentitzen duzun sinpatia; kontuan izan, 0 sinpatia eza dela eta 10 **sinpatia** handia (9.txartela ERAKUTSI).

	Sinpatia eza										Sinpatia handia	Ed
a) Mendebaldeko Europar Batasuna	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
b) Errumania	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
c) Brasil	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
d) Afrika beltza, Saharaz hegoaldekoa	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
e) Bolivia	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
f) Maroko, Aljeria, Magreb	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
g) Ameriketako Estatu Batuak	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
h) Kolonbia, Ekuador, Peru	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
i) Argentina	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
j) Pakistan, Nepal, Bangladesh	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
k) Txina	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
l) Paraguai	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
m) Nikaragua, Honduras, Guatemala (Ertamerika)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

21. Hurrengo 5 urteetako egoerari begira, **immigrazioak EAEn**, zure ustez, behera egingo du, gora egingo du edo oraingoa bezalakoa izango da gutxi gorabehera?

Behera egingo du	1
Berdintsua izango da	2
Gora egingo du	3
Ed/Ee	0

22. Demagun, etorkizunean ere etorkinek EAEra etortzen jarraitzen dutela. Zure ustez, nongoa izango da etorkin multzo handiena? Eta bigarren etorkin multzo handiena? Eta hirugarrena? (EZ IRAKURRI, gehienez 3 erantzun)

	1º	2º	3º
Europar Batasuna (EB24)	1	1	1
Gainerako Europar Batasuna (Bulgaria, Errumania eta Kroazia)	2	2	2
Ekialdeko Europako gainerako herrialdeak	3	3	3
Magreb	4	4	4
Saharaz hegoaldeko Afrika	5	5	5
Latinoamerika	6	6	6
Estatu Batuak eta Kanada	7	7	7
Asia	8	8	8
Ozeania	9	9	9
Bestelako jatorriak	10	10	10
Ed/Ee	0	0	0

23. Txartel hau erabilita (3. txartela ERAKUTSI), esan iezadazu **zenbateraino zauden ados edo ez** esaldi horietan adierazten denarekin (1= erabat ados; 2= ados; 3= ez ados ez kontra; 4= kontra; 5= erabat kontra):

	EA	A	E A E K	K	EK	ED
a) Etorkin atzerritarrak iristeak euskararen garapena geldiaraziko du	1	2	3	4	5	0
b) Gaur egun euskara nagusi den eremuetan euskaraz gutxiago hitz egingo da atzerriko etorkinak iristearen ondorioz	1	2	3	4	5	0
c) Immigrante atzerritarrak etortzeak euskal nortasuna galtzea ekarriko du	1	2	3	4	5	0
d) Immigrante atzerritarrak etortzeak geldiarazi egingo ditu abertzaletasunaren helburuak	1	2	3	4	5	0

24. Atzerriko pertsonak nolakoak iruditzen zaizkizu, **Euskadikoekin alderatuta** (banan-banan IRAKURRI)?

	Gehiago	Berdin	Gutxiago	Ed
a) adeitsuak	1	2	3	0
b) langileak	1	2	3	0
c) matxistak	1	2	3	0
d) zintzoak	1	2	3	0

25. Gaia aldatuko dugu. Pertsonalki **zein 3 arazok ukitzen zaituzte gehien**? (Gehienez ere 3 erantzun: bat-bateko erantzuna)

	1º	2º	3º
Langabezia	1	1	1
Herritarren segurtasun eza	2	2	2
Osasuna, osasun-sistema	3	3	3
Etxebizitza	4	4	4
Arazo ekonomikoak	5	5	5
Enpleguarekin lotutako arazoak (prekarietatea, soldata txikiak)	6	6	6
Korrupzioa eta iruzurra	7	7	7
Pentsioak	8	8	8
Politikariak, alderdi politikoak, gobernua	9	9	9
Arazo sozialak	10	10	10
Immigrazioa	11	11	11
Emakumeen aurkako indarkeria	12	12	12
Hezkuntza	13	13	13
COVID-19, koronabirusa, osasun-alerta	14	14	14
Beste erantzun batzuk	15	15	15
Bat ere ez	16	16	16
Ed/Ede	0	0	0

26. Orokorrean hartuta, zure ustez, atzerriko pertsonak etortzeak, ondorio positiboak edo negatiboak eragiten dizkio euskal gizarteari? (erakutsi 9. txartela) Puntua ezazu, mesedez, 0tik (oso ondorio negatiboak) 10era (oso ondorio positiboak).

Negatiboak										Positiboak	Ed
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

27. Islamarekiko sentimenduari dagokionez, EAEko gizarteak, zure ustez, zer sentimendu erakusten du 0tik (erabateko mesfidantza) 10erako (erabateko konfiantza) eskalan?

Erabateko mesfidantza										Erabateko konfiantza	Ed
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

28. Eta immigrazioarekiko tolerantzia-eskala batean, zer lekutan jarriko zenuke zeure burua, 0 “guztiz intolerantea” baldin bada eta 10 “oso tolerantea” baldin bada?

Guztiz intolerantea										Oso tolerantea	Ed
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

29. Eta zein lekutan jarriko zenuke euskal gizartea, 0 “guztiz intolerantea” baldin bada eta 10 “oso tolerantea” baldin bada?

Guztiz intolerantea										Oso tolerantea	Ed
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

30. Oro har, nolakoa zarela esango zenuke: pesimista edo optimista? 0tik 10era bitarteko eskalan (0 pesimista da, eta 10, berriz, optimista), non kokatuko zenuke zeure burua?

Pesimista										Optimista	Ed
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

31. Zer-nolako eragina ari da izaten egungo krisialdia zuregan? Eman, mesedez, 0tik 10era bitarteko puntuazioa (0 eraginik ez, eta 10, eragin handia).

Eraginik ez										Eragin handia	Ed
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

32. Zure auzoko errealitate soziala laburki azaldu behar bazenu aniztasun etnikoa edo arraza-aniztasuna aintzat hartuz, zer esango zenuke? 0tik 10era bitarteko eskala batean (0k esan nahi du zure bizilagun gehienak EAEn edo Espainian jaioak direla, eta 10ek esan nahi du atzerrian jaiotako jende asko dagoela), non kokatuko zenuke zeure auzoa?

Hemengoak										Immigranteak	Ed
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

33. Pentsatu zure lanegun arrunt batean, jaikitzen zarenetik oheratzen zaren arte; zure ustez, zenbat atzerritarrekin duzu harremana zeure etxean, zure gurasoenean edo zure lagunenean? Ez naiz ari kalean ikusten dituzunei buruz, ez eta harremana beste leku batzuetan duzunei buruz ere.

34. Eta egun arrunt baten buruan, zure ustez, zenbat atzerritarrekin duzu harremana beste leku batzuetan? Ez dut esan nahi zenbat ikusten dituzun kalean, baizik eta zenbatekin izaten duzun nolabaiteko harremana lantokian, banketxean, dendetan, garraiobide publikoetan, kioskoan, tabernetan edo kafetegietan eta abarretan.

35. Zure udalerrian edo auzoan, zenbatean behin izaten duzu harremana eta/edo zenbatean behin ibiltzen zara aisialdian beste herrialde batzuetako jendearekin, atzerritarrekin (ez euskal herritarrekin eta ez espainiarrekin)? (IRAKURRI aukerak)

Inoiz ere ez	1
Zenbaitetan	2
Askotan	3
Sarri-sarri	4
Etengabe	5
Ed/Ede	0

36. Etorkin atzerritarren seme-alabak, hemen, Euskadin jaiotakoak, euskalduntzat har daitezkeela uste al duzu?

Bai	1
Ez	2
Ed/Ee	0

37. Pertsona horiek aipatuta, aita eta/edo ama atzerritarra izan arren Euskadin jaiotakoak izanik, etorkizunean, hamabost edo hogei urte barru, zure iritziz gizarteak arazoak izan al ditzake atzerritar jatorriko kolektiboren batekin?

Ez, seguru ezetz	1
Ez, ez dut uste	2
Agian bai, agian ez, ikusi egin behar	3
Bai, baliteke	4
Bai, seguru arazoak sortuko direla	5
Ed/Ee	0

38. Zure iritziz, komunikabideek nola tratatzen dute, oro har, Euskadiko etorkin atzerritarren fenomenoa?

Oso modu positiboan	1
Modu positiboan	2
Neutraltasunez	3
Modu negatiboan	4
Oso modu negatiboan	5
Ed/Ee	0

39. Lehen hitz egin dugu lagun gabeko atzerritar adingabeez. Adin-nagusitasunera iristen direnean, hau da, 18 urte betetzen dituztenean, zer uste duzu egin beharko luketela euskal administrazioek? (10. txartela ERAKUTSI)

Lanik ez badute jatorriko herrialdera itzuli	1
Jaramonik ez egin, adin nagusikoak direlako	2
Ikasketekin jarraitzeko eta/edo lan bat lortzeko aholku eman	3
Etxebizitzarako, ikasketetarako, enplegua lortzeko, egoera administratiboa erregularizatzeko eta abarrerako laguntza-programaren bat ezarri	4
Ed/Ee	0

40. COVID-19az eta jasaten ari garen osasun-egoeraz hitz egiten badugu, zeuri zenbateraino ari zaizu eragiten? Eman, mesedez, 0tik 10era bitarteko puntuazioa (0 eraginik ez, eta 10, eragin handia).

Batere ez										Izugarri	Ed
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

41. Osasun-sistemaren krisi-egoeran eta premia duten guztiak artatzeko baliabide-eskasiako egoeran, nork uste duzu duela artatzeko lehentasuna? (ERAKUTSI 11. txartela eta irakurri erantzun guztiak)

Mediku-irizpideen arabera larritasun handiena duten pertsonak, autoktonoak edo etorkinak diren kontuan izan gabe.	1
Pertsona autoktonoek lehentasuna izan behar dute etorkin atzerritarrekiko.	2
Etorkin atzerritarrek erregularizatuta badaude soilik izan behar lukete sarbidea	3
Etorkin atzerritarrek lanean ari badira soilik izan behar lukete sarbidea	4
Etorkin atzerritarrek ez lukete izan behar osasun-laguntza lortzeko aukerarik	5
Ed/Ee	0

42. COVID-19k eragindako krisi ekonomikoaren egungo egoeran, nork uste duzu izan behar dutela laguntza ekonomiko eta sozialak jasotzeko aukera? (ERAKUTSI 12. txartela eta IRAKURRI erantzun guztiak)

Pertsona autoktonoek lehentasuna izan behar dute etorkin atzerritarrekiko.	1
Etorkin atzerritarrek autoktonoen baldintza beraietan izan behar lukete sarbidea.	2
Etorkin atzerritarrek erregularizatuta badaude soilik izan behar lukete sarbidea	3
Etorkin atzerritarrek ez lukete inoiz aukerarik izan behar laguntza sozial eta ekonomikoak lortzeko	4
Ed/Ee	0

43. COVID-19ren osasun-krisian, gure inguruko Europako herrialde batzuetan ezohiko erregularizazioa egin zaie administrazio-egoera irregularrean dauden atzerritar jatorriko pertsonei lanpostuak urgentziaz betetzeko. Zenbateraino zaude ados neurri horrekin?

Erabat ados	1
Ados	2
Ez ados eta ez kontra	3
Kontra	4
Inola ere ez ados	5
Ed/Ee	0

MILA ESKER ZURE LAGUNTZAGATIK

A. Inkesta bete duen pertsonaren **sexua**

Gizonezkoa	1
Emakumezkoa	2
Beste bat	3

B. Esango didazu zenbat **urte** bete dituzun azken urtebetetzean?

C. Habitat:

5.000 biztanle edo gutxiago	1
5.001 - 20.000 biztanle	2
20.001 - 150.000 biztanle	3
Hiriburua	4
Ed/Ede	0

D. Euskara badakizu?

Bai	1
Ez	2
Ed/Ede	0

E. Esango didazu amaitu duzun ikasketa-maila gorena zein den?

Ikasketarik ez, oinarrizko ikasketak edo OHO bukatu gabe	1
Lehen mailako ikasketak: OHO, oinarrizko batxilergoa, LH I	2
Bigarren mailako ikasketak: UBI, BBB, goi-mailako batxilergoa, LH II	3
Unibertsitate-ikasketa ertainak: diplomatura	4
Goi-mailako unibertsitate-ikasketak	5
Ed/Ede	0

F. Erlijioaren arloan, nola definitzen duzu zure burua?:

Katoliko elizkoia	1
Katoliko ez-elizkoia	2
Beste erlijio bat	3
Agnostikoa, ateoa, neutroa	4
Ed/Ede	0

G. Esango zenidake, mesedez, zure etxean hilean, gutxi gorabehera, zenbateko sarrera garbia izaten duzuen, kontzeptu guztiak kontuan hartuta? Erreparatu, ez dizudala kopuru zehatza eskatzen, kopurutarte hauetako bat aukeratu behar baituzu (erakutsi 13. txartela):

1.000 € baino gutxiago (166.000 pezeta inguru)	1
1.001 eta 1.800 € artean (166.000 eta 300.000 pezeta artean.)	2
1.801 eta 2.500 € artean (300.000 eta 415.000 pezeta artean)	3
2.500 € baino gehiago (415.000 pezeta baino gehiago)	4
Ed/Ede	0

H. Oro har, zenbateraino zaude gustura zure etxeko **egoera ekonomikoarekin**? Mesedez, adierazi 0tik 10era bitarteko eskala batean, non 0 erabat asegabea den eta 10 erabat gustura.

Erabat asegabea										**Erabat gustura**	**Ed**
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

I. Ekonomia-jarduerari dagokionez, zein da egoera une honetan?

Lanean, autonomoa edo soldatapekoa	1	**J galdera:** Zein izan da edo da lanbidea edo jarduera?
Erretiratua, pentsionista, errentaduna	2	
Langabezian, lan bila	3	
Etxekoandrea	4	**J galdera:** Zure etxean diru-sarrera handien duen pertsonaren lanbidea edo jarduera zein da? eta K galderako ikasketak?
Ikaslea	5	
Ed/Ede	0	**J galdera:** 0

J: LANBIDEA EDO JARDUERA	**Egungo jarduera**	**Aurreko jarduera**
BERE KONTURAKO LANGILEA		
1.J: Nekazari/Abeltzain, ustiapen txikian (langile finko 1 baino gehiago ez)	1	1
2.J: Nekazari/Abeltzain, ustiapen handian (langile finkoak izan ditzake, edo ez)	2	2
3.J: Autonomoa (langilerik gabe)	3	3
4.J: Negozio txikiko enpresaburua (1etik 5era arteko langile finkoak edo behin-behinekoak)	4	4
5.J: Negozio handiko enpresaburua (6 langile edo gehiago, finkoak edo behin-behinekoak)	5	5
6.J: Bere konturako langilea, langilerik gabe edo 6 langile baino gutxiago (haien jarduera garatzeko, profesional horiek maila ertaineko edo goi-mailako titulu aitortua behar dute: OLT, Aparejadorea, Sendagilea, Abokatua, Arkitektoa, etab.)	6	6
BESTEREN KONTURAKO LANGILEA (Sektore pribatua edo publikoa):		
7.J: 6 langile baino gutxiagoren arduraduna	7	7
8.J: 6 langile edo gehiagoren arduraduna	8	8
9.J: Langile profesionala (haien jarduera garatzeko, maila ertaineko edo goi-mailako titulu aitortua behar dute: OLT, Aparejadorea, Sendagilea, Abokatua, Arkitektoa, Irakaslea, Maisu/maistra, etab.)	9	9
10.J:Aginte ertaina (departamentuburua, atalburua, bulegoburua, langilezaina, arduraduna, etab.)	10	10
11.J: Bestelako langileak, batik bat bulego-eginkizunak dituztenak (ez profesionalak, ez zuzendariak, ez aginte ertainekoak: Idazkariak, Laguntzaileak, Kontulariak.)	11	11
12.J: Bestelako langileak, batik bat bulegoz kanpoko eginkizunak dituztenak (saltzaileak, merkataritza-ordezkariak, dendariak, tabernariak, banatzaileak, postariak, etab.)	12	12
13.J: Eskulangile kualifikatua (lanbideari begira, lanbibe-prestakuntza edo ikasketa praktikoak izan dituztenak: tailer-maisuak, tailer-ofizialak, etab.)	13	13
14.J: Eskulangile ez-kualifikatua (peoiak, langile ez-kualifikatuak.)	14	14
EZ DUTE LAN EGITEN		
15.J: Erretiratua/Pentsionista/Errentaduna eta lan egiten ez duten bestelakoak	15	
16.J: Langabetua (3 hilabete baino gehiago langabezian)	16	
Langabetua (3 hilabete baino gutxiago langabezian)	17	
ZEIN ZEN PERTSONA HORREN AZKEN LANBIDEA EDO JARDUERA? **(idatzi eta sailkatu aurreko jardueraren batean, bigarren zutabean)**		

K. BAKARRIK etxekoandreak eta ikasleak: Zer ikasketa-maila du zure etxean diru-sarrera handien duen pertsonak?

Ikasketarik ez, oinarrizko ikasketak edo OHO bukatu gabe	1
Lehen mailako ikasketak: OHO, oinarrizko batxilergoa, LH I	2
Bigarren mailako ikasketak: UBI, BBB, goi-mailako batxilergoa, LH II	3
Unibertsitate-ikasketa ertainak: diplomatura	4
Goi-mailako unibertsitate-ikasketak	5
Ed/Ede	0

L. Politikari buruz hitz egiten denean, normalean, **ezkerra eta eskuina** hitzak erabiltzen dira. Txartel honetan (14. TXARTELA), zenbait lauki ageri dira, ezker muturretik (0) eskuin muturrera (10) sailkatuta. Zein laukitan kokatuko zenuke zure burua?

Ezker muturra										**Eskuin muturra**	**Ed**
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

M. Politikari buruz ari garela, Euskadiri eta euskalgintzari erreferentzia egiten diogunean, askotan, **espainolismoaz** (nazionalismo espainiarra) eta **euskal nazionalismoaz** hitz egiten da. Esango zenidake, mesedez, non kokatuko zenukeen zure burua 0tik (gehienezko euskal nazionalismoa) 10era (gehienezko espainolismoa) bitarteko eskala honetan?

Euskal nazionalismoa										**Espainolismoa**	**Ed**
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

N. Jarraian dituzun esaldi horietatik, zein esaldik adierazten ditu ondoen zure sentimenduak? (guztiak IRAKURRI)

Espainola bakarrik sentitzen naiz	1
Euskalduna baino espainolagoa sentitzen naiz	2
Euskaldun bezain espainol sentitzen naiz	3
Espainola baino euskaldunagoa sentitzen naiz	4
Euskalduna bakarrik sentitzen naiz	5
Ed/Ede	0

Izena: _____

Telefonoa: _____

Udalerria: _____

ADIERAZI DATU HORIEK ELKARRIZKETA BENETAN EGIN DELA EGIAZTATZEKO ESKATU ZAIZKIOLA.